NIDA ECON
TSA Project

รายงานฉบับสมบูรณ์

การสำรวจข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว สำหรับประเทศไทยปี 2556

A SURVEY OF DATA FOR THAILAND'S TOURISM SATELLITE ACCOUNTS (TSA) 2013

โดย: ผศ.ดร. อนันต์ วัฒนกุลจรัส
รศ.ดร. พรเพ็ญ วรสิทธา
รศ.ดร. อุดมศักดิ์ ศีลประชาวงศ์

NIDA
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
ศูนย์วิจัยประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำนักวิจัย

National Institute of Development Administration

NIDA คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

SCHOOL OF DEVELOPMENT ECONOMICS

รายงานฉบับสมบูรณ์

การสำรวจข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยปี 2556

A SURVEY OF DATA FOR THAILAND'S TOURISM SATELLITE ACCOUNTS (TSA) 2013

โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

โดย

ผศ.ดร. อนันต์ วัฒนกุลจรัส
รศ.ดร. พรเพ็ญ วรสิทธา
รศ.ดร. อุดมศักดิ์ ศีลประชาวงศ์

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2556

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัย *"การสำรวจข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยปี 2556"* (A Survey of Data for Thailand's Tourism Satellite Accounts (TSA) 2013) สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือจากผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่กรุณาสละเวลาในการท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ อีกทั้งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสาขาต่างๆ และตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในแต่ละจังหวัดทุกๆ ท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อเข้าร่วมประชุมสัมภาษณ์กลุ่มเชิงลึก (Focus group) เพื่อช่วยตรวจสอบข้อมูลภาคสนามที่จัดเก็บมาได้ อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยชิ้นนี้

ขอขอบคุณ คุณธเนศ วรศรัณย์ รองประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คุณจริญญา เกียรติลัภนชัย ผู้อำนวยการกองกลยุทธ์การตลาด และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ที่กรุณาให้ภาพรวมและสถานการณ์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพรวมการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติ และภาพรวมด้านรายรับของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ขอขอบคุณ รศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง จากคณะการจัดการการท่องเที่ยวสถาบันบัณฑิตพัฒน-บริหารศาสตร์ที่กรุณาให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวรายสาขาและข้อแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่มธุรกิจในจังหวัดต่างๆ และขอขอบคุณ ผศ.ดร.ขวัญจิรา เสนา คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่กรุณาสละเวลาและแรงกายมาเป็นวิทยากรร่วมในการประชุมสัมภาษณ์กลุ่มเชิงลึกในแต่ละจังหวัด

ขอขอบคุณคณะผู้ประเมินที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานวิจัยนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณคณิตตา บุญนาค สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง *"การสำรวจข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยปี 2556"* (A Survey of Data for Thailand's Tourism Satellite Accounts (TSA) 2013) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญด้านอุปสงค์การท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย 16 จังหวัด ข้อมูลที่ได้มานี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างระบบฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยในขั้นตอนต่อไป

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบไปด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ในส่วนของข้อมูลปฐมภูมิกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 12 สาขาหลัก สถานที่จัดเก็บข้อมูลคือจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของไทยซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ภาคๆละ 3 จังหวัด และกรุงเทพฯ รวมเป็น 16 จังหวัด โดยทั้ง 16 จังหวัดเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่สามารถทำรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวได้สูงติด 3 อันดับแรกในภาค และเมื่อนำรายรับจากการท่องเที่ยวของทั้ง 16 จังหวัดมารวมกันพบว่ามีรายรับเฉลี่ยรวมกันมากถึงร้อยละ85.28 ของรายรับทั้งประเทศ

สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย 12 สาขาหลักตามคำแนะนำขององค์การสหประชาชาติที่ว่าด้วยกรอบการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวดังนี้ ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์ ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก และธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

ABSTRACT

The study aims to survey and analyze Thai and international visitors' spending during their visits to the 16 selected provinces in Thailand. The tourism revenues of these 16 provinces combined represent 85.28 percent of Thailand's tourism revenue. The data obtained will be used to construct Thailand's Tourism Satellite Accounts in the next steps.

Data came from primary and secondary sources. Primary data were obtained by the face to face interview with Thai and international visitors which were divided into excursionists and tourists. In addition, focused group interviews were conducted with the representatives from 12 different tourism related business sectors in accordance with the methodology framework recommended by the United Nations. The twelve tourism related business sectors included in this study are accommodation, food and beverage, railway passenger transport, road passenger transport, water passenger transport, air passenger transport, transport equipment rental, travel agencies and other reservation, cultural services, sports and recreational services, gifts and souvenir, and other tourism services.

สารบัญเนื้อหา

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	**ii**
บทคัดย่อ	**Iii**
Abstract	**Iv**
บทสรุปผู้บริหาร	**xvi**
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์หลักของโครงการวิจัย	2
1.3 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย	5
1.5 ผลที่จะได้จากการศึกษา	6
บทที่ 2 ทฤษฎีสมมติฐานและกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	**7**
2.1 ทฤษฎี สมมติฐาน และกรอบแนวความคิดการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (TSA: RMF 2008)	7
2.2 กรอบแนวคิดการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย	12
2.3 ทฤษฎีอุปสงค์การท่องเที่ยวส่วนบุคคล	14
2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
ภาคผนวกบทที่ 2	
ภาคผนวก 2.1 ตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวทั้ง 10 ตาราง	28
ภาคผนวก 2.2 บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวในประเทศแคนาดา	42
ภาคผนวก 2.3 บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวในมลรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา	58
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	**71**
3.1 บทนำ	71
3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	71
3.3 การกำหนดตัวแปร	78
3.4 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	79
3.5 การประมาณการค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน/คน/วัน	79
3.6 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด	82

	หน้า
3.7 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวระดับประเทศ	86
บทที่ 4 รายงานการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเป้าหมาย	**87**
4.1 รายงานการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเป้าหมาย	87
4.2 รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย	124
บทที่ 5 ผลการศึกษา	**126**
5.1 กรุงเทพมหานคร	126
5.2 จังหวัดเชียงใหม่	146
5.3 จังหวัดเชียงราย	164
5.4 จังหวัดพิษณุโลก	180
5.5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี	196
5.6 จังหวัดภูเก็ต	213
5.7 จังหวัดกระบี่	230
5.8 จังหวัดอุดรธานี	246
5.9 จังหวัดขอนแก่น	262
5.10 จังหวัดนครราชสีมา	277
5.11 จังหวัดกาญจนบุรี	294
5.12 จังหวัดเพชรบุรี	312
5.13 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	329
5.14 จังหวัดชลบุรี	346
5.15 จังหวัดระยอง	365
5.16 จังหวัดตราด	381
บทที่ 6 บทสรุปและการดำเนินงานในขั้นต่อไป	**398**
6.1 ระเบียบวิธีวิจัย	398
6.2 ผลการศึกษา	403
6.3 การวัดประสิทธิภาพในการคาดคะเนรายได้จากการท่องเที่ยวระดับประเทศ	407
6.4 การดำเนินงานในระยะที่สองและสาม	408
เอกสารอ้างอิง	**410**

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางบทที่ 3

ตารางที่ 3.1 รายรับจากการท่องเที่ยวเป็นรายจังหวัดปี 2550 – 2552 (หน่วย: ล้านบาท) 75
ตารางที่ 3.2 การสุ่มตัวอย่างข้อมูล 77
ตารางที่ 3.3 รูปแบบตารางแสดงรายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของจังหวัด i 81
ตารางที่ 3.4 รูปแบบตารางแสดงรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวของจังหวัด i ภายใต้สถานการณ์สมมติ 1 84
ตารางที่ 3.5 รูปแบบตารางแสดงรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวของจังหวัด i ภายใต้สถานการณ์สมมติที่ 2 85

ตารางบทที่ 4

ตารางที่ 4.1 ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 88
ตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี2556จำแนกตามอายุ 88
ตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามอาชีพ 89
ตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามรายได้ 90
ตารางที่ 4.5 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง 91
ตารางที่ 4.6 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามจำนวนจังหวัดที่ท่องเที่ยวแต่ละครั้ง 92
ตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามจำนวนครั้งที่เดินทางเข้าจังหวัด 93
ตารางที่ 4.8 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามลักษณะการจัดการเดินทาง 93
ตารางที่ 4.9 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามระยะเวลาพำนักในแต่ละจังหวัด 94
ตารางที่ 4.10 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง (ชาวไทย) 95
ตารางที่ 4.11 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง (ชาวต่างชาติ) 97
ตารางที่ 4.12 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามประเภทผู้ร่วมทาง (ชาวไทย) 99

หน้า

ตารางที่ 4.13 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามประเภทผู้ร่วมทาง (ชาวต่างชาติ) 101
ตารางที่ 4.14 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าที่พัก 105
ตารางที่ 4.15 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าอาหารและเครื่องดื่ม 106
ตารางที่ 4.16 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 107
ตารางที่ 4.17 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าเช่ารถตู้ 108
ตารางที่ 4.18 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าเช่ารถบัส 109
ตารางที่ 4.19 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่ารถประจำทาง 110
ตารางที่ 4.20 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่ารถแท็กซี่ 111
ตารางที่ 4.21 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่ารถสามล้อ สองแถว ตุ๊กตุ๊ก มอเตอร์ ไซด์ 112
ตารางที่ 4.22 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าโดยสารอื่นๆ 113
ตารางที่ 4.23 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าของฝากและของที่ระลึก 114
ตารางที่ 4.24 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าเสื้อผ้า 115
ตารางที่ 4.25 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าสินค้าอุปโภคคงทน 116
ตารางที่ 4.26 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าเรือ 117
ตารางที่ 4.27 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าอุปกรณ์การเดินทาง และท่องเที่ยว 118
ตารางที่ 4.28 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าบริการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม 119
ตารางที่ 4.29 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าทำบุญบริจาค 120
ตารางที่ 4.30 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬา 121
ตารางที่ 4.31 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง 122
ตารางที่ 4.32 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ 123
ตารางที่ 4.33 จังหวัดเป้าหมายสำหรับการทำโฟกัสกรุ๊ปและตอบแบบสอบถาม 124
ตารางที่ 4.34 จำนวนคำตอบที่ได้จากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจำแนกตามจังหวัดและสาขา 125

ตารางบทที่ 5

ตารางที่ 5.1 ค่าใช้จ่ายโดยประมาณจากท่าอากาศยานดอนเมืองไปยังจังหวัดต่างๆ 134
ตารางที่ 5.2 ราคาของฝากแต่ละประเภทในแหล่งช้อปปิ้งย่านต่างๆ ในกรุงเทพฯ (บาท) 139
ตารางที่ 5.3 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของกรุงเทพฯ (บาท) 141

หน้า

ตารางที่ 5.4 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 1 143
ตารางที่ 5.5 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 1 143
ตารางที่ 5.6 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 2 144
ตารางที่ 5.7 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 145
ตารางที่ 5.8 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคเหนือ (ล้านบาท) 146
ตารางที่ 5.9 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ 148
ตารางที่ 5.10 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดเชียงใหม่ 156
ตารางที่ 5.11 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของเชียงใหม่ (บาท) 159
ตารางที่ 5.12 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1 160
ตารางที่ 5.13 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1 160
ตารางที่ 5.14 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 162
ตารางที่ 5.15 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 163
ตารางที่ 5.16 สัดส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงราย 165
ตารางที่ 5.17 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดเชียงราย 172
ตารางที่ 5.18 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของเชียงราย (บาท) 175
ตารางที่ 5.19 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 1 176
ตารางที่ 5.20 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 1 176
ตารางที่ 5.21 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 2 178
ตารางที่ 5.22 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 179
ตารางที่ 5.23 สัดส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดพิษณุโลก 181
ตารางที่ 5.24 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดพิษณุโลก 188
ตารางที่ 5.25 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของพิษณุโลก (บาท) 192

หน้า

ตารางที่ 5.26 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 1 192
ตารางที่ 5.27 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 1 192
ตารางที่ 5.28 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 2 194
ตารางที่ 5.29 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 195
ตารางที่ 5.30 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคใต้ (ล้านบาท) 196
ตารางที่ 5.31 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 197
ตารางที่ 5.32 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดสุราษฎ์ธานี 206
ตารางที่ 5.33 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของสุราษฎร์ธานี (บาท) 208
ตารางที่ 5.34 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 209
ตารางที่ 5.35 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 210
ตารางที่ 5.36 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 211
ตารางที่ 5.37 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 212
ตารางที่ 5.38 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดภูเก็ต 214
ตารางที่ 5.39 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดภูเก็ต 223
ตารางที่ 5.40 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของภูเก็ต (บาท) 225
ตารางที่ 5.41 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 1 226
ตารางที่ 5.42 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 1 227
ตารางที่ 5.43 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 2 228
ตารางที่ 5.44 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 229

หน้า

ตารางที่ 5.45 สัดส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติ ในจังหวัดกระบี่ 231
ตารางที่ 5.46 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดกระบี่ 239
ตารางที่ 5.47 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของกระบี่ (บาท) 241
ตารางที่ 5.48 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1 242
ตารางที่ 5.49 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1 242
ตารางที่ 5.50 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 244
ตารางที่ 5.51 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 245
ตารางที่ 5.52 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ล้านบาท) 246
ตารางที่ 5.53 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดอุดรธานี 247
ตารางที่ 5.54 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดอุดรธานี 255
ตารางที่ 5.55 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของอุดรธานี (บาท) 257
ตารางที่ 5.56 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 258
ตารางที่ 5.57 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 258
ตารางที่ 5.58 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 260
ตารางที่ 5.59 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 261
ตารางที่ 5.60 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดขอนแก่น 263
ตารางที่ 5.61 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดขอนแก่น 271
ตารางที่ 5.62 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของขอนแก่น (บาท) 273
ตารางที่ 5.63 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 1 274
ตารางที่ 5.64 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 1 274
ตารางที่ 5.65 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 2 276
ตารางที่ 5.66 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 277

หน้า

ตารางที่ 5.67 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดนครราชสีมา 279
ตารางที่ 5.68 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดนครราชสีมา 287
ตารางที่ 5.69 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของนครราชสีมา (บาท) 289
ตารางที่ 5.70 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 1 290
ตารางที่ 5.71 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 1 290
ตารางที่ 5.72 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 2 292
ตารางที่ 5.73 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 293
ตารางที่ 5.74 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคกลางและภาคตะวันตก (ล้านบาท) 294
ตารางที่ 5.75 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดกาญจนบุรี 296
ตารางที่ 5.76 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดกาญจนบุรี 305
ตารางที่ 5.77 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของกาญจนบุรี (บาท) 307
ตารางที่ 5.78 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 308
ตารางที่ 5.79 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 308
ตารางที่ 5.80 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 310
ตารางที่ 5.81 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 311
ตารางที่ 5.82 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเพชรบุรี 313
ตารางที่ 5.83 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดเพชรบุรี 321
ตารางที่ 5.84 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของเพชรบุรี (บาท) 324
ตารางที่ 5.85 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 325

หน้า

ตารางที่ 5.86 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 325
ตารางที่ 5.87 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 327
ตารางที่ 5.88 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 328
ตารางที่ 5.89 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 330
ตารางที่ 5.90 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 339
ตารางที่ 5.91 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของประจวบคีรีขันธ์ (บาท) 341
ตารางที่ 5.92 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 1 342
ตารางที่ 5.93 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 1 343
ตารางที่ 5.94 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 344
ตารางที่ 5.95 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 345
ตารางที่ 5.96 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคตะวันออก(ล้านบาท) 346
ตารางที่ 5.97 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดชลบุรี 348
ตารางที่ 5.98 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดชลบุรี 358
ตารางที่ 5.99 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของชลบุรี (บาท) 360
ตารางที่ 5.100 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 361
ตารางที่ 5.101 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1 361
ตารางที่ 5.102 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 363
ตารางที่ 5.103การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 364
ตารางที่ 5.104 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดระยอง 366
ตารางที่ 5.105 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดระยอง 374
ตารางที่ 5.106 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของระยอง (บาท) 376

หน้า

ตารางที่ 5.107 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 1 377
ตารางที่ 5.108 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของระยองตาม
สถานการณ์ สมมติที่ 1 378
ตารางที่ 5.109 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของระยองตามสถานการณ์
สมมติที่ 2 379
ตารางที่ 5.110 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 2
จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 380
ตารางที่ 5.111 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน
ชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดตราด 382
ตารางที่ 5.112 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดตราด 390
ตารางที่ 5.113 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของตราด (บาท) 392
ตารางที่ 5.114 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 1 393
ตารางที่ 5.115 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของตราดตามสถานการณ์
สมมติที่ 1 394
ตารางที่ 5.116 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 2 396
ตารางที่ 5.117 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 2
จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน 397

ตารางบทที่ 6

ตารางที่ 6.1 ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายตามสถานการณ์สมมติที่ 1 404
ตารางที่ 6.2 ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายตามสถานการณ์สมมติที่ 2 406
ตารางที่ 6.3 ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามข้อสมมติของสัดส่วนผู้เยี่ยมเยือนที่มี
การใช้จ่ายในรายการรอง 100%, 45% และ 20% 407
ตารางที่ 6.4 การเปรียบเทียบประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างกรมการท่องเที่ยว
กับงานวิจัยนี้ 408

ภาคผนวกตารางบทที่ 6

ภาคผนวก 6ก ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายและของไทยตาม
ข้อสมมติของสัดส่วนผู้เยี่ยมเยือนที่มีการใช้จ่ายในรายการรอง 100%, 45%
และ 20% 411

สารบัญรูป

หน้า

รูปบทที่ 1

รูปที่ 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานการเดินทางและท่องเที่ยว 4

รูปบทที่ 2

รูปที่ 2.1 กรอบแนวความคิดของงานวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานท่องเที่ยว และตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวทั้ง 10 ตาราง 9
รูปที่ 2.2 กรอบการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย 13
รูปที่ 2.3 ภาพรวมบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของมลรัฐอลาสกา สหรัฐอเมริกา 24
รูปที่ 2.4 ลำดับขั้นตอนการสร้าง HWTSA 27

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัยเรื่อง “*การสำรวจข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยปี 2556*” (A Survey of Data for Thailand’s Tourism Satellite Accounts (TSA) 2013) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญด้านอุปสงค์การท่องเที่ยว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย 16 จังหวัด ข้อมูลที่ได้มานี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างระบบฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยในขั้นตอนต่อไป

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทย) ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ) และจากการทำโฟกัสกรุ๊ปและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยว 12 สาขาหลักด้วยแบบสอบถาม สถานที่จัดเก็บข้อมูลคือจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ภาคๆ ละ 3 จังหวัด และกรุงเทพฯ รวมเป็น 16 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ระยอง และตราด จำนวนตัวอย่างของผู้เยี่ยมเยือนในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ จังหวัดละ 700 ตัวอย่าง ใน 16 จังหวัดเป้าหมาย รวม 11,200 ตัวอย่าง และจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจำนวนภาคละ 100 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง ระยะเวลาในการสำรวจข้อมูลผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม 2555 ถึง มิถุนายน 2556 และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม 2556

ธุรกิจสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย 12 สาขาหลัก ตามคำแนะนำของ TSA:RMF 2008 มีดังนี้

1) ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน
2) ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
3) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
4) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
5) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
6) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
7) ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
8) ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง
9) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
10) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
11) ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก

12) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

ผลการประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของ 16 จังหวัดเป้าหมายและประเทศไทยสรุปได้ดังนี้

<u>สถานการณ์สมมติที่ 1</u>

จากธุรกิจท่องเที่ยว 12 สาขาหลักข้างต้น งานวิจัยนี้ได้สมมุติให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายเฉพาะ 4 รายการหลัก โดยเป็นรายการที่ผู้เยี่ยมเยือนทุกคนยากที่จะหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายได้ ได้แก่ ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์ และธุรกิจของฝากและของที่ระลึก

เมื่อนำผลที่ได้มาคำนวณเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดจากตัวแบบที่กำหนดขึ้น ได้ผลสรุปว่า ในภาพรวม ในปี 2556 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว 1.1 ล้านล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวใน 16 จังหวัดท่องเที่ยวหลักร้อยละ 85 และรายได้จากจังหวัดที่เหลืออีก 61จังหวัด ร้อยละ 15 จังหวัดที่มีรายได้หลักมาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอยู่ 7 จังหวัดจาก 16 จังหวัดเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ กรุงเทพฯ ภูเก็ต ชลบุรี เชียงใหม่ กระบี่ สุราษฎร์ธานี และตราด ส่วนจังหวัดที่เหลือเป็นจังหวัดที่มีรายได้หลักมาจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งนี้ยกเว้นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีรายได้จากทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใกล้เคียงกัน

<u>สถานการณ์สมมติที่ 2</u>

งานวิจัยนี้ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีทั้งค่าใช้จ่ายหลักและค่าใช้จ่ายรองรวม 12 รายการผลจากตัวแบบที่กำหนดขึ้น สรุปได้ว่า ในปี 2556 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว 1.4 ล้านล้านบาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายรายการหลักร้อยละ 89 และค่าใช้จ่ายรายการรองร้อยละ 11 ในกรณีที่สถานการณ์ไม่ดีจนผู้เยี่ยมเยือนพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับต่ำสุด (low-end) แล้ว อย่างน้อยประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวในขั้นต่ำ 334,941 ล้านบาท และในกรณีที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high–end ได้เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมดแล้ว ประเทศไทยจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้ประมาณปีละ 2.8 ล้านล้านบาท

Executive Summary

A Survey of Data for Thailand's Tourism Satellite Accounts (TSA) in the year 2013 aims to collect Thai and international visitors' expenditure in 16 main tourist provinces in Thailand. The results of the study will then be used to construct Thailand's Tourism Satellite Accounts.

The data used in the study came from both primary and secondary sources. The primary data were collected from Thai and international visitors through questionnaires. In additions, focus group discussions with 12 types of tourism related businesses were conducted. The study sites are Bangkok, Chiangmai, Chiangrai, Pitsanulok, Surattani, Phuket, Krabi, Udontani, Khonkaen, Nakonratchasima, Kanchanaburi, Petchaburi, Prachuabkirikun, Chonburi, Rayong, and Trad. Sample of 11,200 visitors were interviewed during December 2012- June 2013 and 600 tourism related business owners attended the focus group discussion during May to August 2013.

The 12 tourism related businesses include

1) accommodation
2) foods and beverages
3) railway transport
4) land transport
5) water transport
6) air transport
7) travel equipment
8) tour operators and agencies
9) cultural tourism sector
10) sport tourism and recreation sector
11) gifts and souvenir
12) other tourism services

The results of the study can be summarized as follows.

Scenario 1

The first scenario assumes that visitors only spent on 4 main items including accommodation, foods and beverages, land transport, and gifts and souvenir. The study shows that in the year 2013 Thailand earns 1.1 trillion baht in tourism revenue. The revenue figure from 16 targeted provinces represents about 85 percentages. There are 7 provinces relying on international visitors including Bangkok, Phuket, Choburi, Chiangmai, Krabi, Surattani, and Trad. The rest of the 16 provinces rely on Thai visitors except Prachuabkirikan which relies on both Thai and international visitors.

Scenario 2

The second scenario assumes that visitors spent on all 12 items. The study shows that in 2013 Thailand earns about 1.4 trillion baht in tourism revenue. The 4 main items accounts for 89 percentages while the rest of 8 items accounts for 11 percentages. In the worst case scenario which assumes low end spenders, the revenue is estimated at 334,941 million baht. In the best case scenario which assumes high end spenders, the revenue is estimated at 2.8 trillion baht.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ภาคการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในสาขายุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจไทย เมื่อสิ้นปี 2555 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นถึง 22.30 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.98 เมื่อเทียบกับปี 2554 ซึ่งมีเพียง 19.23 ล้านคน ส่งผลให้ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวในปี 2555 ทั้งสิ้น 965,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 24 (กรมการท่องเที่ยว 2556) นอกจากจะเป็นแหล่งรายได้เงินตราต่างประเทศที่สำคัญของประเทศแล้ว ภาคการท่องเที่ยวยังเป็นแหล่งการสร้างงานขนาดใหญ่ของระบบเศรษฐกิจเป็นแหล่งของการกระจายรายได้ไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ของสังคม อีกทั้งยังช่วยลดความยากจนของคนในสังคมได้ ซึ่งถ้าหากภาคการท่องเที่ยวสามารถมีบทบาทสำคัญเช่นนี้ได้อย่างแท้จริงแล้ว การเติบโตในภาคการท่องเที่ยวก็จะสามารถกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีความสมดุล

ในการกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยเฉพาะนโยบายระดับมหภาคจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาข้อมูลภาพรวมที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากนโยบายด้านการท่องเที่ยวต่อภาคส่วนต่างๆเกี่ยวกับเรื่องนี้ องค์การสหประชาชาติได้ให้การรับรองกรอบแนวความคิดและหลักการของระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism satellite accounts, TSA) ซึ่งเป็นระบบตารางบัญชีที่ประยุกต์ใช้โดยตรงกับภาคการท่องเที่ยว เป็นระบบบัญชีใหม่ล่าสุดที่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากลที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างนานาประเทศได้ และถูกนำไปประยุกต์ใช้งานในหลายประเทศทั่วโลกที่มีอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเก็บรวบรวมข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยที่เป็นสากลตามกรอบขององค์การสหประชาชาติ ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้กรอบดังกล่าวในการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย ซึ่งบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวเป็นบัญชีมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับจากองค์การสหประชาชาติ เป็นบัญชีที่ครอบคลุมองค์ประกอบหรือตัวแปรที่สำคัญของอุปสงค์และอุปทานท่องเที่ยว และเป็นบัญชีที่ระบุความเชื่อมโยงระหว่างภาคการท่องเที่ยวกับเศรษฐกิจโดยรวมได้อย่างดี ดังนั้นบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวจึงช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวสามารถมองเห็นความสำคัญ และความเชื่อมโยงของภาคการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมได้อย่างถูกต้องตามหลักการที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป นอกจากนี้แล้วเรายังสามารถดำเนินการจัดทำบัญชีนี้ตามกรอบคำแนะนำสำหรับการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วได้โดยตรง

1.2 วัตถุประสงค์หลักของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญด้านอุปสงค์การท่องเที่ยว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย ข้อมูลที่ได้มานี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างระบบฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยต่อไป

1.3 กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

การทำโครงการวิจัยนี้ได้ประยุกต์กรอบคำแนะนำสำหรับการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวปี 2551 (TSA: RMF 2008) เป็นหลักในการวิจัย โดยกรอบแนวความคิดของระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวดังกล่าวจะประกอบด้วยรายได้ที่เกิดจากอุปสงค์การท่องเที่ยวและรายจ่ายที่เกิดจากฝ่ายอุปทานด้านการท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นในธุรกิจการให้บริการด้านการท่องเที่ยว 12 สาขา เมื่อระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวเสร็จสมบูรณ์แล้ว จะมีข้อมูลแสดงถึงรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน การผลิต การบริโภคและการลงทุนของภาคธุรกิจและภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรวม 10 ตาราง เมื่อนำข้อมูลที่จัดทำขึ้นทั้ง 10 ตารางนี้ไปประยุกต์ใช้กับทฤษฎี Leontief function และตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output table) ก็จะสามารถคำนวณหาค่าดัชนีชี้วัดต่างๆ ที่แสดงผลกระทบต่อผลผลิต รายได้และการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จึงจัดเป็นฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์นโยบายและแผนและการประเมินผลกระทบด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย

กรอบแนวคิดการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวปี 2551 (TSA: RMF 2008) ได้แสดงไว้ในรูปที่ 1.1

จากรูปที่ 1.1 เมื่อพิจารณาจากบนลงล่างก็จะพบว่าการขยายตัวของอุปสงค์การเดินทางและท่องเที่ยวสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายองค์ประกอบคือ การใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวส่วนบุคคล (ในที่นี้คือ การใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของคนไทย) การส่งออกแก่ผู้เยี่ยมเยือนโดยตรง (ในที่นี้คือ การใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวในประเทศไทยของคนต่างชาติ) การใช้จ่ายในการเดินทางธุรกิจการใช้จ่ายของภาครัฐที่เกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว และการลงทุนที่เกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว

การขยายตัวของอุปสงค์การเดินทางและท่องเที่ยวไม่ว่าจะมาจากองค์ประกอบใดก็ตามย่อมกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวในด้านอุปทานการเดินทางและท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมในระดับอุตสาหกรรมการเดินทางและท่องเที่ยว อีกทั้งยังกระตุ้นอุตสาหกรรมอื่นๆ และการนำเข้าอีกด้วย ผลรวมของการขยายตัวด้านอุปทานทั้งหมดคือผลกระทบต่ออุปทานระดับเศรษฐกิจโดยรวม

จากส่วนล่างด้านซ้ายมือของรูปที่ 1.1 ระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสามารถวัดผลกระทบทางตรงของการขยายตัวของอุปทานในอุตสาหกรรมการเดินทางและท่องเที่ยวต่อมูลค่าเพิ่มโดยรวมทั้งหมด ได้แก่ ค่าจ้างและผลตอบแทนแรงงานในอุตสาหกรรมการเดินทางและท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้ทราบจำนวนการจ้างงานในอุตสาหกรรมการเดินทางและท่องเที่ยว มูลค่าภาษีทางอ้อม มูลค่าผลกำไรจากการดำเนินงาน และมูลค่าเสื่อมราคา จากส่วนล่างด้านขวามือของรูปที่ 1.1 ระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวยังสามารถวัดผลกระทบทางตรงและทางอ้อมของการขยายตัวของอุปทานของทั้งระบบเศรษฐกิจต่อการจ้างงานทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งการเพิ่มการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจจะมีส่วนช่วยเพิ่มรายได้ให้กับภาครัฐจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มากขึ้น รวมทั้งรายได้ที่สูงขึ้นจากภาษีทางอ้อมอื่นๆ และภาษีเงินได้นิติบุคคลจากภาคธุรกิจต่างๆ

บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวจึงเป็นการนำกรอบแนวคิดทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยวเข้ามารวมไว้ในระบบตารางบัญชีท่องเที่ยวที่มีความสมดุลกัน โดยทั่วไปแล้วกรอบแนวคิดของบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวก็คือ การจัดทำดุลบัญชีระหว่างอุปสงค์และอุปทานของกิจกรรมท่องเที่ยว เริ่มต้นจากการกำหนดอุปสงค์และความต้องการการเดินทางและการท่องเที่ยวจากนั้นจึงใช้หลักการคล้ายคลึงกับการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output, I/O Table) เพื่อกำหนดอุปทานการท่องเที่ยวที่ต้องมีความสมดุลกับอุปสงค์การท่องเที่ยว (อนันต์ วัฒนกุลจรัส (2552), หน้า 215-258)

หัวใจสำคัญของตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวคือการผนวกรวมข้อมูลทางบัญชีที่ปรากฏในตารางด้านอุปสงค์การท่องเที่ยว (ตารางที่ 1 ถึง 4) กับตารางด้านอุปทานการท่องเที่ยว (ตารางที่ 5) เข้าด้วยกัน (ดูชื่อตารางที่ 1 – 10 ในหัวข้อที่ 2.1) โดยตารางใหม่ที่ได้คือตารางที่ 6 ซึ่งแสดงถึง ดุลยภาพระหว่างอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยวทั้งหมดนอกจากจะได้ข้อมูลด้านดุลยภาพการท่องเที่ยวแล้ว ตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวยังมีตารางการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งจะถูกบันทึกไว้ในตารางที่ 7 ตารางแสดงมูลค่าด้านการลงทุนในการท่องเที่ยวของภาครัฐและเอกชนจะถูกบันทึกลงในตารางที่ 8 และการจัดการและสนับสนุนการท่องเที่ยวของภาครัฐ ซึ่งมีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจะบันทึกลงในตารางที่ 9

เนื่องจากตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวดังที่ได้กล่าวถึงในตารางที่ 1 ถึง 9 ข้างต้น เป็นการนำเสนอข้อมูลทางการเงินเป็นหลัก ในส่วนของข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเงินจะปรากฏในตารางที่ 10 ข้อมูลในตารางสุดท้ายนี้จะเป็นประโยชน์ในการช่วยประมาณการและสนับสนุนการอธิบายข้อมูลพื้นฐานในตารางที่ 1 ถึง 9

รูปที่ 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานการเดินทางและท่องเที่ยว

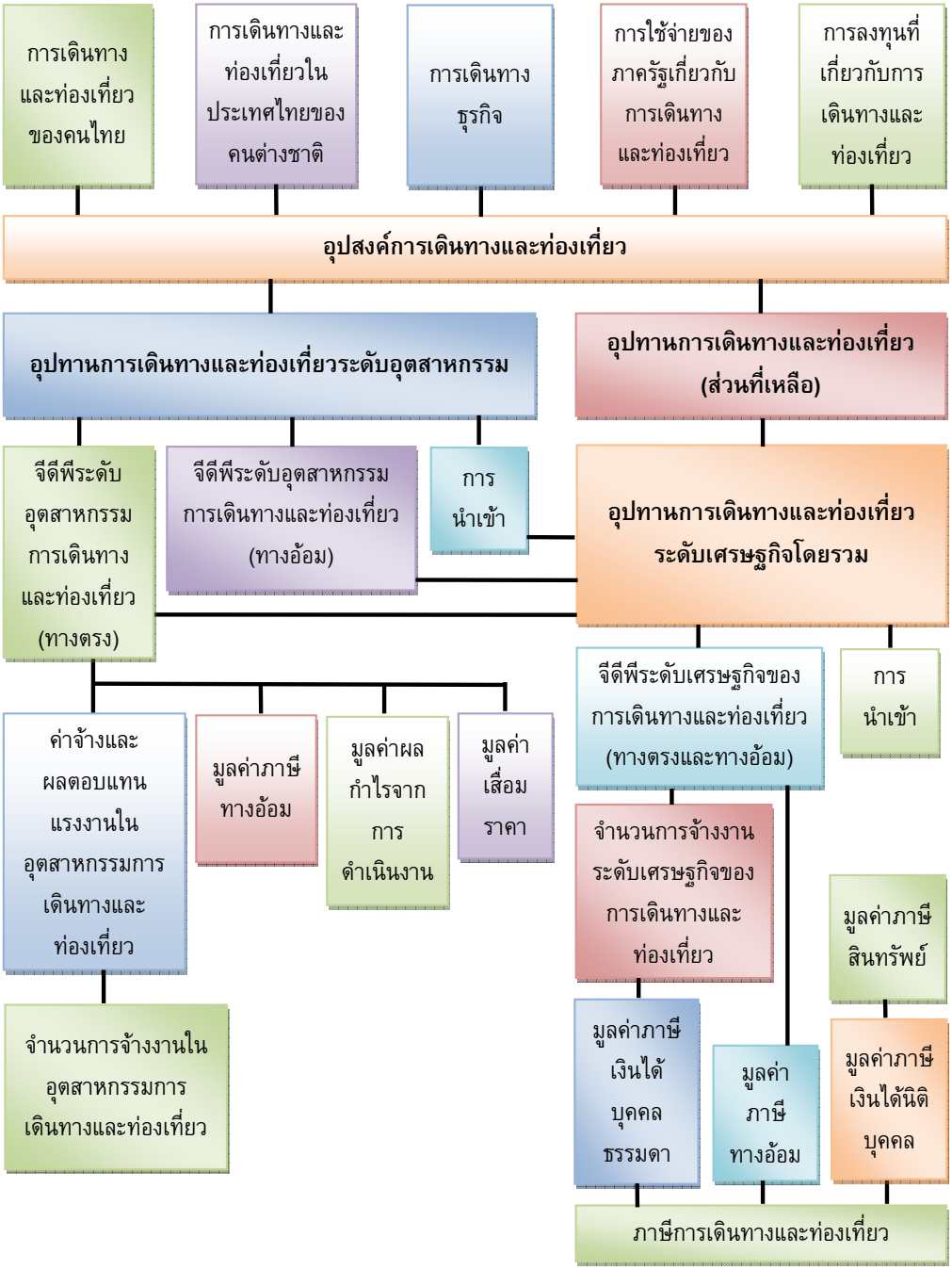

ที่มา: ประยุกต์และดัดแปลงมาจาก WTTC (2008) (อนันต์ วัฒนกุลจรัส 2552, 2555)

1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย

การจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของไทยในปี 2556 นี้จัดว่าเป็นส่วนที่ 1 ของโครงการวิจัยนี้ ซึ่งจะมีอยู่ทั้งหมด 3 ส่วน โดยในส่วนที่ 1 นี้จะเป็นการศึกษาถึงรายได้ของจังหวัดท่องเที่ยวเป้าหมายในส่วนที่เกิดจากการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งจัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวในระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว[1]

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบไปด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือ ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ และจากการทำโฟกัสกรุ๊ปและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยว 12 สาขาหลักด้วยแบบสอบถาม สถานที่จัดเก็บข้อมูลคือจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของไทย แบ่งออกเป็น 5 ภาคๆละ 3 จังหวัด และกรุงเทพฯ รวมเป็น 16 จังหวัด ซึ่งได้แก่ กรุงเทพฯพิษณุโลก เชียงใหม่ เชียงราย ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี กาญจนบุรี ชลบุรี ตราด ระยอง ภูเก็ต กระบี่ สุราษฎร์ธานี อุดรธานี ขอนแก่น และนครราชสีมา

จำนวนตัวอย่างของผู้เยี่ยมเยือนในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ จังหวัดละ 700 ตัวอย่าง ใน 16 จังหวัดเป้าหมายรวม 11,200 ตัวอย่างและจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้นภาคละ 100 ตัวอย่าง รวม 600 ตัวอย่าง ระยะเวลาในการสำรวจข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม 2555 ถึง มิถุนายน 2556 และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม 2556

สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย 12 สาขาหลัก ตามคำแนะนำของ TSA: RMF 2008 ดังนี้

1) ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน
2) ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
3) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
4) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
5) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
6) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
7) ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
8) ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง
9) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

---

[1] โครงการระยะที่ 1 (1 ตุลาคม 2555 - 30 กันยายน 2556) เป็นการสำรวจข้อมูลการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติ

โครงการระยะที่ 2 (1 ตุลาคม 2556 - 30 กันยายน 2557) เป็นการสำรวจข้อมูลของหน่วยงานภาคธุรกิจและภาครัฐในด้านอุปสงค์ อุปทานและการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

โครงการระยะที่ 3 (1 ตุลาคม 2557 - 30 กันยายน 2558) เป็นการศึกษาการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและการศึกษาตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเพื่อสร้างบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย ซึ่งเมื่อนำผลที่ได้มาผนวกเข้ากับผลการสำรวจจากโครงการระยะที่ 1 และ 2 แล้วก็จะนำมาสร้างแบบจำลองบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยเพื่อการประยุกต์ใช้งานเชิงนโยบายต่อไป

10) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
11) ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก
12) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

1.5 ผลที่จะได้จากการศึกษา

ผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยนี้ประกอบด้วยพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน และปริมาณเงินที่ใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของฐานข้อมูลด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวในบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (TSA) สำหรับประเทศไทย เมื่อบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยได้มีการดำเนินการไปจนสมบูรณ์ทุกด้านแล้ว ในอนาคตนักวิจัยหรือนักวิชาการท่านอื่นๆ สามารถนำ TSA นี้ไปใช้วิเคราะห์ความสำคัญของภาคการท่องเที่ยวไทย อีกทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายด้านการท่องเที่ยวไทยต่อภาคส่วนเศรษฐกิจต่างๆ

โดยผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยนี้จะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1.5.1 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือน 4 กลุ่มในภาพรวม คือ

ก. นักทัศนาจรชาวไทย
ข. นักท่องเที่ยวชาวไทย
ค. นักทัศนาจรชาวต่างชาติ
ง. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

1.5.2 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติใน 16 จังหวัดเป้าหมายจาก 12 สาขาหลัก ดังนี้

1) ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน
2) ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
3) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
4) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
5) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
6) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
7) ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
8) ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง
9) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
10) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
11) ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก
12) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

1.5.3 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย 16 จังหวัด

บทที่ 2

ทฤษฎี สมมติฐานและกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

2.1 ทฤษฎี สมมติฐาน และกรอบแนวความคิดการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว(TSA: RMF 2008)

2.1.1 กรอบคำแนะนำของ TSA: RMF 2008

กรอบคำแนะนำของ TSA: RMF 2008 ได้แบ่งบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ส่วนคือ (1) ส่วนอุปสงค์ท่องเที่ยว (2) ส่วนอุปทานท่องเที่ยวรวม และ (3) ส่วนดุลยภาพของอุปสงค์และอุปทานท่องเที่ยว ดังแสดงในรูปที่ 2.1

ส่วนที่ 1 ด้านอุปสงค์ท่องเที่ยว

จากรูปที่ 2.1 จะพบว่า อุปสงค์ท่องเที่ยวสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายองค์ประกอบ คือ

- การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (ตารางที่ 1 ของ TSA)
- การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (ตารางที่ 2 ของ TSA) โดยตารางนี้จะประกอบด้วย 2 ส่วนคือ
  - การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยในการท่องเที่ยวภายในประเทศ (2ก)
  - การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ (2ข)
- การลงทุนด้านการท่องเที่ยวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ (ตารางที่ 8 ของ TSA) โดยตารางนี้จะประกอบด้วย 2 ส่วนคือ
  - การลงทุนของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว (8ก)
  - การลงทุนของอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว (8ข)
- การใช้จ่ายสาธารณะของภาครัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ตารางที่ 9 ของ TSA)
- การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด (ตารางที่ 4 ของ TSA) ซึ่งเป็นการรวมมูลค่าบัญชีของบัญชีในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 (2ก และ 2ข) ของ TSA เข้าด้วยกันเป็นตารางเดียว
- การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (ตารางที่ 3 ของ TSA)

ส่วนที่ 2 ด้านอุปทานท่องเที่ยว

จากรูปที่ 2.1 การขยายตัวของอุปสงค์ท่องเที่ยวไม่ว่าจะมาจากองค์ประกอบใดก็ตาม ย่อมกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวในด้านอุปทานท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมผู้จัดหาอุปทานท่องเที่ยวคือ ผู้ประกอบการ ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีรายได้จากการจัดหาสินค้าและบริการต่างๆ มาให้แก่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวจำแนกอุปทานเป็น 2 ส่วน คือ

- อุปทานท่องเที่ยวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- อุปทานท่องเที่ยวของอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อุปทานท่องเที่ยวทั้ง 2 ส่วนจะมีการนำเสนอในตารางที่ 5ก และ 5ข ตามลำดับ โดยตารางที่ 5ก จะสะท้อนถึงอุปทานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยตรง และตารางที่ 5ข เป็นการแสดงให้เห็นถึงอุปทานท่องเที่ยวที่เกิดจากอุตสาหกรรมอื่นๆ ภายในประเทศ ผลรวมของการขยายตัวด้านอุปทานท่องเที่ยวทั้งหมดก็คือผลกระทบที่มีต่ออุปทานท่องเที่ยวระดับเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวยังสามารถวัดผลกระทบทางตรงและทางอ้อมของการขยายตัวของอุปทานท่องเที่ยวต่อการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอีกด้วย (ตารางที่ 7 ของ TSA)

ส่วนที่ 3 ด้านดุลยภาพการท่องเที่ยว

จากรูปที่ 2.1 อุปทานท่องเที่ยวภายในประเทศโดยรวม (ตารางที่ 5 ของ TSA) และการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศทั้งหมด (ตารางที่ 4 ของ TSA) จะต้องเกิดดุลยภาพ โดยองค์ประกอบของอุปทานท่องเที่ยวภายในประเทศโดยรวมและการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศทั้งหมดนี้จะนำมาบันทึกลงบัญชีในตารางที่ 6 ของ TSA ซึ่งนับว่าเป็นตารางหัวใจสำคัญของ TSA ทั้งหมด

ในขณะที่ตารางต่างๆ ข้างต้นนำเสนอข้อมูลที่เป็นตัวเงินเป็นหลัก แต่ก็ยังมีข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเงิน (Non-monetary indicators) ที่จะช่วยประมาณการและสนับสนุนการอธิบายข้อมูลพื้นฐานของตารางข้างต้นอีกด้วยโดยข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเงินเหล่านี้จะบันทึกไว้ในตารางที่ 10 ของ TSA ซึ่งประกอบด้วยจำนวนเที่ยวการเดินทางและจำนวนวันพักแรม (ตารางที่10ก) จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติและจำนวนวันพักแรม (ตารางที่10ข) จำนวนกิจการที่พักและความสามารถในการรองรับของที่พัก (ตารางที่10ค) และจำนวนกิจการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง 12 สาขาหลัก (ตารางที่10ง)

ข้อมูลที่จัดทำขึ้นในตารางทั้ง 10 นี้ จะเป็นฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์นโยบายและแผนและการประเมินผลกระทบด้านการท่องเที่ยวต่อไปโดยเมื่อนำไปประยุกต์กับทฤษฎี Leontief function และตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output table) ก็จะสามารถคำนวณหาค่าดัชนีชี้วัดต่างๆ ที่แสดงผลกระทบต่อผลผลิต รายได้ และการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

รูปที่ 2.1
กรอบแนวความคิดของงานวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานท่องเที่ยวและตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวทั้ง 10 ตาราง

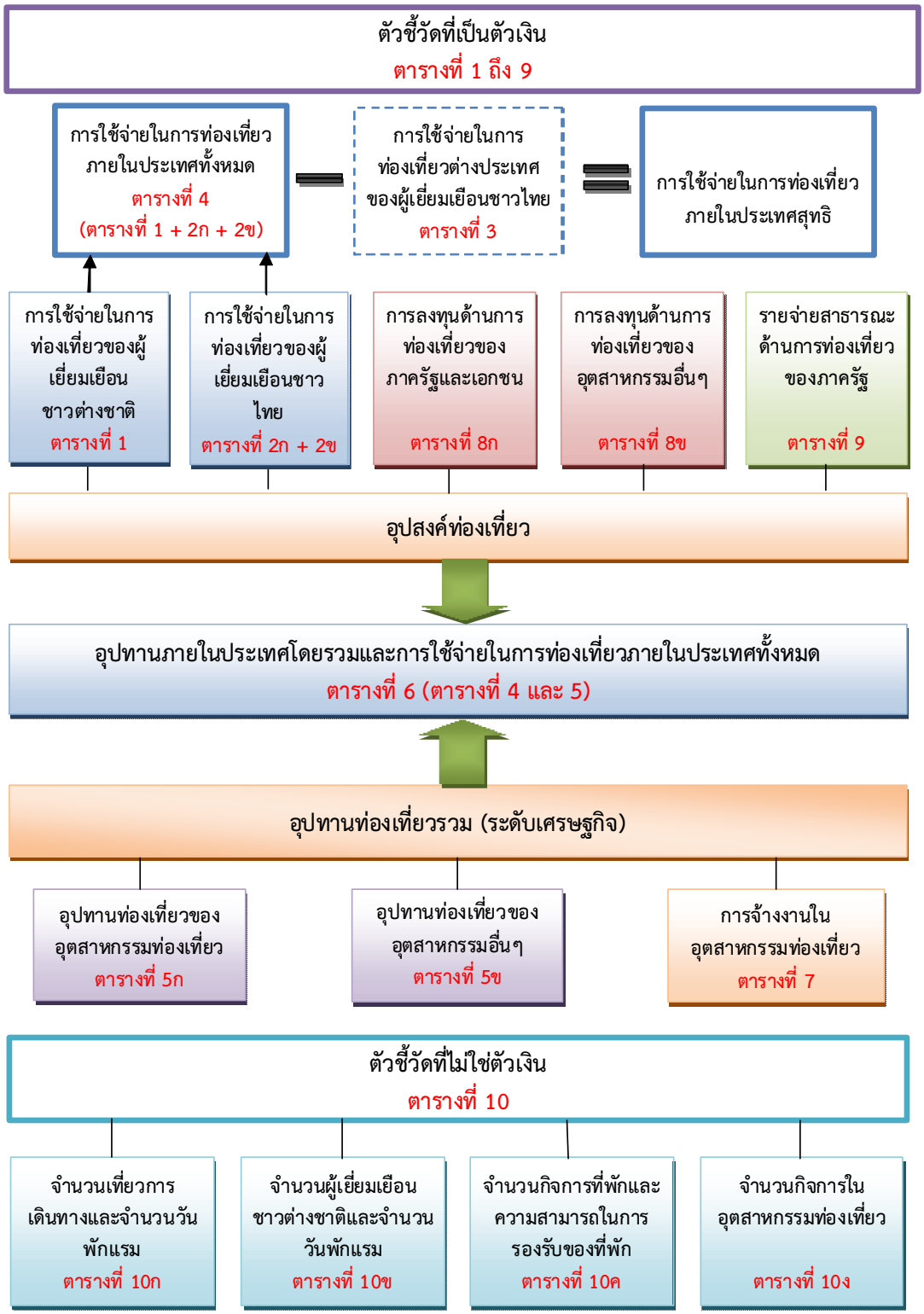

2.1.2 โครงสร้างตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว

เพื่อสะท้อนกรอบแนวความคิดข้างต้นให้เป็นมาตรฐานที่ประเทศต่างๆ สามารถนำไปใช้ในการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวเป็นมาตรฐานเดียวกันตามกรอบคำแนะนำของ TSA: RMF 2008 องค์การสหประชาชาติจึงได้แบ่งบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวออกเป็น 10 ตาราง ดังนี้

(1) ด้านอุปสงค์

ในด้านอุปสงค์ TSA: RMF 2008 แบ่งตารางค่าใช้จ่ายและการบริโภคเพื่อการท่องเที่ยวออกเป็น 4 ตารางดังนี้ (ดูตารางทั้งหมดในภาคผนวก 2.1)

ตารางที่ 1 การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ แยกตามผลิตภัณฑ์ และประเภทผู้เยี่ยมเยือน (Inbound tourism expenditure by products and classes of visitors)

ตารางที่ 2 การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย แยกตามผลิตภัณฑ์ ประเภทผู้เยี่ยมเยือน และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว (Domestic tourism expenditure by products, classes of visitors and types of trips)

ตารางที่ 3 การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย แยกตามผลิตภัณฑ์ และประเภทผู้เยี่ยมเยือน (Outbound tourism expenditure by products and classes of visitors)

ตารางที่ 4 การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด แยกตามผลิตภัณฑ์ (Internal tourism consumption by products)

(2) ด้านอุปทาน

ด้านอุปทานเป็นตารางที่ระบุถึงมูลค่าการผลิตสินค้าการท่องเที่ยวโดยจำแนกตามอุตสาหกรรม โดยตารางด้านอุปทานมีเพียง 1 ตาราง คือ ตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 การผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ (ณ ราคาพื้นฐานหรือราคาผู้ผลิต) (Production accounts of tourism industries and other industries at basic prices)

(3) ด้านดุลยภาพ

ตารางด้านดุลยภาพแสดงให้เห็นถึงดุลยภาพระหว่างอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว เพราะเป็นตารางที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจมหภาคและใช้ในการวิเคราะห์ความสำคัญของภาคการท่องเที่ยว โดยตารางนี้เป็นการผนวกรวมข้อมูลทางบัญชีที่ปรากฏใน

ตารางด้านอุปสงค์ (ตารางที่ 1 ถึง 4) กับตารางด้านอุปทาน (ตารางที่ 5) เข้าด้วยกัน โดยตารางใหม่ที่ได้คือตารางที่ 6

ตารางที่ 6 อุปทานภายในประเทศไทยโดยรวมและการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด (ณ ราคาผู้บริโภค) (Total domestic supply and internal tourism consumption at purchasers' prices)

(4) ตารางอื่นๆ

ตารางอื่นๆ คือตารางที่สร้างขึ้นมาเพื่อสนับสนุนความสมบูรณ์ในการอธิบายตารางที่ 1-6 โดยตารางอื่นๆ มีดังนี้

ตารางที่ 7 การจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Employment in the tourism industries)

ในหลายๆ ประเทศการลงทุนและภาครัฐมีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งมูลค่าดังกล่าวจะบันทึกลงในตารางที่ 8 และ 9

ตารางที่ 8 การลงทุนด้านการท่องเที่ยวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ (Tourism gross fixed capital formation of tourism industries and other industries)

ตารางที่ 9 การใช้จ่ายสาธารณะของภาครัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแยกตามผลิตภัณฑ์ และระดับของภาครัฐ (Tourism collective consumption by products and levels of government)

ตารางที่ 10 ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินด้านการท่องเที่ยว(Non-monetary indicators)

ตารางที่ 10ก จำนวนเที่ยวการเดินทางและจำนวนวันพักแรม แยกตามรูปแบบการท่องเที่ยวและประเภทผู้เยี่ยมเยือน (Number of trips and overnights by forms of tourism and classes of visitors)

ตารางที่ 10ข จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติและจำนวนวันพักแรม แยกตามรูปแบบการเดินทาง (Inbound tourism: Number of arrivals and overnights by modes of transport)

ตารางที่ 10ค จำนวนกิจการที่พักและความสามารถในการรองรับของที่พักแยกตามรูปแบบที่พัก (Number of establishments and capacity by types of accommodation)

ตารางที่ 10ง จำนวนกิจการและแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Number of establishments in tourism industries classified according to average number of jobs)

2.2 กรอบแนวคิดการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย

กรอบแนวความคิดข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยจะต้องสร้างตารางบัญชีต่างๆ ทั้ง 10 ตารางที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและเกิดดุลยภาพระหว่างอุปสงค์และอุปทานท่องเที่ยว การจัดทำตารางบัญชีต่างๆ จึงต้องใช้เวลาและทรัพยากรสูงมาก และจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ของการทำวิจัยที่เหมาะสม (ดูรูปที่ 2.2)

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทนำ **โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556** นี้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว สำหรับประเทศไทยเฉพาะข้อมูลการใช้จ่ายด้านอุปสงค์ท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งจะได้ฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำ TSA สำหรับประเทศไทยตารางที่ 1 และ 2ก (ดูภาคผนวก 2.1)

ส่วน**โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557** (ผ่านการอนุมัติงบประมาณแล้ว) ในหัวข้อวิจัยเรื่อง “การจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการเอกชนเพื่อสร้างบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยปี 2556” จะเป็นการศึกษาด้านอุปสงค์อุปทานและรายจ่ายเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน (การลงทุน) ด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาคธุรกิจและภาครัฐซึ่งจะได้ฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำ TSA สำหรับประเทศไทยตารางที่ 5, 7, 8 และ 9 (ดูภาคผนวก 2.1)

ในขณะที่**แผนงานวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558** (อยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ) เรื่อง “บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยและการประยุกต์ใช้” จะเป็นการศึกษาการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ซึ่งจะได้ฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำ TSA สำหรับประเทศไทยตารางที่ 2ข และ 3 (ดูภาคผนวก 2.1) อีกทั้งการศึกษาและจัดทำตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งจะได้ฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำ TSA สำหรับประเทศไทยตารางที่ 10 (ดูภาคผนวก 2.1) และสุดท้ายเป็นการผนวกฐานข้อมูลที่ได้มาจากโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 และ 2557 และแผนงานวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อใช้สร้าง TSA สำหรับประเทศไทยได้ครบถ้วนสมบูรณ์ทั้ง 10 ตารางและพร้อมที่จะนำไปประยุกต์ใช้งานวิเคราะห์แผนและนโยบายและผลกระทบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

รูปที่ 2.2
กรอบการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย

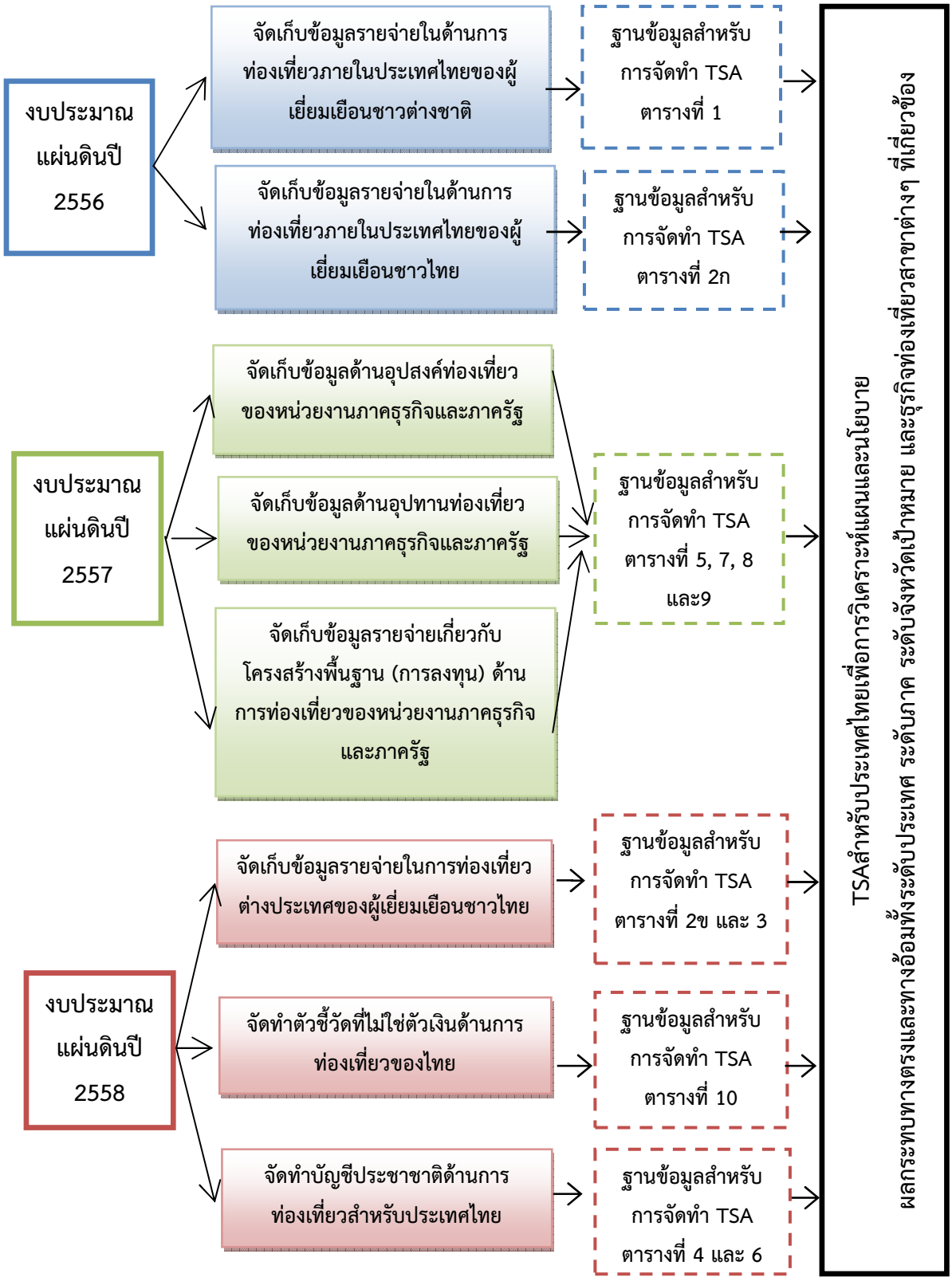

2.3 ทฤษฎีอุปสงค์การท่องเที่ยวส่วนบุคคล

เนื่องจากงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักที่จะสำรวจค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งตามทฤษฎีแล้วค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติก็คืออุปสงค์ของการท่องเที่ยวส่วนบุคคลนั่นเอง ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้นำเสนอเฉพาะทฤษฎีอุปสงค์การท่องเที่ยวส่วนบุคคล

ในบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวระบุไว้ว่าการใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวส่วนบุคคลครอบคลุมการใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางภายในประเทศหรือการเดินทางไปยังต่างประเทศทั้งก่อน หลัง และขณะเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นกิจกรรมท่องเที่ยวจึงไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียงกิจกรรมท่องเที่ยวที่คนส่วนใหญ่เข้าใจกันว่าเกิดขึ้นขณะเดินทางท่องเที่ยวเท่านั้น อย่างเช่นการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว การเล่นน้ำทะเล การช้อปปิ้ง หรือการชมทิวทัศน์ แต่ยังรวมถึงการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว การซื้อสินค้าคงทน (Durable goods) และสินค้าไม่คงทน (Non-durable goods) การซื้ออุปกรณ์พักแรม การซื้อกระเป๋าเดินทาง การซื้อประกันภัยในการเดินทาง การซื้อบริการจากธุรกิจนำเที่ยว การซื้อบริการยานพาหนะสำหรับการเดินทาง การล้างอัดรูปถ่าย การชมรูปถ่ายและวีดีทัศน์ เป็นต้น การใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวส่วนบุคคลมีอยู่หลายวัตถุประสงค์คือ (อนันต์ วัฒนกุลจรัส 2555)

1. วัตถุประสงค์ส่วนตัว (Personal)

1) วันหยุด พักผ่อนหย่อนใจ และนันทนาการ (Holidays, leisure and recreation)

2) เยี่ยมเยือนเพื่อนและญาติ (Visiting friends and relatives)

3) การศึกษาและฝึกอบรม (Education and training)

4) สุขภาพและการดูแลรักษาทางการแพทย์ (Health and medical care)

5) ศาสนาและการแสวงบุญ (Religion and pilgrimages)

6) ช้อปปิ้ง (Shopping)

7) การเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง (Transit)

8) อื่นๆ (Other)

2. วัตถุประสงค์ทางธุรกิจและอาชีพ (Business and professional)

อุปสงค์การเดินทางและท่องเที่ยวเป็นตัวกำหนดปริมาณการท่องเที่ยวซึ่งพิจารณาได้จากจำนวนเที่ยวของการเดินทางจำนวนวันที่ค้างคืน ค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน รูปแบบการใช้จ่าย ช่วงระยะเวลาของการเดินทาง ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินระดับความต้องการใช้บริการท่องเที่ยว เช่น จำนวนห้องพัก จำนวนยานพาหนะ และค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับการเดินทางและท่องเที่ยว ฯลฯ ในที่นี้จะจำแนกอุปสงค์การท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติออกเป็น 12 สาขาหลัก ได้แก่

1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ

2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เท่าที่ผ่านมางานวิจัยด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยจะเป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น งานศึกษาของนัฐพร เกิดกลางและคณะ (2551) งานวิจัยของศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2551) งานวิจัยของกวิน วงศ์ลีดี (2554) เป็นต้น ยังไม่มีงานศึกษาที่ว่าด้วยบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของไทย จึงเป็นที่มาของงานวิจัยนี้จากการทบทวนวิธีการจัดทำบัญชีประชาชาติของประเทศต่างๆทั่วโลกพบว่าแต่ละประเทศไม่ได้ทำตามกรอบดังกล่าวอย่างครบถ้วน ทั้งนี้เพราะกรอบดังกล่าวเป็นเพียงกรอบกว้างๆ ที่แต่ละประเทศสามารถนำไปปรับปรุงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของประเทศนั้นๆ ดังนั้นในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจึงเป็นการสังเคราะห์วิธีการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างจากกรอบแนวคิดและสังเคราะห์วิธีการนำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวไปใช้ประโยชน์ ในที่นี้ได้ทบทวนวรรณกรรมของประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา (มลรัฐฮาวายและมลรัฐอลาสก้า)

2.4.1 ประเทศแคนาดา

บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของประเทศแคนาดา (Canadian Tourism Satellite Accounts, CTSA) (Kemp and Nijhowne, 2004) เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ไม่ได้เป็นไปตามข้อแนะนำของ TSA: RMF 2008 ในบางรายการ ในการเปรียบเทียบ CTSA กับ TSA: RMF 2008 พบว่า ประเทศแคนาดาได้มีการปรับเปลี่ยนในบางประเด็นเพื่อให้เหมาะสมกับข้อมูลและลักษณะการท่องเที่ยวของประเทศแคนาดา โดยใน CTSA ประกอบด้วยตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว

เพียง 7 ตารางเท่านั้น ได้แก่ ตารางที่ 1 ถึง 6 และตารางที่ 10 สาระสำคัญของความแตกต่างและช่องว่างของข้อมูลระหว่าง CTSA และ TSA: RMF 2008 มีดังนี้

1) ผู้เยี่ยมเยือน (Visitors)

- CTSA กำหนดให้ “นักท่องเที่ยว” (Tourists) เป็นทั้งผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน (Same-day visitors) และผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน (Overnight visitors)
- CTSA กำหนดให้ “การท่องเที่ยว” (Tourism) เป็นกิจกรรมของบุคคลที่เดินทางและพักอาศัยในสถานที่ที่อยู่ภายนอกสภาพแวดล้อมปกติของเขาเป็นระยะเวลาติดต่อกันน้อยกว่า 1 ปีเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อธุรกิจและวัตถุประสงค์อื่นๆ
- CTSA กำหนดให้ “ผู้เยี่ยมเยือน” (Visitors) ไม่ครอบคลุมกลุ่มบุคคลต่อไปนี้ ได้แก่ แรงงานตามชายแดน (Border workers) ผู้ขออพยพย้ายถิ่นชั่วคราว (Temporary immigrants) ผู้ขออพยพย้ายถิ่นถาวร (Permanent immigrants) ผู้โดยสารที่รอการเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง (Transit passengers) ผู้ขอลี้ภัย (Refugees) เหล่าสมาชิกทางทหาร (Members of the armed forces) ผู้แทนสถานกงสุล (Representatives of consulates) นักการทูต (Diplomats) และผู้ติดตาม (Entourages) รวมทั้งผู้สัญจรเดินทางไปมาเพื่อทำงาน (Commuters) และแรงงานตามฤดูกาล (Seasonal workers)

2) สภาพแวดล้อมปกติ (Usual environment)

- CTSA กำหนดให้ “สภาพแวดล้อมปกติ” ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งครอบคลุมระยะทางในรัศมี 80 กิโลเมตรจากสถานที่ที่เป็นสภาพแวดล้อมปกติของเขา เงื่อนไขด้านระยะทางนี้นำมาใช้เป็นข้อพิจารณาว่า การเดินทางของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic tourism) หรือไม่ เพราะการเดินทางภายในสภาพแวดล้อมปกติไม่จัดว่าเป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามเงื่อนไขด้านระยะทางนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลัง
- CTSA กำหนดให้ “การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International tourism)” เป็นการเดินทางข้ามเขตชายแดนระหว่างประเทศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ว่าระยะทางเท่าใดก็ตาม
- CTSA ไม่ได้ครอบคลุมที่พักอาศัยประเภทบ้านหลังที่สอง (Second home) และบ้านพักตากอากาศแบบแบ่งช่วงเวลา (Time share) แต่อาจจะพิจารณาประเด็นนี้ในอนาคต

3) การบริโภคของผู้เยี่ยมเยือน (Visitor consumption)

- CTSA กำหนดให้ “อุปสงค์การท่องเที่ยว” (Tourism demand) คือการบริโภคของผู้เยี่ยมเยือน (Visitor consumption)

- CTSA กำหนดให้ “การบริโภคขั้นสุดท้ายของครัวเรือน” ครอบคลุมเฉพาะการใช้จ่ายด้วยตัวเงิน (Household final consumption expenditure in cash) ไม่ได้รวมการบริโภคขั้นสุดท้ายของครัวเรือนที่ไม่ได้ชำระด้วยตัวเงิน (Household final consumption expenditure in kind) และไม่ได้รวมการโอนที่ไม่ใช่ตัวเงิน (Social transfers in kind)
- CTSA ครอบคลุมการบริโภคของผู้เยี่ยมเยือนที่มีจุดประสงค์ทางธุรกิจซึ่งออกค่าใช้จ่ายโดยหน่วยงานธุรกิจ รัฐบาล และองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร
- CTSA กำหนดให้ค่าใช้จ่ายของพนักงานบริษัทที่จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าพาหนะ และค่าที่พักเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจเป็นส่วนหนึ่งของการบริโภคขั้นกลางของธุรกิจนั้นๆ และไม่นำมาคิดรวมเป็นค่าตอบแทนของพนักงาน
- CTSA กำหนดให้สินค้าคงทนถาวรเพื่อจุดประสงค์การท่องเที่ยว (Tourism single-purpose consumer durables) ประกอบด้วยเต็นท์และอุปกรณ์พักแรม ถุงนอน กระเป๋าเดินทาง รถบ้าน รถพ่วง และกึ่งรถพ่วงสำหรับพักแรม แต่ไม่นับรวมสินค้าคงทนถาวรเพื่อหลากหลายจุดประสงค์ (Multi-purpose consumer durables)
- CTSA ไม่รวมรายการค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคและการทำหนังสือเดินทางก่อนการเดินทาง ไม่รวมรายการค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ และไม่รวมรายการค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าและบริการที่ซื้อหลังจากการเดินทาง เช่น การล้างฟิล์มถ่ายรูป เป็นต้น
- CTSA ไม่มีรายการเกี่ยวกับการโอนที่ไม่ใช่ตัวเงิน (Social transfers in kind) เช่น ค่าใช้จ่ายของเจ้าของบ้านเพื่อให้บริการแก่ผู้เยี่ยมเยือน เป็นต้น
- CTSA กำหนดให้ “การบริโภคเพื่อการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนที่มิได้มีถิ่นพำนักอาศัยในประเทศแคนาดา” (Inbound tourism consumption) เป็นอุปสงค์ระหว่างประเทศหรือการส่งออก (International demand or exports) ส่วนค่าตั๋วเครื่องบินจะจัดเป็นอุปสงค์ระหว่างประเทศหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่าสายการบินดังกล่าวเป็นของประเทศแคนาดาหรือเป็นของต่างชาติ เพราะค่าตั๋วเครื่องบินของสายการบินต่างชาติจะไม่นำมานับรวมเป็นรายการของอุปสงค์ระหว่างประเทศ
- CTSA กำหนดให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในประเทศเพื่อการเดินทางไปยังต่างประเทศ (Outbound tourism)
- เป็นส่วนหนึ่งของการบริโภคการท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic tourism consumption)
- CTSA กำหนดให้การบริโภคการท่องเที่ยวของคนในชาติ (National tourism consumption) เป็นผลรวมของการท่องเที่ยวภายในประเทศและการนำเข้าการท่องเที่ยวต่างประเทศ

- CTSA กำหนดให้รายการเกี่ยวกับตัวแทนบริษัทนำเที่ยว (Travel agency) และผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว (Tour operator)
- ไม่ได้รวมอยู่ในอุปสงค์ขั้นสุดท้าย แต่กำหนดให้เป็นการบริโภคขั้นกลางของบริษัทขนส่ง อุตสาหกรรมที่พัก และการบริการจัดการท่องเที่ยว
- CTSA กำหนดให้สินค้าและบริการบางอย่างที่อาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริโภคของผู้เยี่ยมเยือนเช่น น้ำมันเชื้อเพลิง อะไหล่รถยนต์ เสื้อผ้า ยาสูบ และการค้าปลีกถึงแม้ว่าสินค้าและบริการนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวก็ตาม
- CTSA ยังไม่มีรายการการใช้จ่ายสาธารณะของภาครัฐที่เกี่ยวกับการเดินทาง และท่องเที่ยว (Tourism collective consumption)
- CTSA ยังไม่มีรายการการลงทุนในการท่องเที่ยวของทั้งภาครัฐและเอกชน (Tourism gross fixed capital formation)

4) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism industries)

- CTSA กำหนดให้ “สินค้าท่องเที่ยว” (Tourism commodity) เป็นสินค้าหรือบริการซึ่ง อุปสงค์ส่วนใหญ่มาจากผู้เยี่ยมเยือนทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร ส่วนสินค้าและบริการอื่นๆ นอกเหนือจากนั้นเป็นสินค้าที่ไม่ใช่เพื่อการท่องเที่ยว (Non-tourism commodity)
- CTSA คำนวณค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการทั้งหมดของผู้เยี่ยมเยือน ระบุรายการและประมาณการอุปสงค์ที่ผู้เยี่ยมเยือนต้องการทั้งหมด โดยสินค้าและบริการที่ผู้เยี่ยมเยือนซื้อไปสามารถจำแนกได้เป็นผลิตภัณฑ์จำเพาะการท่องเที่ยว (Tourism-specific products) และผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่เพื่อการท่องเที่ยว
- CTSA กำหนดให้ “สินค้าท่องเที่ยว” ประกอบด้วยการบริการพาหนะในการเดินทางขนส่งที่พักอาศัยอาหารและเครื่องดื่ม และสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น นันทนาการและบันเทิงการบริการของตัวแทนบริษัทนำเที่ยว การบริการจัดการประชุมสัมมนา และการใช้จ่ายก่อนการเดินทาง เป็นต้น สินค้าท่องเที่ยวส่วนใหญ่ซื้อในขณะเดินทางท่องเที่ยว ยกเว้นสินค้าคงทนถาวรเพื่อจุดประสงค์การท่องเที่ยวที่มักจะซื้อก่อนการเดินทาง เช่น รถบ้าน รถพ่วงบ้าน และกระเป๋าเดินทาง เป็นต้น
- CTSA กำหนดให้ “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” (Tourism industries) เป็นอุตสาหกรรมที่จัดหาสินค้าท่องเที่ยวให้แก่ผู้เยี่ยมเยือน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะหมดความสำคัญลงเมื่อไม่มีการท่องเที่ยว ส่วน “อุตสาหกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว” (Non-tourism industries) อาจจะได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเพราะสามารถผลิตสินค้าและบริการบางอย่างที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว
- CTSA กำหนดให้อุตสาหกรรมหนึ่งๆ อาจผลิตสินค้าได้มากกว่าหนึ่งอย่าง และสินค้าเดียวกันอาจผลิตมาจากอุตสาหกรรมที่ต่างกันก็ได้ ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอาจผลิตสินค้า

อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวก็ได้ และอุตสาหกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอาจผลิตสินค้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรงก็ได้

- CTSA กำลังศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นบ้านหลังที่สอง (Second homes) ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว (Travel agency) และผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว (Tour operator)
- CTSA คำนวณค่าจีดีพี (GDP) และมูลค่าเพิ่ม (Value added) ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยการกระจายค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยวไปยังแต่ละอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยวโดยใช้สัดส่วนตามส่วนแบ่งตลาดที่ปรากฏอยู่ในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต
- CTSA กำหนดให้การจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยการกระจายการจ้างงานไปยังอุตสาหกรรมต่างๆ โดยใช้สัดส่วนเดียวกันกับสัดส่วนที่ใช้ในการกระจาย GDP (GDP share) หรือมูลค่าเพิ่ม (Value added share) ไปยังอุตสาหกรรมต่างๆ (นั่นคือใช้สัดส่วนตามส่วนแบ่งตลาดที่ปรากฏอยู่ในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต)

5) ตาราง บัญชี และดัชนีมหภาค (Tables, accounts and aggregates)

- CTSA ยังไม่ได้ระบุผลิตภัณฑ์และกิจกรรมตามเกณฑ์ของ CPC (Central Product Classification) และ ISIC (International Standard Industrial Classification) ทั้งหมด แต่ใช้การอ้างอิงจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศแคนาดาเป็นหลักแทน
- ความแตกต่างระหว่างการจัดประเภทผลิตภัณฑ์ ประเภทกิจกรรมการผลิต การสร้างตาราง CTSA (ตารางที่ 1 ถึง 6 และตารางที่ 10) บัญชีต่างๆ และดัชนีมหภาคของ CTSA และ TSA: RMF 2008 สามารถสรุปได้ดังตารางในภาคผนวก 2.2

2.4.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ได้ทำการทบทวนมา 2 มลรัฐ คือบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของมลรัฐอลาสกา (Alaska Tourism Satellite Accounts, ALTSA) (Alaska Department of Commerce, Community and Economic Development, 2004) และบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของมลรัฐฮาวาย (Hawaii Tourism Satellite Accounts, HWTSA) (Hawaii Tourism Authority, 2006) ซึ่งจัดว่าเป็นตัวอย่างที่สมบูรณ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา

1) มลรัฐอลาสกา

ผลการทบทวนเปรียบเทียบสาระสำคัญของความแตกต่างระหว่างบัญชีประชาชาติของ TSA: RMF 2008 กับ ALTSA มีดังนี้

1.1) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน

- ALTSA กำหนดให้ผู้มีถิ่นพำนักอาศัยในมลรัฐอลาสกา (Resident in-state) เดินทางด้วยค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อพักผ่อนวันหยุดและพักผ่อนหย่อนใจภายในมลรัฐอลาสกาหรือเดินทางเพื่อจุดประสงค์ทางธุรกิจในมลรัฐอลาสกา (Internal business travel)
- ALTSA กำหนดให้ค่าใช้จ่ายภาครัฐ (Government spending) เป็นเงินที่หน่วยงานภาครัฐของมลรัฐอลาสกาจ่ายไปเพื่อทำการตลาดทางด้านการเดินทางและท่องเที่ยว การขนส่งที่เกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว การสนับสนุนทางการเงินให้แก่แหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดสนใจ การสร้างความปลอดภัยในการเดินทางและในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น
- ALTSA กำหนดให้การลงทุน (Investment) เป็นการก่อสร้างต่างๆ ในมลรัฐอลาสกา เช่นโรงแรม แหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดสนใจ สาธารณูปโภคในการเดินทางและท่องเที่ยว อุปกรณ์และเครื่องมือในการดำเนินงานขนส่งต่างๆ เป็นต้น
- ALTSA กำหนดให้ผู้เยี่ยมเยือนที่มาจากนอกมลรัฐอลาสกาประกอบด้วยผู้เยี่ยมเยือนที่มาจากส่วนต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Domestic out-of state) และผู้เยี่ยมเยือนที่มาจากต่างประเทศ (International)

1.2) ค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ย

- ALTSA วัดค่าใช้จ่ายในรายการต่างๆ ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) และค่าเฉลี่ย (Average) โดยจะใช้ค่ามัธยฐานในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายที่สูงมากอยู่หลายค่าจนอาจทำให้ค่าเฉลี่ยเกิดการเอนเอียงสูงมาก (Skewness) และจะใช้ค่ามัธยฐานสำหรับกรณีการจ้างงาน เพราะหากใช้ค่าเฉลี่ยหาการจ้างงานแล้วจะพบว่า มีความคลาดเคลื่อนไม่สอดคล้องกับแบบสำรวจการจ้างงาน (Labor force survey) แต่เมื่อใช้ค่ามัธยฐานกลับพบว่า การจ้างงานมีความสอดคล้องกับระดับการจ้างงานที่รายงานในแบบสำรวจการจ้างงานมากกว่า

1.3) องค์ประกอบหลักของการเดินทางและท่องเที่ยว

ผลการเปรียบเทียบพบว่า ALTSA ประกอบด้วย 15 สาขาท่องเที่ยวหลัก ซึ่งแตกต่างไปจากกรอบคำแนะนำของ TSA: RMF 2008 โดยมีทั้งการแยกสาขาออกเป็นสาขาย่อยจากสาขาหลักตามที่ TSA: RMF 2008 แนะนำไว้ ได้แก่

- หมวดอาหารและเครื่องดื่มแตกออกเป็นสองสาขาย่อยคือ อาหารและเครื่องดื่ม และร้านอาหาร
- หมวดอุปกรณ์การขนส่งและเช่าแยกออกเป็นตัวแทนขายรถยนต์และศูนย์บริการการบริการและซ่อมแซมรถยนต์ และการบริการให้เช่ารถยนต์

- หมวดสินค้าเฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวแยกออกเป็น ร้านจำหน่ายสินค้าทั่วไป ร้านจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย และร้านค้าปลีกสินค้าเบ็ดเตล็ด

ALTSA จึงประกอบไปด้วยสาขาท่องเที่ยวหลัก 15 สาขา ดังต่อไปนี้

1. โรงแรมและสถานที่พัก (Hotels and lodging places)
2. การเดินทางขนส่งทางอากาศ (Air transportation)
3. การบริการสวนสนุกและนันทนาการ (Amusement and recreation services)
4. อาหารและเครื่องดื่ม (Eating and drinking)
5. การบริการพาหนะในการเดินทางขนส่ง (Transportation services)
6. การเดินทางขนส่งทางน้ำ (Water transportation)
7. ตัวแทนขายรถยนต์และศูนย์บริการ (Automotive dealers and service stations)
8. ร้านจำหน่ายสินค้าทั่วไป (General merchandise stores)
9. ร้านจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน (Furniture and home furnishings stores)
10. ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย (Apparel and accessory stores)
11. การบริการและซ่อมแซมรถยนต์ (Automobile repair and services)
12. การบริการให้เช่ารถยนต์ (Automobile rental and leasing)
13. ร้านค้าปลีกสินค้าเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous retail)
14. ร้านอาหาร (Food stores)
15. สมาชิกสโมสรกีฬาและนันทนาการ (Membership sports and recreation clubs)

1.4) องค์ประกอบทางเศรษฐกิจทั้งหมดของการเดินทางและท่องเที่ยว

TSA: RMF 2008 ระบุกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวออกเป็น 12 สาขาหลัก แต่ใน ALTSA ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 30 สาขา ตามลำดับจากมากไปน้อยของส่วนแบ่งในผลผลิตมวลรวมภายในมลรัฐอลาสกา (Gross State Product, GSP) และการจ้างงานในมลรัฐอลาสกา ดังต่อไปนี้

1. โรงแรมและสถานที่พัก (Hotels and lodging places)

2. การเดินทางขนส่งทางอากาศ (Air transportation)

3. การบริการสวนสนุกและนันทนาการ (Amusement and recreation services)

4. รัฐบาลระดับมลรัฐและรัฐบาลท้องถิ่นที่ไม่ใช่การศึกษา(State and local government – non education)

5. ทางหลวงและถนนสายใหม่(New highways and streets)

6. อาหารและเครื่องดื่ม (Eating and drinking)

7. รัฐบาลกลางที่ไม่ใช่การทหาร (Federal government – non military)

8. อาคารอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ใหม่ (New industrial and commercial buildings)

9. การบริการพาหนะในการเดินทางขนส่ง (Transportation services)

10. การเดินทางขนส่งทางน้ำ (Water transportation)

11. ตัวแทนขายรถยนต์และศูนย์บริการ (Automotive dealers and service stations)

12. ร้านจำหน่ายสินค้าทั่วไป (General merchandise stores)

13. อสังหาริมทรัพย์ (Real estate)

14. สิ่งอำนวยความสะดวกใหม่ของภาครัฐ (New government facilities)

15. การบริการทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม (Engineering-architectural services)

16. การค้าส่ง (Wholesale trade)

17. การจัดการการขนส่งผู้โดยสาร (Arrangement of passenger transportation)

18. ธนาคาร (Banking)

19. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบำรุงรักษาและซ่อมแซม (Maintenance and repair facilities)

20. ร้านจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน (Furniture and home furnishings stores)

21. น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ (Natural gas and crude petroleum)

22. การขนถ่ายสินค้าด้วยเครื่องยนต์และคลังเก็บสินค้า (Motor freight transport and warehousing)

23. ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย (Apparel and accessory stores)

24. การสื่อสารยกเว้นวิทยุและโทรทัศน์ (Communications except radio and TV)

25. การบริการด้านบัญชีและตรวจสอบบัญชี (Accounting - auditing and bookkeeping)

26. การบริการด้านบริหารจัดการและที่ปรึกษา (Management and consulting services)

27. การบริการและซ่อมแซมรถยนต์ (Automobile repair and services)

28. การบริการอื่นๆ (Other business services)

29. การบริการส่วนบุคคล (Personnel supply services)

30. การบริการให้เช่ารถยนต์ (Automobile rental and leasing)

1.5) แบบจำลอง

ALTSA ใช้แบบจำลอง IMPLAN Model ซึ่งเป็นระบบประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจต่อระบบเศรษฐกิจระดับชุมชน ระดับมลรัฐ และระดับประเทศแบบจำลอง IMPLAN Model สามารถพัฒนาใช้ร่วมกับแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิตเพื่อประมาณการผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ เช่น การเกิดธุรกิจใหม่ในพื้นที่ กิจกรรมกีฬาอาชีพ กิจกรรมนันทนาการกิจกรรมการเดินทางและท่องเที่ยว และกิจกรรมอื่นๆ แบบจำลองยังสามารถสร้างตารางบัญชีทางสังคม (Social accounting matrix, SAM) สำหรับใช้ในแบบจำลองดุลยภาพทางเศรษฐกิจทั่วไป (Computable general equilibrium, CGE) ได้ด้วย

แบบจำลอง IMPLAN Model ใช้ข้อมูลอุตสาหกรรมระบบ Standard Industrial Classification (SIC) ตั้งแต่ 3 – 4 หลักหรือระบบNorth American Industry Classification System (NAICS) ตั้งแต่ 4–5 หลัก โดยมีอุตสาหกรรมจำนวน 528 สาขา (โดยใช้ SIC 4 หลักสำหรับสาขาการผลิต และใช้ SIC 2–3 หลักสำหรับสาขาอื่นๆ) มีข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างงาน รายได้ มูลค่าเพิ่ม การบริโภคภาคครัวเรือนและภาครัฐ และบัญชีโครงสร้างปัจจัยการผลิตและผลผลิต

รูปที่ 2.3
ภาพรวมบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของมลรัฐอลาสกา สหรัฐอเมริกา

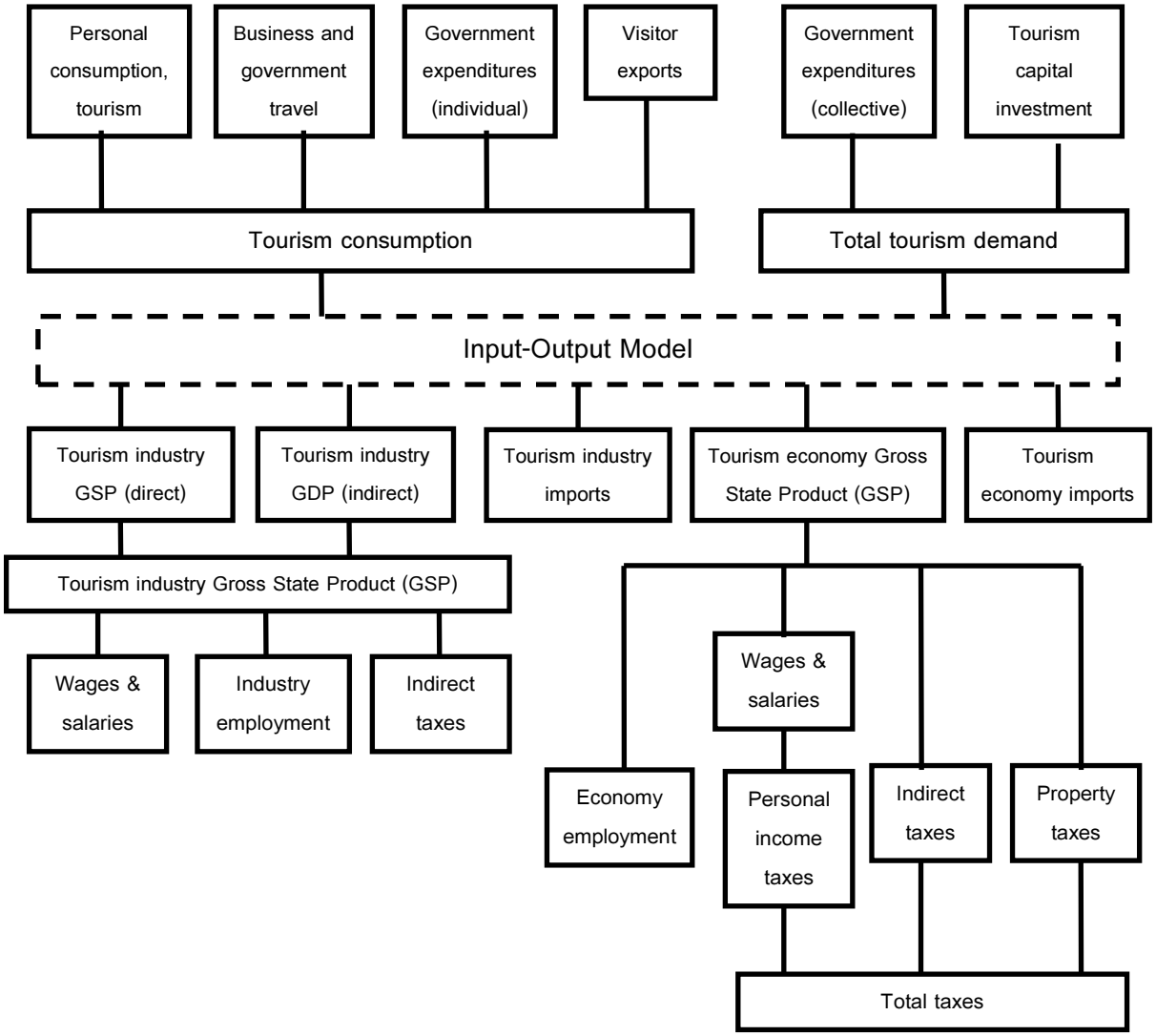

2) มลรัฐฮาวาย

ผลการทบทวนเปรียบเทียบสาระสำคัญของความแตกต่างระหว่างบัญชีประชาชาติของ TSA: RMF 2008 กับ HWTSA มีดังนี้

2.1) คำจำกัดความ

- HWTSA กำหนดให้ “การเดินทาง” (Travel) เป็นการไปสถานที่แห่งหนึ่งในฐานะผู้เยี่ยมเยือน

- HWTSA กำหนดให้ “ผู้เยี่ยมเยือน” (Visitor) เป็นบุคคลที่เดินทางออกจากสภาพแวดล้อมปกติของเขา (Usual environment) ในช่วงระยะเวลาระหว่างหนึ่งคืนถึง 1 ปี (น้อยกว่า 1 ปี) ผู้เยี่ยมเยือนอาจจะเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจส่วนบุคคลหรือเดินทางเพื่อทำธุรกิจหรือกิจกรรมของภาครัฐ
- HWTSA กำหนดให้ “การท่องเที่ยว” (Tourism) เป็นกิจกรรมของผู้เยี่ยมเยือนในขณะเดินทาง

2.2) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว

- HWTSA มีขั้นตอนการสร้างโดยสรุปดังรูปที่ 2.4 โดยหลักการการสร้าง HWTSA จะใช้แนวคิดของการทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต การประมาณอุปสงค์เพื่อการเดินทางและท่องเที่ยว (Estimation of travel and tourism demand) ประกอบด้วยการประมาณการต่อไปนี้

1) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของผู้มีถิ่นพำนักอาศัยในมลรัฐฮาวาย (Residents travel and tourism)

2) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของหน่วยงานธุรกิจ (Business travel and tourism)

3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ (Government travel and tourism)

4) ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่มีถิ่นพำนักในมลรัฐฮาวาย (Visitor-related spending)

5) การส่งออกการเดินทางและท่องเที่ยว (Exports for travel and tourism)

- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของผู้มีถิ่นพำนักอาศัยในมลรัฐฮาวายประกอบด้วยการเดินทางออกนอกมลรัฐฮาวาย (Out-of-state travel) และการเดินทางระหว่างหมู่เกาะฮาวาย (Inter-island travel)
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของหน่วยงานธุรกิจประกอบด้วยการเดินทางเพื่อทำธุรกิจของพนักงานของธุรกิจ (Private employee travel for business) และการลงทุนด้านการท่องเที่ยว (Capital investment) เช่น โรงแรม ภัตตาคาร รถเช่า เครื่องบิน ฯลฯ
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐประกอบด้วยการเดินทางเพื่อทำธุรกิจของพนักงานของรัฐ (Government employee travel for business) การลงทุนในระบบสาธารณูปโภคของภาครัฐ (Government infrastructure investment) และการใช้จ่ายเพื่อให้บริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวหรือการใช้จ่ายเพื่อการจัดการและสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยภาครัฐ (Government collective spending)

■ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่มีถิ่นพำนักในมลรัฐฮาวายประกอบด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน (Visitor expenditure) ค่าใช้จ่ายสายการบินข้ามประเทศ (Overseas airline spending) และค่าใช้จ่ายเรือเดินสมุทร (Cruise line spending)

2.3)การวัดผลกระทบ

■ เมื่อประมาณการค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวของทั้ง 5 องค์ประกอบข้างต้นแล้วก็จะนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาจัดสรรให้กับแต่ละอุตสาหกรรม โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการกระจายค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนที่ปรากฏอยู่ในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Allocated to input-output industries)

■ คำนวณหาผลกระทบทางตรงของแต่ละอุตสาหกรรม (Direct impact by industry) แล้วจึงคำนวณหาเมตริกซ์ผกผันของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output inverse matrix) ซึ่งสามารถคำนวณหาผลกระทบโดยรวมของการท่องเที่ยวได้นั่นคือ ผลกระทบทางตรงและทางอ้อมของการท่องเที่ยว (Direct and indirect tourism impacts)

■ HWTSA มีการวัดผลกระทบของการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมมากกว่าการใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต เพราะไม่เพียงแต่รวมผลกระทบที่มาจากการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนแล้วยังได้รวมการใช้จ่ายเพื่อการเดินทางของผู้มีถิ่นพำนักอาศัยในมลรัฐฮาวาย รวมทั้งการใช้จ่ายเพื่อการเดินทางและท่องเที่ยวของหน่วยงานธุรกิจ หน่วยงานของรัฐ อีกทั้งการส่งออกสินค้าและบริการที่ใช้สำหรับการเดินทางและท่องเที่ยวด้วย อย่างไรก็ตาม HWTSA วัดผลกระทบเฉพาะทางตรงและทางอ้อม (Direct and indirect effects) ไม่ได้วัดผลกระทบจากรายได้ (Induced effects)

■ HWTSA สร้างขึ้นโดย 2 หน่วยงานคือสภาการเดินทางและท่องเที่ยวโลก (World Travel and Tourism Council, WTTC) และ Department of Business, Economic Development and Tourism (DBEDT) อย่างไรก็ตาม HWTSA ของ DBEDT นี้สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ภายในองค์การเท่านั้น ตัวชี้วัดผลกระทบทางเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญของ HWTSA ประกอบด้วย มูลค่าเพิ่ม (Value added) ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (Gross domestic product, GDP) ผลผลิตมวลรวมภายในมลรัฐ (Gross state product, GSP) ยอดขาย (Output sales) การจ้างงาน (Employment – jobs) รายได้ (Income earnings) และรายได้จากภาษี (Tax revenues)

■ ตัวอย่างตาราง (Template) การจัดสรรค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวลงในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของ HWTSA ตัวอย่างตารางการคำนวณหาองค์ประกอบทั้งหมดของการประมาณอุปสงค์เพื่อการเดินทางและท่องเที่ยวของ HWTSA เปรียบเทียบเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2002 – 2006 และตัวอย่างตารางการคำนวณหาผลกระทบทางเศรษฐกิจของการเดินทางและท่องเที่ยวจาก HWTSA ในปี 2006 ปรากฏดังตารางในภาคผนวก 2.3

รูปที่ 2.4 ลำดับขั้นตอนการสร้าง HWTSA

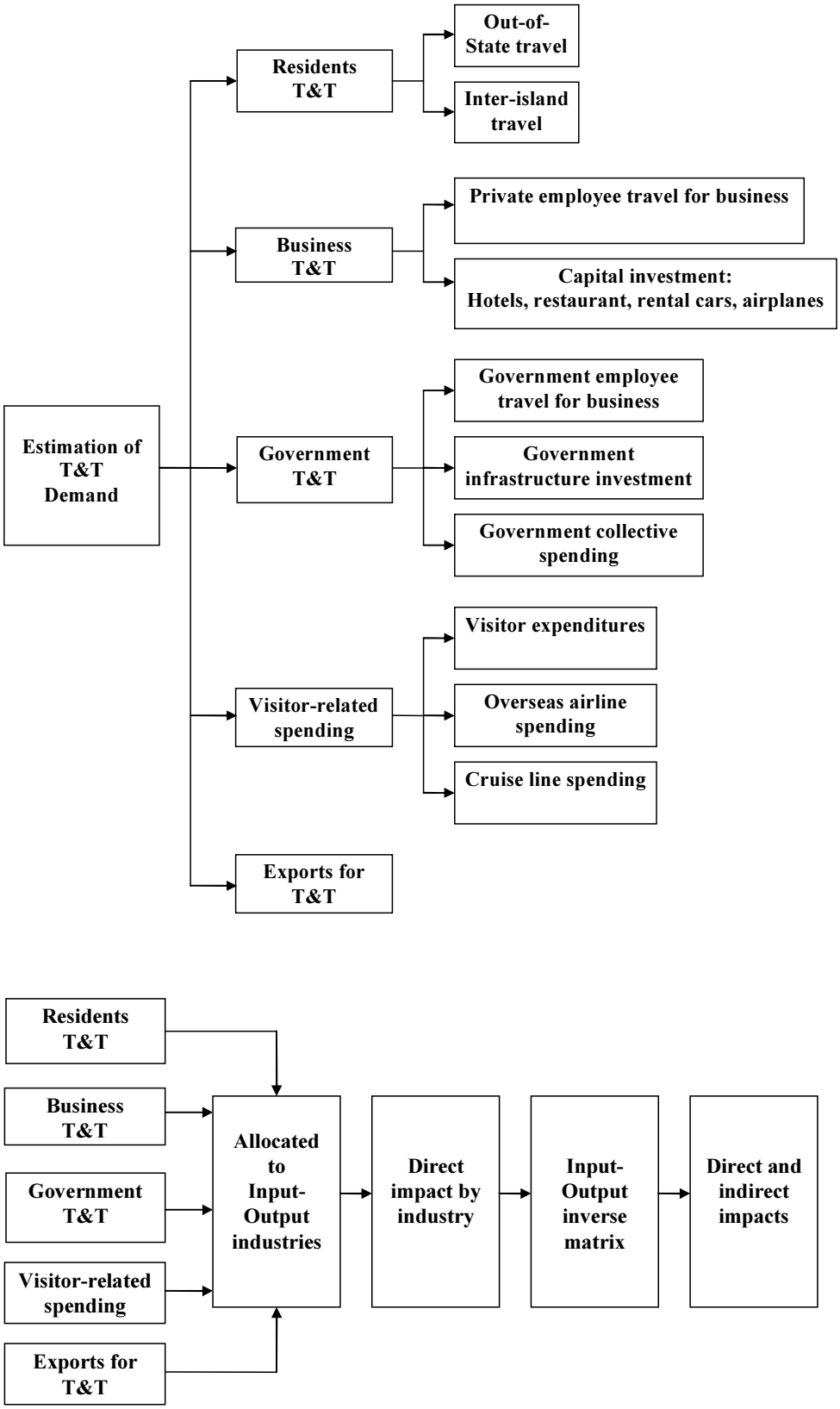

หมายเหตุ T&T = Travel and tourism (การเดินทางท่องเที่ยว)

ภาคผนวก 2.1
ตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวทั้ง 10 ตาราง

ตารางที่ 1

การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติแยกตามผลิตภัณฑ์ และประเภทผู้เยี่ยมเยือน

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ		
	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน) (1.1)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน) (1.2)	ผู้เยี่ยมเยือน (1.3) = (1.1) + (1.2)
ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค (*)			
ก.1 ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว			
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน			
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม			
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ			
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์			
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ			
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน			
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว			
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง			
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม			
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ			
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก			
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ			
ก.2ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคอื่นๆ (a)			
ข.1 สิ่งของที่มีมูลค่า			
รวม			

(*)มูลค่าของ ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคเป็นมูลค่าสุทธิจากค่าบริการที่จ่ายให้กับธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการจองอื่นๆ

(a)ถ้าเกี่ยวข้องและเป็นไปได้ ควรแยกรายการนี้ออกเป็น “ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” และ “ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว”หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ

ตารางที่ 2

การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย แยกตามผลิตภัณฑ์ ประเภทผู้เยี่ยมเยือน และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย								
	การเดินทางภายในประเทศไทย (**) (2ก)			การเดินทางต่างประเทศ (**) (2ข)			การเดินทางทั้งสองประเภท (2ก) + (2ข)		
	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน) (2.1)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน) (2.2)	ผู้เยี่ยมเยือน (2.3) = (2.1) + (2.2)	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน) (2.4)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน) (2.5)	ผู้เยี่ยมเยือน (2.6) = (2.4) + (2.5)	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน) (2.7) = (2.1) + (2.4)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน) (2.8) = (2.2) + (2.5)	ผู้เยี่ยมเยือน (2.9) = (2.3) + (2.6)
ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค (*)									
ก.1 ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว									
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน									
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม									
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ									
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์									
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ									
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน									
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว									
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง									
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม									
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ									
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากของที่ระลึก									
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ									
ก.2ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคอื่นๆ (a)									
ข.1 สิ่งของที่มีมูลค่า									
รวม									

(*)มูลค่าของ ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคเป็นมูลค่าสุทธิจากค่าบริการที่จ่ายให้กับธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการจองอื่นๆ

(**)การท่องเที่ยวภายในประเทศประกอบด้วยกิจกรรมของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ไม่ว่ากิจกรรมจะเป็นส่วนหนึ่งของการเดินทางภายในประเทศ (2ก) หรือการเดินทางไปยังต่างประเทศ (2ข)

(a)ถ้าเกี่ยวข้องและเป็นไปได้ ควรแยกรายการนี้ออกเป็น “ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” และ “ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว”หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ

ตารางที่ 3

การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย แยกตามผลิตภัณฑ์ และประเภทผู้เยี่ยมเยือน

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศ		
	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน) (3.1)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน) (3.2)	ผู้เยี่ยมเยือน (3.3) = (3.1) + (3.2)
ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค (*)			
ก.1 ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว			
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน			
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม			
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ			
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์			
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ			
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน			
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว			
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง			
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม			
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ			
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก			
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ			
ก.2ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคอื่นๆ (a)			
ข.1 สิ่งของที่มีมูลค่า			
รวม			

(*) มูลค่าของ ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคเป็นมูลค่าสุทธิจากค่าบริการที่จ่ายให้กับธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการจองอื่นๆ

(a) ถ้าเกี่ยวข้องและเป็นไปได้ ควรแยกรายการนี้ออกเป็น “ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” และ “ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว”หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ

ตารางที่ 4

การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมดแยกตามผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด			ส่วนประกอบอื่นๆ ของการใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (**)(4.2)	การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด (4.3) =(4.1) + (4.2)
	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (1.3)	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (2.9)	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด (4.1) =(1.3) + (2.9)		
ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค (*)					
ก.1 ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว					
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน					
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม					
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ					
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์					
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ					
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน					
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว					
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง					
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม					
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ					
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก					
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ					
ก.2ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคอื่นๆ (a)					
ข.1 สิ่งของที่มีมูลค่า					
รวม					

(*) มูลค่าของ ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคเป็นมูลค่าสุทธิจากค่าบริการที่จ่ายให้กับธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการจองอื่นๆ

(**) ควรแยกรายการของส่วนประกอบนี้ถ้าหากเป็นไปได้

(a) ถ้าเกี่ยวข้องและเป็นไปได้ ควรแยกรายการนี้ออกเป็น “ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” และ “ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว”หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ

ตารางที่ 5

การผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ (ณ ราคาพื้นฐาน หรือราคาผู้ผลิต)

ผลิตภัณฑ์	*อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (5ก)*													อุตสาหกรรมอื่นๆ (5.14) ***(5ข)***	ผลผลิตของผู้ผลิตในประเทศ ณ ราคาพื้นฐาน (5.15) = (5.13) + (5.14)
	1.– บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน	2.– บริการอาหารและเครื่องดื่ม	3.– บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ	4.– บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์	5.– บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ	6.– . บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน	7. –บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	8. – บริการนำเที่ยวและบริการจอง	9. – บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	10. – บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	11.– ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว**เช่น ของฝากและของที่ระลึก**	12. – บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ	รวม		
	(5.1)	(5.2)	(5.3)	(5.4)	(5.5)	(5.6)	(5.7)	(5.8)	(5.9)	(5.10)	(5.11)	(5.12)	(5.13)		
ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค (*)															
ก.1 ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว															
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน															
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม															
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ															
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์															
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ															
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน															
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว															
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง															
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม															
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ															
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก															
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ															
ก.2 ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคอื่นๆ (a)															
ข. ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่สำหรับการบริโภค															
ข.1 สิ่งของที่มีมูลค่า															
ข.2 ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่สำหรับการบริโภคอื่นๆ (**) (b)															
I. ผลผลิตรวม ณ ราคาพื้นฐาน															
II. การบริโภคขั้นกลางรวม ณ ราคาผู้ซื้อ (c)															
(I – II) มูลค่าเพิ่มรวม ณ ราคาพื้นฐาน															
* ค่าตอบแทนของลูกจ้างพนักงาน * ภาษีหักเงินอุดหนุนที่เก็บจากการผลิต * รายได้ผสมผสานอื่นๆ * กำไรจากการดำเนินงานรวม															

(*) มูลค่าของ ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค เป็นมูลค่าสุทธิจากค่าบริการที่จ่ายให้กับธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการจองอื่นๆ

(**) ควรแยกรายการของส่วนประกอบนี้ถ้าหากเป็นไปได้

(a) ถ้าเกี่ยวข้องและเป็นไปได้ ควรแยกรายการนี้ออกเป็น “ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” และ “ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ

(b) หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ

(c) หากเป็นไปได้ควรแยกตามผลิตภัณฑ์

ตารางที่6

อุปทานภายในประเทศไทยโดยรวมและการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด (ณ ราคาผู้บริโภค) (*)

ผลิตภัณฑ์	*อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*										อุตสาหกรรมอื่นๆ		ผลผลิตของผู้ผลิตในประเทศไทย ณ ราคาพื้นฐาน		การนำเข้า *		ภาษีหักเงินอุดหนุนที่เก็บจากผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศไทยและที่นำเข้า		บริการการค้าและขนส่ง		อุปทานในประเทศไทย ณ ราคาผู้ซื้อ	การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยทั้งหมด	สัดส่วนการท่องเที่ยว (%)
	1.– บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน		2. – บริการอาหารและเครื่องดื่ม		...		12. – บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ		รวม														
	ผลผลิต (5.1)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (5.2)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (5...)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (5.12)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (5.13)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (5.14)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (5.15) = (5.13) + (5.14)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (6.1)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (6.2)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	ผลผลิต (6.3)	มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยว	(6.4) = (5.15) + (6.1) + (6.2) +(6.3)	(4.3)	(6.5) = (4.3) x 100 (6.4)
ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค (*)																							
ก.1 ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว (d)																							
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน																			×	×			
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม																			×	×			
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ																			×	×			
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์																			×	×			
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ																			×	×			
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน																			×	×			
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว																			×	×			
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง																			×	×			
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม																			×	×			
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ																			×	×			
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก		×		×		×		×		×		×		×		×							
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ																			×	×			
ก.2 ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคอื่นๆ (a)(d)																			×	×			
ข. ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่สำหรับการบริโภค (d)																			×	×			
ข.1 สิ่งของที่มีมูลค่า		×		×		×		×		×		×		×		×							
ข.2 ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่สำหรับการบริโภคอื่นๆ (**) (b) (d)																			×	×			
I. ผลผลิตรวม ณ ราคาพื้นฐาน																							
II. การบริโภคขั้นกลางรวม ณ ราคาผู้ซื้อ (c)																							
(I – II) มูลค่าเพิ่มรวม ณ ราคาพื้นฐาน																							
* ค่าตอบแทนของลูกจ้างพนักงาน * ภาษีหักเงินอุดหนุนที่เก็บจากการผลิต * รายได้ผสมผสานอื่นๆ * กำไรจากการดำเนินงานรวม																							

X ไม่ใช้

* การนำเข้าไม่รวมการซื้อโดยตรงของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยในขณะที่อยู่ต่างประเทศ

(*) มูลค่าของ ก. ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค เป็นมูลค่าสุทธิจากค่าบริการที่จ่ายให้กับธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการจองอื่นๆ

(a) ถ้าเกี่ยวข้องและเป็นไปได้ ควรแยกรายการนี้ออกเป็น “ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” และ “ผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว” หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ

(b) หากเป็นไปได้ควรแยกเป็นสินค้าและบริการ (c) หากเป็นไปได้ควรแยกตามผลิตภัณฑ์ (d) มูลค่าส่วนแบ่งท่องเที่ยวสำหรับสินค้าให้วัดที่บริการการค้าปลีกเท่านั้น

ตารางที่ 7

การจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	จำนวนกิจการ	จำนวนตำแหน่งงาน แยกตามสถานภาพการจ้างงาน (*)						จำนวนชั่วโมงทำงาน แยกตามสถานภาพการจ้างงาน (*)						จำนวนงานเทียบเท่าการทำงานเต็มเวลา แยกตามสถานภาพการจ้างงาน (*)					
		ลูกจ้างพนักงาน			ทำงานอิสระ (ไม่ใช่ลูกจ้างพนักงาน)			ลูกจ้างพนักงาน			ทำงานอิสระ (ไม่ใช่ลูกจ้างพนักงาน)			ลูกจ้างพนักงาน			ทำงานอิสระ (ไม่ใช่ลูกจ้างพนักงาน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน																			
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม																			
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ																			
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์																			
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ																			
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน																			
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว																			
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง																			
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม																			
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ																			
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก																			
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ																			
รวม																			

(*) ในช่วงระยะเวลาอ้างอิง

ตารางที่ 8

การลงทุนด้านการท่องเที่ยวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ

ผลิตภัณฑ์	*อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (8ก)*													14 – อุตสาหกรรมอื่นๆ (8.14) ***(8ข)***	15 – การลงทุนในการท่องเที่ยว (8.15) = (8.13) + (8.14)
	1.– บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน	2.– บริการอาหารและเครื่องดื่ม	3.– บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ	4.– บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์	5.– บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ	6.– . บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน	7. –บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	8. – บริการนำเที่ยวและบริการจอง	9. – บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	10. – บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	11.– ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว**เช่น ของฝากและของที่ระลึก**	12. – บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ	13 – รวม		
	(8.1)	(8.2)	(8.3)	(8.4)	(8.5)	(8.6)	(8.7)	(8.8)	(8.9)	(8.10)	(8.11)	(8.12)	(8.13)		
I. สินทรัพย์คงที่จำเพาะการท่องเที่ยว															
1. ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน															
1.1 โรงแรมและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน															
1.2 บ้านพักตากอากาศที่เป็นเจ้าของเองทั้งหมด															
1.3 บ้านพักตากอากาศที่แบ่งการใช้ประโยชน์															
2. สิ่งก่อสร้างและโครงสร้างอื่นๆ ที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยแต่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว															
2.1 ภัตตาคารและสิ่งก่อสร้างสำหรับการบริการจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม															
2.2 สิ่งก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการขนส่งผู้โดยสารระยะทางไกล															
2.3สิ่งก่อสร้างเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการบริการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันสำหรับผู้เยี่ยมเยือนเป็นหลัก															
2.4 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา นันทนาการและบันเทิง															
2.5 สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างอื่นๆ															
3. อุปกรณ์ขนส่งผู้โดยสารสำหรับวัตถุประสงค์ด้านการท่องเที่ยว															
3.1 การขนส่งทางบก (ถนนและราง)															
3.2 การขนส่งทางทะเล															
3.3 การขนส่งทางอากาศ															
4. เครื่องจักรและอุปกรณ์สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ															
5. การพัฒนาการใช้ที่ดินสำหรับวัตถุประสงค์ด้านการท่องเที่ยว															
II. การลงทุนโดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสินทรัพย์อื่นๆ ที่ไม่จำเพาะการท่องเที่ยว														x	
(I + II) รวม															
รายการในบันทึกช่วยจำ **III. สินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินอื่นๆ**															

ตารางที่ 9

การใช้จ่ายสาธารณะของภาครัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แยกตามผลิตภัณฑ์ และระดับของภาครัฐ

ผลิตภัณฑ์ (*)	ระดับของภาครัฐ			การใช้จ่ายสาธารณะของภาครัฐ เกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว (9.4) =(9.1) + (9.2) + (9.3)	รายการใน บันทึกช่วยจำ (**)
	ประเทศ (9.1)	ภูมิภาค (9.2)	ท้องถิ่น (9.3)		การบริโภคขั้นกลางโดย อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
85561 การส่งเสริมการท่องเที่ยว					
85562 การบริการข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้เยี่ยมเยือน					X
91135 การบริหารจัดการเกี่ยวกับการค้า การจัดจำหน่ายและการจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม โรงแรมและภัตตาคาร					
91136 การบริหารจัดการเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว					X
บางส่วนของ:					
83700 การวิจัยตลาดและการสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ					X
91260 การบริการด้านตำรวจและการป้องกันอัคคีภัย					X
92219 การศึกษาและการฝึกอบรม					
92920 การบริการสนับสนุนด้านการศึกษา					
รวม					

X ไม่ใช้

(*) ประเภทผลิตภัณฑ์กลางของสหประชาชาติปรับปรุงครั้งที่ 2

(**) ถ้าหากเกี่ยวข้องแล้ว คอลัมน์นี้สะท้อนค่าใช้จ่ายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในการส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ระบุข้างบน

ตารางที่ 10

ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 10ก

จำนวนเที่ยวการเดินทางและจำนวนวันพักแรม แยกตามรูปแบบการท่องเที่ยวและประเภทผู้เยี่ยมเยือน

	การท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ			การท่องเที่ยวภายในประเทศ ของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย			การท่องเที่ยวต่างประเทศ ของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย		
	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน)	ผู้เยี่ยมเยือน	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน)	ผู้เยี่ยมเยือน	นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน)	นักทัศนาจร (ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน)	ผู้เยี่ยมเยือน
จำนวนเที่ยวการเดินทาง									
จำนวนวันพักแรม		X			X			X	

X ไม่ใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 10ข

จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติและจำนวนวันพักแรม แยกตามรูปแบบการเดินทาง

	จำนวนผู้เยี่ยมเยือน ชาวต่างชาติ	จำนวนวันพักแรม
1. ทางอากาศ		
1.1 เที่ยวบินที่มีตารางเวลา		
1.2 เที่ยวบินที่ไม่มีตารางเวลา		
1.3 เครื่องบินส่วนตัว		
1.4 รูปแบบการเดินทางทางอากาศอื่นๆ		
2. ทางน้ำ		
2.1 ผู้โดยสารตามเส้นทางและเรือข้ามฝาก		
2.2 เรือเดินสมุทร		
2.3 เรือท่องเที่ยว		
2.4 รูปแบบการเดินทางทางน้ำอื่นๆ		
3. ทางบก		
3.1 รถไฟ		
3.2 รถโดยสารหรือรถโดยสารประจำทางและการเดินทางขนส่งสาธารณะบนถนน		
(i) แท็กซี่ รถลีมูซีน และพานะเช่าส่วนตัวพร้อมคนขับ		
(ii) การเช่าพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยคนหรือสัตว์		
3.4 พาหนะส่วนตัว (บรรทุกได้ถึง 8 คน)		
3.5 พาหนะเช่าไม่มีคนขับ (บรรทุกได้ถึง 8 คน)		
3.6 รูปแบบการเดินทางทางบกอื่นๆ เช่น จักรยานเทียมม้า จักรยานยนต์ ฯลฯ		
3.7 เดินเท้า		
รวม		

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 10ค

จำนวนกิจการที่พักและความสามารถในการรองรับของที่พัก แยกตามรูปแบบที่พัก

	ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือนตามรหัส ISIC 55			กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ตามรหัส ISIC 68	
	ที่พักอาศัยระยะสั้น	ค่ายพักแรมและสวนที่มีที่จอดพาหนะและรถพ่วงสำหรับการเดินทางพักผ่อน	ที่พักอาศัยอื่นๆ	อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นเจ้าของเองหรือที่เช่ามา	อสังหาริมทรัพย์ที่มีค่าธรรมเนียมหรือต้องทำสัญญา
จำนวนกิจการ					
จำนวนห้องที่รองรับได้					
จำนวนเตียงที่รองรับได้					
จำนวนห้องที่ใช้ประโยชน์					
จำนวนเตียงที่ใช้ประโยชน์					

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 10ง

จำนวนกิจการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แยกตามจำนวนแรงงานโดยเฉลี่ย

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	1-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100-249	250-499	500-999	> 1000	รวม
1. บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน										
2. บริการอาหารและเครื่องดื่ม										
3. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ										
4. บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์										
5. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ										
6. บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน										
7. บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว										
8. บริการนำเที่ยวและบริการจอง										
9. บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม										
10. บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ										
11. ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยว เช่น ของฝากและของที่ระลึก										
12. บริการที่มีลักษณะเฉพาะการท่องเที่ยวอื่นๆ										
รวม										

ภาคผนวก 2.2
บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวในประเทศแคนาดา

ภาคผนวก 2.2.1
ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเพื่อการท่องเที่ยวใน TSA: RMF 2008 และสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวใน CTSA

TSA-RMF 2008 Tourism characteristic products	CTSA Tourism commodities
1. Accommodation services	**Accommodation**
1.1 Hotels and other lodging services	Hotels
	Motels
	Camping
	Other accommodation
1.2 Second homes services on own account or for free	*not estimated*
2. Food- and beverage-serving services	**Food and beverage services**
	Meals from accommodation
	Meals from restaurants
	Alcoholic beverages from accommodation Alcoholic beverages from restaurants
	Meals and alcoholic beverages from other tourism industries
3. Passenger transport services	**Transportation**
3.1 Interurban railway transport services	Passenger rail
3.2 Road transport services	Interurban, charter and tour bus, urban transit
	Taxis, limousines, airport shuttles etc.
3.3 Water transport services	Passenger water
3.4 Air transport services	Passenger air
3.5 Supporting passengers transport services	Parking
3.6 Passenger transport equipment rental	Vehicle rental
3.7 Maintenance and repair services of passenger transport equipment	Vehicle repairs and parts
	Vehicle fuel
4. Travel agency, tour operator and tourist guide services	**Travel agency and Tour Operator services**
4.1 Travel agency services	Travel agency services
4.2 Tour operator services	Tour Operator services
4.3 Tourist information and tourist guide services	Other reservation services
5. Cultural services	**Recreation and entertainment**
5.1 Performing arts	Museums, archives etc
5.2 Museum and other cultural services	Theatre, musicals, opera, dance, music, etc
6. Recreation and other entertainment services	**Recreation and entertainment**
6.1 Sports and recreational sport services	Spectator sports, golfing, curling, skiing, bowling, etc.
6.2 Other amusement and recreational services	Amusement park, carnival and circuses, other amusement and recreational services
7. Miscellaneous tourism services	**Other**
7.1 Financial and insurance services	*not estimated*
7.2 Other goods rental services	*not separately identified*
7.3 Other tourism services	Convention fees
	Pre-trip expenditures

ภาคผนวก 2.2.2

ความแตกต่างระหว่างกิจกรรมที่มีลักษณะเพื่อการท่องเที่ยวใน TSA-RMF 2008 และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน CTSA

TSA-RMF 2008 Tourism characteristic activities	CTSA Tourism industries
1. Hotels and similar	Accommodation Hotels Motels Camping Other accommodation
2. Second home ownership (imputed)	*not estimated*
3. Restaurants and similar	Food and Beverage Services
4. Railway passenger transport services	Railway transportation
5. Road passenger Transport services	Bus transportation Taxicabs
6. Water passenger transport services	Water transportation
7. Air passenger transport services	Air transportation
8. Transport supporting services	*not estimated*
9. Transport equipment rental	Vehicle rental
10. Travel agencies and similar	Travel Agencies
11. Cultural Services	Recreation and Entertainment
12. Sporting and other recreational services	Recreation and Entertainment

ภาคผนวก 2.2.3

Table 1 CTSA Inbound tourism consumption, by products and categories of visitors

(Visitor final consumption expenditure in cash) (Net valuation)

Products	Same-day visitors (1.1)	Tourists (1.2)	Total visitors (1.3) = (1.1) + (1.2)
A. Specific products			
A.1 Characteristic products (a)			
1 – Accommodation services	x		
1.1 – Hotels and other lodging services (3)	x		
1.2 – Second homes services on own account of for free	x	x	x
2 – Food and beverage serving services (3)			
3 – Passenger transport services (3)			
3.1 Interurban railway (3)			
3.2 Road (3)			
3.3 Water (3)			
3.4 Air (3)			
3.5 Supporting services			
3.6 Transport equipment rental			
3.7 Maintenance and repair services			
4 – Travel agency, tour operator and tourist guide services			
4.1 Travel agency (1)			
4.2 Tour operator (2)			
4.3 Tourist information and tourist guide			
5 – Cultural services (3)			
5.1 Performing arts			
5.2 Museum and other cultural services			
6 – Recreation and other entertainment services (3)			
6.1 Sports and recreational sport services			
6.2 Other amusement and recreational services			
7 – Miscellaneous tourism services			
7.1 Financial and insurance services			
7.2 Other good rental services			
7.3 Other tourism services			
A.2 Connected products			
distribution margins			
goods (4)			
services			
B. Non specific products			
distribution margins			
goods (4)			
services			
TOTAL			
number of trips			
number of overnights			

X does not apply

(1) Corresponds to the margins of the travel agencies

(2) Corresponds to the margins of the tour operators

(3) The value is net of the amounts paid to travel agencies and tour operators

(4) The value is net of distribution margins

(a) Even if they are called “products”, no goods are included for the time being. Two main reasons led to that decision:

(i) the importance of the existing differences (both in level and structure) between the types of goods acquired by visitors according to the country and place visited

(ii) the existing limitations of the available sources of statistical information.

Nevertheless, goods are not totally banned from the analysis, as retail trade services (specialized and non specialized) associated with the sale of goods to visitors are included within the list. This is due to the fact that the associated productive activity is an activity which is in contact with the visitor and thus, given certain circumstances, can be viewed as a tourism activity.

ภาคผนวก 2.2.4

Table 2: CTSA Domestic tourism consumption, by products and ad hoc sets of resident visitors

(Visitor final consumption expenditure in cash) (Net valuation)

Products	Resident visitors traveling only within the country of reference			Resident visitors traveling to a different country (*)			All resident visitors (**)		
	Same-day visitors (2.1)	Tourists (2.2)	Total visitors (2.3) = (2.1) + (2.2)	Same-day visitors (2.4)	Tourists (2.5)	Total visitors (2.6) = (2.4) + (2.5)	Same-day visitors (2.7) = (2.1) + (2.4)	Tourists (2.8) = (2.2) + (2.5)	Total visitors (2.9) = (2.3) + (2.6)
A. Specific products									
A.1 Characteristic products (a)									
1 – Accommodation services									
1.1 – Hotels and other lodging services (3)									
1.2 – Second homes services on own account of for free									
2 – Food and beverage serving services (3)									
3 – Passenger transport services (3)									
3.1 Interurban railway (3)									
3.2 Road (3)									
3.3 Water (3)									
3.4 Air (3)									
3.5 Supporting services									
3.6 Transport equipment rental									
3.7 Maintenance and repair services									
4 – Travel agency, tour operator and tourist guide services									
4.1 Travel agency (1)									
4.2 Tour operator (2)									
4.3 Tourist information and tourist guide									
5 – Cultural services (3)									
5.1 Performing arts									
5.2 Museum and other cultural services									
6 – Recreation and other entertainment services (3)									
6.1 Sports and recreational sport services									
6.2 Other amusement and recreational services									
7 – Miscellaneous tourism services									
7.1 Financial and insurance services									
7.2 Other good rental services									
7.3 Other tourism services									
A.2 Connected products									
distribution margins									
goods (4)									
services									
B. Non specific products									
distribution margins									
goods (4)									
services									
TOTAL									
number of trips									
number of overnights									

X does not apply

(a) See note under Table 1

(*) This set of visitors refers to those resident visitors which trip will take them outside the economic territory of the country of reference. These columns will include their consumption expenditure before departure or after their return.

(**) Due to the fact that some expenditures cannot be associated specifically to any of these categories of visitors (for instance, single purpose consumer durables bought or purchased outside the context of a trip), the estimation of domestic tourism consumption (which corresponds to the last column of the table) will require some specific adjustments. Visitor final consumption expenditure in cash for all resident visitors, is not strictly the sum of this concept for each category of visitors.

(1) Corresponds to the margins of the travel agencies

(2) Corresponds to the margins of the tour operators

(3) The value is net of the amounts paid to travel agencies and tour operators

(4) The value is net of distribution margins

ภาคผนวก 2.2.5

Table 3: CTSA Outbound tourism consumption, by products and categories of visitors

(Visitor final consumption expenditure in cash) (Net valuation)

Products	Same-day visitors (3.1)	Tourists (3.2)	Total visitors (3.3) = (3.1) + (3.2)
A. Specific products			
A.1 Characteristic products (a)			
1 – Accommodation services	x		
1.1 – Hotels and other lodging services (3)	x		
1.2 – Second homes services on own account of for free	x	x	x
2 – Food and beverage serving services (3)			
3 – Passenger transport services (3)			
3.1 Interurban railway (3)			
3.2 Road (3)			
3.3 Water (3)			
3.4 Air (3)			
3.5 Supporting services			
3.6 Transport equipment rental			
3.7 Maintenance and repair services			
4 – Travel agency, tour operator and tourist guide services			
4.1 Travel agency (1)			
4.2 Tour operator (2)			
4.3 Tourist information and tourist guide			
5 – Cultural services (3)			
5.1 Performing arts			
5.2 Museum and other cultural services			
6 – Recreation and other entertainment services (3)			
6.1 Sports and recreational sport services			
6.2 Other amusement and recreational services			
7 – Miscellaneous tourism services			
7.1 Financial and insurance services			
7.2 Other good rental services			
7.3 Other tourism services			
A.2 Connected products			
distribution margins			
goods (4)			
services			
B. Non specific products			
distribution margins			
goods (4)			
services			
TOTAL			
number of trips			
number of overnights			

X does not apply

(a) See note under Table 1

(1) Corresponds to the margins of the travel agencies

(2) Corresponds to the margins of the tour operators

(3) The value is net of the amounts paid to travel agencies and tour operators

(4) The value is net of distribution margins

ภาคผนวก 2.2.6

Table 4: CTSA Internal tourism consumption, by products and types of tourism (Net valuation)

Products	Visitors' final consumption expenditure in cash			Other components of visitors' consumption	Internal tourism consumption (in cash and in kind)
	Inbound tourism consumption (4.1)*	Domestic tourism consumption (4.2)**	Internal tourism consumption in cash (4.3) = (4.1) + (4.2)	(4.4)***	(4.5) = (4.3) + (4.4)
A. Specific products					
A.1 Characteristic products (a)					
1 – Accommodation services					
1.1 – Hotels and other lodging services (3)					
1.2 – Second homes services on own account of for free					
2 – Food and beverage serving services (3)					
3 – Passenger transport services (3)					
3.1 Interurban railway (3)					
3.2 Road (3)					
3.3 Water (3)					
3.4 Air (3)					
3.5 Supporting services					
3.6 Transport equipment rental					
3.7 Maintenance and repair services					
4 – Travel agency, tour operator and tourist guide services					
4.1 Travel agency (1)					
4.2 Tour operator (2)					
4.3 Tourist information and tourist guide					
5 – Cultural services (3)					
5.1 Performing arts					
5.2 Museum and other cultural services					
6 – Recreation and other entertainment services (3)					
6.1 Sports and recreational sport services					
6.2 Other amusement and recreational services					
7 – Miscellaneous tourism services					
7.1 Financial and insurance services					
7.2 Other good rental services					
7.3 Other tourism services					
A.2 Connected products					
distribution margins					
services					
B. Non specific products					
distribution margins					
services					
Value of domestically produced goods net of distribution margins					
Value of imported goods net of distribution margins					
TOTAL					

X does not apply

(a) See note under Table 1

(*) Corresponds to 1.3 in table 1

(**) Corresponds to 2.9 in table 2

(***) These components (referred to as visitor final consumption expenditure in kind, tourism social transfer in kind and tourism business expenses) are recorded separately as these components are not easily attributable by types of tourism.

(1) Corresponds to the margins of the travel agencies

(2) Corresponds to the margins of the tour operators

(3) The value is net of the amounts paid to travel agencies and tour operators

ภาคผนวก 2.2.7

Table 5: CTSA Production accounts of tourism industries and other industries (Net valuation)

Products	Tourism industries												Total tourism industries	Tourism connected industries	Non specific industries	Total output of domestic producers (at basic prices)
	1 – Hotels and similar	2- Second home ownership (imputed)	3 – Restaurants and similar	4 – Railway passenger transport	5 – Road passenger transport	6 – Water passenger transport	7 – Air passenger transport	8 – Passenger transport supporting services	9 – Passenger transport equipment rental	10 – Travel agencies and similar	11 – Cultural services	12 – Sporting and other recreational services				
A. Specific products																
A.1 Characteristic products (a)																
1 – Accommodation services																
1.1 – Hotels and other lodging services (3)		x														
1.2 – Second homes services on own account of for free	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		
2 – Food and beverage serving services (3)		x														
3 – Passenger transport services (3)		x														
3.1 Interurban railway (3)		x														
3.2 Road (3)		x														
3.3 Water (3)		x														
3.4 Air (3)		x														
3.5 Supporting services		x														
3.6 Transport equipment rental		x														
3.7 Maintenance and repair services		x														
4 – Travel agency, tour operator and tourist guide services		x														
4.1 Travel agency (1)		x														
4.2 Tour operator (2)		x														
4.3 Tourist information and tourist guide		x														
5 – Cultural services (3)		x														
5.1 Performing arts		x														
5.2 Museum and other cultural services		x														
6 – Recreation and other entertainment services (3)		x														
6.1 Sports and recreational sport services		x														
6.2 Other amusement and recreational services		x														
7 – Miscellaneous tourism services		x														
7.1 Financial and insurance services		x														
7.2 Other good rental services		x														
7.3 Other tourism services		x														
A.2 Connected products		x														
distribution margins		x														
services		x														

ภาคผนวก 2.2.7 (ต่อ)

Table 5: CTSA Production accounts of tourism industries and other industries (Net valuation) (continued)

Products	Tourism industries												Total tourism industries	Tourism connected industries	Non specific industries	Total output of domestic producers (at basic prices)
	1 – Hotels and similar	2- Second home ownership (imputed)	3 – Restaurants and similar	4 – Railway passenger transport	5 – Road passenger transport	6 – Water passenger transport	7 – Air passenger transport	8 – Passenger transport supporting services	9 – Passenger transport equipment rental	10 – Travel agencies and similar	11 – Cultural services	12 – Sporting and other recreational services				
B. Non specific products		x														
distribution margins		x														
services		x														
Value of domestically produced goods net of distribution margins		x														
Value of imported goods net of distribution margins	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TOTAL output (at basic prices)																
1. Agriculture, forestry and fishery products														x	x	x
2. Ores and minerals														x	x	x
3. Electricity, gas and water														x	x	x
4. Manufacturing														x	x	x
5. Construction work and construction														x	x	x
6. Trade services, restaurants and hotel services														x	x	x
7. Transport, storage and communication services														x	x	x
8. Business services														x	x	x
9. Community, social and personal services														x	x	x
Total intermediate consumption (at purchasers price)																
Total gross value added of activities (at basic prices)																
Compensation of employees																
Other taxes less subsidies on production																
Gross Mixed income																
Gross Operating surplus																

X does not apply

(a) See note under Table 1

(1) Corresponds to the margins of the travel agencies

(2) Corresponds to the margins of the tour operators

(3) The value is net of the amounts paid to travel agencies and tour operators

ภาคผนวก 2.2.8

Table 6: CTSA Domestic supply and internal tourism consumption, by products (Net valuation)

Products	Tourism industries														Total output of domestic producers (at basic prices)	Imports *	Taxes less subsidies on products of domestic output and imports	Domestic supply (at purchasers' prices)	Internal tourism consumption	Tourism ratio on supply
	1 - Hotels and similar		2. Second home ownership (imputed)		...		12 - Sporting and other recreational services		Total tourism industries		Tourism connected industries		Non specific industries							
	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share						
A. Specific products																				
A.1 Characteristic products (a)																				
1 – Accommodation services																				
1.1 – Hotels and other lodging services (3)			x	x																
1.2 – Second homes services on own account of for free	x	x			x	x	x	x			x	x	x	x		x	x			
2 – Food and beverage serving services (3)			x	x																
3 – Passenger transport services (3)			x	x																
3.1 Interurban railway (3)			x	x																
3.2 Road (3)			x	x																
3.3 Water (3)			x	x																
3.4 Air (3)			x	x																
3.5 Supporting services			x	x																
3.6 Transport equipment rental			x	x																
3.7 Maintenance and repair services			x	x																
4 – Travel agency, tour operator and tourist guide services			x	x																
4.1 Travel agency (1)			x	x																
4.2 Tour operator (2)			x	x																
4.3 Tourist information and tourist guide			x	x																
5 – Cultural services (3)			x	x																
5.1 Performing arts			x	x																
5.2 Museum and other cultural services			x	x																
6 – Recreation and other entertainment services (3)			x	x																
6.1 Sports and recreational sport services			x	x																
6.2 Other amusement and recreational services			x	x																
7 – Miscellaneous tourism services			x	x																
7.1 Financial and insurance services			x	x																
7.2 Other good rental services			x	x																
7.3 Other tourism services			x	x																
A.2 Connected products			x	x																
distribution margins			x	x																
services			x	x																

ภาคผนวก 2.2.8 (ต่อ)

Table 6: CTSA Domestic supply and internal tourism consumption, by products (Net valuation) (continued)

Products	Tourism industries														Total output of domestic producers (at basic prices)	Imports *	Taxes less subsidies on products of domestic output and imports	Domestic supply (at purchasers' prices)	Internal tourism consumption	Tourism ratio on supply
	1 – Hotels and similar		2. Second home ownership (imputed)		...		12 – Sporting and other recreational services		Total tourism industries		Tourism connected industries		Non specific industries							
	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share	Output	Tourism share						
B. Non specific products			x	x																
distribution margins			x	x																
services			x	x																
Value of domestically produced goods net of distribution margins			x	x															x	x
Value of imported goods net of distribution margins	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
TOTAL output (at basic prices)																				
1. Agriculture, forestry and fishery products											x	x	x	x	x					
2. Ores and minerals											x	x	x	x	x					
3. Electricity, gas and water											x	x	x	x	x					
4. Manufacturing											x	x	x	x	x					
5. Construction work and construction											x	x	x	x	x					
6. Trade services, restaurants and hotel services											x	x	x	x	x					
7. Transport, storage and communication services											x	x	x	x	x					
8. Business services											x	x	x	x	x					
9. Community, social and personal services											x	x	x	x	x					
Total intermediate consumption (at purchasers price)																				
Total gross value added of activities (at basic prices)																				
Compensation of employees																				
Other taxes less subsidies on production																				
Gross Mixed income																				
Gross Operating surplus																				

X does not apply

(a) See note under Table 1

Means that all tourism industries of the proposed list have to be considered one by one in the enumeration

* The imports referred here are exclusively those which are purchased within the country of reference.

(1) Corresponds to the margins of the travel agencies

(2) Corresponds to the margins of the tour operators

(3) The value is net of the amounts paid to travel agencies and tour operators

ภาคผนวก 2.2.9

Table 10: CTSA Non-monetary Indicators

a. Number of trips and overnights by type of tourism and categories of visitors

	Inbound tourism			Domestic tourism			Outbound tourism		
	Same-day visitors	Tourists	Total visitors	Same-day visitors	Tourists	Total visitors	Same-day visitors	Tourists	Total visitors
Number of trips (*)									
Number of overnights									

(*) In the case of inbound tourism, the variable would be "arrivals"

b. Inbound tourism: Number of arrivals and overnights by means of transport

	Number of arrivals	Number of overnights
1. Air		
1.1 Scheduled flights		
1.2 Non scheduled flights		
1.3 Other services		
2. Waterway		
2.1 Passenger lines and ferries		
2.2 Cruise		
2.3 Other		
3. Land		
3.1 Railway		
3.2 Motor coach or bus and other public road transportation		
3.4 Private vehicles		
3.5 Vehicle rental		
3.6 Other means of land transport		
TOTAL		

ภาคผนวก 2.2.9 (ต่อ)

c. Number of establishments and capacity by forms of accommodation

	Collective tourism establishments		Private tourism accommodation	
	Hotels and similar	Others	Second homes	Others
Number of establishments				
Capacity (rooms)				
Capacity (beds)				
Capacity utilization (rooms)				
Capacity utilization (beds)				

d. Number of establishments in tourism characteristic and tourism connected activities classified according to number of employed persons

	1-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100-249	250-499	500-999	> 1000	TOTAL
Tourism characteristic activities										
1 – Hotels and similar										
2 – Second home ownership (imputed)										
3 – Restaurants and similar										
4 – Railways passenger transport										
5 – Road passenger transport										
6 – Water passenger transport										
7 – Air passenger transport										
8 – Passenger transport supporting services										
9 – Passenger transport equipment rental										
10 – Travel agencies and similar										
11 – Cultural services										
12 – Sporting and other recreational services										
Tourism Connected activities										
TOTAL										

NIDA TSA 57

ภาคผนวก 2.3
บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวในมลรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา

ภาคผนวก 2.3.1

การจัดสรรค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวลงในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของ HWTSA

Industry	Inter Industry Transaction Table													T&T demand									
	1. Construction	2. Air transportation	3. Sightseeing transportation	4. Other transportation	5. Trade	6. Real estate and rentals	7. Auto and equipment rental	8. Travel arrangement services	9. Arts, entertainment, and recreation	10. Accommodation	11. Eating and drinking places	12. All others	**13. Inter-industry demand (1) + (2) + ... + (12)**	14. Residents travel	15. Business travel	16. Business capital investment	17. Government travel	18. Government investment	19. Non-resident visitor spending, including airline and cruise lines	20. Exports for T&T	**21. Total T&T (14) + (15) + ... + (20)**	**22. Non-tourism**	**23. Output (13) + (21) + (22)**
1. Construction																							
2. Air transportation																							
3. Sightseeing transportation & support																							
4. Other transportation																							
5. Trade																							
6. Real estate and rentals																							
7. Auto and equipment rental																							
8. Travel arrangement services																							
9. Arts, entertainment & recreation																							
10. Accommodation																							
11. Eating and drinking places																							
12. All others																							
13. Total intermediate input (1)+(2)+ ... +(12)																							
14. Imports																							
15. Value added																							
16. Output (13) + (14) + (15)																							

ภาคผนวก 2.3.2

Total Tourism Demand: 2002-2006

	2002	2003	2004	2005	2006
Demand for Hawaii produced	14,625	15,226	16,413	17,828	18,575
Resident households (Table 2a)	1,751	1,870	2,014	2,156	2,289
Out-of-state travel	1,441	1,556	1,697	1,836	1,946
Inter-island travel	311	314	317	320	342
Business	867	877	928	997	1,056
Business travel (Table 2b)	432	460	502	544	580
Capital investment (Table 2c)	436	417	426	453	476
Government	903	951	1,002	1,056	1,112
Travel for government business (Table 2d)	29	30	33	36	38
Infrastructure investment (Table 2e)	252	267	283	300	318
Collective spending (Table 2e)	622	653	686	720	757
Out-of-state visitors (Table 2f)	11,046	11,468	12,407	13,555	14,053
Visitor spending	9,609	10,055	10,862	11,904	12,381
Overseas airline spending	1,340	1,313	1,405	1,520	1,544
Cruise line spending	97	100	140	131	128
Exports for T&T (Table 2g)	58	60	62	64	66

ภาคผนวก 2.3.3

Estimation of Hawaii Resident Tourism Demand by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	0	0	0	0	0
Air transportation	410	437	471	504	535
Sightseeing transportation & support	18	20	21	23	24
Other transportation	15	16	17	19	20
Trade	25	26	28	30	32
Real estate and rentals	49	52	56	60	63
Auto and equipment rental	39	42	45	49	52
Travel arrangement services	10	11	11	12	13
Arts, entertainment, and recreation	33	36	38	41	44
Accommodation	142	151	163	175	185
Eating and drinking places	77	82	89	95	101
All others	25	26	28	30	32
Total demand for Hawaii industry	842	899	969	1,037	1,101
Demand for imports	909	970	1,045	1,119	1,188
Total demand	1,751	1,870	2,014	2,156	2,289
Annual growth rate	6.8%	6.8%	7.7%	7.1%	6.1%

ภาคผนวก 2.3.4

Estimation of Hawaii Business Travel Demand by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	0	0	0	0	0
Air transportation	95	101	110	120	128
Sightseeing transportation & support	0	0	0	0	0
Other transportation	3	3	4	4	4
Trade	2	2	2	2	2
Real estate and rentals	0	0	0	0	0
Auto and equipment rental	53	57	62	67	72
Travel arrangement services	0	0	0	0	0
Arts, entertainment, and recreation	0	0	0	0	0
Accommodation	38	40	44	48	51
Eating and drinking places	23	24	27	29	31
All others	2	2	2	2	3
Total demand for Hawaii industry	216	230	251	272	290
Demand for imports	216	230	251	272	290
Total demand	432	460	502	544	580
Annual growth rate	5.8%	6.5%	9.1%	8.4%	6.6%

ภาคผนวก 2.3.5

T&T Related Business Capital Investment by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	0	0	0	0	0
Air transportation	0	0	0	0	0
Sightseeing transportation & support	0	0	0	0	0
Other transportation	0	0	0	0	0
Trade	117	125	135	143	151
Real estate and rentals	0	0	0	0	0
Auto and equipment rental	0	0	0	0	0
Travel arrangement services	0	0	0	0	0
Arts, entertainment, and recreation	0	0	0	0	0
Accommodation	0	0	0	0	0
Eating and drinking places	0	0	0	0	0
All others	0	0	0	0	0
Total demand for Hawaii industry	117	125	135	143	151
Demand for imports	318	292	292	310	325
Total demand	436	417	426	453	476
Annual growth rate	14.5%	-4.3%	2.2%	6.3%	5.0%

ภาคผนวก 2.3.6

Estimation of Government Travel Demand by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	0	0	0	0	0
Air transportation	11	11	12	13	14
Sightseeing transportation & support	0	0	0	0	0
Other transportation	0	0	0	0	0
Trade	0	0	0	0	0
Real estate and rentals	0	0	0	0	0
Auto and equipment rental	2	2	2	2	2
Travel arrangement services	0	0	0	0	0
Arts, entertainment, and recreation	0	0	0	0	0
Accommodation	7	7	8	8	9
Eating and drinking places	4	4	5	5	5
All others	0	0	0	0	0
Total demand for Hawaii industry	23	25	27	29	31
Demand for imports	5	6	6	7	7
Total demand	29	30	33	36	38
Annual growth rate	5.8%	6.5%	9.1%	8.4%	5.3%

ภาคผนวก 2.3.7

Estimation of T&T Related Government Spending on Infrastructure& Services by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	320	337	354	373	393
Air transportation	0	0	0	0	0
Sightseeing transportation & support	0	0	0	0	0
Other transportation	0	0	0	0	0
Trade	9	9	10	10	11
Real estate and rentals	0	0	0	0	0
Auto and equipment rental	0	0	0	0	0
Travel arrangement services	235	247	260	274	288
Arts, entertainment, and recreation	0	0	0	0	0
Accommodation	0	0	0	0	0
Eating and drinking places	0	0	0	0	0
All others	284	299	315	332	350
Total demand for Hawaii industry	847	892	940	989	1,042
Demand for imports	27	28	30	31	33
Total demand	874	920	969	1,020	1,074
Annual growth rate	4.5%	5.3%	5.3%	5.3%	5.3%

ภาคผนวก 2.3.8

Estimation of Hawaii Nonresident Visitor Demand by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	0	0	0	0	0
Air transportation	1,371	1,423	1,540	1,682	1,744
Sightseeing transportation & support	233	242	262	286	296
Other transportation	215	223	241	264	273
Trade	1,260	1,051	1,266	1,547	1,604
Real estate and rentals	922	554	703	937	825
Auto and equipment rental	430	446	483	527	547
Travel arrangement services	154	206	218	270	300
Arts, entertainment, and recreation	336	349	377	412	427
Accommodation	3,539	4,352	4,369	4,412	4,718
Eating and drinking places	1,010	1,049	1,135	1,240	1,285
All others	68	8	121	130	117
Total demand for Hawaii industry	9,539	9,904	10,715	11,706	12,136
Demand for imports	1,507	1,564	1,692	1,849	1,917
Total demand	11,046	11,468	12,407	13,555	14,053
Annual growth rate	6.1%	3.8%	8.2%	9.3%	3.7%

ภาคผนวก 2.3.9

Estimation of T&T Related Other Exports by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	0	0	0	0	0
Air transportation	0	0	0	0	0
Sightseeing transportation & support	0	0	0	0	0
Other transportation	5	5	5	4	4
Trade	0	0	0	0	0
Real estate and rentals	1	1	0	0	0
Auto and equipment rental	0	0	0	0	0
Travel arrangement services	15	15	15	14	14
Arts, entertainment, and recreation	0	0	0	0	0
Accommodation	0	0	0	0	0
Eating and drinking places	1	1	1	1	1
All others	37	38	41	45	46
Total demand for Hawaii industry	58	60	62	64	66
Demand for imports	0	0	0	0	0
Total demand	58	60	62	64	66
Annual growth rate	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%

ภาคผนวก 2.3.10

Estimation of Hawaii Total Direct Tourism Demand by Industry($mil.)

Industry	2002	2003	2004	2005	2006
Construction	0	0	0	0	0
Air transportation	1,886	1,973	2,133	2,320	2,421
Sightseeing transportation & support	251	262	283	309	321
Other transportation	233	242	262	286	297
Trade	1,287	1,079	1,296	1,579	1,638
Real estate and rentals	971	606	759	996	888
Auto and equipment rental	524	547	592	645	672
Travel arrangement services	164	217	229	282	313
Arts, entertainment, and recreation	369	384	415	453	471
Accommodation	3,726	4,551	4,584	4,643	4,963
Eating and drinking places	1,114	1,160	1,255	1,369	1,422
All others	95	37	151	163	151
Total demand for Hawaii industry	10,621	11,058	11,961	13,044	13,558
Demand for imports	2,637	2,770	2,994	3,246	3,402
Total demand	13,257	13,828	14,956	16,291	16,959
Annual growth rate	6.3%	4.1%	7.8%	8.6%	4.2%

ภาคผนวก 2.3.11

Economic Impact of Travel and Tourism in Hawaii: 2006

Industry	Economic Characteristics for the State Economy					
	Output ($mil.)	Value added ($mil.)	Total jobs	Total earning ($mil.)	Total state tax ($mil.)	Interindustry demand ($mil.)
Construction	7,292	3,465	37,506	2,510	238	3,827
Air transportation	3,165	630	10,874	709	42	2,535
Sightseeing transportation & support	706	651	7,659	456	44	55
Other transportation	3,064	716	11,250	388	47	2,348
Trade	9,801	6,277	113,771	3,862	1,450	3,524
Real estate and rentals	14,755	10,457	31,591	728	254	4,298
Auto and equipment rental	989	562	5,497	199	85	427
Travel arrangement services	767	350	8,431	311	34	417
Arts, entertainment, and recreation	895	654	22,397	571	36	241
Accommodation	5,063	3,161	41,299	2,006	403	1,902
Eating and drinking places	3,621	1,715	58,476	1,275	133	1,906
All others	44,717	29,670	506,657	24,483	1,669	15,048
TOTAL	94,835	58,307	855,409	37,497	4,434	36,528

ภาคผนวก 2.3.12

Economic Impact of Travel and Tourism in Hawaii: 2006

Industry	Travel and Tourism in Hawaii						
	T&T output ($mil.)	T&T value added ($mil.)	T&T jobs	T&T earnings ($mil.)	T&T state tax ($mil.)	T&T intermediate consumption	Tourism industry ratio
Construction	381	181	1,957	131	12	200	0.05
Air transportation	2,343	466	8,051	525	31	1,877	0.74
Sightseeing transportation & support	378	349	4,101	244	23	29	0.54
Other transportation	469	109	1,720	59	7	359	0.15
Trade	2,095	1,342	24,322	826	310	753	0.21
Real estate and rentals	1,805	1,280	3,866	89	31	526	0.12
Auto and equipment rental	643	365	3,574	129	55	278	0.65
Travel arrangement services	442	202	4,863	180	19	241	0.58
Arts, entertainment, and recreation	490	358	12,261	312	20	132	0.55
Accommodation	4,942	3,086	40,317	1,958	394	1,857	0.98
Eating and drinking places	1,554	736	25,093	547	57	818	0.43
All others	3,813	2,530	43,198	2,087	142	1,283	0.09
TOTAL	19,355	11,003	173,323	7,088	1,102	8,352	
T&T AS % OF STATE TOTAL	**20.4**	**18.9**	**20.3**	**18.9**	**24.9**	**22.9**	

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 **บทนำ**

บทนี้เป็นการนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยและสถานที่จัดเก็บข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นการนำเสนอประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย และวิธีการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายส่วนที่ 2 เป็นการกำหนดตัวแปรที่จะเก็บข้อมูลปฐมภูมิให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย ส่วนที่ 3 นำเสนอถึงตัวสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและส่วนที่ 4 เป็นข้อสมมติในการประมาณการค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนอันเป็นวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้

3.2 **ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย**

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ

3.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิของงานวิจัยนี้ได้แก่ รายงานประจำปีของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและจากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของประเทศไทยดังนี้

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ยังได้ค้นคว้าเพิ่มเติมจากรายงานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่

- รายงานโครงการสำรวจสัดส่วนพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2550 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- รายงานโครงการสำรวจสัดส่วนพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2551 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- รายงานการศึกษาทบทวนการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลที่ใช้มาจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ และการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus group) ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาในครั้งนี้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

1.2) นักทัศนาจรชาวไทยและชาวต่างชาติ

1.3) ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของไทยจาก 12 สาขาหลัก ดังนี้

(1) ธุรกิจบริการธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(2) ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

(3) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(4) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(5) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(6) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(7) ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว

(8) ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(9) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(10) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(11) ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก

(12) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

2) สถานที่สุ่มตัวอย่าง

สถานที่สุ่มตัวอย่างจำแนกออกเป็น 6 ภาค โดยคำจำกัดความของ “ภาค” และ “จังหวัด” ในแต่ละภาคจะใช้ตามคำนิยามของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวดังต่อไปนี้

(1) ภาคเหนือ จำนวน 16 แหล่ง 16 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พิษณุโลก ตาก ลำปาง เพชรบูรณ์ สุโขทัย พะเยา แพร่ น่าน กำแพงเพชร นครสวรรค์ ลำพูน พิจิตร และอุตรดิตถ์

(2) ภาคกลางและภาคตะวันตก จำนวน 19 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สระบุรี อยุธยา ลพบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี อุทัยธานี อ่างทอง สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรีและนครปฐม

(3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 19 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา (เมืองและปากช่อง) ขอนแก่น อุบลราชธานี ศรีสะเกษ เลย อุดรธานี หนองคาย นครพนม มุกดาหาร กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ สกลนคร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู และยโสธร

(4) ภาคตะวันออก จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี (พัทยาและบางแสน) ระยอง จันทบุรี ตราด (เมือง เกาะช้าง เกาะกูด และเกาะอื่นๆ) นครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว

(5) ภาคใต้ จำนวน 17 แหล่ง 14 จังหวัด ได้แก่ นราธิวาส (สุไหงโกลก) ยะลา (เบตง) นครศรีธรรมราช ตรัง ระนอง กระบี่ สงขลา พังงา สุราษฎร์ธานี (เมือง เกาะสมุย เกาะพงัน และเกาะเต่า) ภูเก็ต ชุมพร สตูล พัทลุง และปัตตานี

เนื่องจากการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยในโครงการวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อกำหนดนโยบายระดับมหภาคด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย สถานที่จัดเก็บข้อมูลจึงไม่จำเป็นต้องสำรวจทุกจังหวัดในประเทศไทยเพราะจังหวัดที่มีผู้เดินทางไปท่องเที่ยวน้อยย่อมมีผลตอบสนองต่อนโยบายในระดับมหภาคของรัฐบาลไม่มากนัก ดังนั้นในการคัดเลือกจังหวัดท่องเที่ยวเพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้จึงได้คัดเลือกเฉพาะจังหวัดที่มีรายรับเฉลี่ย 3 ปีล่าสุดจากการท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรกในแต่ละภาคมาเป็นจังหวัดเป้าหมายในการศึกษา โดยกำหนดให้รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในแต่ละภาครวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายรับในแต่ละภาคเหตุผลในการคัดเลือกจังหวัดโดยใช้ “รายรับจากการท่องเที่ยว” ของแต่ละจังหวัดเป็นเกณฑ์ เนื่องจากเป็นตัวแปรหลักที่สำคัญในการสนับสนุนการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวควรเน้นที่รายรับจากการท่องเที่ยวมากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว

3) การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดต่างๆ ของไทยในที่นี้จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดโควตา (Quota sampling) ดังนี้

3.1) จำแนกพื้นที่สำรวจซึ่งมีอยู่ 6 ภาคออกเป็น 5 กลุ่มกับกรุงเทพฯ รวมเป็น 6 กลุ่ม โดยนำจังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันตกมารวมกัน (หลักการเดียวกับสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว) แต่แยกกรุงเทพฯ ออกมาเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่จะทำการสำรวจ

3.2) คัดเลือกจังหวัดเป้าหมายที่จะนำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ โดยคัดเลือกเอาเฉพาะจังหวัดที่มีรายรับเฉลี่ยจากการท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับแรกในช่วงปี 2550 – 2552 ในแต่ละภาค (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว) ทั้งนี้ได้จำแนกกรุงเทพฯ ออกมาจากภาคกลาง เพราะหากนำไปรวมกับจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางแล้ว อาจทำให้ข้อมูลในจังหวัดอื่นๆ ของภาคกลางหมดความสำคัญลง เพราะกรุงเทพฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดของไทย ผลการคัดเลือกจังหวัดเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้นี้ทำให้ได้จังหวัดเป้าหมายจำนวน 16 จังหวัด โดยทั้ง 16 จังหวัดเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่สามารถทำรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวได้สูงติด 3 อันดับแรกในกลุ่ม และเมื่อนำรายรับของทั้ง 16 จังหวัดมารวมกันพบว่า มีรายรับเฉลี่ยรวมกันมากถึงร้อยละ 85.28 ของรายรับเฉลี่ยทั้ง

ประเทศ แสดงว่าทั้ง 16 จังหวัดสามารถเป็นตัวแทนที่ดีในการศึกษาภาคการท่องเที่ยวไทย ผลการคัดเลือกจังหวัดเป้าหมายแสดงในตารางที่ 3.1

3.3) จัดเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เยี่ยมเยือน โครงการวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญและสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม รวมจำนวนผู้เยี่ยมเยือนที่จัดเก็บใน 16 จังหวัดเท่ากับ 11,200 ตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 3.2

3.4) สัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวด้วยแบบสอบถามจำนวน 5 ภาคๆ ละ100 รายและกรุงเทพฯ รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 3.2 ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนจากมุมมองของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจาก 12 สาขาหลักดังรายละเอียดข้างล่างนี้

(1) ธุรกิจบริการธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน
(2) ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
(3) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
(4) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
(5) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
(6) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
(7) ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
(8) ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง
(9) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
(10) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
(11) ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก
(12) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

ตารางที่ 3.1 รายรับจากการท่องเที่ยวเป็นรายจังหวัดปี 2550 – 2552 (หน่วย: ล้านบาท)

รายรับจากการท่องเที่ยวในจังหวัดเป้าหมาย	2552	2551	2550	รายรับเฉลี่ยช่วง 3 ปี	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในภาค	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในประเทศ
กรุงเทพมหานคร	***331,454***	***348,749***	***333,412***	***337,872***	***100.00%***	***44.96%***
ภาคเหนือ	***58,483***	***70,226***	***68,452***	***65,720***	***100.00%***	***8.75%***
1. เชียงใหม่	32,606	38,135	38,894	36,545	55.61%	4.86%
2. เชียงราย	9,405	10,634	9,819	9,953	15.14%	1.32%
3. พิษณุโลก	2,921	5,362	4,951	4,411	6.71%	0.59%
รวม 3 จังหวัด	44,932	54,131	53,664	50,909	77.46%	6.77%
ภาคกลางและตะวันตก	***43,837***	***51,655***	***48,491***	***47,994***	***100.00%***	***6.39%***
1. ประจวบคีรีขันธ์	9,188	9,860	9,215	9,421	19.63%	1.25%
2. เพชรบุรี	9,493	9,487	8,850	9,276	19.33%	1.23%
3. กาญจนบุรี	7,119	9,562	8,813	8,498	17.71%	1.13%
รวม 3 จังหวัด	25,800	28,909	26,878	27,195	56.67%	3.61%
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	***27,213***	***37,103***	***34,518***	***32,945***	***100.00%***	***4.38%***
1. นครราชสีมา	6,664	9,402	8,417	8,161	24.77%	1.09%
2. ขอนแก่น	3,725	6,100	5,712	5,179	15.72%	0.69%
3. อุดรธานี	5,583	4,874	4,551	5,003	15.18%	0.67%
รวม 3 จังหวัด	15,972	20,376	18,680	18,343	55.67%	2.45%

ตารางที่ 3.1 รายรับจากการท่องเที่ยวเป็นรายจังหวัดปี 2550 – 2552 (หน่วย: ล้านบาท)(ต่อ)

ภาคตะวันออก	***72,788***	***98,086***	***91,487***	***87,454***	***100.00%***	***11.64%***
1. ชลบุรี	47,828	65,462	61,698	58,330	66.70%	7.76%
2. ระยอง	10,800	14,228	13,113	12,714	14.54%	1.69%
3. ตราด	3,895	7,175	6,699	5,923	6.77%	0.79%
รวม 3 จังหวัด	62,523	86,865	81,510	76,967	88.01%	10.24%
ภาคใต้	***182,210***	***185,073***	***171,271***	***179,518***	***100.00%***	***23.89%***
1. ภูเก็ต	94,007	101,684	94,240	96,644	53.84%	12.86%
2. สุราษฎร์ธานี	36,516	23,785	21,901	27,401	15.26%	3.65%
3. กระบี่	20,059	26,806	24,729	23,865	13.29%	3.18%
รวม 3 จังหวัด	150,582	152,275	140,870	147,910	82.39%	19.69%
รายรับรวมจากการท่องเที่ยวในจังหวัดเป้าหมาย	***615,291***	***670,929***	***636,334***	***640,853***		***85.28%***
รายรับรวมจากการท่องเที่ยวภายในประเทศทั้งหมด	***715,985***	***790,891***	***747,631***	***751,503***		***100%***

ที่มา: ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (คำนวณโดยคณะวิจัย)

ตารางที่ 3.2 การสุ่มตัวอย่างข้อมูล

ภาค	จังหวัดเป้าหมาย	จำนวนตัวอย่าง ผู้เยี่ยมเยือน	จำนวนตัวอย่าง ผู้ประกอบการธุรกิจ ท่องเที่ยว
	กรุงเทพฯ	700	100
เหนือ	พิษณุโลก	700	100
	เชียงใหม่	700	
	เชียงราย	700	
ภาคกลางและตะวันตก	ประจวบคีรีขันธ์	700	100
	เพชรบุรี	700	
	กาญจนบุรี	700	
ภาคตะวันออก	ชลบุรี	700	100
	ตราด	700	
	ระยอง	700	
ภาคใต้	ภูเก็ต	700	100
	กระบี่	700	
	สุราษฎร์ธานี	700	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรธานี	700	100
	ขอนแก่น	700	
	นครราชสีมา	700	
รวม		**11,200**	**600**

ในการกำหนดจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในแต่ละสาขานั้น งานวิจัยนี้ได้กำหนดไว้ให้ได้ภาคละ 100 ตัวอย่าง โดยมิได้กำหนดตายตัวว่า ควรจะได้จังหวัดละกี่ตัวอย่าง เนื่องจากสาขาท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญในแต่ละจังหวัดอาจแตกต่างกันได้ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในบางสาขาอาจโดดเด่นในจังหวัดหนึ่งแต่เป็นสาขาเล็กในอีกจังหวัดหนึ่งก็ได้

3.3 **การกำหนดตัวแปร**

ตัวแปรที่สำคัญในงานวิจัยนี้คือค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัด กรอบคำแนะนำสำหรับการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวปี 2551 (TSA: RMF 2008)ได้กำหนดให้จำแนกตัวแปรด้านค่าใช้จ่ายนี้ออกเป็น 12 สาขาหลักดังนี้

1) **บริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน** เช่น บริการที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนไม่ได้เป็นเจ้าของ (อาทิ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ บังกะโล โฮมสเตย์ บ้านพักรับรองของภาครัฐและเอกชน แพ เป็นต้น) และบริการที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนเป็นเจ้าของ (อาทิ บ้านพักตากอากาศ บ้านพักที่แบ่งเวลาการพักอาศัย (Timeshares) เรือนรับรอง เป็นต้น)

2) **บริการอาหารและเครื่องดื่ม** เช่น ภัตตาคาร ร้านอาหาร คาเฟ่ ไนท์คลับ ผับ บาร์ บริการจัดเลี้ยงต่างๆ เป็นต้น

3) **บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ** เช่น รถไฟประเภทความเร็วต่างๆ รถไฟฟ้า เป็นต้น

4) **บริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์** เช่น รถโดยสารส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถโดยสารรับจ้าง รถโดยสารประจำทาง รถโดยสารไม่ประจำทาง แท็กซี่ รถสามล้อ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง เป็นต้น

5) **บริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ** เช่น เรือเดินทะเล เรือสำราญ เรือเฟอร์รี่ เรือยอช์ท เรือแท็กซี่ เรือรับจ้าง เป็นต้น โดยจังหวัดที่มีบริการด้านนี้มีเพียง 7 จังหวัดจาก 16 จังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ กรุงเทพฯ จังหวัดเป้าหมายในภาคใต้ (ภูเก็ต กระบี่และสุราษฎร์ธานี) และจังหวัดเป้าหมายในภาคตะวันออก (ชลบุรี ตราดและระยอง)

6) **บริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน** เช่น สายการบินประจำ (สายการบินหลัก สายการบินท้องถิ่น สายการบินต้นทุนต่ำ) สายการบินไม่ประจำ (สายการบินบริการเช่าเหมาลำ สายการบินบริการแท็กซี่ทางอากาศ สายการบินบริการเฮลิคอปเตอร์) เป็นต้น

7) **บริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว** ส่วนใหญ่คือ ค่าเช่ารถยนต์ ค่าเช่าจักรยานยนต์ รถตู้ รถบัส เรือ เจ็ทสกี บานาโบ้ท เป็นต้น

8) **บริการนำเที่ยวและบริการจอง** เช่น การให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พัก อาหาร ทัศนาจร หรือมัคคุเทศก์ให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อการนำเที่ยวเป็นหลัก เป็นต้น

9) **บริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม** เช่น บริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทต่างๆ อาทิ มรดกแห่งความทรงจำของโลก มรดกโลกทางวัฒนธรรม มรดกโลกทางธรรมชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อาทิ พระราชวัง วัด อาคารเก่าแก่ โบราณสถานต่างๆ รวมถึงเงินทำบุญบริจาควัด เป็นต้น

10) **บริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ** เช่น กีฬาประเภทต่างๆ การบันเทิงต่างๆ ละคร ดนตรี ศิลปะ สวนสนุก สวนสัตว์ สวนน้ำ นันทนาการอื่นๆ เป็นต้น

11) **ของฝากและของที่ระลึก** เช่น สินค้าที่ระลึกเพื่อการสะสมหรือเป็นของฝาก อาทิ หัตถกรรมพื้นบ้านท้องถิ่น อาหารและเครื่องดื่มท้องถิ่น ภาพถ่าย โปสเตอร์ โปสการ์ด เสื้อผ้า พวงกุญแจ เซรามิค เฟอร์นิเจอร์ สินค้าตกแต่งบ้าน อัญมณี เป็นต้น

12) **บริการท่องเที่ยวอื่นๆ** เช่น สปา นวดแผนโบราณ การสอนศิลปะมวยไทย การสอนการทำอาหารไทย เป็นต้น

3.4 **ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์**

ค่าสถิติที่ใช้ในการประมาณการค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน/คน/วันในแต่ละจังหวัด คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และฐานนิยม (mode)

3.5 **การประมาณการค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน/คน/วัน**

ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนเป็นข้อมูลที่ได้จาก 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทยนักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติและ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แหล่งข้อมูลค่าใช้จ่าย/คน/วัน

ข้อมูลค่าใช้จ่าย/คน/วันในส่วนนี้ประมาณการจาก 5 แหล่ง ได้แก่

ก. ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม พฤติกรรมการใช้จ่ายและจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรมท่องเที่ยวจากกลุ่มตัวอย่างใน 16 จังหวัดๆ ละ 700 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 11,200 ตัวอย่าง

ข. ข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทั้ง 12 สาขาในกรุงเทพฯ และ 5 ภาครวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง

ค. ข้อมูลปฐมภูมิจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในส่วนของข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

ง. ข้อมูลทุติยภูมิจากสถิติการท่องเที่ยวของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ปี 2551 - 2553 (เนื่องจากข้อมูลปี 2554 และ 2555 เป็นข้อมูลที่ไม่ปกติเพราะเหตุการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ของไทย)

จ. ข้อมูลทุติยภูมิจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ข้อมูลสถิติจากเว็บไซต์ต่างๆ ด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเป้าหมาย
- ข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยวจากเว็บไซต์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ข้อมูลจากเว็บไซต์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ข้อมูลจากเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ข้อมูลจากเว็บไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ฯลฯ

2) จำนวนผู้เยี่ยมเยือน

ผู้เยี่ยมเยือนในที่นี้ประกอบด้วยนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวนผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละประเภทคือตัวเลขเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 เนื่องจากเมื่อปลายปี 2554 และต้นปี 2555 เป็นช่วงที่ไทยเกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอาจเป็นตัวเลขที่ไม่ปกติ เพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยอาจเป็นผู้หนีภัยน้ำท่วมและมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวในภาวะปกติ

3) จำนวนวันท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือน

ข้อมูลในส่วนนี้เป็นค่าเฉลี่ยจำนวนวันท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือน ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามของงานวิจัยนี้

4) การจำแนกค่าใช้จ่ายตามสาขาบริการด้านการท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนจำแนกออกเป็น 12 สาขาตามกรอบคำแนะนำสำหรับการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวปี 2551 (TSA: RMF 2008) ดังนี้

(1) ค่าที่พัก

(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม

(3) ค่าโดยสารทางรถยนต์

(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก

(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ

(6) ค่าโดยสารทางเรือ

(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน

(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว

(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

5) ข้อสมมติในการประมาณการค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน/คน/วัน

ในการคำนวณการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัดของผู้เยี่ยมเยือน/คน/วัน งานวิจัยนี้ได้จำแนกค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 3 ระดับตามข้อเท็จจริงที่ได้จากแบบสอบถาม คือ ระดับต่ำ ระดับกลางและระดับสูง ค่าใช้จ่ายในแต่ละระดับได้ประมาณการโดยใช้ข้อสมมติดังนี้

ก. ค่าใช้จ่ายระดับต่ำ ประมาณการโดยใช้ค่าใช้จ่ายในระดับ percentile ที่ 10 ของกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกใช้ค่าฐานนิยม (Mode) ในแต่ละรายการที่เป็นค่าใช้จ่าย

ข. ค่าใช้จ่ายระดับกลาง คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ในแต่ละรายการ

ค. ค่าใช้จ่ายระดับสูง คือ ระดับค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการใช้จ่ายในระดับ percentile ที่ 90 ของกลุ่มตัวอย่างโดยคัดเลือกรายจ่ายที่ต่ำที่สุดของกลุ่มเพื่อหลีกเลี่ยงการประมาณค่าใช้จ่ายที่สูงเกินจริง

ตารางที่ 3.3 แสดงถึง รูปแบบของตารางที่ใช้สำหรับแสดงค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่จำแนกออกเป็น 12 สาขา

ตารางที่ 3.3 รูปแบบตารางแสดงรายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของจังหวัด i

รายการค่าใช้จ่ายของจังหวัด i	ชาวไทย (k = 1)						ชาวต่างชาติ (k = 2)					
	นักทัศนาจร (j=1)			นักท่องเที่ยว (j=2)			นักทัศนาจร (j=1)			นักท่องเที่ยว (j=2)		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก												
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม												
(3) ค่าโดยสารทางรถยนต์												
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก												
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ												
(6) ค่าโดยสารทางเรือ												
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน												
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว												
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง												
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม												
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ												
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ												
รวม												

3.6 **การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด**

เป้าหมายของโครงการวิจัยนี้ก็เพื่อประมาณการรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเป้าหมาย โดยรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัดต่อเที่ยวต้องประมาณการจากรายจ่ายต่อคนต่อวันของผู้เยี่ยมเยือน จำนวนวันเฉลี่ยที่ใช้ท่องเที่ยวต่อการเยี่ยมเยือน 1 ครั้ง และจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัด การประมาณการรายได้ของแต่ละจังหวัดที่จะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละสาขาสามารถคำนวณโดยใช้สูตรดังนี้

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) ดังนี้

$$\textbf{(รายได้จากการท่องเที่ยว)}_{ijk} = \textbf{(ค่าใช้จ่าย/คน/วัน)}_{ijk} \times \textbf{(จำนวนวันเฉลี่ย)}_{jk} \times \textbf{(จำนวนผู้เยี่ยมเยือน)}_{jk} \quad \text{....(1)}$$

โดย i คือ สาขาบริการการท่องเที่ยวที่ “i” โดยที่ i =1, 2, 3...,12

j คือ ประเภทของผู้เยี่ยมเยือน ซึ่งได้แก่ นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว

k คือ ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน ซึ่งได้แก่ ชาวไทยและชาวต่างชาติ

รายได้รวมจากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด “ $\sum_i \sum_j \sum_k$ รายได้จากการท่องเที่ยว ijk ”.....(2)

จากสมการข้างต้นจะเห็นว่ารายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดก็คือ ผลรวมของค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละสาขาบริการการท่องเที่ยว ทุกประเภทผู้เยี่ยมเยือน และทุกภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดนั้น

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดของผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่มมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) กำหนดรายการค่าใช้จ่ายตามความสำคัญของการใช้จ่าย

จำแนกค่าใช้จ่ายใน 12 รายการนี้ ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ค่าใช้จ่ายหลักและค่าใช้จ่ายรอง

ค่าใช้จ่ายหลัก เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัดส่วนใหญ่มีการใช้จ่าย ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า มีอยู่ทั้งหมด 4 รายการ คือ รายการที่ (1) – (4) แต่สำหรับจังหวัดตราด กระบี่และภูเก็ต จะมีค่าใช้จ่ายทางเรือเป็นค่าใช้จ่ายหลักเพิ่มเข้ามาอีก 1 รายการ เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ผู้เยี่ยมเยือนจำเป็นต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายรอง เป็นค่าใช้จ่ายทางเลือกของผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัด ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า จะมีผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการเหล่านี้เพียงบางราย โดยรายการค่าใช้จ่ายในกลุ่มนี้ คือ รายการที่ (5) – (12) <u>ยกเว้น</u> จังหวัดตราด กระบี่และภูเก็ต ซึ่งงานวิจัยนี้ได้นำเอาค่าใช้จ่ายทางเรือไปเป็นค่าใช้จ่ายหลักแล้ว

2) กำหนดข้อสมมติในการประมาณการรายได้ของผู้เยี่ยมเยือน

ในการคำนวณการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัดงานวิจัยนี้ได้จำแนกค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 3 ระดับตามข้อเท็จจริงที่ได้จากแบบสอบถาม คือ ระดับต่ำ ระดับกลางและระดับสูง ค่าใช้จ่ายในแต่ละระดับได้ประมาณการโดยใช้ข้อสมมติดังนี้

ก. ค่าใช้จ่ายระดับต่ำ ประมาณการโดยใช้ค่าใช้จ่ายในระดับ percentile ที่ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจัดเป็นผู้เยี่ยมเยือนกลุ่ม low-end โดยเลือกใช้ค่าฐานนิยม (Mode) ในแต่ละรายการที่เป็นค่าใช้จ่าย

ข. ค่าใช้จ่ายระดับกลาง คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ในแต่ละรายการ

ค. ค่าใช้จ่ายระดับสูง คือ ระดับค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการใช้จ่ายระดับ percentile ที่ 90 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจัดเป็นผู้เยี่ยมเยือนกลุ่ม high-end โดยคัดเลือกรายจ่ายที่ต่ำที่สุดของกลุ่ม เพื่อหลีกเลี่ยงการประมาณค่าใช้จ่ายที่สูงเกินจริง

3) กำหนดสถานการณ์สมมติ (scenarios)ด้านการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน

แม้ว่ากรอบ TSA : RMF 2008 ได้กำหนดว่า ผู้เยี่ยมเยือนโดยทั่วไปจะมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวใน 12 สาขาบริการ แต่จากผลการสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยด้วยแบบสอบถามพบว่า ผู้เยี่ยมเยือนเกือบทั้งหมดมีการใช้จ่ายในรายการหลักเพียง 5 สาขา ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าเดินทางโดยรถยนต์การเดินทางโดยเรือ (สำหรับบางจังหวัดที่มีความจำเป็นต้องเดินทางด้วยเรือภายในจังหวัด) และค่าของฝากและของที่ระลึก และมีเพียงบางส่วนที่ใช้จ่ายในรายการรองอีก 7 สาขาที่เหลือ ดังนั้นในการประมาณการรายได้ด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดจึงได้กำหนดสถานการณ์สมมติไว้ 2 สถานการณ์ คือ

<u>สถานการณ์สมมติที่ 1</u>คือ การสมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเท่ากับค่าใช้จ่ายหลัก 5 รายการ ประกอบไปด้วยรายการที่ (1) – (4)และ (6) (เฉพาะจังหวัดตราด กระบี่และภูเก็ตรวมรายการที่ (6)) ซึ่งเป็นการใช้จ่ายเฉพาะรายการจำเป็นในแต่ละจังหวัด จึงจัดว่าเป็นสถานการณ์ที่สร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่จังหวัดในขั้นต่ำเพราะเป็นรายการใช้จ่ายที่ผู้เยี่ยมเยือนเกือบทั้งหมดตอบว่ามีการใช้จ่ายในรายการนี้ เมื่อนำรายจ่ายของผู้เยี่ยมเยือนแต่ละประเภทมาคำนวณตามสมการที่ (1) และ (2) ก็จะได้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด “i” ตามรูปแบบที่นำเสนอไว้ในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 **รูปแบบตารางแสดงรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวของจังหวัด i ภายใต้สถานการณ์ 1**

รายได้จากการท่องเที่ยว ของจังหวัด i	ชาวไทย (k = 1)		ชาวต่างชาติ (k = 2)		รวมรายได้ ของจังหวัด
	นักทัศนาจร (j=1)	นักท่องเที่ยว (j=2)	นักทัศนาจร (j=1)	นักท่องเที่ยว (j=2)	
(1) ค่าที่พัก					
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม					
(3) ค่าโดยสารทางรถยนต์					
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก					
(6) ค่าโดยสารทางเรือ (เฉพาะจังหวัดตราด กระบี่และภูเก็ต)					
รวม					

สถานการณ์สมมติที่ 2 คือ การสมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีทั้งค่าใช้จ่ายหลักและค่าใช้จ่ายรองรวม 12 รายการ โดยในข้อเท็จจริงแล้วสถานการณ์สมมติที่ 1 อาจไม่เป็นจริงเพราะมีโอกาสที่ผู้เยี่ยมเยือนบางกลุ่มมีค่าใช้จ่ายรองที่นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายหลัก เช่น การเช่าห่วงยางเล่นน้ำ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ การขี่ช้าง ฯลฯ ตารางที่ 3.5 เป็นรูปแบบของตารางที่จะใช้นำเสนอสถานการณ์สมมติที่ 2 โดยสมมติว่า ผู้เยี่ยมเยือนใน 4 กลุ่มมีค่าใช้จ่ายในแต่ละสาขามากน้อยเพียงใด ในเชิงนโยบายถ้าหากมีมาตรการกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้นถึงระดับสูง รายได้จากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดย่อมเพิ่มขึ้นได้อีกมาก ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้กำหนดสถานการณ์สมมติโดยแบ่งรายการใช้จ่ายและค่าใช้จ่ายภายในจังหวัดของผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 2 สถานการณ์ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงโอกาสที่แต่ละจังหวัดจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวในระดับสูง ระดับเฉลี่ย และระดับต่ำ

ในการประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 นี้ ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการของการท่องเที่ยว โดยอาจมียกเว้นในบางรายการในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย และโดยเหตุที่สัดส่วนการใช้จ่ายในแต่ละรายการของผู้เยี่ยมเยือนมีความแตกต่างกัน งานวิจัยนี้จึงได้กำหนดข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนเพื่อเป็นกรอบในการประมาณการดังนี้

ก. นักทัศนาจรทุกคนมีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวทุกคนมีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายหลัก 4 รายการ โดยเพิ่มรายการค่าที่พัก ทั้งนี้ยกเว้นจังหวัดตราด กระบี่และภูเก็ตที่มี 5 รายการ ดังเหตุผลที่ได้อธิบายไว้แล้วข้างต้นโดยแบ่งค่าใช้จ่ายเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับเฉลี่ยและระดับสูง (ตามคำนิยามที่ได้กำหนดไว้ในข้างต้น)

ข. ผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายรองที่เหลือจากค่าใช้จ่ายหลักในข้อ ก. โดยมีข้อสมมติว่า ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 49 ไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ที่มีการใช้จ่ายในรายการรองนี้ คณะผู้วิจัยได้สมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้

- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายรองในระดับต่ำ
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายรองในระดับเฉลี่ย
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายรองในระดับสูง

ตารางที่ 3.5 รูปแบบตารางแสดงรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวของจังหวัด i ภายใต้สถานการณ์สมมติที่ 2

รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด i	**ชาวไทย (k = 1)**						**ชาวต่างชาติ (k = 2)**					
	นักทัศนาจร (j=1)			**นักท่องเที่ยว (j=2)**			**นักทัศนาจร (j=1)**			**นักท่องเที่ยว (j=2)**		
	ต่ำ	**เฉลี่ย**	**สูง**	**ต่ำ**	**เฉลี่ย**	**สูง**	**ต่ำ**	**เฉลี่ย**	**สูง**	**ต่ำ**	**เฉลี่ย**	**สูง**
(1) ค่าที่พัก												
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม												
(3) ค่าโดยสารทางรถยนต์												
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก												
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ												
(6) ค่าโดยสารทางเรือ												
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน												
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว												
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง												
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม												
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ												
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ												
รวม												

สัดส่วนของการค่าใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการข้างต้นเป็นการกำหนดโดยพิจารณาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติจังหวัดละ 700 ตัวอย่าง รวม 11,200 ตัวอย่างใน 16 จังหวัดเป้าหมาย ทั้งนี้มียกเว้นกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนระดับ high end ที่มักใช้จ่ายในระดับสูง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้กำหนดไว้ร้อยละ 1 เพราะผู้จัดเก็บแบบสอบถามมักไม่ได้ข้อมูลจากผู้เยี่ยมเยือนกลุ่มนี้ หากนำข้อมูลจากแบบสอบถามมากำหนดสัดส่วนการใช้จ่ายในแต่ละสาขาอาจต่ำกว่าความเป็นจริง งานวิจัยนี้จึงได้สมมติว่า ผู้เยี่ยมเยือนกลุ่มนี้มีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายรองทั้ง 8 รายการเพียงร้อยละ 1 เพื่อให้ได้เห็นความเป็นไปได้ของการใช้มาตรการกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้บริการในสาขาเหล่านี้ให้มากขึ้น

3.7 **การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวระดับประเทศ**

ผลจากการคำนวณ สมการที่ 2 จะได้รายได้จากการท่องเที่ยวของ 16 จังหวัดเป้าหมาย การประมาณรายได้ระดับประเทศ งานวิจัยนี้ได้ตั้งข้อสมมติให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดที่เหลือเท่ากับร้อยละ 15 ของรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ โดยข้อสมมตินี้ได้จากผลการคำนวณในตารางที่ 3.1 ซึ่งพบว่า รายได้เฉลี่ยของ 16 จังหวัดเป้าหมายในช่วง 2550 - 2552 มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 85 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศดังนั้นรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศจึงเท่ากับผลบวกของรายได้เฉลี่ยของ 16 จังหวัดเป้าหมายและรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวของจังหวัดที่เหลือ

บทที่ 4

รายงานการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเป้าหมาย

บทนี้นำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำตารางบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยในขั้นต่อไปกลุ่มตัวอย่างทั้งสองได้แก่กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ในจังหวัดเป้าหมาย และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย

4.1 รายงานการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเป้าหมาย

ในส่วนนี้เป็นการรายงานผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเป้าหมาย 16 จังหวัดจำนวนทั้งสิ้น 11,200 ตัวอย่าง ผลการจัดเก็บและการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) แบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ 5 ส่วนดังต่อไปนี้

4.1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์

1) ภูมิลำเนา

ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศส่วนใหญ่มาจากภาคกลาง (ร้อยละ 44) รองลงมาได้แก่ กรุงเทพฯ ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคตะวันออกและภาคใต้ ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.1 โดยร้อยละ 74 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนเป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในภาคกลาง กรุงเทพฯ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคตะวันออก และภาคใต้ตามลำดับ และที่เหลืออีกร้อยละ 26 เป็นนักทัศนาจร ซึ่งส่วนใหญ่มาจากภาคกลาง กรุงเทพฯ ภาคอีสาน ภาคตะวันออก ภาคเหนือและภาคใต้ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวต่างชาติที่ได้จากการสำรวจมีถิ่นกำเนิดจาก 2 แหล่งใหญ่คือเอเชีย (ร้อยละ 48) และยุโรป (ร้อยละ 42) โดยร้อยละ 98 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนเป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่มาจากทวีปเอเชียและยุโรป รองลงมาได้แก่ ทวีปอเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย อเมริกาใต้ และอื่นๆ ตามลำดับ และที่เหลืออีกเพียงร้อยละ 2 เป็นนักทัศนาจร ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556

ภูมิลำเนา	ชาวไทย (ร้อยละ)			ชาวต่างชาติ (ร้อยละ)		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
กรุงเทพฯ	22.80	26.10	25.25	53.23	48.27	48.36
ภาคกลาง	42.25	44.56	43.96	0.00	2.75	2.70
ภาคตะวันออก	5.66	6.76	6.48	46.77	42.28	42.36
ภาคเหนือ	4.97	9.75	8.52	0.00	6.11	6.00
ภาคใต้	4.43	3.80	3.96	0.00	0.40	0.39
ภาคอีสาน	19.89	9.03	11.82	0.00	0.19	0.18
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**2,031**	**5,869**	**7,900**	**62**	**3,238**	**3,300**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**25.71**	**74.29**	**100.00**	**1.88**	**98.12**	**100.00**

2) อายุ อาชีพ รายได้

อายุร้อยละ 84 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีอายุในช่วง 15-44 ปี ส่วนชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีโครงสร้างอายุคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างคนไทยคือ ร้อยละ 76 มีอายุอยู่ในช่วง 15-44 ปีต่างกันที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจะมีสัดส่วนผู้มีอายุมากกว่า 45 ปีมาท่องเที่ยวในไทยมากกว่าคนไทยในกลุ่มอายุเดียวกัน และโครงสร้างของอายุระหว่างนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก็ค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามอายุ

อายุ	ชาวไทย (ร้อยละ)			ชาวต่างชาติ (ร้อยละ)		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
15-24	14.03	15.68	15.25	19.35	17.36	17.39
25-34	35.94	40.84	39.58	48.39	34.22	34.48
35-44	30.63	28.91	29.35	11.29	24.80	24.55
45-54	14.67	11.26	12.14	12.90	14.02	14.00
55-64	3.79	2.68	2.96	4.84	6.33	6.30
65 ขึ้นไป	0.94	0.63	0.71	3.23	3.27	3.27
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**2,031**	**5,869**	**7,900**	**62**	**3,238**	**3,300**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**25.71**	**74.29**	**100.00**	**1.88**	**98.12**	**100.00**

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทร้อยละ 35 รองลงมาคือ ข้าราชการและประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกันที่ร้อยละ 19 และนักศึกษาร้อยละ 11 โดยทั้ง 4 กลุ่มอาชีพนี้มีสัดส่วนรวมกันมากถึงร้อยละ 83 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่สุดมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทและประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีสัดส่วนใกล้กันที่ร้อยละ 30 รองลงมาคือ กลุ่มนักศึกษาร้อยละ 13 และข้าราชการร้อยละ 8 ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ชาวไทย (ร้อยละ)			ชาวต่างชาติ (ร้อยละ)		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ธุรกิจส่วนตัว	18.32	19.37	19.10	30.65	29.18	29.21
ข้าราชการ	16.49	19.19	18.49	6.45	7.91	7.88
พนักงานบริษัท	31.27	35.71	34.57	22.58	30.05	29.91
แม่บ้าน	4.04	2.85	3.15	1.61	2.32	2.30
นักศึกษา	10.54	11.04	10.91	8.06	13.56	13.45
เกษียณ	1.18	0.97	1.03	8.06	4.94	5.00
เกษตรกร	7.78	3.17	4.35	0.00	1.36	1.33
ลูกจ้างโรงงาน	5.96	4.04	4.53	1.61	3.46	3.42
อื่นๆ	4.43	3.66	3.86	20.97	7.23	7.48
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**2,031**	**5,869**	**7,900**	**62**	**3,238**	**3,300**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**25.71**	**74.29**	**100.00**	**1.88**	**98.12**	**100.00**

รายได้ ร้อยละ 89 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยเป็นผู้มีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 45,000 บาท โดยกลุ่มใหญ่ที่สุดเป็นผู้มีรายได้ระหว่าง 10,000-15,000 บาท ส่วนผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวต่างชาติร้อยละ 82 เป็นผู้มีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 5,000 เหรียญสหรัฐต่อเดือน โดยกลุ่มใหญ่ที่สุดคือ ร้อยละ 61 เป็นกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 เหรียญสหรัฐต่อเดือน ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามรายได้

รายได้ (บาทต่อเดือน)	**ชาวไทย (ร้อยละ)**		
	นักทัศนาจร	**นักท่องเที่ยว**	**ผู้เยี่ยมเยือน**
ไม่มีรายได้	6.55	6.47	6.49
< 10,000	15.56	10.27	11.63
10,000-15,000	32.20	27.88	28.99
15,001-30,000	24.27	27.55	26.71
30,001-45,000	13.05	15.62	14.96
45,001-60,000	5.02	7.46	6.84
60,001-75,000	1.28	1.38	1.35
75,001-90,000	0.89	1.38	1.25
>90,000	1.18	1.98	1.77
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**2,031**	**5,869**	**7,900**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**25.71**	**74.29**	**100.00**

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายได้ (เหรียญสหรัฐต่อเดือน)	**ชาวต่างชาติ (ร้อยละ)**		
	นักทัศนาจร	**นักท่องเที่ยว**	**ผู้เยี่ยมเยือน**
1-300	11.29	9.05	9.09
301-600	22.58	22.76	22.76
601-1,000	17.74	10.56	10.70
1,001-2,000	22.58	18.81	18.88
2,001-2,500	3.23	3.80	3.79
2,501-5,000	9.68	16.83	16.70
5,001-7,500	0.00	3.98	3.91
7,501-10,000	1.61	5.74	5.67
>10,000	11.29	8.46	8.52
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**62**	**3,238**	**3,300**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**1.88**	**98.12**	**100.00**

4.1.2 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง

วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยคือ เดินทางเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน (ร้อยละ 57) รองลงมาได้แก่ การเยี่ยมญาติ/เพื่อน(ร้อยละ 13) การไหว้พระปฏิบัติธรรมและอื่นๆ อย่างละใกล้เคียงกันที่ร้อยละ 7 การประชุม/อบรม/สัมมนา การติดต่อธุรกิจ และการปฏิบัติราชการอย่างละเท่าๆ กันที่ร้อยละ 5 โดยกลุ่มนักทัศนาจรชาวไทย ส่วนใหญ่จะเดินทางเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน ไหว้พระ และเยี่ยมญาติ/เพื่อน ตามลำดับ ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อนเยี่ยมญาติ/เพื่อน และประชุม/อบรม/สัมมนา ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวต่างชาติที่เดินทางมาไทยร้อยละ 84 เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน รองลงมาได้แก่ การเยี่ยมญาติ/เพื่อน (ร้อยละ 5) ติดต่อธุรกิจและอื่นๆ อย่างละใกล้เคียงกันที่ร้อยละ 4 โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะมีสัดส่วนของการมาท่องเที่ยวพักผ่อนและการเยี่ยมญาติ/เพื่อนสูงกว่านักทัศนาจร แต่นักทัศนาจรชาวต่างชาติจะมีสัดส่วนเพื่อการติดต่อธุรกิจและประชุม/อบรม/สัมมนาสูงกว่านักท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง

วัตถุประสงค์หลัก	ชาวไทย (ร้อยละ)			ชาวต่างชาติ (ร้อยละ)		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ท่องเที่ยว	44.36	61.70	57.24	75.81	84.40	84.24
ประชุม/อบรม/สัมมนา	2.31	5.59	4.75	3.23	2.50	2.52
ติดต่อธุรกิจ	6.06	4.60	4.97	6.45	3.37	3.42
ปฏิบัติราชการ	3.15	4.75	4.34	1.61	0.59	0.61
เยี่ยมญาติ/เพื่อน	7.73	14.30	12.61	3.23	5.00	4.97
ชมนิทรรศการ	2.81	2.03	2.23	0.00	0.40	0.39
ได้รับรางวัล	0.05	0.02	0.03	0.00	0.00	0.00
ไหว้พระปฏิบัติธรรม	19.05	2.39	6.67	0.00	0.34	0.33
อื่นๆ	14.48	4.63	7.16	9.68	3.40	3.52
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**2,031**	**5,869**	**7,900**	**62**	**3,238**	**3,300**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**25.71**	**74.29**	**100.00**	**1.88**	**98.12**	**100.00**

4.1.3 จำนวนจังหวัดที่เดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งและจำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยว

1) จำนวนจังหวัดที่เดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง

เมื่อพิจารณาจำนวนจังหวัดที่เดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง พบว่าร้อยละ 74 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเพียงจังหวัดเดียวต่อการเดินทาง 1 เที่ยวและร้อยละ 19 ท่องเที่ยว 2 จังหวัดต่อการเดินทาง 1 เที่ยว ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเดินทาง 1-3 จังหวัดต่อการเดินทาง1 เที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี2556จำแนกตามจำนวนจังหวัดที่ท่องเที่ยวแต่ละครั้ง

จำนวนจังหวัดที่ท่องเที่ยว	ชาวไทย (ร้อยละ)			ชาวต่างชาติ (ร้อยละ)		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
1 จังหวัด	75.92	73.35	74.01	35.48	25.26	25.45
2 จังหวัด	18.02	19.39	19.04	30.65	27.92	27.97
3 จังหวัด	4.23	5.37	5.08	24.19	26.62	26.58
4 จังหวัด	1.72	1.19	1.33	6.45	13.06	12.94
5 จังหวัดขึ้นไป	0.10	0.70	0.54	3.23	7.13	7.06
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**2,031**	**5,869**	**7,900**	**62**	**3,238**	**3,300**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**25.71**	**74.29**	**100.00**	**1.88**	**98.12**	**100.00**

2) จำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยว

ส่วนจำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยว พบว่าร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยเป็นการเดินทางไปเยือนจังหวัดนั้นเป็นครั้งแรกและร้อยละ 25 เป็นการเดินทางไปเยือนเป็นครั้งที่ 2 ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวต่างชาติร้อยละ 90 ไปเยือนจังหวัดนั้นเป็นครั้งแรกและร้อยละ 6 เยือนเป็นครั้งที่ 2 ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556จำแนกตามจำนวนครั้งที่เดินทางเข้าจังหวัด

จำนวนครั้งที่มาเยี่ยมเยือน	ชาวไทย (ร้อยละ)			ชาวต่างชาติ (ร้อยละ)		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
1 ครั้ง	37.57	53.28	49.24	90.32	89.16	89.18
2 ครั้ง	24.72	24.28	24.39	3.23	6.33	6.27
3 ครั้ง	11.62	8.77	9.51	4.84	2.04	2.09
4 ครั้ง	8.12	5.30	6.03	0.00	1.33	1.30
5 ครั้งขึ้นไป	17.97	8.37	10.84	1.61	1.14	1.15
ยอดรวม (ร้อยละ)	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**
ยอดรวม (คน)	**2,031**	**5,869**	**7,900**	**62**	**3,238**	**3,300**
สัดส่วน (ร้อยละ)	**25.71**	**74.29**	**100.00**	**1.88**	**98.12**	**100.00**

4.1.4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว

1) **ลักษณะการจัดการเดินทางในแต่ละครั้ง**

กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยจัดการเดินทางเอง โดยร้อยละ 83 สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและร้อยละ 78 สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจัดการเดินทางเองและที่เหลืออีกร้อยละ 17 สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและร้อยละ 22 สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติซื้อแพ็กเกจทัวร์ ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556จำแนกตามลักษณะการจัดการเดินทาง

การจัดการเดินทาง	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดการเดินทางเอง	6,572	83.19	2,590	78.48	9,162	81.80
ซื้อแพ็กเกจทัวร์	1,328	16.81	710	21.52	2,038	18.20
รวม	**7,900**	**100.00**	**3,300**	**100.00**	**11,200**	**100.00**

2) ระยะเวลาพำนักโดยเฉลี่ยในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่จัดการเดินทางเองโดยเฉลี่ยจะใช้ระยะเวลาพำนัก 2.48 วัน ส่วนที่ซื้อแพ็กเกจทัวร์จะใช้เวลาพำนักเฉลี่ย 2.05 วัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่จัดการเดินทางเองจะมีวันพักเฉลี่ยนานกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยโดยมีวันพักเฉลี่ยอยู่ที่ 7.32 วัน และหากซื้อแพ็กเกจทัวร์จะมีวันพักเฉลี่ย 4.84 วัน ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามระยะเวลาพำนักในแต่ละจังหวัด

จำนวนวันพัก	จัดการเดินทางเอง (วัน)		ซื้อแพ็กเกจทัวร์ (วัน)	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
ทั้งประเทศ	**2.48**	**7.32**	**2.05**	**4.84**
กรุงเทพฯ	2.41	8.83	8.18	8.18
ภาคเหนือ	**2.56**	**5.71**	**1.97**	**3.92**
เชียงใหม่	3.00	6.57	2.97	5.33
เชียงราย	2.60	4.46	2.21	4.11
พิษณุโลก	1.91	6.00	1.75	2.00
ภาคใต้	**3.26**	**7.55**	**2.88**	**5.29**
สุราษฎร์ธานี	3.25	6.73	3.00	8.23
ภูเก็ต	3.67	8.13	2.88	4.03
กระบี่	3.08	7.55	2.89	5.12
ภาคอีสาน	**2.54**	**9.07**	**2.43**	**2.43**
อุดรธานี	3.17	9.27	1.50	0.00
ขอนแก่น	2.10	10.71	7.00	0.00
นครราชสีมา	2.35	7.21	2.05	0.00
ภาคกลาง	**2.04**	**6.83**	**1.74**	**3.78**
กาญจนบุรี	2.05	3.10	1.65	3.11
เพชรบุรี	1.92	8.24	2.00	5.67
ประจวบคีรีขันธ์	2.14	6.82	1.92	10.63
ภาคตะวันออก	**2.50**	**6.78**	**1.90**	**4.59**
ชลบุรี	1.16	8.13	1.56	2.87
ระยอง	2.43	3.89	2.31	3.64
ตราด	2.90	6.33	2.89	5.71

3) จำนวนผู้ร่วมเดินทาง

กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยมีผู้ร่วมเดินทาง 2 คน (ร้อยละ 26) หรือเป็นกลุ่มมากกว่า 5 คนขึ้นไป (ร้อยละ 28) ดังตารางที่ 4.10 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยมีผู้ร่วมเดินทาง 2 คน (ร้อยละ 41) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.10 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556จำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง (ชาวไทย)

ภาค จังหวัด	จำนวนผู้ร่วมทาง	1 คน	2 คน	3 คน	4 คน	5 คน	มากกว่า 5 คน	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ทั้งประเทศ	นักทัศนาจร	10.39	21.32	11.92	14.48	10.44	31.46	100.00	2,031
	นักท่องเที่ยว	9.52	27.18	11.35	14.18	11.62	26.15	100.00	5,869
	รวม	**9.75**	**25.67**	**11.49**	**14.25**	**11.32**	**27.52**	**100.00**	**7,900**
กรุงเทพฯ	นักทัศนาจร	13.53	32.94	24.71	14.12	5.88	8.82	100.00	170
	นักท่องเที่ยว	10.44	33.73	20.48	11.65	9.64	14.06	100.00	249
	รวม	**11.69**	**33.41**	**22.20**	**12.65**	**8.11**	**11.93**	**100.00**	**419**
ภาคเหนือ	นักทัศนาจร	10.00	21.09	10.65	12.83	8.91	36.52	100.00	460
	นักท่องเที่ยว	11.72	27.95	10.10	14.52	10.10	25.61	100.00	1,109
	รวม	**11.22**	**25.94**	**10.26**	**14.02**	**9.75**	**28.81**	**100.00**	**1,569**
เชียงใหม่	นักทัศนาจร	16.67	33.33	6.67	10.00	10.00	23.33	100.00	30
	นักท่องเที่ยว	11.28	34.36	11.03	14.87	8.46	20.00	100.00	390
	รวม	**11.67**	**34.29**	**10.71**	**14.52**	**8.57**	**20.24**	**100.00**	**420**
เชียงราย	นักทัศนาจร	20.00	24.71	8.24	3.53	8.24	35.29	100.00	85
	นักท่องเที่ยว	11.14	20.05	9.65	17.82	9.41	31.93	100.00	404
	รวม	**12.68**	**20.86**	**9.41**	**15.34**	**9.20**	**32.52**	**100.00**	**489**
พิษณุโลก	นักทัศนาจร	6.96	19.13	11.59	15.36	8.99	37.97	100.00	345
	นักท่องเที่ยว	13.02	30.16	9.52	9.84	13.02	24.44	100.00	315
	รวม	**9.85**	**24.39**	**10.61**	**12.73**	**10.91**	**31.52**	**100.00**	**660**
ภาคใต้	นักทัศนาจร	46.03	17.46	12.70	11.11	0.00	12.70	100.00	63
	นักท่องเที่ยว	14.78	31.53	9.23	14.25	11.87	18.34	100.00	758
	รวม	**17.17**	**30.45**	**9.50**	**14.01**	**10.96**	**17.90**	**100.00**	**821**
สุราษฎร์	นักทัศนาจร	52.63	18.42	13.16	13.16	0.00	2.63	100.00	38
	นักท่องเที่ยว	18.44	30.26	12.10	15.56	11.53	12.10	100.00	347
	รวม	**21.82**	**29.09**	**12.21**	**15.32**	**10.39**	**11.17**	**100.00**	**385**
ภูเก็ต	นักทัศนาจร	57.14	21.43	7.14	14.29	0.00	0.00	100.00	14
	นักท่องเที่ยว	16.51	31.60	6.13	11.32	12.26	22.17	100.00	212
	รวม	**19.03**	**30.97**	**6.19**	**11.50**	**11.50**	**20.80**	**100.00**	**226**
กระบี่	นักทัศนาจร	9.09	9.09	18.18	0.00	0.00	63.64	100.00	11
	นักท่องเที่ยว	6.53	33.67	7.54	15.08	12.06	25.13	100.00	199
	รวม	**6.67**	**32.38**	**8.10**	**14.29**	**11.43**	**27.14**	**100.00**	**210**

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ภาค จังหวัด	จำนวนผู้ร่วมทาง	1 คน	2 คน	3 คน	4 คน	5 คน	มากกว่า 5 คน	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ภาคอีสาน	นักทัศนาจร	12.65	24.28	11.30	15.51	14.33	21.92	100.00	593
	นักท่องเที่ยว	15.57	35.93	14.34	13.42	10.25	10.49	100.00	1,297
	รวม	**14.66**	**32.28**	**13.39**	**14.07**	**11.53**	**14.07**	**100.00**	**1,890**
อุดรธานี	นักทัศนาจร	29.20	24.09	12.41	12.41	5.84	16.06	100.00	137
	นักท่องเที่ยว	21.70	43.41	15.82	9.13	4.06	5.88	100.00	493
	รวม	**23.33**	**39.21**	**15.08**	**9.84**	**4.44**	**8.10**	**100.00**	**630**
ขอนแก่น	นักทัศนาจร	10.69	27.86	11.45	12.98	16.41	20.61	100.00	262
	นักท่องเที่ยว	18.48	36.96	12.77	16.03	7.88	7.88	100.00	368
	รวม	**15.24**	**33.17**	**12.22**	**14.76**	**11.43**	**13.17**	**100.00**	**630**
นครราชสีมา	นักทัศนาจร	3.61	19.59	10.31	21.13	17.53	27.84	100.00	194
	นักท่องเที่ยว	6.19	26.61	13.99	16.06	19.27	17.89	100.00	436
	รวม	**5.40**	**24.44**	**12.86**	**17.62**	**18.73**	**20.95**	**100.00**	**630**
ภาคกลาง	นักทัศนาจร	5.30	14.62	9.75	16.10	11.23	43.01	100.00	472
	นักท่องเที่ยว	3.97	23.16	9.93	13.65	11.00	38.30	100.00	1,209
	รวม	**4.34**	**20.76**	**9.88**	**14.34**	**11.06**	**39.62**	**100.00**	**1,681**
กาญจนบุรี	นักทัศนาจร	16.41	18.75	11.72	7.81	13.28	32.03	100.00	128
	นักท่องเที่ยว	5.31	20.09	8.31	13.39	14.32	38.57	100.00	433
	รวม	**7.84**	**19.79**	**9.09**	**12.12**	**14.08**	**37.08**	**100.00**	**561**
เพชรบุรี	นักทัศนาจร	1.38	13.82	10.60	20.28	9.68	44.24	100.00	217
	นักท่องเที่ยว	4.08	24.20	10.79	15.74	8.75	36.44	100.00	343
	รวม	**3.04**	**20.18**	**10.71**	**17.50**	**9.11**	**39.46**	**100.00**	**560**
ประจวบฯ	นักทัศนาจร	0.79	11.81	6.30	17.32	11.81	51.97	100.00	127
	นักท่องเที่ยว	2.54	25.40	10.85	12.24	9.47	39.49	100.00	433
	รวม	**2.14**	**22.32**	**9.82**	**13.39**	**10.00**	**42.32**	**100.00**	**560**
ภาคตะวันออก	นักทัศนาจร	4.76	20.51	10.99	13.19	8.42	42.12	100.00	273
	นักท่องเที่ยว	3.29	17.32	10.18	15.64	15.24	38.33	100.00	1,247
	รวม	**3.55**	**17.89**	**10.33**	**15.20**	**14.01**	**39.01**	**100.00**	**1,520**
ชลบุรี	นักทัศนาจร	1.95	20.62	11.28	14.01	7.78	44.36	100.00	257
	นักท่องเที่ยว	2.19	17.49	10.93	14.21	12.02	43.17	100.00	183
	รวม	**2.05**	**19.32**	**11.14**	**14.09**	**9.55**	**43.86**	**100.00**	**440**
ระยอง	นักทัศนาจร	45.45	18.18	9.09	0.00	18.18	9.09	100.00	11
	นักท่องเที่ยว	3.45	23.66	13.47	15.03	16.93	27.46	100.00	579
	รวม	**4.24**	**23.56**	**13.39**	**14.75**	**16.95**	**27.12**	**100.00**	**590**
ตราด	นักทัศนาจร	60.00	20.00	0.00	0.00	20.00	0.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	3.51	9.69	5.98	16.91	14.43	49.48	100.00	485
	รวม	**4.08**	**9.80**	**5.92**	**16.73**	**14.49**	**48.98**	**100.00**	**490**

ตารางที่ 4.11 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทาง (ชาวต่างชาติ)

ภาค จังหวัด	จำนวนผู้ร่วมทาง	1 คน	2 คน	3 คน	4 คน	5 คน	มากกว่า 5 คน	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ทั้งประเทศ	นักทัศนาจร	11.29	43.55	12.90	8.06	1.61	22.58	100.00	62
	นักท่องเที่ยว	11.95	40.70	14.08	11.15	5.90	16.21	100.00	3,238
	รวม	11.94	40.76	14.06	11.09	5.82	16.33	100.00	3,300
กรุงเทพฯ	นักทัศนาจร	42.86	28.57	0.00	14.29	0.00	14.29	100.00	7
	นักท่องเที่ยว	19.65	42.46	19.65	8.42	3.16	6.67	100.00	285
	รวม	20.21	42.12	19.18	8.56	3.08	6.85	100.00	292
ภาคเหนือ	นักทัศนาจร	12.50	37.50	0.00	0.00	0.00	50.00	100.00	8
	นักท่องเที่ยว	14.15	43.02	8.41	6.12	4.40	23.90	100.00	523
	รวม	14.12	42.94	8.29	6.03	4.33	24.29	100.00	531
เชียงใหม่	นักทัศนาจร	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	12.95	46.04	10.07	6.12	5.04	19.78	100.00	278
	รวม	13.21	45.71	10.00	6.07	5.00	20.00	100.00	280
เชียงราย	นักทัศนาจร	0.00	25.00	0.00	0.00	0.00	75.00	100.00	4
	นักท่องเที่ยว	17.87	43.48	7.73	6.76	4.35	19.81	100.00	207
	รวม	17.54	43.13	7.58	6.64	4.27	20.85	100.00	211
พิษณุโลก	นักทัศนาจร	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	2.63	18.42	0.00	2.63	0.00	76.32	100.00	38
	รวม	2.50	22.50	0.00	2.50	0.00	72.50	100.00	40
ภาคใต้	นักทัศนาจร	0.00	77.78	0.00	11.11	0.00	11.11	100.00	9
	นักท่องเที่ยว	12.05	42.76	11.65	9.45	6.14	17.95	100.00	1,270
	รวม	11.96	43.00	11.57	9.46	6.10	17.90	100.00	1,279
สุราษฎร์	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	1
	นักท่องเที่ยว	6.35	24.76	13.97	8.57	11.43	34.92	100.00	315
	รวม	6.33	24.68	13.92	8.86	11.39	34.81	100.00	316
ภูเก็ต	นักทัศนาจร	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	3
	นักท่องเที่ยว	18.09	38.51	15.96	7.66	7.23	12.55	100.00	470
	รวม	17.97	38.90	15.86	7.61	7.19	12.47	100.00	473
กระบี่	นักทัศนาจร	0.00	80.00	0.00	0.00	0.00	20.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	9.90	58.56	5.98	11.75	1.65	12.16	100.00	485
	รวม	9.80	58.78	5.92	11.63	1.63	12.24	100.00	490

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ภาค จังหวัด	จำนวนผู้ร่วมทาง	1 คน	2 คน	3 คน	4 คน	5 คน	มากกว่า 5 คน	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ภาคอีสาน	นักทัศนาจร	25.00	75.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	8
	นักท่องเที่ยว	14.85	52.48	10.89	5.45	3.47	12.87	100.00	202
	รวม	15.24	53.33	10.48	5.24	3.33	12.38	100.00	210
อุดรธานี	นักทัศนาจร	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	10.29	63.24	20.59	2.94	1.47	1.47	100.00	68
	รวม	11.43	62.86	20.00	2.86	1.43	1.43	100.00	70
ขอนแก่น	นักทัศนาจร	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	3
	นักท่องเที่ยว	25.37	43.28	4.48	8.96	8.96	8.96	100.00	67
	รวม	24.29	45.71	4.29	8.57	8.57	8.57	100.00	70
นครราชสีมา	นักทัศนาจร	33.33	66.67	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	3
	นักท่องเที่ยว	8.96	50.75	7.46	4.48	0.00	28.36	100.00	67
	รวม	10.00	51.43	7.14	4.29	0.00	27.14	100.00	70
ภาคกลาง	นักทัศนาจร	0.00	60.00	20.00	0.00	0.00	20.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	7.94	37.47	16.38	14.14	7.44	16.63	100.00	403
	รวม	7.84	37.75	16.42	13.97	7.35	16.67	100.00	408
กาญจนบุรี	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0
	นักท่องเที่ยว	5.00	24.29	27.14	20.71	7.86	15.00	100.00	140
	รวม	5.00	24.29	27.14	20.71	7.86	15.00	100.00	140
เพรชบุรี	นักทัศนาจร	0.00	60.00	20.00	0.00	0.00	20.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	13.64	47.73	10.61	5.30	6.82	15.91	100.00	132
	รวม	13.14	48.18	10.95	5.11	6.57	16.06	100.00	137
ประจวบฯ	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0
	นักท่องเที่ยว	5.34	41.22	10.69	16.03	7.63	19.08	100.00	131
	รวม	5.34	41.22	10.69	16.03	7.63	19.08	100.00	131
ภาคตะวันออก	นักทัศนาจร	4.00	24.00	28.00	12.00	4.00	28.00	100.00	25
	นักท่องเที่ยว	7.57	30.99	21.62	21.08	7.93	10.81	100.00	555
	รวม	7.41	30.69	21.90	20.69	7.76	11.55	100.00	580
ชลบุรี	นักทัศนาจร	4.35	26.09	30.43	13.04	4.35	21.74	100.00	23
	นักท่องเที่ยว	14.77	45.57	13.92	12.24	5.91	7.59	100.00	237
	รวม	13.85	43.85	15.38	12.31	5.77	8.85	100.00	260
ระยอง	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	0.00	15.74	25.00	28.70	12.96	17.59	100.00	108
	รวม	0.00	15.45	24.55	28.18	12.73	19.09	100.00	110
ตราด	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0
	นักท่องเที่ยว	3.33	22.38	28.57	27.14	7.62	10.95	100.00	210
	รวม	3.33	22.38	28.57	27.14	7.62	10.95	100.00	210

4) ประเภทผู้ร่วมเดินทาง

กลุ่มผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวร่วมกับเพื่อน/แฟน (ร้อยละ 33) ครอบครัว (ร้อยละ 31) และผู้ร่วมงาน (ร้อยละ 20) ดังตารางที่ 4.12 ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวร่วมกับเพื่อน/แฟน (ร้อยละ 49) ครอบครัว (ร้อยละ 25) และคนเดียว (ร้อยละ 15) ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 **กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามประเภทผู้ร่วมทาง (ชาวไทย)**

ภาค จังหวัด	ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	เพื่อน/ แฟน	ครอบ- ครัว	ญาติ	ผู้ร่วม งาน	บุคคล อื่นๆ	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ทั้งประเทศ	นักทัศนาจร	13.39	26.78	35.06	6.89	16.79	1.08	100.00	2,031
	นักท่องเที่ยว	10.97	34.47	29.09	3.66	20.48	1.33	100.00	5,869
	รวม	**11.59**	**32.49**	**30.62**	**4.49**	**19.53**	**1.27**	**100.00**	**7,900**
กรุงเทพฯ	นักทัศนาจร	13.53	49.41	26.47	3.53	6.47	0.59	100.00	170
	นักท่องเที่ยว	11.65	24.90	28.92	6.02	28.51	0.00	100.00	249
	รวม	**12.41**	**34.84**	**27.92**	**5.01**	**19.57**	**0.24**	**100.00**	**419**
ภาคเหนือ	นักทัศนาจร	11.52	23.70	31.74	6.74	25.65	0.65	100.00	460
	นักท่องเที่ยว	12.71	32.01	30.12	4.24	20.02	0.90	100.00	1,109
	รวม	**12.36**	**29.57**	**30.59**	**4.97**	**21.67**	**0.83**	**100.00**	**1,569**
เชียงใหม่	นักทัศนาจร	20.00	40.00	13.33	0.00	26.67	0.00	100.00	30
	นักท่องเที่ยว	11.28	44.10	27.44	2.31	14.36	0.51	100.00	390
	รวม	**11.90**	**43.81**	**26.43**	**2.14**	**15.24**	**0.48**	**100.00**	**420**
เชียงราย	นักทัศนาจร	18.82	16.47	30.59	9.41	23.53	1.18	100.00	85
	นักท่องเที่ยว	12.38	25.74	33.66	5.45	21.04	1.73	100.00	404
	รวม	**13.50**	**24.13**	**33.13**	**6.13**	**21.47**	**1.64**	**100.00**	**489**
พิษณุโลก	นักทัศนาจร	8.99	24.06	33.62	6.67	26.09	0.58	100.00	345
	นักท่องเที่ยว	14.92	25.08	28.89	5.08	25.71	0.32	100.00	315
	รวม	**11.82**	**24.55**	**31.36**	**5.91**	**25.91**	**0.45**	**100.00**	**660**
ภาคใต้	นักทัศนาจร	47.62	12.70	19.05	0.00	19.05	1.59	100.00	63
	นักท่องเที่ยว	15.17	38.92	21.50	2.64	19.26	2.51	100.00	758
	รวม	**17.66**	**36.91**	**21.32**	**2.44**	**19.24**	**2.44**	**100.00**	**821**
สุราษฎร์	นักทัศนาจร	52.63	21.05	13.16	0.00	13.16	0.00	100.00	38
	นักท่องเที่ยว	18.73	37.46	22.77	2.88	17.87	0.29	100.00	347
	รวม	**22.08**	**35.84**	**21.82**	**2.60**	**17.40**	**0.26**	**100.00**	**385**
ภูเก็ต	นักทัศนาจร	57.14	0.00	35.71	0.00	7.14	0.00	100.00	14
	นักท่องเที่ยว	17.45	33.49	20.75	2.83	22.64	2.83	100.00	212
	รวม	**19.91**	**31.42**	**21.68**	**2.65**	**21.68**	**2.65**	**100.00**	**226**
กระบี่	นักทัศนาจร	18.18	0.00	18.18	0.00	54.55	9.09	100.00	11
	นักท่องเที่ยว	6.53	47.24	20.10	2.01	18.09	6.03	100.00	199
	รวม	**7.14**	**44.76**	**20.00**	**1.90**	**20.00**	**6.19**	**100.00**	**210**

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ภาค จังหวัด	ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	เพื่อน/ แฟน	ครอบ- ครัว	ญาติ	ผู้ร่วม งาน	บุคคล อื่นๆ	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ภาคอีสาน	นักทัศนาจร	19.22	22.60	39.46	11.47	6.58	0.67	100.00	593
	นักท่องเที่ยว	18.43	28.60	34.31	6.25	11.80	0.62	100.00	1,297
	รวม	**18.68**	**26.72**	**35.93**	**7.88**	**10.16**	**0.63**	**100.00**	**1,890**
อุดรธานี	นักทัศนาจร	31.39	16.06	23.36	18.25	10.95	0.00	100.00	137
	นักท่องเที่ยว	25.15	26.37	30.22	7.10	10.34	0.81	100.00	493
	รวม	**26.51**	**24.13**	**28.73**	**9.52**	**10.48**	**0.63**	**100.00**	**630**
ขอนแก่น	นักทัศนาจร	21.76	22.14	43.13	9.92	3.05	0.00	100.00	262
	นักท่องเที่ยว	22.01	28.80	32.07	9.24	7.88	0.00	100.00	368
	รวม	**21.90**	**26.03**	**36.67**	**9.52**	**5.87**	**0.00**	**100.00**	**630**
นครราชสีมา	นักทัศนาจร	7.22	27.84	45.88	8.76	8.25	2.06	100.00	194
	นักท่องเที่ยว	7.80	30.96	40.83	2.75	16.74	0.92	100.00	436
	รวม	**7.62**	**30.00**	**42.38**	**4.60**	**14.13**	**1.27**	**100.00**	**630**
ภาคกลาง	นักทัศนาจร	6.78	27.12	33.26	6.36	24.36	2.12	100.00	472
	นักท่องเที่ยว	5.46	33.91	31.27	2.32	24.98	2.07	100.00	1,209
	รวม	**5.83**	**32.00**	**31.83**	**3.45**	**24.81**	**2.08**	**100.00**	**1,681**
กาญจนบุรี	นักทัศนาจร	17.19	30.47	29.69	3.13	16.41	3.13	100.00	128
	นักท่องเที่ยว	6.24	26.33	33.95	1.62	28.18	3.70	100.00	433
	รวม	**8.73**	**27.27**	**32.98**	**1.96**	**25.49**	**3.57**	**100.00**	**561**
เพรชบุรี	นักทัศนาจร	3.69	29.49	32.72	4.61	29.03	0.46	100.00	217
	นักท่องเที่ยว	4.66	41.11	32.94	2.33	18.37	0.58	100.00	343
	รวม	**4.29**	**36.61**	**32.86**	**3.21**	**22.50**	**0.54**	**100.00**	**560**
ประจวบฯ	นักทัศนาจร	1.57	19.69	37.80	12.60	24.41	3.94	100.00	127
	นักท่องเที่ยว	5.31	35.80	27.25	3.00	27.02	1.62	100.00	433
	รวม	**4.46**	**32.14**	**29.64**	**5.18**	**26.43**	**2.14**	**100.00**	**560**
ภาคตะวันออก	นักทัศนาจร	7.33	29.67	43.22	1.83	16.85	1.10	100.00	273
	นักท่องเที่ยว	4.33	42.50	25.26	1.92	24.70	1.28	100.00	1,247
	รวม	**4.87**	**40.20**	**28.49**	**1.91**	**23.29**	**1.25**	**100.00**	**1,520**
ชลบุรี	นักทัศนาจร	4.67	31.52	43.97	1.95	16.73	1.17	100.00	257
	นักท่องเที่ยว	2.73	38.25	33.33	3.83	21.86	0.00	100.00	183
	รวม	**3.86**	**34.32**	**39.55**	**2.73**	**18.86**	**0.68**	**100.00**	**440**
ระยอง	นักทัศนาจร	45.45	0.00	36.36	0.00	18.18	0.00	100.00	11
	นักท่องเที่ยว	3.80	52.16	20.90	1.04	20.90	1.21	100.00	579
	รวม	**4.58**	**51.19**	**21.19**	**1.02**	**20.85**	**1.19**	**100.00**	**590**
ตราด	นักทัศนาจร	60.00	0.00	20.00	0.00	20.00	0.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	5.57	32.58	27.42	2.27	30.31	1.86	100.00	485
	รวม	**6.12**	**32.24**	**27.35**	**2.24**	**30.20**	**1.84**	**100.00**	**490**

ตารางที่ 4.13 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 จำแนกตามประเภทผู้ร่วมทาง (ชาวต่างชาติ)

ภาค จังหวัด	ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	เพื่อน/ แฟน	ครอบ-ครัว	ญาติ	ผู้ร่วมงาน	บุคคลอื่นๆ	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ทั้งประเทศ	นักทัศนาจร	24.19	53.23	11.29	4.84	4.84	1.61	100.00	62
	นักท่องเที่ยว	15.07	49.04	25.29	3.34	6.27	0.99	100.00	3238
	รวม	**15.24**	**49.12**	**25.03**	**3.36**	**6.24**	**1.00**	**100.00**	**3300**
กรุงเทพฯ	นักทัศนาจร	42.86	28.57	0.00	0.00	28.57	0.00	100.00	7
	นักท่องเที่ยว	24.56	40.70	30.53	1.75	2.46	0.00	100.00	285
	รวม	**25.00**	**40.41**	**29.79**	**1.71**	**3.08**	**0.00**	**100.00**	**292**
ภาคเหนือ	นักทัศนาจร	12.50	75.00	0.00	12.50	0.00	0.00	100.00	8
	นักท่องเที่ยว	15.11	48.57	20.27	4.21	9.56	2.29	100.00	523
	รวม	**15.07**	**48.96**	**19.96**	**4.33**	**9.42**	**2.26**	**100.00**	**531**
เชียงใหม่	นักทัศนาจร	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	15.11	52.88	19.42	3.24	6.83	2.52	100.00	278
	รวม	**15.36**	**52.86**	**19.29**	**3.21**	**6.79**	**2.50**	**100.00**	**280**
เชียงราย	นักทัศนาจร	0.00	75.00	0.00	25.00	0.00	0.00	100.00	4
	นักท่องเที่ยว	17.39	47.83	20.29	4.35	8.21	1.93	100.00	207
	รวม	**17.06**	**48.34**	**19.91**	**4.74**	**8.06**	**1.90**	**100.00**	**211**
พิษณุโลก	นักทัศนาจร	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	2.63	21.05	26.32	10.53	36.84	2.63	100.00	38
	รวม	**2.50**	**25.00**	**25.00**	**10.00**	**35.00**	**2.50**	**100.00**	**40**
ภาคใต้	นักทัศนาจร	55.56	22.22	11.11	11.11	0.00	0.00	100.00	9
	นักท่องเที่ยว	16.46	51.02	19.21	4.57	7.56	1.18	100.00	1270
	รวม	**16.73**	**50.82**	**19.16**	**4.61**	**7.51**	**1.17**	**100.00**	**1279**
สุราษฎร์	นักทัศนาจร	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	1
	นักท่องเที่ยว	13.65	52.70	6.67	5.40	21.27	0.32	100.00	315
	รวม	**13.92**	**52.53**	**6.65**	**5.38**	**21.20**	**0.32**	**100.00**	**316**
ภูเก็ต	นักทัศนาจร	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	3
	นักท่องเที่ยว	20.21	45.32	22.77	6.81	4.04	0.85	100.00	470
	รวม	**20.72**	**45.03**	**22.62**	**6.77**	**4.02**	**0.85**	**100.00**	**473**
กระบี่	นักทัศนาจร	20.00	40.00	20.00	20.00	0.00	0.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	14.64	55.46	23.92	1.86	2.06	2.06	100.00	485
	รวม	**14.69**	**55.31**	**23.88**	**2.04**	**2.04**	**2.04**	**100.00**	**490**

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ภาค จังหวัด	ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	เพื่อน/ แฟน	ครอบ- ครัว	ญาติ	ผู้ร่วม งาน	บุคคล อื่นๆ	ยอดรวม (ร้อยละ)	ยอดรวม (คน)
ภาคอีสาน	นักทัศนาจร	50.00	25.00	25.00	0.00	0.00	0.00	100.00	8
	นักท่องเที่ยว	24.26	34.65	26.24	3.47	11.39	0.00	100.00	202
	รวม	**25.24**	**34.29**	**26.19**	**3.33**	**10.95**	**0.00**	**100.00**	**210**
อุดรธานี	นักทัศนาจร	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	14.71	36.76	47.06	0.00	1.47	0.00	100.00	68
	รวม	**17.14**	**35.71**	**45.71**	**0.00**	**1.43**	**0.00**	**100.00**	**70**
ขอนแก่น	นักทัศนาจร	33.33	66.67	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	3
	นักท่องเที่ยว	34.33	35.82	20.90	8.96	0.00	0.00	100.00	67
	รวม	**34.29**	**37.14**	**20.00**	**8.57**	**0.00**	**0.00**	**100.00**	**70**
นครราชสีมา	นักทัศนาจร	33.33	0.00	66.67	0.00	0.00	0.00	100.00	3
	นักท่องเที่ยว	23.88	31.34	10.45	1.49	32.84	0.00	100.00	67
	รวม	**24.29**	**30.00**	**12.86**	**1.43**	**31.43**	**0.00**	**100.00**	**70**
ภาคกลาง	นักทัศนาจร	20.00	40.00	20.00	20.00	0.00	0.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	8.68	46.65	37.47	2.48	3.72	0.99	100.00	403
	รวม	**8.82**	**46.57**	**37.25**	**2.70**	**3.68**	**0.98**	**100.00**	**408**
กาญจนบุรี	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0
	นักท่องเที่ยว	5.71	49.29	42.86	2.14	0.00	0.00	100.00	140
	รวม	**5.71**	**49.29**	**42.86**	**2.14**	**0.00**	**0.00**	**100.00**	**140**
เพรชบุรี	นักทัศนาจร	20.00	40.00	20.00	20.00	0.00	0.00	100.00	5
	นักท่องเที่ยว	15.15	37.12	34.09	3.79	6.82	3.03	100.00	132
	รวม	**15.33**	**37.23**	**33.58**	**4.38**	**6.57**	**2.92**	**100.00**	**137**
ประจวบฯ	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0
	นักท่องเที่ยว	5.34	53.44	35.11	1.53	4.58	0.00	100.00	131
	รวม	**5.34**	**53.44**	**35.11**	**1.53**	**4.58**	**0.00**	**100.00**	**131**
ภาคตะวันออก	นักทัศนาจร	4.00	76.00	12.00	0.00	4.00	4.00	100.00	25
	นักท่องเที่ยว	8.29	56.22	32.07	1.08	2.16	0.18	100.00	555
	รวม	**8.10**	**57.07**	**31.21**	**1.03**	**2.24**	**0.34**	**100.00**	**580**
ชลบุรี	นักทัศนาจร	4.35	78.26	13.04	0.00	0.00	4.35	100.00	23
	นักท่องเที่ยว	16.46	53.59	26.16	1.27	2.11	0.42	100.00	237
	รวม	**15.38**	**55.77**	**25.00**	**1.15**	**1.92**	**0.77**	**100.00**	**260**
ระยอง	นักทัศนาจร	0.00	50.00	0.00	0.00	50.00	0.00	100.00	2
	นักท่องเที่ยว	0.00	58.33	35.19	1.85	4.63	0.00	100.00	108
	รวม	**0.00**	**58.18**	**34.55**	**1.82**	**5.45**	**0.00**	**100.00**	**110**
ตราด	นักทัศนาจร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0
	นักท่องเที่ยว	3.33	58.10	37.14	0.48	0.95	0.00	100.00	210
	รวม	**3.33**	**58.10**	**37.14**	**0.48**	**0.95**	**0.00**	**100.00**	**210**

4.1.5 ค่าใช้จ่ายในหมวดต่างๆ

ส่วนนี้จะเน้นที่ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งสามารถจำแนกตามหมวดสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้เป็น 12 หมวด ตามบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวระดับจังหวัด ยกเว้น ค่าโดยสารทางรถไฟและค่าโดยสารทางเครื่องบิน ที่จะรวมอยู่ในบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ ซึ่งจะเสร็จสมบูรณ์ภายใต้โครงการวิจัยระยะที่ 3 ได้แก่

(1) ค่าที่พัก เช่น บ้านตนเอง/ญาติ/เพื่อน โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน เต็นท์บ้านพักรับรองของทางราชการหรือเอกชน โฮมสเตย์ เรือนแพ วัด และที่พักระดับต่างๆ เป็นต้น

(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม

(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ เช่น ค่าน้ำมันเบนซิน ดีเซล NGV LPG แก๊สโซฮอล์ ค่าเช่ารถตู้ ค่าเช่ารถบัส ค่ารถประจำทาง ค่าโดยสารรถเมล์ ค่ารถประจำทางปรับอากาศและไม่ปรับอากาศ ค่ารถแท็กซี่ ค่ารถสามล้อ/สองแถว/ตุ๊กตุ๊ก/มอเตอร์ไซด์ รวมถึงค่าโดยสารอื่นๆ เช่น ค่ารถยนต์ส่วนตัว ค่ารถเช่า ค่าเหมารถ ค่ารถโรงแรม ค่ารถเข้าอุทยาน เป็นต้น

(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก เช่น ของกินต่างๆ ประเภทน้ำพริก กะปิ ขนม ของหวาน ของขบเคี้ยว ชา กาแฟ อาหารแห้ง ของใช้ต่างๆ ประเภทพวงกุญแจ เสื้อผ้าผ้าพื้นเมือง ชุดว่ายน้ำ เสื้อกันหนาว เสื้อยืดสกรีน ผ้าพันคอ ผ้าไหม หมวก เฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า ภาพเขียน ศิลปะ จักรยาน อัญมณี สิ่งของมีมูลค่า เป็นต้น

(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ ไม่รวมอยู่ในบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวระดับจังหวัด แต่จะรวมอยู่ในบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ ซึ่งจะเสร็จสมบูรณ์ภายใต้โครงการวิจัยระยะที่ 3

(6) ค่าโดยสารทางเรือ เช่น เรือข้ามฟาก เรือเฟอร์รี่ เรือสปีดโบท เรือโดยสาร เรือรับจ้าง เป็นต้น

(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน ไม่รวมอยู่ในบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวระดับจังหวัด แต่จะรวมอยู่ในบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ ซึ่งจะเสร็จสมบูรณ์ภายใต้โครงการวิจัยระยะที่ 3

(8) ค่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว เช่น กล้องถ่ายรูป เต็นท์ ถุงนอน กระเป๋าเดินทาง เตาปิกนิก กล้องส่องทางไกล ไฟฉาย ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ เป็นต้น

(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง จากการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวพบว่า ค่าบริการนี้จะประมาณการได้เท่ากับร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่ายรวมในหมวดค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่มค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าโดยสารทางเรือ

(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์ วัด พระราชวัง เมืองโบราณ ตลาดน้ำ รวมทั้งเงินทำบุญวัด เงินบริจาคการกุศล เป็นต้น

(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ เช่น ปีนเขา พายเรือ เล่นกอล์ฟ ขี่จักรยาน ดำน้ำ ว่ายน้ำ กีฬาผจญภัย เครื่องเล่นกีฬาผาดโผน สปีดโบท เจ็ทสกี ค่าเข้าสวนสนุก สวนสัตว์ ค่าเข้าชมการแสดง ดนตรี สวนพฤกษศาสตร์ ชมศิลปะ เป็นต้น

(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น เรียนทำอาหาร นวดแผนโบราณ สปา ศิลปะพื้นบ้าน เรียนมวยไทย เรียนฟันดาบ สัตว์เลี้ยง ต้นไม้ อะไหล่ยนต์ ของขวัญ อุปกรณ์ เครื่องมือ เป็นต้น

4.1.6 ค่าที่พัก

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าที่พัก (เช่น บ้านตนเอง/ญาติ/เพื่อน โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน เต็นท์ บ้านพักรับรองของทางราชการหรือเอกชน โฮมสเตย์ เรือนแพ วัด และที่พักระดับต่างๆ ฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.14 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ 1,230 บาท/คน/คืน ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันนี้เฉลี่ย 1,213 บาท/คน/คืน

ตารางที่ 4.14 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าที่พัก

ค่าที่พัก	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
(บาท/คน/คืน)	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**-**	**1,229.62**	**1,229.62**	**-**	**1,212.63**	**1,212.63**
กรุงเทพฯ	-	603.58	603.58	-	1,364.95	1,364.95
ภาคเหนือ	**-**	**888.51**	**888.51**	**-**	**1,137.69**	**1,137.69**
เชียงใหม่	-	1,034.60	1,034.60	-	1,078.06	1,078.06
เชียงราย	-	964.06	964.06	-	1,116.53	1,116.53
พิษณุโลก	-	608.39	608.39	-	1,676.32	1,676.32
ภาคใต้	**-**	**1,226.28**	**1,226.28**	**-**	**1,154.51**	**1,154.51**
สุราษฎร์ธานี	-	1,192.76	1,192.76	-	1,209.37	1,209.37
ภูเก็ต	-	949.72	949.72	-	877.56	877.56
กระบี่	-	1,585.38	1,585.38	-	1,386.68	1,386.68
ภาคอีสาน	**-**	**678.26**	**678.26**	**-**	**700.80**	**700.80**
อุดรธานี	-	462.33	462.33	-	725.29	725.29
ขอนแก่น	-	471.54	471.54	-	701.18	701.18
นครราชสีมา	-	1,082.85	1,082.85	-	661.63	661.63
ภาคกลาง	**-**	**1,429.66**	**1,429.66**	**-**	**1,197.87**	**1,197.87**
กาญจนบุรี	-	1,096.47	1,096.47	-	1,611.07	1,611.07
เพชรบุรี	-	1,465.15	1,465.15	-	1,015.78	1,015.78
ประจวบคีรีขันธ์	-	1,732.90	1,732.90	-	931.53	931.53
ภาคตะวันออก	**-**	**2,029.80**	**2,029.80**	**-**	**1,496.92**	**1,496.92**
ชลบุรี	-	1,074.25	1,074.25	-	848.08	848.08
ระยอง	-	2,183.05	2,183.05	-	1,409.54	1,409.54
ตราด	-	2,202.40	2,202.40	-	2,264.86	2,264.86

4.1.7 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าอาหารและเครื่องดื่มที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.15 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายสำหรับหมวดนี้เฉลี่ย 551 บาท/คน/วัน ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 705 บาท/คน/วัน

ตารางที่ 4.15 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (บาท/คน/วัน)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**506.55**	**566.67**	**551.22**	**874.68**	**702.15**	**705.39**
กรุงเทพฯ	506.88	459.44	478.69	195.71	551.97	543.43
ภาคเหนือ	**425.30**	**535.15**	**502.94**	**582.50**	**690.36**	**688.74**
เชียงใหม่	468.33	530.85	526.38	1,200.00	651.69	655.61
เชียงราย	530.59	565.07	559.08	475.00	716.23	711.66
พิษณุโลก	395.62	502.10	446.44	180.00	832.37	799.75
ภาคใต้	**420.63**	**578.63**	**566.50**	**600.00**	**725.99**	**725.10**
สุราษฎร์ธานี	392.11	546.02	530.83	2,000.00	705.68	709.78
ภูเก็ต	528.57	616.98	611.50	166.67	652.60	649.52
กระบี่	381.82	594.62	583.47	580.00	810.29	807.94
ภาคอีสาน	**466.44**	**489.01**	**481.93**	**362.50**	**288.64**	**291.46**
อุดรธานี	334.82	403.91	388.89	150.00	330.74	325.57
ขอนแก่น	473.55	439.63	453.74	633.33	270.39	285.94
นครราชสีมา	549.79	626.91	603.16	233.33	264.18	262.86
ภาคกลาง	**513.03**	**551.80**	**540.91**	**740.00**	**711.64**	**711.98**
กาญจนบุรี	462.11	543.18	524.68	0.00	674.55	674.55
เพชรบุรี	562.21	586.24	576.93	740.00	782.44	780.89
ประจวบคีรีขันธ์	480.31	533.14	521.16	0.00	679.92	679.92
ภาคตะวันออก	**739.01**	**704.04**	**710.32**	**1,448.00**	**879.45**	**903.96**
ชลบุรี	749.61	777.55	761.23	1,539.13	1,014.55	1,060.96
ระยอง	618.18	710.59	708.86	400.00	805.07	797.71
ตราด	460.00	668.49	666.36	0.00	765.23	765.23

4.1.8 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ประกอบด้วย

ก. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (เช่น เบนซิน ดีเซล NGV LPG แก๊สโซฮอล์ ฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.16 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 445 บาท/คน/การเดินทาง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 544 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.16 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**439.81**	**446.84**	**445.40**	**800.00**	**538.92**	**544.22**
กรุงเทพฯ	466.55	433.13	449.02	0.00	450.00	450.00
ภาคเหนือ	**432.61**	**442.55**	**440.71**	**0.00**	**553.79**	**553.79**
เชียงใหม่	500.00	432.07	434.86	0.00	581.67	581.67
เชียงราย	473.33	449.09	451.67	0.00	534.12	534.12
พิษณุโลก	414.48	451.37	435.36	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**297.22**	**406.63**	**396.58**	**2,000.00**	**639.73**	**663.60**
สุราษฎร์ธานี	297.22	393.27	379.10	2,000.00	696.15	744.44
ภูเก็ต	0.00	419.30	419.30	0.00	1,065.00	1,065.00
กระบี่	0.00	433.87	433.87	0.00	418.41	418.41
ภาคอีสาน	**434.12**	**441.05**	**439.59**	**100.00**	**417.50**	**388.64**
อุดรธานี	396.15	449.52	440.27	0.00	460.00	460.00
ขอนแก่น	400.91	391.15	393.64	100.00	325.00	292.86
นครราชสีมา	488.95	467.20	471.77	0.00	716.67	716.67
ภาคกลาง	**468.17**	**455.55**	**458.96**	**1,000.00**	**420.45**	**435.31**
กาญจนบุรี	485.00	482.35	483.10	0.00	0.00	0.00
เพชรบุรี	473.23	464.70	467.65	1,000.00	437.50	550.00
ประจวบคีรีขันธ์	438.64	433.98	434.74	0.00	418.44	418.44
ภาคตะวันออก	**438.24**	**492.21**	**484.09**	**0.00**	**565.22**	**565.22**
ชลบุรี	434.38	434.44	434.42	0.00	166.67	166.67
ระยอง	500.00	614.88	612.18	0.00	0.00	0.00
ตราด	0.00	373.75	373.75	0.00	593.02	593.02

ข. ค่าเช่ารถตู้

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าเช่ารถตู้ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.17 โดยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเช่ารถตู้เฉลี่ย 1,900 บาท/คัน/วัน ไม่รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 2,092 บาท/คัน/วัน ไม่รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเช่นกัน และโดยปกติรถตู้เช่าเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับผู้เยี่ยมเยือนมีที่นั่ง 8-10 ที่ต่อคัน

ตารางที่ 4.17 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าเช่ารถตู้

ค่าเช่ารถตู้ (บาท/คัน/วัน)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**1,818.42**	**1,920.53**	**1,903.51**	**2,000.00**	**2,092.31**	**2,091.80**
กรุงเทพฯ	0.00	2,000.00	2,000.00	0.00	0.00	0.00
ภาคเหนือ	**1,869.23**	**1,868.97**	**1,869.00**	**0.00**	**1,911.11**	**1,911.11**
เชียงใหม่	0.00	1,805.66	1,805.66	0.00	1,911.11	1,911.11
เชียงราย	3,000.00	1,795.65	1,845.83	0.00	0.00	0.00
พิษณุโลก	1,775.00	2,327.27	2,039.13	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**0.00**	**1,942.31**	**1,942.31**	**0.00**	**2,089.19**	**2,089.19**
สุราษฎร์ธานี	0.00	1,841.18	1,841.18	0.00	1,950.00	1,950.00
ภูเก็ต	0.00	2,200.00	2,200.00	0.00	1,641.67	1,641.67
กระบี่	0.00	2,000.00	2,000.00	0.00	2,180.72	2,180.72
ภาคอีสาน	**1,681.82**	**1,821.43**	**1,760.00**	**0.00**	**1,750.00**	**1,750.00**
อุดรธานี	1,562.50	1,833.33	1,678.57	0.00	1,500.00	1,500.00
ขอนแก่น	2,000.00	1,700.00	1,812.50	0.00	2,000.00	2,000.00
นครราชสีมา	0.00	2,000.00	2,000.00	0.00	0.00	0.00
ภาคกลาง	**1,870.00**	**1,815.00**	**1,833.33**	**2,000.00**	**2,161.76**	**2,157.14**
กาญจนบุรี	1,800.00	1,966.67	1,942.86	0.00	0.00	0.00
เพชรบุรี	1,900.00	1,640.00	1,781.82	2,000.00	2,321.43	2,310.34
ประจวบคีรีขันธ์	1,833.33	1,811.11	1,816.67	0.00	1,416.67	1,416.67
ภาคตะวันออก	**1,900.00**	**2,105.26**	**2,085.71**	**0.00**	**2,205.88**	**2,205.88**
ชลบุรี	1,866.67	2,214.29	2,110.00	0.00	2,205.88	2,205.88
ระยอง	2,000.00	2,195.83	2,188.00	0.00	0.00	0.00
ตราด	0.00	1,685.71	1,685.71	0.00	0.00	0.00

ค. ค่าเช่ารถบัส

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าเช่ารถบัสนำเที่ยวเป็นหมู่คณะที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.18 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเช่ารถบัสนำเที่ยว 12,607 บาท/คัน/วัน รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 7,520 บาท/คัน/วัน รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และโดยปกติรถบัสนำเที่ยวสำหรับผู้เยี่ยมเยือนมีที่นั่งเฉลี่ย 30-40 ที่ต่อคัน

ตารางที่ 4.18 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าเช่ารถบัส

ค่าเช่ารถบัส (บาท/คัน/วัน)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**13,200.00**	**12,277.78**	**12,607.14**	**7,000.00**	**7,541.67**	**7,520.00**
กรุงเทพฯ	0.00	10,000.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00
ภาคเหนือ	**0.00**	**14,000.00**	**14,000.00**	**0.00**	**7,800.00**	**7,800.00**
เชียงใหม่	0.00	20,000.00	20,000.00	0.00	7,800.00	7,800.00
เชียงราย	0.00	8,000.00	8,000.00	0.00	0.00	0.00
พิษณุโลก	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**0.00**	**15,200.00**	**15,200.00**	**0.00**	**7,466.67**	**7,466.67**
สุราษฎร์ธานี	0.00	8000.00	8,000.00	0.00	7,000.00	7,000.00
ภูเก็ต	0.00	0.00	0.00	0.00	7,333.33	7,333.33
กระบี่	0.00	17,000.00	17,000.00	0.00	7,833.33	7,833.33
ภาคอีสาน	**8,000.00**	**8,000.00**	**8,000.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
อุดรธานี	8,000.00	8,000.00	8,000.00	0.00	0.00	0.00
ขอนแก่น	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
นครราชสีมา	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ภาคกลาง	**13,777.78**	**12,000.00**	**13,142.86**	**7,000.00**	**7,500.00**	**7,400.00**
กาญจนบุรี	15,000.00	15,000.00	15,000.00	0.00	0.00	0.00
เพชรบุรี	12,800.00	14,500.00	13,285.71	7,000.00	8,000.00	7,500.00
ประจวบคีรีขันธ์	0.00	8,000.00	8,000.00	0.00	7,333.33	7,333.33
ภาคตะวันออก	**0.00**	**10,333.33**	**10,333.33**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
ชลบุรี	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ระยอง	0.00	8,000.00	8,000.00	0.00	0.00	0.00
ตราด	0.00	15,000.00	15,000.00	0.00	0.00	0.00

ง. ค่ารถประจำทาง

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่ารถประจำทาง (เช่น รถเมล์ รถประจำทางปรับอากาศ และไม่ปรับอากาศ ฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.19 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ 280 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 793 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.19 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่ารถประจำทาง

ค่ารถประจำทาง (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**142.54**	**306.05**	**279.80**	**294.80**	**801.48**	**793.01**
กรุงเทพฯ	70.19	286.62	227.74	0.00	721.45	721.45
ภาคเหนือ	**172.78**	**469.02**	**414.22**	**466.67**	**1,028.80**	**1,020.92**
เชียงใหม่	166.25	444.41	415.13	0.00	947.36	947.36
เชียงราย	205.69	602.64	526.75	600.00	1,143.26	1,137.29
พิษณุโลก	149.31	327.13	276.32	400.00	500.00	433.33
ภาคใต้	**231.67**	**370.14**	**358.60**	**0.00**	**905.25**	**905.25**
สุราษฎร์ธานี	248.00	407.46	384.35	0.00	948.97	948.97
ภูเก็ต	80.00	389.23	382.36	0.00	1,069.71	1,069.71
กระบี่	220.00	265.24	263.73	0.00	723.74	723.74
ภาคอีสาน	**140.07**	**280.74**	**253.47**	**0.00**	**983.16**	**983.16**
อุดรธานี	132.03	263.31	238.91	0.00	1,071.67	1,071.67
ขอนแก่น	149.85	280.91	250.48	0.00	373.33	373.33
นครราชสีมา	129.50	372.33	353.65	0.00	1,175.00	1,175.00
ภาคกลาง	**124.00**	**184.21**	**175.78**	**3,000.00**	**877.80**	**886.12**
กาญจนบุรี	97.60	214.18	187.68	0.00	826.40	826.40
เพชรบุรี	100.00	291.67	264.29	3,000.00	746.88	781.54
ประจวบคีรีขันธ์	280.00	126.50	133.81	0.00	1,028.00	1,028.00
ภาคตะวันออก	**205.83**	**179.71**	**181.40**	**141.43**	**423.84**	**406.80**
ชลบุรี	221.25	178.57	201.33	138.50	528.78	477.09
ระยอง	175.00	193.78	193.13	200.00	249.38	248.70
ตราด	0.00	150.67	150.67	0.00	414.27	414.27

จ. ค่ารถแท็กซี่

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่ารถแท็กซี่ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.20 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ 294 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 594 บาท/คน/การเดินทาง และส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีค่ารถแท็กซี่มากกว่านักทัศนาจร

ตารางที่ 4.20 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่ารถแท็กซี่

ค่ารถแท็กซี่ (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**153.72**	**313.26**	**293.93**	**310.00**	**595.66**	**593.86**
กรุงเทพฯ	151.15	287.05	263.18	0.00	593.47	593.47
ภาคเหนือ	**184.29**	**405.71**	**383.57**	**0.00**	**595.36**	**595.36**
เชียงใหม่	500.00	464.24	465.29	0.00	523.54	523.54
เชียงราย	0.00	330.83	330.83	0.00	689.86	689.86
พิษณุโลก	131.67	383.33	257.50	0.00	1,066.67	1,066.67
ภาคใต้	**0.00**	**390.33**	**390.33**	**360.00**	**594.41**	**593.36**
สุราษฎร์ธานี	0.00	273.33	273.33	0.00	470.28	470.28
ภูเก็ต	0.00	433.68	433.68	500.00	600.18	599.88
กระบี่	0.00	397.50	397.50	290.00	681.03	676.83
ภาคอีสาน	**145.38**	**237.47**	**223.86**	**150.00**	**508.46**	**482.86**
อุดรธานี	286.67	315.48	312.94	100.00	525.88	502.22
ขอนแก่น	103.00	180.48	165.58	200.00	616.00	546.67
นครราชสีมา	0.00	225.00	225.00	0.00	300.00	300.00
ภาคกลาง	**115.00**	**333.33**	**302.14**	**366.67**	**580.13**	**575.99**
กาญจนบุรี	115.00	160.00	137.50	0.00	481.67	481.67
เพชรบุรี	0.00	500.00	500.00	366.67	620.87	612.30
ประจวบคีรีขันธ์	0.00	170.00	170.00	0.00	531.57	531.57
ภาคตะวันออก	**0.00**	**200.67**	**200.67**	**0.00**	**641.67**	**641.67**
ชลบุรี	0.00	0.00	0.00	0.00	626.80	626.80
ระยอง	0.00	40.00	40.00	0.00	0.00	0.00
ตราด	0.00	212.14	212.14	0.00	2,500.00	2,500.00

ฉ. ค่ารถสามล้อ สองแถว ตุ๊กตุ๊ก มอเตอร์ไซด์

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่ารถสามล้อ สองแถว ตุ๊กตุ๊ก มอเตอร์ไซด์ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.21 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้เฉลี่ย 109 บาท/คน/การเดินทาง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันนี้เฉลี่ย 291 บาท/คน/การเดินทาง และส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีค่ารถสามล้อ สองแถว ตุ๊กตุ๊ก มอเตอร์ไซด์มากกว่านักทัศนาจร

ตารางที่ 4.21 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่ารถสามล้อ สองแถว ตุ๊กตุ๊ก มอเตอร์ไซด์

ค่ารถสามล้อ สองแถว ตุ๊กๆ มอเตอร์ไซด์ (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**72.05**	**113.74**	**108.54**	**0.00**	**290.93**	**290.93**
กรุงเทพฯ	n/a	111.39	104.51	0.00	239.00	239.00
ภาคเหนือ	**74.55**	**143.17**	**131.96**	**0.00**	**256.17**	**256.17**
เชียงใหม่	78.33	146.62	141.50	0.00	273.18	273.18
เชียงราย	50.00	155.26	140.91	0.00	248.62	248.62
พิษณุโลก	80.48	130.61	117.12	0.00	225.00	225.00
ภาคใต้	**56.25**	**130.55**	**127.70**	**0.00**	**264.59**	**264.59**
สุราษฎร์ธานี	60.00	132.24	128.74	0.00	411.11	411.11
ภูเก็ต	50.00	109.40	107.12	0.00	240.42	240.42
กระบี่	50.00	147.36	145.56	0.00	257.28	257.28
ภาคอีสาน	**66.62**	**104.23**	**95.80**	**0.00**	**197.59**	**197.59**
อุดรธานี	61.03	94.62	88.74	0.00	189.20	189.20
ขอนแก่น	56.21	125.64	102.50	0.00	200.00	200.00
นครราชสีมา	99.47	105.54	104.30	0.00	400.00	400.00
ภาคกลาง	**138.57**	**133.72**	**134.40**	**0.00**	**251.04**	**251.04**
กาญจนบุรี	0.00	139.29	139.29	0.00	266.67	266.67
เพชรบุรี	138.57	129.38	132.17	0.00	223.95	223.95
ประจวบคีรีขันธ์	0.00	133.08	133.08	0.00	258.83	258.83
ภาคตะวันออก	**60.83**	**99.72**	**98.64**	**0.00**	**493.69**	**493.69**
ชลบุรี	51.67	130.00	83.00	0.00	277.78	277.78
ระยอง	74.00	84.73	84.56	0.00	95.00	95.00
ตราด	50.00	141.76	140.92	0.00	586.76	586.76

ช. ค่าโดยสารอื่นๆ

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าโดยสารอื่นๆ (เช่น ค่าตั๋วเครื่องบิน ค่ารถไฟ ค่ารถส่วนตัว ค่ารถเช่า ค่าเหมารถ ค่ารถโรงแรม ค่ารถเข้าอุทยาน ฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.22 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ 950 บาท/คน/การเดินทาง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันนี้เฉลี่ย 844 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.22 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าโดยสารอื่นๆ

ค่าโดยสารอื่นๆ (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**853.65**	**965.45**	**950.39**	**0.00**	**843.94**	**843.94**
กรุงเทพฯ	80.63	1268.69	872.67	0.00	1,643.64	1,643.64
ภาคเหนือ	**500.00**	**2,116.68**	**2,090.18**	**0.00**	**866.47**	**866.47**
เชียงใหม่	0.00	2,166.07	2,166.07	0.00	566.67	566.67
เชียงราย	0.00	2,574.94	2,574.94	0.00	1,030.00	1,030.00
พิษณุโลก	500.00	1,305.83	1,243.85	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**140.00**	**1,396.40**	**1,187.00**	**0.00**	**788.78**	**788.78**
สุราษฎร์ธานี	140.00	586.67	522.86	0.00	7,500.00	7,500.00
ภูเก็ต	140.00	500.00	320.00	0.00	520.00	520.00
กระบี่	0.00	2346.57	2,346.57	0.00	746.49	746.49
ภาคอีสาน	**1,257.55**	**1,780.14**	**1,630.83**	**0.00**	**1,662.50**	**1,662.50**
อุดรธานี	1,564.90	1,950.14	1,836.83	0.00	750.00	750.00
ขอนแก่น	275.00	2,428.13	1,997.50	0.00	1,966.67	1,966.67
นครราชสีมา	596.25	450.29	497.00	0.00	0.00	0.00
ภาคกลาง	**565.00**	**783.75**	**733.27**	**0.00**	**716.73**	**716.73**
กาญจนบุรี	75.00	264.44	230.00	0.00	600.00	600.00
เพชรบุรี	810.00	1,075.00	942.50	0.00	641.35	641.35
ประจวบคีรีขันธ์	0.00	1,285.00	1,285.00	0.00	1,416.67	1,416.67
ภาคตะวันออก	**125.56**	**250.48**	**245.72**	**0.00**	**277.50**	**277.50**
ชลบุรี	273.33	450.00	361.67	0.00	450.00	450.00
ระยอง	51.67	190.94	186.70	0.00	105.00	105.00
ตราด	0.00	576.97	576.97	0.00	0.00	0.00

4.1.9 ค่าของฝากและของที่ระลึก

ค่าของฝากและของที่ระลึกประกอบด้วย

ก. ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าของฝากและของที่ระลึก เช่น ของกินต่างๆ ประเภทน้ำพริก กะปิ ขนม ของหวาน ของขบเคี้ยว ชา กาแฟ อาหารแห้ง ของใช้ต่างๆ ประเภทพวงกุญแจ ผ้าพื้นเมือง เสื้อผ้า ฯลฯ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.23 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายสำหรับของฝากและของที่ระลึก 750 บาท/คน/การเดินทาง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 533 บาท/คน/การเดินทาง และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้สูงกว่านักทัศนาจร

ตารางที่ 4.23 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าของฝากและของที่ระลึก

ค่าของฝากและของที่ระลึก (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**588.85**	**803.09**	**747.92**	**330.45**	**536.77**	**532.90**
กรุงเทพฯ	1,377.51	1,052.65	1,184.46	80.00	660.12	646.22
ภาคเหนือ	**503.43**	**1,124.40**	**942.23**	**365.00**	**524.57**	**522.17**
เชียงใหม่	517.33	1,107.59	1,065.43	790.00	470.07	472.36
เชียงราย	954.35	1,489.65	1,396.41	185.00	513.96	507.73
พิษณุโลก	391.13	677.90	528.00	300.00	981.05	947.00
ภาคใต้	**405.59**	**602.63**	**588.06**	**474.22**	**532.49**	**532.08**
สุราษฎร์ธานี	373.16	522.88	508.10	1,000.00	438.35	440.12
ภูเก็ต	463.00	838.19	819.70	80.00	699.48	695.55
กระบี่	465.45	513.22	510.71	605.60	431.81	433.58
ภาคอีสาน	**363.76**	**653.44**	**562.55**	**80.00**	**195.74**	**191.33**
อุดรธานี	291.82	662.70	582.05	80.00	201.47	198.00
ขอนแก่น	278.24	460.76	384.86	80.00	220.15	214.14
นครราชสีมา	530.05	805.59	720.74	80.00	165.52	161.86
ภาคกลาง	**680.21**	**793.44**	**761.65**	**80.00**	**446.40**	**441.91**
กาญจนบุรี	668.59	698.36	691.57	0.00	469.07	469.07
เพชรบุรี	710.74	866.41	806.09	80.00	489.02	474.09
ประจวบคีรีขันธ์	639.76	830.72	787.41	0.00	379.24	379.24
ภาคตะวันออก	**612.23**	**751.39**	**726.31**	**468.00**	**684.48**	**675.15**
ชลบุรี	619.18	878.91	727.20	413.04	400.17	401.31
ระยอง	653.45	787.23	784.71	1,100.00	876.65	880.71
ตราด	164.00	660.87	655.80	0.00	906.52	906.52

ข. ค่าเสื้อผ้า

ค่าเสื้อผ้า เช่น ชุดว่ายน้ำ เสื้อกันหนาว เสื้อผ้าพื้นเมือง เสื้อยืดสกรีน ผ้าพันคอ ผ้าไหม หมวก ฯลฯ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.24 โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านนี้ 724 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 672 บาท/คน/การเดินทาง และส่วนใหญ่แล้วนักท่องเที่ยวมีรายจ่ายค่าเสื้อผ้ามากกว่านักทัศนาจร

ตารางที่ 4.24 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556หมวดค่าเสื้อผ้า

ค่าเสื้อผ้า (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**707.34**	**727.73**	**723.96**	**1,131.82**	**666.33**	**671.84**
กรุงเทพฯ	1,253.58	1,577.65	1,434.80	0.00	692.66	692.66
ภาคเหนือ	**374.33**	**860.73**	**773.35**	**0.00**	**768.67**	**768.67**
เชียงใหม่	813.33	1,000.40	989.81	0.00	745.00	745.00
เชียงราย	292.86	817.50	773.25	0.00	789.71	789.71
พิษณุโลก	337.00	524.55	403.55	0.00	1,000.00	1,000.00
ภาคใต้	**940.00**	**705.20**	**709.92**	**0.00**	**768.44**	**768.44**
สุราษฎร์ธานี	925.00	796.96	800.93	0.00	864.39	864.39
ภูเก็ต	1,000.00	583.58	589.71	0.00	603.81	603.81
กระบี่	0.00	641.35	641.35	0.00	674.23	674.23
ภาคอีสาน	**594.03**	**698.55**	**668.90**	**0.00**	**100.00**	**100.00**
อุดรธานี	497.92	749.89	699.08	0.00	0.00	0.00
ขอนแก่น	472.30	545.11	516.80	0.00	0.00	0.00
นครราชสีมา	743.59	748.40	747.15	0.00	100.00	100.00
ภาคกลาง	**476.72**	**548.59**	**534.85**	**300.00**	**618.83**	**617.07**
กาญจนบุรี	338.80	332.77	334.00	0.00	788.29	788.29
เพชรบุรี	474.95	711.72	637.51	300.00	293.94	294.12
ประจวบคีรีขันธ์	653.75	560.00	568.52	0.00	588.45	588.45
ภาคตะวันออก	**307.14**	**570.32**	**564.03**	**1,215.00**	**520.24**	**547.28**
ชลบุรี	307.14	300.00	304.17	1,215.00	764.30	814.94
ระยอง	0.00	411.40	411.40	0.00	250.83	250.83
ตราด	0.00	648.56	648.56	0.00	491.39	491.39

ค. ค่าสินค้าอุปโภคคงทน

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าสินค้าอุปโภคคงทน เช่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า ภาพเขียน ศิลปะ จักรยาน อัญมณี สิ่งของมีมูลค่า ฯลฯ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.25 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ 922 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 473 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.25 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าสินค้าอุปโภคคงทน

ค่าสินค้าอุปโภคคงทน (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**1,901.67**	**645.76**	**922.10**	**n/a**	**474.42**	**472.52**
กรุงเทพฯ	4,795.71	1,754.46	3068.58	0.00	4,731.67	4731.67
ภาคเหนือ	**565.00**	**1,270.32**	**1,145.49**	**0.00**	**714.44**	**714.44**
เชียงใหม่	150.00	1,176.92	1,103.57	0.00	758.70	758.70
เชียงราย	516.67	1,611.30	1,485.00	0.00	668.18	668.18
พิษณุโลก	658.33	639.05	646.06	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**0.00**	**700.00**	**700.00**	**n/a**	**421.43**	**420.30**
สุราษฎร์ธานี	0.00	600.00	600.00	0.00	1,381.44	1,381.44
ภูเก็ต	0.00	1,050.00	1,050.00	0.00	602.02	602.02
กระบี่	0.00	200.00	200.00	n/a	201.40	200.73
ภาคอีสาน	**2,591.43**	**940.33**	**1,465.68**	**0.00**	**1,320.00**	**1,320.00**
อุดรธานี	3,150.00	2,600.00	2,820.00	0.00	0.00	0.00
ขอนแก่น	600.00	670.00	650.00	0.00	1,500.00	1,500.00
นครราชสีมา	2,878.00	775.45	1,432.50	0.00	600.00	600.00
ภาคกลาง	**839.50**	**587.73**	**670.34**	**0.00**	**792.44**	**792.44**
กาญจนบุรี	971.69	619.89	770.05	0.00	909.62	909.62
เพชรบุรี	210.00	322.31	291.11	0.00	604.00	604.00
ประจวบคีรีขันธ์	100.00	662.31	622.14	0.00	560.00	560.00
ภาคตะวันออก	**179.78**	**119.24**	**125.09**	**n/a**	**296.94**	**295.01**
ชลบุรี	228.73	553.33	321.48	0.00	635.31	635.31
ระยอง	n/a	90.58	90.44	n/a	90.89	90.84
ตราด	0.00	144.32	144.32	0.00	396.49	396.49

4.1.10 ค่าโดยสารทางเรือ

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าเรือ เช่น เรือข้ามฟาก เรือเฟอร์รี่ เรือสปีดโบท เรือโดยสาร เรือรับจ้าง ฯลฯ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.26 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้เฉลี่ย 241 บาท/คน/การเดินทาง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันนี้เฉลี่ย 467 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.26 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าเรือ

ค่าเรือ (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**315.45**	**239.57**	**240.88**	**776.92**	**463.81**	**467.13**
กรุงเทพฯ	210.00	654.44	585.00	0.00	399.82	399.82
ภาคเหนือ	**1,200.00**	**275.00**	**377.78**	**0.00**	**512.07**	**512.07**
เชียงใหม่	0.00	0.00	0.00	0.00	517.86	517.86
เชียงราย	1,200.00	275.00	377.78	0.00	537.50	537.50
พิษณุโลก	0.00	0.00	0.00	0.00	383.33	383.33
ภาคใต้	**0.00**	**367.72**	**367.72**	**650.00**	**551.37**	**551.67**
สุราษฎร์ธานี	0.00	282.98	282.98	0.00	300.06	300.06
ภูเก็ต	0.00	400.00	400.00	0.00	517.64	517.64
กระบี่	0.00	476.30	476.30	650.00	678.51	678.35
ภาคอีสาน	**1,200.00**	**1,200.00**	**1,200.00**	**0.00**	**275.00**	**275.00**
อุดรธานี	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00
ขอนแก่น	0.00	1,200.00	1,200.00	0.00	450.00	450.00
นครราชสีมา	1,200.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	0.00
ภาคกลาง	**200.00**	**308.33**	**292.86**	**0.00**	**476.63**	**476.63**
กาญจนบุรี	0.00	337.50	337.50	0.00	637.50	637.50
เพชรบุรี	200.00	400.00	300.00	0.00	452.95	452.95
ประจวบคีรีขันธ์	0.00	100.00	100.00	0.00	490.91	490.91
ภาคตะวันออก	**235.00**	**180.80**	**181.64**	**800.00**	**317.23**	**330.60**
ชลบุรี	250.00	566.67	487.50	820.00	608.54	631.52
ระยอง	262.50	160.57	162.33	600.00	223.08	226.67
ตราด	188.00	199.13	199.01	0.00	246.75	246.75

4.1.11 ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายในหมวดอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว เช่น กล้องถ่ายรูป เต็นท์ ถุงนอน กระเป๋าเดินทาง เตาปิกนิก กล้องส่องทางไกล ไฟฉาย ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ฯลฯ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.27 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายสำหรับหมวดนี้เฉลี่ย 1,022 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 1,017 บาท/คน/การเดินทาง และโดยส่วนใหญ่แล้วนักท่องเที่ยวมีรายจ่ายในหมวดนี้มากกว่านักทัศนาจร

ตารางที่ 4.27 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

ค่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**671.67**	**1,088.49**	**1,022.10**	**600.00**	**1,019.14**	**1,017.43**
กรุงเทพฯ	500.00	0.00	500.00	0.00	1,381.11	1,381.11
ภาคเหนือ	**406.67**	**1,878.00**	**1,720.36**	**0.00**	**596.67**	**596.67**
เชียงใหม่	100.00	2,083.33	1,959.38	0.00	650.00	650.00
เชียงราย	0.00	1,985.71	1,985.71	0.00	250.00	250.00
พิษณุโลก	560.00	600.00	584.00	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**0.00**	**975.00**	**975.00**	**0.00**	**1,121.94**	**1,121.94**
สุราษฎร์ธานี	0.00	1,125.00	1,125.00	0.00	1,279.14	1,279.14
ภูเก็ต	0.00	1,000.00	1,000.00	0.00	371.54	371.54
กระบี่	0.00	766.67	766.67	0.00	604.07	604.07
ภาคอีสาน	**640.00**	**1,071.23**	**991.37**	**0.00**	**675.00**	**675.00**
อุดรธานี	500.00	1085.71	955.56	0.00	0.00	0.00
ขอนแก่น	733.33	2,250.00	1,340.00	0.00	766.67	766.67
นครราชสีมา	0.00	882.08	882.08	0.00	400.00	400.00
ภาคกลาง	**998.57**	**735.24**	**801.07**	**600.00**	**435.00**	**450.00**
กาญจนบุรี	0.00	708.00	708.00	0.00	0.00	0.00
เพชรบุรี	1,081.67	757.14	906.92	600.00	300.00	342.86
ประจวบคีรีขันธ์	500.00	733.33	710.00	0.00	637.50	637.50
ภาคตะวันออก	**90.00**	**507.89**	**468.10**	**0.00**	**396.67**	**396.67**
ชลบุรี	90.00	473.33	320.00	0.00	396.67	396.67
ระยอง	0.00	190.00	190.00	0.00	0.00	0.00
ตราด	0.00	560.71	560.71	0.00	0.00	0.00

4.1.12 ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประกอบด้วย

ก. ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์ วัด พระราชวัง เมืองโบราณ ตลาดน้ำ ฯลฯ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.28 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้เฉลี่ย 142 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 446 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.28 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**118.87**	**144.46**	**141.62**	**734.62**	**439.18**	**446.46**
กรุงเทพฯ	200.00	450.00	387.50	0.00	635.12	635.12
ภาคเหนือ	**86.09**	**231.90**	**211.26**	**600.00**	**488.62**	**490.63**
เชียงใหม่	85.00	271.80	262.22	300.00	532.95	531.06
เชียงราย	160.00	303.82	296.17	1,500.00	457.14	473.44
พิษณุโลก	75.71	94.81	88.95	300.00	384.85	380.00
ภาคใต้	**20.00**	**118.04**	**108.43**	**n/a**	**451.12**	**450.23**
สุราษฎร์ธานี	0.00	123.75	123.75	0.00	551.73	551.73
ภูเก็ต	0.00	211.25	211.25	0.00	552.90	552.90
กระบี่	20.00	91.67	81.43	n/a	368.24	366.99
ภาคอีสาน	**223.33**	**239.26**	**238.16**	**500.00**	**675.00**	**655.56**
อุดรธานี	85.00	365.50	318.75	0.00	100.00	100.00
ขอนแก่น	500.00	316.67	338.24	0.00	1,200.00	1,200.00
นครราชสีมา	500.00	159.13	159.13	0.00	425.00	440.00
ภาคกลาง	**130.61**	**156.59**	**150.72**	**0.00**	**497.89**	**497.89**
กาญจนบุรี	73.71	133.41	120.43	0.00	510.61	510.61
เพชรบุรี	197.65	174.64	183.33	0.00	568.21	568.21
ประจวบคีรีขันธ์	191.43	190.14	190.35	0.00	296.88	296.88
ภาคตะวันออก	**143.22**	**74.84**	**77.18**	**796.35**	**337.41**	**367.06**
ชลบุรี	211.11	190.00	197.92	863.81	675.61	704.89
ระยอง	75.33	66.05	66.24	n/a	89.96	89.93
ตราด	0.00	109.63	109.63	0.00	230.81	230.81

ข. เงินทำบุญบริจาค

ค่าใช้จ่ายในหมวดเงินทำบุญบริจาค (เช่น ทำบุญวัด บริจาคการกุศล ฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.29 กลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้เฉลี่ย 302 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 349 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.29 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าทำบุญบริจาค

เงินทำบุญบริจาค (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**302.60**	**301.18**	**301.55**	**144.86**	**351.73**	**349.06**
กรุงเทพฯ	265.62	241.54	251.47	0.00	636.36	636.36
ภาคเหนือ	**352.61**	**358.04**	**356.36**	**125.00**	**413.27**	**407.50**
เชียงใหม่	321.43	332.96	332.22	150.00	413.04	409.29
เชียงราย	249.19	354.31	336.18	100.00	422.22	410.71
พิษณุโลก	377.56	387.96	382.48	0.00	300.00	300.00
ภาคใต้	**287.50**	**321.43**	**319.45**	**n/a**	**404.25**	**403.00**
สุราษฎร์ธานี	133.33	349.17	343.95	0.00	1,441.77	1,441.77
ภูเก็ต	344.44	320.36	322.18	0.00	559.29	559.29
กระบี่	275.00	201.48	210.97	n/a	188.20	187.64
ภาคอีสาน	**301.58**	**317.90**	**314.35**	**200.00**	**644.44**	**600.00**
อุดรธานี	207.50	414.05	395.76	0.00	1,400.00	1,400.00
ขอนแก่น	395.83	236.27	266.67	0.00	233.33	233.33
นครราชสีมา	301.56	274.09	282.18	200.00	300.00	275.00
ภาคกลาง	**267.50**	**286.20**	**281.19**	**0.00**	**502.27**	**502.27**
กาญจนบุรี	233.00	259.40	253.08	0.00	0.00	0.00
เพชรบุรี	244.01	264.79	257.08	0.00	521.88	521.88
ประจวบคีรีขันธ์	311.39	314.86	314.03	0.00	450.00	450.00
ภาคตะวันออก	**217.38**	**133.97**	**152.46**	**158.67**	**154.89**	**154.97**
ชลบุรี	230.00	203.51	217.44	300.00	355.56	354.05
ระยอง	n/a	117.45	116.11	n/a	n/a	n/a
ตราด	0.00	101.95	101.95	0.00	0.00	0.00

4.1.13 ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการประกอบด้วย

ก. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬา

ค่าใช้จ่ายในหมวดที่เกี่ยวกับกีฬา (เช่น ปีนเขา พายเรือ เล่นกอล์ฟ ขี่จักรยาน ดำน้ำ ว่ายน้ำ กีฬาผจญภัย เครื่องเล่นกีฬาผาดโผน สปีดโบท เจ็ทสกีฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.30 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬา 366 บาท/คน/การเดินทาง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 767 บาท/คน/การเดินทาง และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้สูงกว่านักทัศนาจร

ตารางที่ 4.30 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬา

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬา (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**240.12**	**380.34**	**366.19**	**391.00**	**769.12**	**767.37**
กรุงเทพฯ	0.00	0.00	0.00	0.00	904.23	904.23
ภาคเหนือ	**200.00**	**1,738.89**	**1,585.00**	**0.00**	**937.16**	**937.16**
เชียงใหม่	200.00	1,537.50	1,270.00	0.00	876.61	876.61
เชียงราย	0.00	2,000.00	2,000.00	0.00	1,245.45	1,245.45
พิษณุโลก	0.00	1,500.00	1,500.00	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**0.00**	**993.75**	**993.75**	**n/a**	**821.05**	**819.45**
สุราษฎร์ธานี	0.00	3,000.00	3,000.00	0.00	671.46	671.46
ภูเก็ต	0.00	400.00	400.00	0.00	515.89	515.89
กระบี่	0.00	830.00	830.00	n/a	1,020.07	1,016.25
ภาคอีสาน	**415.00**	**377.56**	**384.90**	**0.00**	**600.00**	**600.00**
อุดรธานี	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ขอนแก่น	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	600.00
นครราชสีมา	415.00	377.56	384.90	0.00	0.00	0.00
ภาคกลาง	**200.00**	**609.09**	**521.43**	**0.00**	**770.65**	**770.65**
กาญจนบุรี		800.00	800.00	0.00	1,101.58	1,101.58
เพชรบุรี	200.00	433.33	340.00	0.00	555.71	555.71
ประจวบคีรีขันธ์	200.00	550.00	480.00	0.00	475.00	475.00
ภาคตะวันออก	**156.53**	**293.51**	**282.84**	**492.00**	**594.67**	**593.28**
ชลบุรี	206.36	500.00	330.00	1,300.00	774.47	785.42
ระยอง	n/a	199.19	193.53	n/a	185.02	183.25
ตราด	0.00	475.88	475.88	0.00	1,153.91	1,153.91

ข. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง

ค่าใช้จ่ายในหมวดที่เกี่ยวกับการบันเทิง (เช่น สวนสนุก สวนสัตว์ การแสดงดนตรี สวนพฤกษศาสตร์ ชมศิลปะฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.31 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง 339 บาท/คน/การเดินทาง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 728 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.31 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**159.83**	**377.45**	**339.19**	**372.21**	**735.88**	**728.09**
กรุงเทพฯ	371.43	531.11	498.24	0.00	631.56	631.56
ภาคเหนือ	**65.17**	**494.08**	**434.28**	**300.00**	**639.08**	**636.49**
เชียงใหม่	117.78	557.83	518.61	300.00	578.58	575.98
เชียงราย	55.56	709.57	602.55	0.00	906.25	906.25
พิษณุโลก	30.00	109.27	92.50	0.00	0.00	0.00
ภาคใต้	**0.00**	**607.46**	**607.46**	**294.00**	**457.04**	**456.42**
สุราษฎร์ธานี	0.00	545.17	545.17	500.00	473.62	473.80
ภูเก็ต	0.00	765.00	765.00	0.00	636.01	636.01
กระบี่	0.00	284.00	284.00	n/a	355.82	354.76
ภาคอีสาน	**133.26**	**326.70**	**282.22**	**300.00**	**330.00**	**325.00**
อุดรธานี	0.00	1,250.00	1,250.00	0.00	0.00	0.00
ขอนแก่น	20.00	603.33	558.46	0.00	400.00	400.00
นครราชสีมา	135.95	240.36	213.95	300.00	283.33	287.50
ภาคกลาง	**171.84**	**265.26**	**238.57**	**900.00**	**538.73**	**544.15**
กาญจนบุรี	150.00	244.55	241.76	0.00	547.05	547.05
เพชรบุรี	162.78	234.13	207.20	900.00	524.21	551.71
ประจวบคีรีขันธ์	233.33	372.88	344.59	0.00	518.52	518.52
ภาคตะวันออก	**207.00**	**370.58**	**359.48**	**313.91**	**1,205.33**	**1,162.32**
ชลบุรี	275.00	285.00	279.17	336.50	527.97	501.19
ระยอง	n/a	89.54	89.46	n/a	1,383.54	1,359.98
ตราด	0.00	653.62	653.62	0.00	1,520.94	1,520.94

4.1.14 ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

ค่าใช้จ่ายในหมวดค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ (เช่น เรียนทำอาหาร นวดแผนโบราณ สปา ศิลปะพื้นบ้าน เรียนมวยไทย เรียนฟันดาบ สัตว์เลี้ยง ต้นไม้ อะไหล่ยนต์ ของขวัญ อุปกรณ์ เครื่องมือ ฯลฯ) ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดต่างๆ แสดงในตารางที่ 4.32 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ 367 บาท/คน/การเดินทาง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายในหมวดเดียวกันเฉลี่ย 672 บาท/คน/การเดินทาง

ตารางที่ 4.32 ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยปี 2556 หมวดค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ (บาท/คน/การเดินทาง)	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	ผู้เยี่ยมเยือน
ทั้งประเทศ	**380.78**	**363.92**	**366.96**	**175.67**	**674.88**	**672.25**
กรุงเทพฯ	1,985.71	391.34	740.11	0.00	604.71	604.71
ภาคเหนือ	**400.14**	**441.68**	**435.88**	**0.00**	**547.85**	**547.85**
เชียงใหม่	200.00	649.47	634.24	0.00	562.31	562.31
เชียงราย	183.33	300.02	296.09	0.00	565.00	565.00
พิษณุโลก	443.92	451.06	448.20	0.00	270.00	270.00
ภาคใต้	**0.00**	**536.30**	**536.30**	**192.67**	**709.71**	**706.27**
สุราษฎร์ธานี	0.00	645.10	645.10	0.00	1,580.73	1,580.73
ภูเก็ต	0.00	439.79	439.79	0.00	696.42	696.42
กระบี่	0.00	388.46	388.46	192.67	535.00	530.91
ภาคอีสาน	**307.50**	**538.99**	**428.10**	**0.00**	**382.33**	**382.33**
อุดรธานี	585.00	695.24	677.60	0.00	510.00	510.00
ขอนแก่น	281.81	397.12	335.59	0.00	392.50	392.50
นครราชสีมา	666.17	1,272.29	1,114.17	0.00	344.74	344.74
ภาคกลาง	**320.94**	**357.40**	**351.35**	**300.00**	**549.80**	**547.33**
กาญจนบุรี	0.00	800.00	800.00	0.00	490.00	490.00
เพชรบุรี	278.42	318.00	308.60	300.00	649.67	638.39
ประจวบคีรีขันธ์	388.25	364.35	367.14	0.00	509.83	509.83
ภาคตะวันออก	**204.03**	**222.93**	**220.89**	**n/a**	**801.51**	**796.74**
ชลบุรี	220.91	360.59	274.27	0.00	551.55	551.55
ระยอง	n/a	155.06	153.38	n/a	319.98	315.76
ตราด	0.00	317.20	317.20	0.00	1,630.33	1,630.33

4.2 **รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย**

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เยี่ยมเยือนใน 12 สาขาการผลิตในมุมมองของผู้ให้บริการแก่ผู้เยี่ยมเยือน ข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้ตรวจสอบพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน(นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ในจังหวัดเป้าหมายและจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในแต่ละสาขา เพื่อให้ผลการศึกษาที่แสดงถึงผลกระทบต่อ 12 สาขาการให้บริการของจังหวัดมีความใกล้เคียงความจริงที่สุด

4.2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในส่วนนี้คือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวซึ่งคัดเลือกจากจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุดในแต่ละภาคๆละ 3 จังหวัด ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 4.33 **จังหวัดเป้าหมายสำหรับการทำโฟกัสกรุ๊ปและตอบแบบสอบถาม**

ภาค	จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด3 อันดับแรกในภาค
-	กรุงเทพฯ
ภาคเหนือ	เชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก
ภาคกลางและตะวันตก	ประจวบคีรีขันธ์เพชรบุรี กาญจนบุรี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี
ภาคตะวันออก	ชลบุรี ระยอง ตราด
ภาคใต้	ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี กระบี่
รวม	**16 จังหวัด**

ในการกำหนดจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในแต่ละสาขานั้น งานวิจัยนี้ได้กำหนดไว้ให้ได้ภาคละ 100 ตัวอย่าง โดยมิได้กำหนดตายตัวว่าควรจะได้จังหวัดละกี่ตัวอย่างเนื่องจากสาขาท่องเที่ยวที่มีบทบาทต่อแต่ละจังหวัดอาจแตกต่างกันได้ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในบางสาขาอาจโดดเด่นในจังหวัดหนึ่งแต่เป็นสาขาเล็กในอีกจังหวัดหนึ่งก็ได้ นอกจากนั้นผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว 1 ราย อาจประกอบอาชีพมากกว่า 1 สาขาได้ เช่น ผู้ประกอบการด้านที่พัก (โรงแรม รีสอร์ท ฯลฯ) อาจมีร้านอาหารและขายของฝากในที่พักนั้นด้วย ดังนั้น บุคคล 1 คนที่เชิญมาร่วมทำโฟกัสกรุ๊ปและ/หรือสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามอาจให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เยี่ยมเยือนได้มากกว่า 1 สาขา ทำให้งานวิจัยนี้ได้ข้อมูลจากสาขาต่างๆจำนวน 808 คำตอบ ดังแสดงในตารางที่ 3.34

ตารางที่ 4.34 จำนวนคำตอบที่ได้จากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจำแนกตามจังหวัดและสาขา

จังหวัด	สาขาที่ 1	สาขาที่ 2	สาขาที่ 3	สาขาที่ 4	สาขาที่ 5	สาขาที่ 6	สาขาที่ 7	สาขาที่ 8	สาขาที่ 9	สาขาที่ 10	สาขาที่ 11	สาขาที่ 12	รวม
เชียงใหม่	5	3	1	4	2	2	1	2	3	3	2	5	33
เชียงราย	7	4	2	3	2	3	3	2	4	4	5	2	41
เพรชบุรี	5	3	2	2	2	1	2	1	3	3	3	3	30
กระบี่	4	2	2	2	2	2	2	1	2	3	3	3	28
กาญจนบุรี	11	9	9	8	7	8	2	11	7	11	11	13	107
ขอนแก่น	5	3	2	2	2	3	3	2	2	3	3	5	35
ชลบุรี	5	4	2	2	2	2	4	2	2	3	3	5	36
ตราด	5	4	6	3	3	5	2	3	4	6	5	8	54
นครราชสีมา	4	3	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	30
ประจวบฯ	7	6	7	7	5	5	3	4	5	4	7	5	65
พิษณุโลก	6	4	2	2	2	3	3	2	4	5	4	5	42
ภูเก็ต	7	6	2	3	2	4	5	2	2	7	4	7	51
ระยอง	18	17	17	12	12	10	2	17	9	16	16	14	160
สุราษฎร์ธานี	7	5	2	3	2	4	4	2	2	5	7	6	49
อุดรธานี	7	5	4	2	3	3	5	2	3	6	4	3	47
รวม	**103**	**78**	**62**	**57**	**50**	**57**	**43**	**56**	**54**	**82**	**80**	**86**	**808**

ในส่วนของกรุงเทพมหานครนั้น ข้อมูลที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลทุติยภูมิจากเว็บไซต์ต่างๆ และจากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ประกอบการเอกชน และองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ เช่น ตัวแทนจากสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งผลการสำรวจของทั้ง 12 สาขาได้สรุปไว้ในบทที่ 5

4.2.2 ผลการสำรวจข้อคิดเห็นด้านพฤติกรรมผู้เยี่ยมเยือนจากผู้ประกอบการ

ผลการสำรวจพฤติกรรมของผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) และค่าใช้จ่ายที่ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ใช้ใน 12 สาขาการผลิตในมุมมองของผู้ให้บริการแก่ผู้เยี่ยมเยือนจะเป็นข้อมูลในลักษณะเชิงคุณภาพ จึงนำผลการศึกษาที่ได้ทั้งจากผู้เยี่ยมเยือนและจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไปผนวกรวมกันไว้ในบทที่ 5 ของงานวิจัยนี้

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในบทนี้เป็นรายงานผลการศึกษาที่สรุปได้จากข้อคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย เพื่อให้ได้มุมมองของผู้ให้บริการแก่ผู้เยี่ยมเยือนและจากการสัมภาษณ์ผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเป้าหมายด้วยแบบสอบถาม ดังที่ได้นำเสนอไว้แล้วในบทที่ 4 รวมทั้งการนำข้อมูลจากเว็บไซต์มาประกอบการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากขึ้นการนำเสนอในบทนี้จะแบ่งเป็นรายจังหวัดจำนวน 16 จังหวัด เริ่มจากกรุงเทพฯเป็นจังหวัดแรก สำหรับจังหวัดต่อๆไป จะนำเสนอโดยเรียงลำดับตั้งแต่ภาคเหนือ ภาคกลางและตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคตะวันออก และภาคใต้ตามลำดับ โดยสาขาบริการด้านการท่องเที่ยวจะจำแนกออกเป็น12สาขาตามที่กำหนดไว้ในระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวปี 2551 (TSA: RMF 2008)ดังนี้

1) ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน
2) ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
3) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
4) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
5) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
6) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
7) ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
8) ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง
9) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
10) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
11) ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก
12) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

5.1 กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) นิยมท่องเที่ยวมากทั้งปีเพราะเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการคมนาคมเป็นทางผ่านไปสู่จังหวัดอื่นๆทั้งสี่ภาคและต่างประเทศนิตยสาร “ทราเวลแอนด์เลเชอร์” (Travel and Leisure)ซึ่งเป็นนิตยสารท่องเที่ยวยอดนิยมของสหรัฐอเมริกาได้จัดอันดับให้กรุงเทพฯ เป็นเมืองน่าเที่ยวอันดับหนึ่งของโลกในปี พ.ศ. 2551และ พ.ศ. 2553-2556[1]ซึ่งผู้ที่โหวตให้กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่ดีที่สุดในโลกใช้

[1] http://news.voicetv.co.th/thailand/45109.html ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2556)

เกณฑ์การพิจารณา 6 ข้อคือ (1) สถานที่ท่องเที่ยวทัศนียภาพ ความสวยงามและความร่มรื่น (2) ศิลปวัฒธรรมประเพณี (3) อาหารการกิน (4) แหล่งจับจ่ายใช้สอย (5) ความเป็นมิตรของผู้คน (6) ความคุ้มค่าของเงินหรือความพึงพอใจที่ได้จับจ่ายในขณะที่เว็บไซต์ Trip Advisorซึ่งเป็นเว็บไซต์ท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้เปิดเผยผลสำรวจว่ากรุงเทพฯ เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ประหยัดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 3 จาก 48 เมืองทั่วโลกโดยในปีพ.ศ. 2556 กรุงเทพฯ จัดเป็นเมืองท่องเที่ยวอันดับ 1 ของเอเชียและอันดับที่ 13 ของโลกนอกจากนั้นไทยยังติดอันดับที่ 9 เมืองน่าท่องเที่ยวยามราตรีของโลก และคาดว่าในปี พ.ศ. 2556กรุงเทพฯ จะมีผู้เยี่ยมเยือนจากต่างประเทศประมาณ 15.98 ล้านคน

5.1.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในกรุงเทพฯ

กรุงเทพฯ มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ อีกทั้งสถานบันเทิงและแหล่งช้อปปิ้งสำหรับทุกชนชั้น ดังนี้

ก. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมศาสนาและประวัติศาสตร์

กรุงเทพฯมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่ติดระดับโลกหลายแห่งดังนี้

- **วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์)** เป็นหนึ่งในวัดที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดในกรุงเทพฯ เป็นวัดที่มีพระนอนที่ใหญ่ที่สุดด้วยความยาวกว่า 150 ฟุตเป็นวัดที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ วัดโพธิ์ได้รับการจัดอันดับจากเว็บไซต์ Trip Advisorให้เป็นสถานที่ที่สามารถดึงดูดผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติได้มากเป็นอับดับ 8ของสถานที่ท่องเที่ยวในเอเชีย และเป็นที่2 จาก 222 สถานที่น่าสนใจในกรุงเทพฯ ราคาค่าเข้าชมสถานที่สำหรับชาวต่างชาติท่านละ 100 บาท แต่คนไทยไม่ต้องจ่ายค่าเข้า
- **วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร (วัดอรุณหรือวัดแจ้ง)** เป็นวัดที่มีชื่อเสียงและมีรูปถ่ายมากที่สุดในกรุงเทพฯ เป็นวัดที่มียอดพระปรางค์สูงกว่า 70 เมตรที่ประดับประดาไปด้วยกระเบื้องเคลือบดินเผาจากจีน วัดอรุณได้รับการจัดอันดับเป็นที่ 3จาก 222 สถานที่น่าสนใจในกรุงเทพฯและจัดเป็นหนึ่งในเก้าวัดที่ชาวไทยทั่วไปนิยมมากราบไหว้ขอพรเพราะเชื่อว่าชีวิตจะรุ่งโรจน์ในวันรุ่งอรุณและเป็นวัดที่รถทัวร์นำเที่ยวนิยมพาผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมาเที่ยวชม ราคาค่าเข้าชมสถานที่สำหรับชาวต่างชาติท่านละ 50 บาท แต่คนไทยไม่ต้องจ่ายค่าเข้า
- **วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว)** เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในเขตพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประดิษฐานของพระแก้วมรกต ซึ่งเป็นพระพุทธรูปคู่กรุงรัตนโกสินทร์ตั้งแต่ศตวรรษที่ 14 วัดพระแก้วได้รับการจัดอันดับเป็นที่7จาก 222 สถานที่น่าสนใจในกรุงเทพฯผู้เยี่ยมเยือนนิยมมาสักการะพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากรหรือพระแก้วมรกต นอกจากนี้ภายในวัดยังมีสถาปัตยกรรมต่างๆที่งดงามที่แสดงออกถึงความประณีตอ่อนช้อยของคนไทย เช่น ภาพเขียนฝาผนังที่

มีความวิจิตรตระการตาล้ำค่าราคาค่าเข้าชมสถานที่สำหรับชาวต่างชาติท่านละ 500 บาท (รวมค่าเข้าพระที่นั่งวิมานเมฆ) คนไทยไม่ต้องจ่ายค่าเข้า

- **สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอื่นๆ**ที่ได้รับการจัดอันดับว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนแนะนำจาก 89 แห่งในกรุงเทพฯ สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติได้แก่ พระบรมมหาราชวัง วัดไตรมิตร บ้านจิม ทอมป์สัน ถนนข้าวสาร และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยได้แก่ สวนจตุจักร ศาลพระพรหม ฯลฯ

ข. การท่องเที่ยวด้านความบันเทิง

แหล่งท่องเที่ยวด้านความบันเทิงที่ Trip Advisor ได้จัดอันดับให้เป็นยอดนิยมของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้แก่

- Paragon Cineplex จัดเป็นโรงภาพยนตร์ที่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นที่ 4 จาก 222 สถานที่น่าสนใจในกรุงเทพฯ
- Siam Niramit จัดเป็นโรงละครชั้นนำของไทยและได้รับการจัดอันดับให้เป็นที่ 8 จาก222 สถานที่น่าสนใจในกรุงเทพฯ
- EscapeHunt เป็นสถานบันเทิงประเภทสวนสนุกที่ได้รับความนิยมจากผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติสูงสุดได้รับการจัดอันดับจาก Trip Advisor ให้เป็นสถานบันเทิงที่ตื่นตาตื่นใจที่สุดในกรุงเทพฯ

ค. แหล่งช้อปปิ้ง

กรุงเทพฯเป็นแหล่งช้อปปิ้งที่ได้รับความนิยมทั้งจากชาวไทยทั่วประเทศและชาวต่างชาติเพราะมีทั้งแหล่งช้อปปิ้งที่จำหน่ายสินค้าหรูระดับโลกไปจนถึงแหล่งช้อปปิ้งแบบแบกะดิน เช่นเซ็นทรัลเวิลด์สยามพารากอนสยามสแควร์เมกะบางนา พาซิโอมอลล์ แฟชั่นไอส์แลนด์ ฟิวเจอร์ปาร์ค ศูนย์แสดงสินค้าและนิทรรศการอิมแพ็ค เมืองทองธานี ถนนข้าวสารเทอร์มินัล-21ตลาดนัดสุดสัปดาห์สวนจตุจักรตลาดสำเพ็งมาบุญครองตลาดประตูน้ำตลาดนัดกลางคืนพัฒน์พงษ์ ส่วนตลาดกลางคืนที่นิยมได้แก่ ตลาดเยาวราช สยาม พาราไดซ์ ไนท์บาร์ซาร์ ฯลฯ

5.1.2) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ

ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มากรุงเทพฯ โดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2553-2554 นั้นมีประมาณ 70 ล้านคน แบ่งเป็นชาวไทยร้อยละ 70 และชาวต่างชาติร้อยละ 30 (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา “สรุปสถิตินักท่องเที่ยวปี 2554”) คนไทยที่เดินทางมากรุงเทพฯส่วนใหญ่มาจากภาคกลางและภาคอีสานด้วยสัดส่วนร้อยละ 32 และ 22 ตามลำดับส่วนชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะมาจากประเทศในทวีปอเมริกาและยุโรปด้วยสัดส่วนร้อยละ 15 และ 54 ตามลำดับ

5.1.3) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของกรุงเทพฯ ด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา อีกทั้งการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวกับสาขาการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯ

(1)ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ประเภทของที่พักในกรุงเทพฯ มีให้เลือกใช้บริการหลายรูปแบบตั้งแต่โรงแรมรีสอร์ทอพาร์ทเมนท์เกสท์เฮาส์โดยทำเลที่มีนักท่องเที่ยวเข้าพักมาก ได้แก่

- **ย่านท่าอากาศยานดอนเมือง** มีโรงแรมให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ200 –1,200 บาท/คืน ส่วนรีสอร์ทให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,200 – 1,400 บาท/คืน

- **ย่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ** มีโรงแรมให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 450 – 5,300 บาท/คืน ส่วนรีสอร์ทให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 400 – 1,400 บาท/คืนอพาร์ทเมนท์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 300 – 3,300 บาท/คืนและเกสท์เฮาส์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ700 – 2,500 บาท/คืน

- **ย่านเจริญกรุง/สีลม/สาทร/สุรวงศ์** ถือว่าเป็นย่านเศรษฐกิจสำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ เพราะเป็นที่ตั้งของธุรกิจการค้ามากมาย รวมถึงเป็นแหล่งซื้อขายสินค้าและแหล่งสถานบันเทิงต่างๆ จึงมีที่พักมากมายให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ เช่น โรงแรมซึ่งมีให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ600 –12,000 บาท/คืน อพาร์ทเมนท์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,100 – 2,300บาท/คืนและเกสท์เฮาส์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,200 – 2,500 บาท/คืน

- **ย่านราชดำริ/เพลินจิต/วิทยุ/พญาไท/สุขุมวิท** ถือเป็นย่านธุรกิจสำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ โดยเฉพาะย่านเพลินจิตและสุขุมวิทที่ยังเป็นที่อยู่อาศัยของชาวต่างชาติจำนวนมาก นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งบันเทิงแห่งใหญ่ของเมือง จึงมีที่พักมากมายให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ เช่น โรงแรมซึ่งให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 650 – 21,000บาท/คืน รีสอร์ทให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,300 – 1,600 บาท/คืนอพาร์ทเมนท์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,500 – 4,500บาท/คืนและเกสท์เฮาส์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 500 – 1,300 บาท/คืน

- **ย่านเพชรบุรี/ประตูน้ำ** มีโรงแรมให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,100 – 4,500บาท/คืน ส่วนรีสอร์ทให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,100 – 2,200บาท/คืนและเกสท์เฮาส์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,200 – 2,500 บาท/คืน

■ **ย่าน Chinatown/เยาวราช**เป็นแหล่งชุมชนชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนจำนวนมาก จัดเป็นย่านธุรกิจการค้า การเงิน การธนาคาร ร้านทอง ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ ฯลฯรวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ที่ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความนิยมสูง ดังนั้นจึงมีที่พักให้นักท่องเที่ยวได้เข้าพักมากมายเช่นโรงแรมซึ่งให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 800 – 2,000บาท/คืน อพาร์ทเมนท์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,600 – 2,700บาท/คืน

■ **ย่านถนนข้าวสาร/ราชดำเนิน**เป็นย่านการค้าทั้งกลางวันและกลางคืนซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากของชาวต่างชาติแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ดังนั้นจึงมีที่พักให้บริการหลายรูปแบบ เช่น โรงแรมซึ่งให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 550 – 5,000 บาท/คืน รีสอร์ทให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,000 – 4,300 บาท/คืนอพาร์ทเมนท์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 700 – 10,000บาท/คืนแต่เกสท์เฮาส์เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติมากที่สุดโดยให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ800 – 1,000บาท/คืน

■ **ย่านถนนรัชดา/ถนนลาดพร้าว/จตุจักร**มีโรงแรมให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 700 – 3,000 บาท/คืน รีสอร์ทให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 1,000 –2,400 บาท/คืนอพาร์ทเมนท์ให้บริการในอัตราค่าเข้าพักประมาณ 550 – 1,200บาท/คืน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 677 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,400–3,800บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 550บาท/คน/คืนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,056 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง2,700–5,700บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

กรุงเทพฯจัดเป็นแหล่งจำหน่ายอาหารชั้นนำของโลก มีร้านอาหารหลายพันแห่งจำหน่ายอาหารในทุกระดับราคา และมีร้านอาหารจำหน่ายอาหารหลากหลายชาติ เช่น ญี่ปุ่นจีน อินเดีย เกาหลี อิตาลี ฝรั่งเศสฯลฯ ค่าใช้จ่ายด้านอาหารสำหรับผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติโดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ 350 – 540 บาทต่อวันสำหรับมื้ออาหารธรรมดา

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนพบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 507 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง1,000–1,500 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่ค่าใช้จ่ายในช่วง800 – 1,300บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่150 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ196บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง200–240บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ552บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500–2,400บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟและรถไฟฟ้า

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟและรถไฟฟ้า

การเดินทางโดยรถไฟภายในกรุงเทพฯมักไม่เป็นที่นิยม แต่การเดินทางเพื่อไปยังจังหวัดอื่นๆ ค่อนข้างแพร่หลายส่วนการใช้รถไฟฟ้าเพื่อการท่องเที่ยวนั้นพบว่ามีอยู่บ้างค่าใช้จ่ายรถไฟฟ้าอยู่ที่ 15 – 60 บาทต่อเที่ยว

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟและรถไฟฟ้าต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟและรถไฟฟ้าขั้นต่ำที่53บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ90บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 150บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟและรถไฟฟ้าขั้นต่ำประมาณ50บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ100บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 157บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟและรถไฟฟ้าขั้นต่ำประมาณ50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300บาท/คน/วัน

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

ประเภทของพาหนะสำหรับการเดินทางภายในกรุงเทพฯ ได้แก่ รถเมล์ รถยนต์ 4ล้อ(รถยนต์ส่วนบุคคลและรถแท็กซี่)รถตู้รถทัวร์รถสามล้อรถตุ๊กตุ๊กค่าใช้จ่ายในการเดินทางภายในกรุงเทพฯต่อ1วันจะขึ้นอยู่กับประเภทของพาหนะที่ใช้ดังนี้

■ ผู้เดินทางโดยรถยนต์และรถแท็กซี่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยอยู่ที่500 – 800 บาทต่อวัน

■ ค่าเช่ารถตู้รวมน้ำมันจะเฉลี่ยที่ 2,200บาทต่อวัน

■ ค่ารถเมล์ธรรมดา (ไม่ปรับอากาศ) อยู่ที่ 6.50 – 9.50 บาทตลอดสาย แต่รถเมล์บางคันบางสายไม่ต้องจ่ายค่าโดยสารตามนโยบายภาครัฐ

■ ผู้โดยสารรถเมล์ปรับอากาศมีค่าใช้จ่ายต่อเที่ยวประมาณ10 – 23 บาท (ตามระยะทาง) หรือเฉลี่ยประมาณ 50 – 70บาทต่อคนต่อวัน

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 191 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 800 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่250 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า800 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ622 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 900 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

การเดินทางโดยเรือมี2ประเภทคือเรือโดยสารคลองแสนแสบและเรือด่วนเจ้าพระยาค่าเรือโดยสารคลองแสนแสบอยู่ที่ 10 – 20บาทต่อเที่ยว (ตามระยะทาง) และค่าโดยสารเรือด่วนเจ้าพระยาเที่ยวละ15 – 29บาท (ตามระยะทาง) นอกจากนั้นอาจมีผู้เยี่ยมเยือนบางรายที่เช่าเรือเหมาลำสำหรับการเดินทางด้วย การเดินทางโดยเรือในงานวิจัยนี้จัดให้เป็นพาหนะทางเลือก เพราะจะมีเพียงผู้เยี่ยมเยือนบางส่วนที่ใช้พาหนะประเภทนี้จึงได้สมมติให้มีผู้เยี่ยมเยือนเพียงร้อยละ20 ที่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำสุดผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ10 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเรือโดยเฉลี่ยและผู้เยี่ยมเยือนเพียงร้อยละ1 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเรือขั้นสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ระบุไว้ในบทที่ 3

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ210บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 450 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ100 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ354บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่40บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ60บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า160บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่20 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 356บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า450บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

การขนส่งทางอากาศมีบทบาทสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกลอย่างมากซึ่งจากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยทางอากาศจำนวนมากที่สุด กรุงเทพฯเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานดอนเมืองซึ่งปัจจุบันท่าอากาศยานดอนเมืองให้บริการ General Aviation, State Aircraft, Military Aircraft, Government Aircraft, Pure Technical Landing, Pure Chartered Flight และเพิ่มการให้บริการเที่ยวบินพาณิชย์ภายในประเทศแบบ “Point to Point”ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2550เป็นต้นมานอกจากนี้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2554 บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)ได้ย้ายการให้บริการเที่ยวบินและผู้โดยสารภายในประเทศที่ท่าอากาศยานดอนเมืองจากอาคารผู้โดยสารภายในประเทศไปยังอาคาร 1 เพื่อเป็นการเตรียมพื้นที่สำหรับการดำเนินงานตามแผนการใช้ประโยชน์ท่าอากาศยานดอนเมือง จากการมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมมีสถานที่ที่กว้างขวาง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่ได้มาตรฐานสากลท่าอากาศยานดอนเมืองสามารถรองรับเที่ยวบินได้ 60 เที่ยวบิน/ชั่วโมงรองรับผู้โดยสารเฉพาะภายในประเทศได้ 16ล้านคน/ปีและรองรับการขนส่งสินค้าทางอากาศภายในประเทศได้มากกว่า 12,490 ตัน/ปีสำหรับการเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆภายในประเทศ มีสายการบินที่ให้บริการ เช่น Air Asia นกแอร์ และบางกอกแอร์เวย์โดยมีค่าใช้จ่ายโดยประมาณดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ค่าใช้จ่ายโดยประมาณจากท่าอากาศยานดอนเมืองไปยังจังหวัดต่างๆ

เที่ยวบิน	ค่าใช้จ่ายโดยประมาณ (บาท)	เที่ยวบิน	ค่าใช้จ่ายโดยประมาณ(บาท)
ดอนเมือง – เชียงใหม่	1,500 – 3,000	ดอนเมือง – กระบี่	1,600 –2,000
ดอนเมือง – เชียงราย	1,500 – 2,500	ดอนเมือง–อุดรธานี	1,200 –1,800
ดอนเมือง – พิษณุโลก	1,300 – 1,600	ดอนเมือง–ขอนแก่น	1,300–2,100
ดอนเมือง – สุราษฎร์ธานี	890–2,600	ดอนเมือง–ตราด	2,500
ดอนเมือง – ภูเก็ต	1,600–2,600		

ที่มา: เกี่ยวกับท่าอากาศยานดอนเมือง/บันทึกเหตุการณ์สำคัญ

http://donmueangairportthai.com/th/621-chronicel-milestone-of-suvarnabhumi-airport

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากกรุงเทพฯ ไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯนิยมเช่ากันมากก็คือการเช่ารถยนต์ ซึ่งผลจากแบบสอบถามพบว่าจะมีเพียงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีค่าใช้จ่ายในการเช่ารถยนต์

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) กลุ่มนี้ไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเช่ารถยนต์ขั้นต่ำที่ 850บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ1,381บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า2,650บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

กรุงเทพฯมีผู้ประกอบการธุรกิจบริการนำเที่ยวทั้งภายในกรุงเทพฯและในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทยรวมทั้งบริการนำเที่ยวในต่างประเทศ

■ การท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆในกรุงเทพฯโดยบริษัทนำเที่ยวแบบ City tour ในเวลาครึ่งวันราคา 850 บาท และในเวลา 1 วันราคาประมาณ 1,000 –2,400 บาท

■ การท่องเที่ยวที่เดินทางจากกรุงเทพฯไปจังหวัดใกล้เคียง เช่น อยุธยา ราชบุรี กาญจนบุรี ในเวลา 1 วัน (รวมอาหารกลางวัน) ราคา 1,000– 2,000 บาท

■ การท่องเที่ยวที่เดินทางจากกรุงเทพฯไปอำเภอดำเนินสะดวก ในเวลา 1 วัน (รวมอาหารกลางวัน) ราคา 1,850 บาท

อย่างไรก็ตาม ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยและในกรุงเทพฯมากกว่าร้อยละ 80 นิยมจัดการเดินทางท่องเที่ยวเอง ซึ่งอาจจะสะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในกรุงเทพฯมีความปลอดภัยสูง

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 117บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 365 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 615 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ150บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 639 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,080 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 132บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 227 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 348 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 1,500บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6,102บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 8,600–13,000บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การเข้าชมวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอันดับต้นๆ ส่วนใหญ่แล้วชาวต่างชาติต้องจ่ายค่าเข้าชม ส่วนคนไทยไม่ต้องเสียค่าเข้าชมเช่น วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) ชาวต่างชาติเสียค่าเข้าชมคนละ 100 บาท วัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร (วัดอรุณหรือวัดแจ้ง) ชาวต่างชาติเสียค่าเข้าชมคนละ 50 บาท และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) ชาวต่างชาติเสียค่าเข้าชมคนละ 500 บาท (รวมค่าเข้าพระที่นั่งวิมานเมฆ) เป็นต้น

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 20บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 264 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย 500 – 1,000บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 50บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ500บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 – 1,000บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 20บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 400 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ635บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,200–1,500บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการที่นิยมในกรุงเทพฯ เช่น

■ การล่องเรือเพื่อรับประทานอาหารกลางวันประมาณ 500 บาท และ800 – 1,200บาทสำหรับอาหารค่ำ

■ พารากอนซีนีเพล็กซ์ประกอบด้วยโรงภาพยนตร์ทั้งหมด 16 โรง ค่าชมภาพยนตร์สำหรับโรงธรรมดาคือ 160–200 บาท และสยามพาวาลัย 160-260 บาท

■ สยามนิรมิต ค่าเข้าชมการแสดง (รวมอาหารค่ำ)ราคา 1,850-2,350 บาท

■ สวนสนุกEscape Hunt (เกมหาทางออก) ได้รับการจัดอันดับเป็นที่1 จาก 222สถานที่น่าสนใจในกรุงเทพฯหนึ่งเกมในวันธรรมดาราคา 1,980 บาท วันหยุดราคา 2,400บาท เล่นได้ครั้งละ 3 – 5คน

■ สวนสยามทะเล-กรุงเทพฯ ราคาค่าบัตรผ่านประตูรวมเครื่องเล่นต่างๆ มีตั้งแต่ 330 – 990บาท (ราคาเดือนพฤษภาคม 2556) ขึ้นอยู่กับประเภทเครื่องเล่น

■ อุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬากรุงเทพฯเป็นศูนย์กลางด้านการค้าสินค้าต่างๆจึงมักมีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเข้ามาซื้ออุปกรณ์กีฬาเช่นอุปกรณ์ออกกำลังกายราคา 690–20,000บาทชุดออกกำลังกายราคา 500 – 4,600บาทจักรยานราคา 4,500 – 7,500บาทฯลฯ

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 371 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย 500 – 1,000บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 531บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย1,260 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ754บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,340–1,500บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

กรุงเทพฯ เป็นแหล่งรวมสินค้าและของที่ระลึกจากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ทั้งสินค้าจำพวกอาหาร เครื่องใช้ ของตกแต่งบ้านไปจนถึงเครื่องประดับและอัญมณี นอกจากนี้ยังมีสินค้าจำพวกเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ภาพวาดและงานศิลปะอื่นๆไปจนถึงอุปกรณ์และสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวกับดนตรีและกีฬาแหล่งช้อปปิ้งมีอยู่หลายแห่งเช่นตลาดนัดจตุจักร ตลาด อตก. ถนนข้าวสาร ย่านถนนสุขุมวิท ย่านถนนสีลม ย่านถนนเยาวราชสวนลุมไนต์บาซาร์ ประตูน้ำ ห้างสรรพสินค้าพันธ์ทิพย์พลาซ่า และห้างสรรพสินค้ามาบุญครอง เป็นต้น

จากการสำรวจพฤติกรรมผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวและช้อปปิ้งในเมืองไทยพบว่าปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวช้อปปิ้งในเมืองไทย มี 3 ประการ คือ

■ ประเทศไทยเป็นแหล่งช้อปปิ้งสินค้าราคาถูก

■ ประเทศไทยมีสินค้าให้เลือกจำนวนมากและหลากหลาย

■ สินค้าในไทยคุณภาพดี ประณีต สวยงาม ทำด้วยมือ

นอกจากนั้น กรุงเทพฯยังเป็นแหล่งซื้อของฝากกลับบ้านที่โดดเด่น เพราะจะได้ของฝากที่มีความสวยงาม ประณีต มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยโดยเฉพาะสินค้าหัตถกรรม

แหล่งช้อปปิ้งในกรุงเทพฯ แบ่งออกได้เป็น

■ แหล่งช้อปปิ้งใจกลางเมือง เช่น ย่านสยามสแควร์ ย่านประตูน้ำ

■ ร้านค้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเช่น ร้านขายของฝากและของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว

■ ห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้า เช่น สยามพารากอน สยามดิสคัฟเวอรี่ สยามเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิล์ด แฟชั่นไอส์แลนด์

■ ซูเปอร์มาร์เก็ตไฮเปอร์มาร์เก็ตดิสเคาท์สโตร์ เช่น เทสโก้โลตัส บิ๊กซี

■ แหล่งขายสินค้าจากโรงงาน (Factory outlet)

■ แหล่งช้อปปิ้งชายแดน

■ ถนนคนเดิน ตลาดนัด แหล่งช้อปปิ้งยามราตรี

แหล่งช้อปปิ้งในศูนย์การค้าที่ชาวต่างชาตินิยมเป็นอันดับ 1 คือ มาบุญครอง รองลงมาคือแพลทตินัม สยามพารากอน สยามดิสคัฟเวอรี่ สยามเซ็นเตอร์ส่วนแหล่งช้อปปิ้งนอกห้างที่นิยมอันดับ 1 คือ ตลาดนัดสวนจตุจักร รองลงมาคือ ประตูน้ำ

หมวดของฝากแต่ละประเภทในเขตกรุงเทพฯแบ่งออกได้ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ราคาของฝากแต่ละประเภทในแหล่งช้อปปิ้งย่านต่างๆ ในกรุงเทพฯ (บาท)

ประเภทสินค้า	ห้างสรรพสินค้าชั้นนำในกรุงเทพฯ		ประตูน้ำแพลทตินั่มโป๊เป๊สำเพ็ง		สวนจตุจักร	
	คนไทย	คนต่างชาติ	คนไทย	คนต่างชาติ	คนไทย	คนต่างชาติ
สินค้าหัตถกรรม						
เครื่องแต่งกายหญิง	200 – 2,000	200 – 2,000	100–500	100-500	50-500	20-500
เครื่องแต่งกายชาย	300 – 2,000	500 – 2,000	60 – 1,000	60 – 1,000	50-500	50-500
ผ้าไหม	500–6,000	500–6,000	349–599	500–1,600	119–1,190	
เสื้อผ้าเด็ก/ของเล่น	500–2,000	500–200	200–1,000	200–1,000	50–500	50–500
เครื่องสำอาง	600 – 2,000	600–2,000				
ของชำร่วย	50–200	100–500	10–50	10–50	5–200	5–200
เครื่องประดับ						
แหวน	75–23,900					
กำไล	150–12,000					
สร้อยข้อมือ	300–8,000	300–8,000				
ต่างหู	100–2,500	100–250	20–500	20–500	20–500	20–500
ภาพเขียน	2,000–5,000	2,000–5,000			100–5,000	100–5,000
อาหารแปรรูป						
อาหารสด	40–700	40–700				
อาหารแห้ง	60 – 700	60 – 700				
เครื่องใช้อิเลคทรอนิคส์						
เครื่องเล่นพกพา เกมส์	1,790–12,490					
เครื่องใช้ในครัวเรือน						
ผ้าปูที่นอนครบชุด	495–2,799					

หมายเหตุ1. ราคาสินค้าในห้างสรรพสินค้า จาก http://www.priceza.com

2. ราคาสินค้าย่านประตูน้ำ จากhttp://www.pratunamexpress.com/

3. ราคาสินค้าสวนจตุจักรและย่านอื่นๆ จากเว็บไซต์ต่างๆ

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,000บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 2,000 – 35,000 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,800 -25,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ80บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 735บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายช่วง 1,800–4,200 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

กรุงเทพฯมีร้านจำหน่ายสินค้าและบริการที่สามารถดูดเงินจากผู้เยี่ยมเยือนได้หลากหลาย เช่น การเรียนทำอาหารไทย มวยไทย สินค้าเก่าโบราณ ศิลปะและหัตถกรรมการให้บริการตัดสูทสำเร็จรูป นวดแผนไทย และสปา เป็นต้น

นวดแผนไทยเพื่อสุขภาพคิดค่าบริการสำหรับคนไทยอยู่ระหว่าง200–24,000 บาทและสำหรับชาวต่างชาติอยู่ที่ระหว่าง 600 – 24,000 บาท ส่วนค่าบริการสปาสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่2,500 – 55,900บาท และการเรียนทำอาหารไทยมีค่าบริการอยู่ระหว่าง2,000 – 20,000 บาท

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 10,000 – 15,000 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 391 บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 990 – 1,800 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ605บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง1,500–2,200 บาท/คน/วัน

5.1.4) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ

ตารางที่ 5.3แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯโดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.3 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของกรุงเทพฯ (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของกรุงเทพฯ	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	677	1,400	-	-	-	180	1,056	2,700
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	507	1,000	200	600	800	150	300	500	150	600	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	20	500	600	50	500	681	250	500	800	171	622	1,500
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	1,000	2,000	80	500	1,800	-	80	200	80	735	1,800
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	30	90	150	93	100	300	-	-	-	10	150	290
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	100	210	450	100	354	750	40	60	160	100	356	600
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	180	1,381	2,650
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	96	365	615	135	639	1,089	132	258	438	180	790	1,890
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	50	264	500	100	500	600	20	100	400	100	635	1,500
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	50	371	500	144	531	1,260	-	-	-	100	754	1,340
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	200	10,000	105	391	990	-	-	-	100	605	1,500

5.1.5) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2)ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก3 รายการคือค่าอาหารและเครื่องดื่มค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น4รายการโดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.4 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553กรุงเทพฯมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 34.5 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 465,815 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 70.04 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่กรุงเทพฯควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในกรุงเทพฯ แสดงไว้ในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.4 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
กรุงเทพฯ	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน(คน/ปี)	4,648,795	16,919,933	679,948	12,211,815	**34,460,491**
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	13	49	2	35	**100**
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	9	-
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน (บาท)	2,007	2,277	880	3,013	-
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว (บาท)	2,007	7,662	352,000	1,750,539	-
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**9,330**	**129,648**	**598**	**326,239**	**465,815**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**2.04**	**28.38**	**0.13**	**71.42**	**100.00**

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

หมายเหตุ : เนื่องจากเมื่อปลายปี 2554 และต้นปี 2555 เป็นช่วงที่ไทยเกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่ สัดส่วนและจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัดอาจเป็นตัวเลขที่ไม่ปกติ งานวิจัยนี้จึงใช้ตัวเลขเฉลี่ยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนปี พ.ศ. 2551 – 2553 แทนจำนวนผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยต่อปีในช่วงปีพ.ศ. 2551 – 2555

ตารางที่ 5.5 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในกรุงเทพฯ (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	38,539	-	114,376	152,915
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	2,356	34,166	204	64,967	101,693
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	2,324	28,472	340	67,333	98,469
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	4,649	28,472	54	79,563	112,738
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	9,330	129,648	598	326,239	465,815
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	0	29.73	0	35.06	32.83
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	25.26	26.35	34.09	19.91	21.83
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	24.91	21.96	56.82	20.64	21.14
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	49.83	21.96	9.09	24.39	24.20
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100**	**100**	**100**	**100**	**100.00**

(ข)การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯ ตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่ายข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการโดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.6 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้นคาดการณ์ได้ว่ากรุงเทพฯจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 597,088 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพฯพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยกรุงเทพฯจะมีรายได้ 89,062 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลักจนถึง126,143 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายใน

รายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว กรุงเทพฯจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ1ล้านล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 1.1 ล้านล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 70ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อยการวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้กรุงเทพฯได้อีกมาก

ตารางที่ 5.7 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯ ทั้งในส่วนของรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่5.6 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของกรุงเทพฯ	**รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)**			**ร้อยละ**		
	ต่ำ	**เฉลี่ย**	**สูง**	ต่ำ	**เฉลี่ย**	**สูง**
(1) ค่าที่พัก	25,184	152,915	372,072	19.96	25.61	33.51
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	28,662	101,693	212,961	22.72	17.03	19.18
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	21,626	98,469	204,529	17.14	16.49	18.42
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	13,590	112,738	306,832	10.77	18.88	27.63
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	1,955	4,471	492	1.55	0.75	0.04
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	5,104	11,953	1,099	4.05	2.00	0.10
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	5,847	29,909	2,869	4.64	5.01	0.26
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	8,324	24,771	2,698	6.60	4.15	0.24
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	5,030	19,713	1,992	3.99	3.30	0.18
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	5,778	22,718	2,192	4.58	3.80	0.20
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	5,042	17,738	2,653	4.00	2.97	0.24
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	89,062	465,815	1,096,393	70.60	78.01	98.74
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	37,081	131,273	13,994	29.40	21.99	1.26
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	126,143	597,088	1,110,388	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.7 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกรุงเทพฯตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของกรุงเทพฯ	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	5,694	38,539	79,721	-	-	-	19,490	114,376	292,351
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	930	2,356	4,649	11,389	34,166	45,555	102	204	340	16,242	64,967	162,417
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	93	2,324	2,789	2,847	28,472	38,778	170	340	544	18,516	67,333	162,417
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	372	4,649	9,298	4,555	28,472	102,498	-	54	136	8,662	79,563	194,901
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	42	84	7	1,589	1,139	171	-	-	-	325	3,248	314
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	139	195	21	1,708	4,037	427	8	8	1	3,248	7,713	650
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,847	29,909	2,869
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	134	339	29	2,306	7,282	620	27	35	3	5,857	17,115	2,046
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	70	245	23	1,708	5,694	342	4	14	3	3,248	13,760	1,624
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	70	345	23	2,460	6,049	717	-	-	-	3,248	16,324	1,451
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	186	465	1,794	4,457	564	-	-	-	3,248	13,095	1,624
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	1,395	9,330	16,736	24,486	129,648	266,552	272	598	1,020	62,910	326,239	812,086
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	455	1,395	568	11,565	28,657	2,841	39	57	7	25,022	101,164	10,579
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	75.41	86.99	96.72	67.92	81.90	98.95	87.41	91.32	99.34	71.54	76.33	98.71
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	24.59	13.01	3.28	32.08	18.10	1.05	12.59	8.68	0.66	28.46	23.67	1.29
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	1,849	10,725	17,304	36,051	158,305	269,393	311	655	1,027	87,932	427,403	822,664

ภาคเหนือ

ภาคเหนือมีรายได้จากการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 65,720ล้านบาทต่อปีในช่วงปี 2550–2552นับว่าสูงเป็นอันดับ 4 รองจากกรุงเทพฯ ภาคใต้และภาคตะวันออกตามลำดับ สามจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย และพิษณุโลก โดยจังหวัดทั้งสามมีรายได้เฉลี่ยร้อยละ 77.46ของรายได้จากการท่องเที่ยวในภาคเหนือ (ตารางที่ 5.8) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้คัดเลือก 3 จังหวัดนี้เป็นจังหวัดเป้าหมายในการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาของจังหวัดทั้งสามเมื่อรวมกันจะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบต่างๆที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อภาคเหนือโดยรวมด้วย

ตารางที่ 5.8 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคเหนือ (ล้านบาท)

	2552	2551	2550	รายรับเฉลี่ยช่วง3ปี	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในภาค	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในประเทศ
ภาคเหนือ	**58,483**	**70,226**	**68,452**	**65,720**	**100.00%**	**8.75%**
1. เชียงใหม่	32,606	38,135	38,894	36,545	55.61%	4.86%
2. เชียงราย	9,405	10,634	9,819	9,953	15.14%	1.32%
3. พิษณุโลก	2,921	5,362	4,951	4,411	6.71%	0.59%
รวม 3 จังหวัด	44,932	54,131	53,664	50,909	77.46%	6.77%

5.2 จังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีภาษาล้านนาหรือคำเมืองเป็นภาษาท้องถิ่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งด้านประเพณีวัฒนธรรมและมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเริ่มวางตัวเป็นนครสร้างสรรค์ และกำลังพิจารณาสมัครเข้าเป็นนครสร้างสรรค์ของยูเนสโก ซึ่งจากการสำรวจของ World Best Award–Top 10 Cities จากผู้อ่าน Travel and Leisure นิตยสารท่องเที่ยวของสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2553 ผลปรากฏว่าจังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองน่าท่องเที่ยวอันดับ 2 ของไทย รองแต่เพียงกรุงเทพฯ เท่านั้นซึ่งในปีพ.ศ.2552 จังหวัดเชียงใหม่ถูกจัดเป็นเมืองน่าท่องเที่ยวอันดับ 5 ของโลก โดยพิจารณาจากสถานที่ ทัศนียภาพ ความสวยงามและร่มรื่น ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี อาหารการกิน แหล่งช้อปปิ้ง ความเป็นมิตรของผู้คน ความคุ้มค่าของเงินเป็นต้น และในปี พ.ศ. 2553 เชียงใหม่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ 4 ของประเทศรองจากกรุงเทพฯ ภูเก็ต และชลบุรี โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติร้อยละ 33.63ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ด้านการท่องเที่ยวพอสรุปได้ดังนี้

5.2.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยมได้แก่ทัวร์เดินป่า ขี่ช้าง ล่องแพไม้ไผ่ล่องแก่งเรือยางตามแม่น้ำแม่แตง ขับรถ ATV ตะลุยป่าออฟโรดกลางธรรมชาติที่ห้วยตึงเฒ่าในอำเภอแม่ริมโหนสลิงข้ามหุบเขามองเห็นวิวทุ่งนา และโรยตัวเหนือน้ำตกในอำเภอแม่ริม

ข. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมได้แก่วัดพระธาตุดอยสุเทพวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์เช่น วัดพระสิงห์ วัดเจดีย์หลวงพิพิธภัณฑ์หอศิลปวัฒนธรรมArt in Paradise-Illusion Art Museum จิตรกรรม 3 มิติแห่งแรกในเชียงใหม่ก่อตั้งโดยจาง คยู ซอก (Mr. Jang Kyu Suk) ชาวเกาหลีใต้(เปิดให้เข้าชมได้ปลายปี 2556)

ค. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่การไหว้พระ 9 วัดการปฏิบัติธรรม

ง. การเข้าชมสวนสัตว์

สวนสัตว์เชียงใหม่ และเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีโดยเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี เป็นสวนสัตว์ของรัฐบาลภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานพัฒนาพิงคนคร(องค์การมหาชน) ในปัจจุบันเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการที่สามารถท่องเที่ยวได้ทั้งในเวลากลางวันและในเวลากลางคืน

5.2.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงเทศกาลต่างๆเช่น ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทงบรรยากาศจะคึกคักมาก แต่ช่วงที่เงียบเหงาที่สุดของปีคือช่วงไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน) เพราะเป็นช่วงฤดูฝน ทำให้การท่องเที่ยวแบบผจญภัย เช่น ล่องแพ เดินป่า ไม่สามารถให้บริการผู้เยี่ยมเยือนได้

5.2.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเชียงใหม่

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ในปี2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 57.54 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นในภาคเหนือด้วยกัน เช่น เชียงราย พิษณุโลก ลำปางและลำพูน และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติโดยส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชียด้วยกัน เช่น ชาวจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีดังแสดงในตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	28.95	ทวีปอเมริกา	17.80
อีสาน	9.21	ทวีปยุโรป	21.19
เหนือ	27.63	โอเชียเนีย	5.93
ตะวันออก	9.21	ทวีปเอเชีย	53.39
ใต้	10.53	ตะวันออกกลาง	1.69
กลาง	7.89	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	6.58		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.2.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเชียงใหม่

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา อีกทั้งการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวกับสาขาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ประเภทของที่พักในเชียงใหม่มีให้เลือกใช้บริการหลากหลายรูปแบบ แบ่งออกได้เป็นทั้งโรงแรมโฮมสเตย์ไนท์ซาฟารีVillage สวนผีเสื้อ บ้านพักอุทยานกางเต็นท์ เกสท์เฮาส์ บังกะโลและรีสอร์ท สัดส่วนการเข้าพักในเชียงใหม่ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทย 60% นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ40%และโดยส่วนมากนักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมพักค้าง2 คืน นักท่องเที่ยวชาวยุโรปนิยมพักค้าง 6 คืนและชาวเอเชียนิยมพักค้าง3 คืน

ที่พักในจังหวัดเชียงใหม่ที่นักท่องเที่ยวนิยมได้แก่ที่พักแบบโฮมสเตย์ เรือนแพ (เขื่อนแม่งัดดอยเต่า)ไนท์ซาฟารี (แบบแฟมิลี่โดมเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้พักใกล้ชิดกับสัตว์) ส่วนพฤติกรรมการเลือกที่พักนั้นมีหลากหลายเช่น ที่พักแบบเกสท์เฮาส์มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติวัยต่ำกว่า 20 ปีมาพักระยะยาวเป็นเดือนๆ ถ้าเป็นชาวต่างชาติแถบยุโรปหรืออเมริกาที่มีอายุมากจะมาเช่าคอนโดมิเนียมอยู่เดือนละ 20,000 บาท หรือซื้อบ้านรอบนอกเมืองเชียงใหม่ส่วนนักท่องเที่ยววัยทำงานมักจะไม่ใช้จ่ายมากนัก ส่วนการพักค้างแบบ Long stay มักจะเป็นกรณีของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มาอยู่อาศัยเป็นปีโดยมีค่าใช้จ่ายเดือนละ 3 หมื่นบาท ค่าเช่าอพาร์ทเมนต์ 15,000 บาท/เดือน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 800 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง 2,000–12,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 300บาท/คน/คืนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 652 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง2,200–9,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

พฤติกรรมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน คือโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 300–800 บาทต่อวันเช่น ขันโตกบุฟเฟต์พร้อมชมการแสดงเฉลี่ยมื้อละ 400–500บาท หากไม่มีการแสดงราคาจะเป็น100–200บาท แต่ในกรณีที่มากับบริษัทนำเที่ยวซึ่งรวมค่าอาหารและเครื่องดื่มทางบริษัทจะใช้จ่ายระหว่าง 1,500 – 3,000 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 468 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม 1,000บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 531 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 900 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,200–1,500 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 652 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,500–2,400บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ปัจจุบันมีรถไฟสายกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ โดยผ่านจังหวัดอยุธยา ลพบุรี นครสวรรค์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ ลำปางและลำพูน เปิดการเดินรถเร็ว รถด่วน รถด่วนพิเศษ และรถดีเซลรางปรับอากาศกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ รวมวันละ 14 ขบวน (ไป 7 กลับ 7) และนครสวรรค์-เชียงใหม่ วันละ 2 ขบวน (ไป-กลับ) มีสถานีรถไฟหลักและสถานีปลายทางในจังหวัดเชียงใหม่คือสถานีรถไฟเชียงใหม่โดยระยะทางระหว่างกรุงเทพฯ ถึงเชียงใหม่ประมาณ 751 กิโลเมตร อัตราค่าโดยสาร(ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ราคาประมาณ 593 บาท ชั้นที่ 2 ราคาประมาณ 281บาท และชั้นที่ 3 ราคาประมาณ 121 บาท

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่ไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองหลักของภาคเหนือ เป็นศูนย์กลางด้านการพาณิชย์อุตสาหกรรมและการคมนาคม จึงมีเส้นทางคมนาคมหลักทางรถยนต์หลายเส้นทาง ซึ่งประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และเส้นทางมาตรฐานอีกหลายสาย ทำให้การเดินทางติดต่อภายในจังหวัด การเดินทางสู่จังหวัดใกล้เคียงและกรุงเทพฯ เป็นไปด้วยความสะดวกโดยประเภทของพาหนะสำหรับการเดินทางภายในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ รถประจำทางรถสองแถวประจำทาง รถตู้โดยสาร รถสามล้อปั่น สามล้อ รถสองแถวเหมา รถตุ๊กตุ๊ก มอเตอร์ไซค์ รถโฟร์วิลรถแท็กซี่ และรถยนต์ส่วนตัวแต่รถแท็กซี่มีน้อยมากและคนไม่นิยมใช้เพราะราคาค่อนข้างแพงดังนั้นอัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่อ1 วันจึงขึ้นอยู่กับประเภทของพาหนะที่ใช้ เช่น

■ รถตู้เช่าเหมาเที่ยวในเชียงใหม่ทั้งวัน (รวมไกด์และค่าเข้าชมสถานที่) วันละ 2,000 บาทต่อคน และครึ่งวัน 1,500 บาทต่อคน

■ รถสองแถวเช่าเหมาตามเส้นทางเดินรถปกติราคา 300–500 บาท นอกเส้นทางเดินรถปกติราคา1,000–1,500 บาท

■ รถตุ๊กตุ๊กราคา 60–200บาท

■ รถยนต์เช่าเหมาขนาด 1,200cc วันละ 1,200 บาทขนาดกลาง 1,500cc วันละ 1,500บาท และขนาดใหญ่ 3,000cc วันละ 2,500บาท

■ มอเตอร์ไซค์ Scooter ค่าเช่าวันละ 150 – 250บาท ส่วนค่าเช่ามอเตอร์ไซค์ Big Bike วันละ 1,800 บาท (รวมประกันภัย)

■ รถบัสขนาด 30 ที่นั่งราคา 9,500 บาทต่อวันส่วนรถใหญ่ขนาด 40 – 45 ที่นั่งราคา12,000 ต่อวัน (ส่วนใหญ่ข้าราชการเช่าเพื่อดูงาน)

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 252 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 350 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ 96บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 493 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่250 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,360 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

เรือโดยสารในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนมากใช้ในเชิงท่องเที่ยว เช่น เรือท่องเที่ยวล่องแม่น้ำปิงเรือหางแมงป่องทัวร์วัดชัยมงคล นอกจากนี้ยังมีเรือโดยสารแม่น้ำกก 100 บาทซึ่งผู้โดยสารส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ
- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดเชียงใหม่ไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากเชียงใหม่ไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวในเชียงใหม่ที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ถุงนอน สำหรับนอนในอุทยานราคาชิ้นละ199 – 2,300บาทส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมซื้อถุงนอนสำหรับ Trekking กับชาวเขาราคาชิ้นละ 250-600 บาท

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 250 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ290บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 7,800 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 180บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

เชียงใหม่มีผู้ประกอบการธุรกิจบริการนำเที่ยวทั้งภายในเชียงใหม่และในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย รวมทั้งบริการนำเที่ยวในต่างประเทศการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆในเชียงใหม่โดยบริษัทนำเที่ยวแบบ City tour ในเวลาครึ่งวันราคา 400–700 บาท และในเวลา 1 วันราคาประมาณ 1,000–2,000 บาทอย่างไรก็ตาม ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาเชียงใหม่มากกว่าร้อยละ 82 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชียงใหม่มีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 84บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 216 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 405 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 200บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 547 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,200 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่165 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 360 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 510 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 240 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 631 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,066 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมได้แก่ พิพิธภัณฑ์ วัด พระราชวัง หอศิลป์หลังสามกษัตรย์ วัดพระสิงห์ และพระธาตุดอยสุเทพแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นวัดไม่ต้องเสียค่าเข้าชม แต่ผู้เยี่ยมเยือนสามารถทำบุญได้ตามกำลังศรัทธาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเชียงใหม่ที่ต้องเสียค่าเข้าชม เช่น หอศิลป์ (ค่าเข้าชมสำหรับคนต่างชาติ 90 บาทและคนไทย 60 บาท) ดอยสุเทพ (ค่าเข้าชมสำหรับคนต่างชาติ 30 บาท)

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 900 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 272 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 225 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,500 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม เช่น สวนสัตว์ ไนท์ซาฟารี ปางช้าง นั่งช้างดูลิง ดูเสือ Aquariumมวยไทย คาราโอเกะ สวนพฤษศาสตร์ สวนสิริกิตติ์ สวนราชพฤกษ์ การแสดงเชิงวัฒนธรรม ขันโตก ฟ้อนรำ ดนตรีไทย คาบาเร่ต์ และขึ้นบอลลูน เป็นต้น ตัวอย่างค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ เช่น

- การขึ้นบอลลูนมีค่าใช้จ่ายประมาณ 8,800 บาท โดยมีรถรับส่งจากโรงแรมถึงสถานที่ขึ้นบอลลูน มีบริการอาหารก่อนและหลังจากขึ้นบอลลูน ผู้เยี่ยมเยือนจะได้ใบรับรองการผ่านการขึ้นบอลลูนพร้อมฉลองด้วยการเปิดแชมเปญ

- ขันโตก (มื้อเย็น) ชุดละ 7–8 อย่าง (เติมได้ไม่อั้น) ชุดหนึ่งสำหรับ 4 คน ราคา 520 บาท/คน พร้อมการแสดง 2 ชั่วโมงภายในห้องอาหารและการแสดงชาวเขา
- การเข้าชมเชียงใหม่ Aquarium มีค่าเข้าชมสำหรับคนไทย 250 บาท สำหรับคนต่างชาติ 450 บาท

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม เช่น ปีนเขา ขี่จักรยาน กิจกรรมน้ำพุ Extreme sportยิงปืน พายเรือ พายเรือแคนนู พายเรือคายัค กิจกรรมผจญภัยซิปไลน์อีเกิ้ลแทรค เล่นกอล์ฟ ล่องแพ ล่องแก่ง เดินป่า โหนสลิง นอนป่า และอุปกรณ์ยิงปืนตัวอย่างค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น

- ล่องเรือ พายเรือแคนนู พายเรือคายัค ล่องแพ ล่องแก่ง ที่แม่น้ำปิง อำเภอแม่วาง อำเภอแม่แตงราคาประมาณ 500 – 1,500 บาท
- ทัวร์เดินป่า ขี่ช้าง ล่องแพไม้ไผ่ เที่ยวหมู่บ้านชาวเขาที่แม่แตง ราคา 1,190 บาทต่อคน เวลาทัวร์ 9 ชั่วโมง และล่องแก่งเรือยางตามแม่น้ำแม่แตง ราคา 1,190 บาทต่อคน เวลาทัวร์ 8 ชั่วโมง
- ขับรถ ATV ตะลุยป่า ออฟโรดกลางธรรมชาติ ที่ห้วยตึงเฒ่า อำเภอแม่ริมราคา 890 บาทต่อคน เวลาทัวร์ 3ชั่วโมง
- โหนสลิงข้ามหุบเขา ชมวิวทุ่งนา โรยตัวเหนือน้ำตกที่แม่ริม ราคา 1,590 บาทต่อคนเวลาทัวร์ 6ชั่วโมง

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 30บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 318 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 500บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,850 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 300 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 500 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,200–5,000 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

- ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้อเสื้อผ้าประเภทเสื้อผ้าพื้นเมืองสูทเสื้อยืดลายท้องถิ่น ชุดผ้าไหมชุดผ้าฝ้ายเสื้อชาวเขาเตี่ยวสะดอและชุดกอล์ฟ
- ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมเดินชมเสื้อผ้าพื้นเมือง (แต่มักจะไม่ซื้อ) แต่นิยมซื้อชุดสูทโดยสูทผ้าไหมจัดเป็นตลาด High-end ราคาตัวละ 3,500 – 10,000บาทโดยลูกค้าสามารถสั่งตัดแล้วมารับก่อนกลับบ้านได้ชาวต่างชาติที่นิยมซื้อสูทมักเป็นชาวญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อังกฤษสแกนดิเนเวีย โดยเฉลี่ยแล้วจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ประมาณคนละ 4,000 บาท
- ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติชอบเสื้อผ้าพื้นเมืองที่เป็นผ้าฝ้ายพื้นเมือง ผ้าซิ่นลายน้ำไหล เช่นบ้านไร่ไผ่งามราคาตัวละ 700 – 1,000 บาท
- จากการสัมภาษณ์ร้านขายของฝากต่างๆ พอประเมินได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะเสียค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อของฝากและของที่ระลึกประมาณคนละ 1,000 – 2,000 บาท

ตารางที่ 5.10 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดเชียงใหม่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
กาดวโรรส	ของฝากพื้นเมือง น้ำพริกหนุ่ม แคบหมู ไส้อั่ว
กาดหลวง	เสื้อผ้าพื้นเมือง อาหารเหนือ
ถนนคนเดิน	ของที่ระลึก ผ้าพื้นเมือง ของตกแต่งบ้าน สินค้าหัตถกรรม เสื้อผ้า พวงกุญแจ โคมไฟ ภาพวาด เครื่องเงินไม้แกะสลัก เครื่องจักรสาน ผ้าไหม ผ้าฝ้าย
ถนนสายบ่อสร้างสันกำแพง	ร่มบ่อสร้าง กระดาษสา เครื่องเงิน อัญมณี ผ้าไหม เครื่องหนัง
ถนนนิมมานเหมินทร์	เสื้อผ้า เครื่องประดับ ร้านกาแฟ
ไนท์บาร์ซาร์ตลาดอนุสาร	เสื้อผ้า เสื้อผ้าพื้นเมือง อาหารพื้นเมือง ของฝากของที่ระลึกพื้นเมือง

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 522 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำ80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า2,180บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำ 80 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 522 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย1,500–5,400 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

- สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ เฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลักบ้านถวาย
- สินค้าประเภทเครื่องประดับเครื่องเงิน พลอย อัญมณีสิ่งของมีมูลค่าที่ทำด้วยมือชิ้นเล็กๆดอกไม้กระดาษสา กำไร ตุ้มหู จานชาม ภาพเขียนศิลปะโดยจิตกรอิสระ (ไนท์บาร์ซา) ภาพเขียนรูปเหมือน (ถนนคนเดิน) รากไม้ และทีวีจอ LCDเป็นต้น
- กิจกรรมอื่นๆ ที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม เช่น นวดแผนโบราณ สปา การเช่าเครื่องGPS การเพ้นท์สีกระถางต้นไม้ การเรียนนวด การเรียนทำอาหาร การเรียนรำวง (เป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวอเมริกัน) และการเรียนดนตรีพื้นเมือง (เป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวญี่ปุ่น) เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ายในการเรียนทำอาหารไทยประมาณ 700 –900 บาทต่อคน
- ค่าใช้จ่ายในการเรียนมวยไทย 2 ชั่วโมงราคา 350 บาท หากเรียนทั้งเช้าและเย็นราคา 600 บาท หากเรียนหนึ่งเดือนราคา 9,000บาท
- ค่าบริการนวดแผนไทยราคา300–500บาทสำหรับคนไทยและราคา300–1,000 บาทสำหรับชาวต่างชาติ

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 144บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 649 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 – 10,000บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ย562 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000บาท/คน/วัน

5.2.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่

ตารางที่ 5.11แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่ โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทยนักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่ 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขาและจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.11 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของเชียงใหม่ (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของเชียงใหม่	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	800	2,000	-	-	-	300	652	2,200
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	468	1,000	200	531	1,000	300	900	1,200	200	652	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	80	252	350	96	493	1,000	250	300	500	200	500	2,360
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	522	1,000	80	500	2,180	-	80	1,500	80	522	1,500
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	100	250	600	290	500	7,800	-	-	-	180	300	1,500
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	84	216	405	200	547	1,200	165	360	510	240	631	2,066
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	100	200	900	100	272	500	150	225	300	100	300	1,500
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	30	318	500	50	200	1,850	300	300	500	100	300	1,200
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	200	300	500	144	649	1,000	-	150	200	150	562	1,000

5.2.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.12 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ.2551 – 2553เชียงใหม่มีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 4.9 ล้านคนสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว46,038ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 60.27 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่เชียงใหม่ควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในเชียงใหม่แสดงไว้ในตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.12 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
เชียงใหม่	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	517,007	2,391,696	136,927	1,853,490	4,899,120
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	11	49	3	38	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	6	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน (บาท)	1,242	2,324	1,280	2,325	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	1,242	7,305	1,280	14,971	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**642**	**17,472**	**175**	**27,748**	**46,038**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**1.40**	**37.95**	**0.38**	**60.27**	**100**

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.13 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในเชียงใหม่ (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	6,015	-	7,776	13,791
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	242	3,991	123	7,777	12,134
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	130	3,707	41	5,967	9,846
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	270	3,759	11	6,227	10,267
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	642	17,472	175	27,748	46,038
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	34.42	-	28.02	29.96
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	37.69	22.84	70.31	28.03	26.36
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	20.31	21.22	23.44	21.50	21.39
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	41.99	21.52	6.25	22.44	22.30
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.14 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่ที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าเชียงใหม่จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 55,173 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในเชียงใหม่พากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยเชียงใหม่จะมีรายได้ 13,149 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 18,137 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว เชียงใหม่จะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 138,341 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 140,252 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ72ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้เชียงใหม่ได้อีกมาก

ตารางที่ 5.15 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.14 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของเชียงใหม่	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	4,332	13,791	41,293	23.88	25.00	29.44
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	4,035	12,134	26,101	22.25	21.99	18.61
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	3,184	9,846	35,933	17.56	17.85	25.62
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	1,598	10,267	35,014	8.81	18.61	24.97
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	1,314	1,494	769	7.24	2.71	0.55
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	1,330	2,361	340	7.33	4.28	0.24
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	605	1,152	222	3.34	2.09	0.16
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	846	1,774	384	4.66	3.22	0.27
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	893	2,354	197	4.92	4.27	0.14
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	13,149	46,038	138,341	72.50	83.44	98.64
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	4,988	9,135	1,911	27.50	16.56	1.36
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	18,137	55,173	140,252	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.15 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของเชียงใหม่	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	752	6,015	15,037	-	-	-	3,580	7,776	26,256
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	103	242	517	1,504	3,991	7,519	41	123	164	2,387	7,777	17,902
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	41	130	181	722	3,707	7,519	34	41	68	2,387	5,967	28,165
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	41	270	517	601	3,759	16,390	-	11	205	955	6,227	17,902
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	16	26	3	654	752	586	-	-	-	644	716	179
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	13	22	2	451	823	90	7	10	1	859	1,506	247
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	16	21	5	226	409	38	6	6	0	358	716	179
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	5	33	3	113	301	139	12	8	1	716	1,432	241
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	31	31	3	325	977	75	-	4	0	537	1,342	119
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	186	642	1,215	3,579	17,472	46,464	75	175	438	9,309	27,748	90,224
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	80	133	15	1,768	3,261	929	25	28	2	3,115	5,712	966
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	70.01	82.87	98.78	66.93	84.27	98.04	74.88	86.08	99.53	74.93	82.93	98.94
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	29.99	17.13	1.22	33.07	15.73	1.96	25.12	13.92	0.47	25.07	17.07	1.06
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	266	775	1,230	5,347	20,733	47,393	101	204	440	12,424	33,461	91,189

5.3 จังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายเป็นที่ตั้งของเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ยุคก่อตั้งอาณาจักรล้านนา มีแม่น้ำกกแม่น้ำอิง และแม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำสายสำคัญ ทำเลที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายอยู่บริเวณรอยต่อ 3 ประเทศคือไทย ลาวและพม่า หรือรู้จักกันในนามของดินแดนสามเหลี่ยมทองคำที่เป็นแหล่งผลิตฝิ่นที่สำคัญของโลก ปัจจุบันจังหวัดเชียงรายได้รับความสนใจในฐานะประตูสู่พม่า ลาว และจีนตอนใต้ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายด้านการท่องเที่ยวพอสรุปได้ดังนี้

5.3.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในเชียงราย

เชียงรายเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ผู้เยี่ยมเยือน(นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร)ที่มาจังหวัดเชียงรายเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากที่สุดรองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่การขับรถแบบวิบาก (Chiang Rai ATV) ที่ตำบลป่าซางการขี่ช้างเที่ยวบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตรการเดินป่าพิชิตยอดเขานางนอนการล่องเรือแม่น้ำกก การชมพูชี้ฟ้า ดอยแม่สลอง

ข. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่การชมวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ พระตำหนักดอยตุง วัดพระแก้ว วัดร่องขุ่น การชมพิพิธภัณฑ์บ้านดำหอฝิ่นในอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์อูบคำ

ค. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ทำบุญ ไหว้พระ ปฏิบัติธรรมตามวัดต่างๆ เช่น วัดพระสิงห์ วัดพระธาตุจอมสัก วัดพระแก้ววัดร่องขุ่น ฯลฯ

5.3.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี โดยเฉพาะช่วงเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทงบรรยากาศจะคึกคักมาก

5.3.3) ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเชียงราย

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดเชียงรายในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 53.03 ตอบว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นในภาคเหนือด้วยกัน (เชียงใหม่ พิษณุโลก ลำปาง และลำพูน) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 43.64 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่มาจากทวีปยุโรปดังแสดงในตารางที่ 5.16

ตารางที่ 5.16 สัดส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทีมีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงราย

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	28.79	ทวีปอเมริกา	12.73
อีสาน	9.09	ทวีปยุโรป	43.64
เหนือ	24.24	โอเชียเนีย	4.55
ตะวันออก	6.06	ทวีปเอเชีย	38.18
ใต้	19.70	ตะวันออกกลาง	0.91
กลาง	12.12	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.3.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเชียงราย

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ประเภทของที่พักในจังหวัดเชียงรายที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่โรงแรม (ขนาดเล็กและขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่คืนละ 600–1,200 บาทต่อห้องรวมอาหารเช้า) เกสท์เฮาส์ (ทั้งแบบห้องพัดลมและแบบห้องแอร์ โดยห้องพัดลมมักจะพักในหน้าหนาวส่วนห้องแอร์มักจะพักในหน้าร้อน คืนละ 500–700บาทต่อห้อง) โฮมสเตย์ (ดอยแม่สลอง บ้านเพื่อไทย หากพักหลายคืนมีส่วนลดให้ 50%) และแบบอื่นที่นิยม เช่น บังกะโลและรีสอร์ท (ห้องละ 650 บาทต่อคืนรวมอาหารเช้า)แต่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยบางส่วนนิยมพักบ้านตนเอง บ้านญาติ หรือบ้านเพื่อน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง 2,000 – 15,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 300บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 661 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง 2,382–4,900บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

กาแฟขายได้เป็นอย่างดีในจังหวัดเชียงราย ร้านกาแฟชื่อดังในจังหวัด เช่น กาแฟดอยช้างกาแฟวาวี กาแฟดอยตุง กาแฟอาข่าอาม่า เป็นต้น ส่วนอาหารมีราคาไม่แพง มีร้านอาหารแปลกใหม่สไตล์กรุงเทพฯยุคเก่า(วินเทจ) ตั้งอยู่ที่ริมแม่น้ำกก ค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 500 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 531 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000–1,200 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 700 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 711 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 800–900บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 716 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,500–2,500บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

เนื่องจากเชียงรายไม่มีการขนส่งทางรถไฟภายในจังหวัด ดังนั้นผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนจึงไม่พบผู้เยี่ยมเยือนที่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดและจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

- จังหวัดเชียงรายมีเขตเศรษฐกิจพิเศษรอยต่อเชียงแสน75กม.มีคาสิโน ตลาด และโรงเรียน ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวจีนเดินทางไปจำนวนมาก มีรถพาเที่ยวแบบวันเดียวกลับราคาประมาณ 800 บาทต่อคน
- รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ รถประจำทาง รถมอเตอร์ไซค์ รถสองแถว รถตู้โดยสารและรถบริการรับส่งของสถานประกอบการ
- รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ รถตุ๊กตุ๊ก รถสามล้อ(จังหวัดเชียงรายมีสมาคมรถสามล้อ)และรถแท็กซี่ (รถแท็กซี่ในเมืองคิดมิเตอร์เริ่มต้นที่ 30 บาทเป็นต้นไป รถแท็กซี่นอกเมืองคิดแบบเหมาจ่าย) รถโดยสารแบบอื่นที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม เช่น รถประจำทาง รถสองแถว รถมอเตอร์ไซค์ รถตู้โดยสาร รถจ้าง และรถเช่า
- สำหรับผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจ่ายโดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณ 300 – 1,000 บาทต่อวัน หากเติมแก๊สจะอยู่ที่ประมาณ 600 บาทต่อวัน ส่วนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจ่ายอยู่ที่ประมาณ 800 บาทต่อวัน
- ค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติคือวันละ 1,800–2,000 บาท
- ค่าเช่ารถบัสเริ่มต้นที่ 5,000 บาทขึ้นไป (แล้วแต่ระยะทางและการค้างคืน) แต่โดยเฉลี่ยแล้วหากเช่ารถบัสเพื่อเดินทางภายในจังหวัดจะมีค่าเช่าอยู่ที่ประมาณ 8,000 บาทต่อวัน

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 146บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 296 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 360 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,580–3,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

เรือโดยสารในจังหวัดเชียงรายส่วนมากใช้ในเชิงท่องเที่ยว เช่น ล่องเรือแม่น้ำกกชมหมู่บ้านกะเหรี่ยง เป็นต้น

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดเชียงรายมีการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินที่ท่าอากาศยานเชียงราย อย่างไรก็ตามจังหวัดเชียงรายไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากเชียงรายไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทั้งผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติมักนำมาเอง แต่อุปกรณ์ที่นิยมซื้อในเชียงรายได้แก่เสื้อกันฝน (ราคาตัวละ 25 – 35บาท)

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 1,000-6,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

เชียงรายมีผู้ประกอบการธุรกิจบริการนำเที่ยวทั้งภายในเชียงรายและในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย รวมทั้งบริการนำเที่ยวในต่างประเทศ การท่องเที่ยวในเชียงรายส่วนใหญ่พักค้าง 2 – 5วันรวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ ราคา 3,900 – 7,000 บาทผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาเชียงรายมากกว่าร้อยละ 91.5 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชียงรายมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 140 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 338 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 558 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 150บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 570 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,524 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 90 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 303 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 420 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 216 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 653 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,321 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่ไม่มีค่าใช้จ่าย การไปวัดส่วนใหญ่เป็นค่าทำบุญซึ่งค่าเฉลี่ยของการทำบุญของคนไทยคือคนละ 20 บาท และชาวต่างชาติคนละ 100 บาท สำหรับสถานที่ที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ วัดร่องขุ่น (ชมศิลปะของอาจารย์เฉลิมชัย) พิพิธภัณฑ์ศิลปะ (บ้านขาว บ้านดำ บ้านถวัลย์) วัด โครงการหลวงหอฝิ่น พระราชวัง โดยทั่วไปค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์สำหรับคนไทยคือ 50 บาทต่อคน ชาวต่างชาติ 80 บาทต่อคน ส่วนค่าเข้าชมพระราชวังโดยเฉลี่ยประมาณ 200-500 บาท

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 500 – 2,000 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 344บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย 540 – 3,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 800 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,020–1,500 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กิจกรรมบันเทิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมได้แก่ทัวร์คาสิโน โดยประมาณร้อยละ 15 ของผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมดมาทัวร์คาสิโนโดยเฉพาะทัวร์คาสิโนให้บริการรถรับส่งฟรี ผู้จัดทัวร์คาสิโนสามารถเบิกค่าน้ำมันค่าที่พักและอาหารได้ ส่วนกิจกรรมบันเทิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมได้แก่ การชมภาพยนตร์ ทัวร์คาสิโน การชมการแสดง และคาราโอเกะ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมได้แก่กอล์ฟ ขี่จักรยาน ขี่ช้างผจญภัย(กระเหรี่ยงรวมมิตร) และปีนเขา กิจกรรมปีนเขามักเล่นที่ดอยแม่สลอง ดอยช้าง ดอยวาวี หรือดอยตุง โดยมีค่าใช้จ่ายดังนี้

- กอล์ฟเฉลี่ย 1,000 บาทต่อวัน ผู้เล่นส่วนใหญ่เป็นคนไทย
- ค่าเช่าจักรยาน 100–200บาทต่อวัน
- ค่านั่งเรือชมทัศนียภาพแม่น้ำกกค่าเช่าเรือเหมาลำ 900 – 1,000 บาท นั่งได้ 8 คน ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง
- ค่านั่งช้างจากท่าเรือในตัวเมืองไปยังบ้านกระเหรี่ยงรวมมิตร เพื่อนั่งช้างเที่ยวชมป่าและชมวิถีชีวิตชาวเขาราคา 200 – 300บาทต่อเชือก ใช้เวลานั่งช้าง 30 นาที

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 85บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 813 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย1,860 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,800–4,000 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

- ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้อเสื้อผ้า เช่น เสื้อม่อฮ่อมหรือเสื้อผ้าพื้นเมืองคล้ายม่อฮ่อมมีหลากสีให้เลือกเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนจากภาคใต้และภาคอีสานเสื้อผ้าอื่นๆ ที่นิยม เช่น กางเกงเล เสื้อหนาว ผ้าพันคอ ถุงมือ ผ้าไหม ผ้าทอมือ เสื้อถักผ้าฝ้ายเสื้อทอผ้าฝ้าย เสื้อกันฝนและเสื้อยืดสกรีนลายค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 150 – 300 บาทต่อคน
- ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติไม่นิยมซื้อเสื้อผ้ามากนัก แต่ที่พอจะซื้อกันบ้างได้แก่ ผ้าพันคอ เสื้อผ้าพื้นเมืองกางเกงเล และเสื้อยืดสกรีนลาย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 200 – 500บาทต่อคน
- ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้อของฝากโดยเฉพาะชาอู่หลงซึ่งเป็นของฝากขึ้นชื่อของจังหวัด (ชาอู่หลงเบอร์ 12 ราคา 1,000 –1,200 บาท/กก. ชาอู่หลงก้านอ่อนราคา 1,800 – 2,000 บาท/กก. ชาเขียวราคา 150– 350 บาท/กก.) โดยผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมีค่าซื้อชาเฉลี่ย 500 – 1,000 บาทต่อคน
- สินค้าอื่นๆ ที่นิยมซื้อได้แก่สินค้าหัตถกรรมโดยคนไทยจะใช้จ่ายประมาณ 100 – 200 บาทต่อคน ส่วนชาวต่างชาติจะซื้อประมาณ 200 – 250 บาทต่อคน
- สำหรับค่าใช้จ่ายของฝากประเภทขนมและอาหาร เช่น ไวน์ท้องถิ่น ข้าวซอยตัด ข้าวแต๋น กล้วยตาก และผลไม้ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 100 – 200 บาทต่อคน และค่าใช้จ่ายสินค้าจากสมุนไพรต่างๆ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 100 – 200 บาทต่อคน

ตารางที่ 5.17 **แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดเชียงราย**

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
สามเหลี่ยมทองคำ	กำไล ผ้าพันคอ สิ่งของเล็กๆ ที่เอากลับประเทศได้ง่าย
วัดร่องขุ่น	ชา กาแฟ ผ้าคลุม รองเท้าชาวดอย อาหารว่าง หมูยอ
ดอยแม่สลอง	หมูยอ ของแห้งของหมักดอง
แม่สาย	เมล็ดทานตะวัน ผลไม้
แม่สลอง	ชา

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 180บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 880 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 2,000 – 15,000 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 600บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,000 – 10,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 507บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ1,500บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,500–7,600 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สำหรับจังหวัดเชียงราย สินค้าที่มีลักษณะเพื่อการท่องเที่ยวจำเพาะ ได้แก่

■ สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมได้แก่เฟอร์นิเจอร์หวาย เครื่องประดับ และภาพเขียนศิลปะ ภาพเขียนศิลปะถ้าเป็นของศิลปินชื่อดังส่วนใหญ่มีราคาสูงมาก อย่างเช่นภาพเขียนถวัลย์ราคาเป็นหลักล้าน ถ้าเป็นของศิลปินท้องถิ่นทั่วไปราคาอยู่หลักพัน สถานที่ที่หาซื้อภาพเขียนได้ เช่น วัดร่องขุ่น บ้านดินดำ ม่อนดินแดง เป็นต้นโดยเฉลี่ยจะใช้จ่ายประมาณคนละ 500 บาท

■ สำหรับสินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมได้แก่เครื่องประดับ เครื่องเงินพลอยหยก เฟอร์นิเจอร์หวาย และภาพเขียนศิลปะ โดยเฉลี่ยมีค่าใช้จ่ายประมาณคนละ 1,000 บาท

■ กิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมได้แก่นวดแผนโบราณ นวดน้ำมัน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายประมาณคนละ 200-500 บาทต่อการนวด 1–2ชั่วโมง

■ สปาทั่วไป สปาเท้าปลา มีค่าใช้จ่ายประมาณ 500 – 4,000 บาท

■ การเรียนทำอาหารซึ่งเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000 – 1,200 บาท

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 150บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 79บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย530 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในด้านนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 105บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 565บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง1,500–2,000 บาท/คน/วัน

5.3.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในเชียงราย

ตารางที่ 5.18 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในเชียงราย โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่มคือนักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในเชียงราย 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.18 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของเชียงราย (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของเชียงราย	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	600	2,000	-	-	-	300	661	2,382
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	531	1,000	200	700	1,000	200	711	800	200	716	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	146	296	360	100	300	1,580	100	300	600	100	500	3,000
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	180	880	2,000	80	600	3,000	80	507	1,500	80	500	1,500
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	100	300	1,000	-	-	-	200	300	1,000
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	140	338	350	150	570	1,524	90	303	420	216	653	2,321
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	50	200	500	100	344	540	100	500	800	100	300	1,020
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	50	500	1,000	85	813	1,860	-	-	-	100	500	2,800
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	150	500	1,000	79	300	530	-	-	-	105	565	1,500

5.3.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงราย

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ดังนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.19 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553เชียงรายมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 1.9 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 12,553 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 62.30 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในเชียงรายที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่เชียงรายควรจะได้จากผู้

เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในเชียงรายแสดงไว้ในตารางที่ 5.20

ตารางที่ 5.19 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
เชียงราย	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	205,048	1,214,955	80,510	402,724	1,903,237
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	11	64	4	21	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	4	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	1,707	2,200	1,518	2,378	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	1,707	6,437	1,518	10,579	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**350**	**7,820**	**122**	**4,260**	**12,553**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**2.79**	**62.30**	**0.97**	**33.94**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.20 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในเชียงราย (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	2,133	-	1,185	3,318
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	109	2,488	57	1,283	3,938
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	61	1,066	24	896	2,047
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	181	2,133	41	896	3,250
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	350	7,820	122	4,260	12,553
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	27.27	-	27.82	26.43
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	31.08	31.82	46.84	30.12	31.37
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	17.36	13.64	19.76	21.03	16.31
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	51.56	27.27	33.40	21.03	25.89
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.21 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเชียงรายที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าเชียงรายจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 15,447ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในเชียงรายพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยเชียงรายจะมีรายได้ 3,063ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 4,206ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว เชียงรายจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 42,886 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 43,275 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 72 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้เชียงรายได้อีกมาก

ตารางที่ 5.22 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงรายทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.21 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของเชียงราย	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	893	3,318	11,377	21.23	21.48	26.29
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,126	3,938	6,512	26.77	25.49	15.05
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	573	2,047	11,114	13.62	13.25	25.68
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	471	3,250	13,883	11.20	21.04	32.08
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	214	321	53	5.09	2.08	0.12
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	287	658	97	6.82	4.26	0.22
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	166	368	39	3.95	2.38	0.09
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	326	1,111	152	7.75	7.19	0.35
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	150	436	48	3.57	2.82	0.11
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	3,063	12,553	42,886	72.82	81.26	99.10
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1,143	2,894	390	27.18	18.74	0.90
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	4,206	15,447	43,275	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.22 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเชียงรายตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของเชียงราย	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	355	2,133	7,109	-	-	-	538	1,185	4,268
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	41	109	205	711	2,488	3,555	16	57	64	358	1,283	2,688
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	30	61	74	355	1,066	5,616	8	24	48	179	896	5,375
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	37	181	410	284	2,133	10,664	6	41	121	143	896	2,688
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	107	213	36	-	-	-	108	108	18
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	9	14	1	160	405	54	2	5	0	116	234	42
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	3	8	1	107	245	19	2	8	1	54	108	18
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	10	33	3	198	791	84	-	-	-	119	287	65
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	9	21	2	84	213	19	-	-	-	56	202	27
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	108	350	689	1,706	7,820	26,944	31	122	233	1,218	4,260	15,019
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	31	75	7	655	1,868	212	5	13	1	452	938	170
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	77.47	82.28	99.01	72.27	80.72	99.22	86.96	90.43	99.58	72.94	81.95	98.88
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	22.53	17.72	0.99	27.73	19.28	0.78	13.04	9.57	0.42	27.06	18.05	1.12
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	139	425	696	2,361	9,688	27,156	35	135	234	1,671	5,199	15,189

5.4 จังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่างมีประวัติศาสตร์อันยาวนานควบคู่กับประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำน่านกับแม่น้ำแควน้อยบริเวณวัดจุฬามณีซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ของพิษณุโลก และยังคงเรียกกันติดปากว่าเมืองสองแควเรื่อยมาผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกด้านการท่องเที่ยวพอสรุปได้ดังนี้

5.4.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดพิษณุโลกเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงศาสนามากที่สุด รองลงมาเป็นการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ก. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่การเที่ยวชมวัดสำคัญ เช่น วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร(วัดใหญ่)วัดนางพญาหรือวัดราชบูรณะการชมพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑ์บ้านจ่าทวี และพระราชวังจันทน์

ข. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่การไหว้พระ ทำบุญ และการปฏิบัติธรรมในวัดสำคัญต่างๆ เช่น วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร(วัดใหญ่) วัดนางพญาหรือวัดราชบูรณะ

ค. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงล่องแก่งลำน้ำเข็ก

5.4.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี โดยเฉพาะช่วงเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทงบรรยากาศจะคึกคักมาก อาจเป็นเพราะแพ็คเกจทัวร์ในพื้นที่แถบนี้ส่วนใหญ่เป็นแบบเที่ยวหลายจังหวัดด้วยกันหรือผู้เยี่ยมเยือนไปเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงแล้วมาแวะพักที่พิษณุโลกบ่อยครั้ง

5.4.3) ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดพิษณุโลก

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดพิษณุโลกในปี 2555/2556สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 44.97 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากภาคกลาง และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 43.44 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่มาจากทวีปเอเชียด้วยกัน ดังแสดงในตารางที่ 5.23

ตารางที่ 5.23 สัดส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดพิษณุโลก

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน(ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	20.81	ทวีปอเมริกา	12.30
อีสาน	11.41	ทวีปยุโรป	38.52
เหนือ	14.77	โอเชียเนีย	5.74
ตะวันออก	2.68	ทวีปเอเชีย	43.44
ใต้	4.03	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	44.97	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	1.34		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.4.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดพิษณุโลก

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลกด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ส่วนมากผู้เยี่ยมเยือนนิยมมาพักโรงแรมที่พิษณุโลกเพื่อเที่ยวจังหวัดข้างเคียง 3–4วัน เพราะพิษณุโลกมีโรงแรมราคาไม่แพงและมีสถานที่สำหรับเที่ยวกลางคืนด้วย พิษณุโลกมีโรงแรมที่เน้นเจาะกลุ่มลูกค้าประเภทนักขาย (Salesman) ซึ่งจะมาพักค้างกันนานครึ่งเดือน ราคาที่พักประเภทโรงแรมประมาณ 450–1,500 บาทต่อคืน

อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ในฤดูหนาวจะมีผู้เยี่ยมเยือนมาพักจำนวนมาก โดยนิยมกางเต็นท์นอนคืนละ 150–1,200 บาทขึ้นอยู่กับขนาดเต็นท์ ส่วนราคาบ้านพักอุทยานบนภูหินร่องกล้าประมาณ 800–2,400 บาทต่อคืนและราคาบ้านพักอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงประมาณ 1,000 – 5,000 บาทต่อคืน

ที่พักแบบโฮมสเตย์สามารถหาได้ที่บางกระทุ่มตกราคาคืนละ400–500 บาทผู้เยี่ยมเยือนบางส่วนเข้าพักค้างที่วัดป่าน้ำโจน วัดใหญ่ หรือวัดเขายายชี เพื่อปฏิบัติธรรม นอกจากนี้ยังมีบ้านรับรองของทางราชการเช่น บ้านพักที่ค่ายนเรศวรและค่ายเอกาทศรถ เป็นต้น และที่พักแบบอื่นที่นิยมเช่น เกสท์เฮาส์ บังกะโล และรีสอร์ท เป็นต้น

ที่พักในจังหวัดที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล โฮมสเตย์ กางเต็นท์ และบ้านรับรองของทางราชการหรือเอกชน โดยราคาที่พักโดยทั่วไปประมาณ 500–3,500 บาทต่อคืน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 349 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง 1,500–3,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 150 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พัก 3,600 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 150–500 บาทต่อวัน ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ200–800บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000–1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 180 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม300บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 198บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,800 – 2,400บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

ระยะทางระหว่างกรุงเทพฯ ถึงพิษณุโลกประมาณ 398 กิโลเมตร อัตราค่าโดยสาร (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ราคาประมาณ 324 บาท ชั้นที่ 2 ราคาประมาณ 159บาท และชั้นที่ 3 ราคาประมาณ 69 บาท

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนพบว่าผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลกไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ รถสองแถวแบบประจำทางและแบบเหมา รถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่มิเตอร์(เริ่มต้นที่ 35 บาท ถ้าโทรเรียกจะคิดเพิ่มอีก 20 บาทและราคาแบบเหมาเริ่มต้นที่150 บาท) รถสามล้อเครื่อง มอเตอร์ไซด์รับจ้าง รถตู้โดยสาร และรถรางชมเมือง ค่าโดยสารโดยทั่วไปประมาณ 20–100บาท ส่วนรถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ รถสองแถว รถแท็กซี่ รถสามล้อเครื่องมอเตอร์ไซด์รับจ้าง และรถตู้โดยสาร ค่าโดยสารโดยทั่วไปประมาณ 50–300 บาท

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 500 – 1,000 บาทต่อวัน ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่ซื้อแพ็คเกจทัวร์หรือบริษัททัวร์จากเชียงใหม่ส่งต่อมาเพื่อขับรถoff-road มาเอง โดยอาจมาเป็นครอบครัวและมีไกด์นั่งรถไปด้วย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 1,000 บาทต่อวัน

ค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติวันละ 1,800 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) ส่วนค่าเช่ารถบัสจะอยู่ที่ประมาณ 12,000 บาทต่อวัน (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง)

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 54บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 281 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 348 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ 64 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 376 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 300–500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 299 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

เรือโดยสารในจังหวัดพิษณุโลกส่วนมากใช้ในเชิงท่องเที่ยว เช่น ล่องเรือชมแม่น้ำน่าน ราคาประมาณ 150–250บาท

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดพิษณุโลกมีการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินที่ท่าอากาศยานพิษณุโลก อย่างไรก็ตามจังหวัดพิษณุโลกไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากพิษณุโลกไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ กล้องถ่ายรูป รองเท้า ถุงนอนและเต็นท์ ส่วนอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมได้แก่ กล้องถ่ายรูป และรองเท้า ทั้งนี้ราคาถุงนอนและเต็นท์อยู่ที่ประมาณ 200–600บาทกล้องถ่ายรูปมักนิยมเป็นกล้องราคาถูกประมาณ 2,000 บาท

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 120บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 560–1,000บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 120บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย500–1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

พิษณุโลกมีผู้ประกอบการธุรกิจบริการนำเที่ยวทั้งภายในพิษณุโลกและในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย รวมทั้งบริการนำเที่ยวในต่างประเทศ การท่องเที่ยวพิษณุโลกส่วนใหญ่มักเที่ยวรวมกับจังหวัดใกล้เคียงเช่นจังหวัดในภาคเหนือด้วยกัน และมักพักค้างคืน2คืน ราคาประมาณ4,200 บาท ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาพิษณุโลกมากกว่าร้อยละ 37นิยมจัดการเดินทางเอง

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 46บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 144 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 404 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 109บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 307 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 930 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองที่ 75บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 114 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 180 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองอื่นขั้นต่ำที่ 209บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 405 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,885 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ การชมพิพิธภัณฑ์บ้านจ่าทวี (ค่าเข้าชมสำหรับผู้ใหญ่ 50 บาท และเด็ก 20 บาท) พิพิธภัณฑ์ชาวแพ (ไม่เสียค่าเข้าชม) และพิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร การชมพระราชวังจันทน์ การเที่ยวงานประจำปีวัดใหญ่ (วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร) การชมสวนนกไทยศึกษา(ค่าเข้าชมสำหรับผู้ใหญ่ 50 บาท และเด็ก 20 บาท) การชมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ชมประเพณีการแข่งเรือยาว และประเพณีปักธงชัยของชาวนครไทย โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยทั่วไปประมาณ 50–100 บาทต่อคน

ส่วนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ การชมพิพิธภัณฑ์ วัดสำคัญ พระราชวัง และการชมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยทั่วไปประมาณ 50–200บาทต่อคน

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 76บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 760 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 20บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 700 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 380 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 500 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาและนันทนาการที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ล่องแก่งลำน้ำเข็ก(ค่าเล่นครั้งละ750–1,000 บาทต่อคน ถ้ามาหลายคนจะมีส่วนลดเพิ่มอีก) เล่นกอล์ฟ ขี่จักรยาน และแข่งเรือยาว (ซึ่งจะมีปลายปีและมีผู้เยี่ยมเยือนจำนวนมากในช่วงเทศกาล) ส่วนกีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ ล่องแก่งและขี่จักรยาน

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 20 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 90 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 20 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 380–500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

เสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เสื้อผ้าพื้นเมืองและเสื้อเข็ก ส่วนเสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมคล้ายกัน ได้แก่ เสื้อยืดสกรีนลายประจำจังหวัด ชุดว่ายน้ำ ผ้าทอ และผ้าฝ้าย ค่าเสื้อผ้าของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 300–500บาทต่อคน ส่วนค่าเสื้อผ้าของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 1,000 บาทต่อคน

ของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม เช่น เรือจำลองเรือนไทยจำลอง โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,500 – 15,000 บาทของฝากประเภทขนมและอาหาร เช่นกล้วยตาก กล้วยกวน กล้วยอบ มะขาม น้ำตาลสดวัดโบสถ์ มะม่วงกวน ไวน์ (ราคา 100 บาทต่อขวด) น้ำสมุนไพรต่างๆ เช่น น้ำใบเตยหรือน้ำตะไคร้ (ราคา20 บาทต่อขวด) และสินค้าประเภทอื่นๆ เช่นไม้สำหรับนวดเท้า ไม้เกาหลัง หมอนปัก หรือกระเป๋าถือ (ค่าใช้จ่ายประมาณ 100–200บาทต่อคน)

ตารางที่ 5.24 **แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดพิษณุโลก**

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
ถนนคนเดิน	เสื้อผ้า ของใช้อื่นๆ
พิพิธภัณฑ์ผ้า	กระเป๋า เสื้อผ้า ผ้าไหม
ร้านก้านกล้วย	สินค้า OTOP เช่น กล้วยตาก กล้วยกวน กล้วยอบ มะขาม น้ำตาลสดวัดโบสถ์ มะม่วงกวน ไวน์
ร้านสุมาลี	สาลี่สุพรรณ
วัดเขาสมอแครง	เครื่องราง พระเครื่อง
วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่)	พระเครื่อง พระบูชา กรอบรูปพระพุทธชินราช หัตถกรรมพื้นบ้าน พัด หมอน สมุนไพร ถั่วทอด กล้วยตาก ขนม หมี่ชั่ว หมาบางแก้ว
วัดจันทร์ตะวันตก	สินค้า OTOP เช่น กล้วยตาก
วัดนางพญา	พระนางพญา

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ397 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 1,000 – 3,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย1,300 – 11,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,800บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

- สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องแกะสลักชิ้นเล็กเซรามิก กรอบรูปพระพุทธชินราช พระเครื่อง พระพุทธรูป เรือจำลอง ของเล่นที่ทำจากไม้ เครื่องปั้นดินเผา มีดอรัญญิก และเครื่องประดับ ส่วนสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องประดับ ค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าเหล่านี้ประมาณ 1,000 – 1,500 บาทต่อคน
- กิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ นวดแผนโบราณ สปา เรียนร้อยมาลัย เรียนทำขนมไทย เรียนศิลปะพื้นบ้าน เช่น โรงเรียนพิษณุโลกบางแห่งสอนฟันดาบ การแสดงตามเทศกาล แต่ไม่ได้เปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ นวดแผนโบราณ และสปา โดยค่านวดแผนโบราณประมาณ 150–400บาทต่อคน และค่าบริการสปาประมาณ 600–800บาทต่อคน

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง950 – 3,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 117 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,150–2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 270 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 950 บาท/คน/วัน

5.4.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลก

ตารางที่ 5.25แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลก โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลก 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.25 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของพิษณุโลก(บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของพิษณุโลก	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	349	1,500	-	-	-	150	500	3,600
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	100	200	1,000	200	300	1,000	100	180	300	198	300	1,800
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	54	281	348	64	376	600	150	200	300	200	299	500
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	397	1,000	80	300	1,300	-	80	300	80	600	1,800
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	120	300	560	120	300	500	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	46	144	404	109	307	930	75	114	180	209	405	1,885
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	76	100	760	20	40	700	100	300	500	100	380	500
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	20	50	90	20	100	380	-	-	-	150	250	383
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	110	200	950	117	300	1,150	-	-	-	100	270	950

5.4.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลก

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.26 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553พิษณุโลกมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 2.1 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 5,637 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 71.99 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลกที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่พิษณุโลกควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในพิษณุโลกแสดงไว้ในตารางที่ 5.27

ตารางที่ 5.26 **การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 1**

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
พิษณุโลก	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	710,733	1,133,866	68,245	194,880	2,107,725
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	34	54	3	9	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	3	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	878	1,325	460	1,699	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	878	3,579	460	4,738	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**624**	**4,058**	**31**	**923**	**5,637**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**11.07**	**71.99**	**0.56**	**16.38**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.27 **การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 1**

รายการค่าใช้จ่ายในพิษณุโลก (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,069	-	272	1,340
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	142	919	12	163	1,236
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	200	1,152	14	162	1,528
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	282	919	5	326	1,533
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	624	4,058	31	923	5,637
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	26.33	-	29.43	23.78
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	22.78	22.65	39.13	17.66	21.94
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	32.04	28.38	43.48	17.58	27.10
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	45.18	22.65	17.39	35.32	27.19
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.28 คือ รายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลกที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่า พิษณุโลกจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 6,539 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในพิษณุโลกพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยพิษณุโลกจะมีรายได้ 1,885 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 2,414 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว พิษณุโลกจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 19,394 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 19,547 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 78 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้พิษณุโลกได้อีกมาก

ตารางที่ 5.29 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของพิษณุโลกทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.28 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของพิษณุโลก	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	388	1,340	6,552	16.07	20.49	33.52
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	798	1,236	4,773	33.06	18.90	24.42
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	353	1,528	2,378	14.62	23.37	12.17
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	345	1,533	5,692	14.29	23.44	29.12
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	136	226	19	5.63	3.46	0.10
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	146	254	42	6.05	3.88	0.21
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	53	84	30	2.20	1.28	0.15
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	47	95	14	1.95	1.45	0.07
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	147	242	47	6.09	3.70	0.24
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	1,885	5,637	19,394	78.09	86.21	99.22
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	529	902	152	21.91	13.79	0.78
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	2,414	6,539	19,547	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.29 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของพิษณุโลกตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของพิษณุโลก	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	306	1,069	4,595	-	-	-	82	272	1,957
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	71	142	711	613	919	3,063	7	12	20	108	163	979
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	38	200	247	196	1,152	1,838	10	14	20	109	162	272
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	57	282	711	245	919	3,982	-	5	20	43	326	979
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	26	43	4	110	184	15	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	10	21	3	100	188	28	2	2	0	34	44	10
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	16	14	5	18	25	21	2	4	0	16	41	3
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	4	7	1	18	61	12	-	-	-	24	27	2
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	23	28	7	108	184	35	-	-	-	16	29	5
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	166	624	1,669	1,360	4,058	13,478	17	31	61	341	923	4,186
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	79	113	20	355	642	112	4	6	0	91	142	20
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	67.71	84.68	98.84	79.31	86.35	99.18	82.64	84.75	99.25	78.91	86.69	99.52
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	32.29	15.32	1.16	20.69	13.65	0.82	17.36	15.25	0.75	21.09	13.31	0.48
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	246	737	1,688	1,715	4,700	13,590	21	37	62	433	1,065	4,206

ภาคใต้

ภาคใต้มีรายได้จากการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 179,518ล้านบาทต่อปีในช่วงปี 2551 – 2552นับว่ามากเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพฯ สามจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในภาคใต้ คือ ภูเก็ตสุราษฎร์ธานี และกระบี่ โดยจังหวัดทั้งสามมีรายได้เฉลี่ยร้อยละ 82.39 ของรายได้จากการท่องเที่ยวในภาคใต้ (ตารางที่ 5.30) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้คัดเลือก 3 จังหวัดนี้เป็นจังหวัดเป้าหมายในการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาของจังหวัดทั้งสามเมื่อรวมกันจะสามารถสะท้อนให้เห็นผลกระทบต่างๆที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อภาคใต้โดยรวมด้วย

ตารางที่ 5.30 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคใต้ (ล้านบาท)

	2552	2551	2550	รายรับเฉลี่ยช่วง 3ปี	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในภาค	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในประเทศ
ภาคใต้	**182,210**	**185,073**	**171,271**	**179,518**	**100.00%**	**23.89%**
1. ภูเก็ต	94,007	101,684	94,240	96,644	53.84%	12.86%
2. สุราษฎร์ธานี	36,516	23,785	21,901	27,401	15.26%	3.65%
3. กระบี่	20,059	26,806	24,729	23,865	13.29%	3.18%
รวม 3 จังหวัด	150,582	152,275	140,870	147,910	82.39%	19.69%

5.5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดในภาคใต้ตอนบนที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและโบราณคดีเก่าแก่ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวและอุทยานแห่งชาติหลายแห่ง มีสภาพภูมิประเทศทั้งที่ราบสูงแบบภูเขาและที่ราบชายฝั่ง มีพื้นที่ครอบคลุมถึงในบริเวณอ่าวไทย ทั้งบริเวณที่เป็นทะเลและเป็นเกาะมีชื่อเสียง เช่น เกาะสมุย เกาะพะงัน และหมู่เกาะอ่างทอง ส่วนสถานที่สำคัญภายในจังหวัดนั้นมีทั้งแหล่งโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติทั้งอุทยานแห่งชาติทางบกและอุทยานแห่งชาติทางทะเล น้ำตก เกาะ แม่น้ำ เขื่อน วัด และพระอารามหลวง เป็นต้น เป็นอีกจังหวัดหนึ่งทางใต้ที่เป็นที่สนใจของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

5.5.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ผู้เยี่ยมเยือนที่มายังสุราษฎร์ธานีเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงบันเทิงและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยมได้แก่เดินป่าอุทยานแห่งชาติเขาสกล่องแพที่เขื่อนรัชชประภา(เขื่อนเชี่ยวหลาน)เที่ยวเกาะสมุยและเกาะพงัน

ข. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่กีฬาทางน้ำ เช่น บานานาโบ๊ท เจ็ตสกี แล่นเรือที่เกาะสมุยเล่นกอล์ฟที่สันติบุรี สมุย

ค. การท่องเที่ยวเชิงบันเทิง

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ฟูลมูนเกาะพะงัน ฟูลมูนเกาะสมุย

ง. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่การชมวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น วัดสวนโมกขพลาราม หรือวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหารการชมพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา

5.5.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี โดยเฉพาะช่วงเทศกาล เช่น ฟูลมูน บรรยากาศจะคึกคักมาก

5.5.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 48.65 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากภาคใต้ และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชียด้วยกัน ดังแสดงในตารางที่ 5.31

ตารางที่ 5.31 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	35.14	ทวีปอเมริกา	6.25
อีสาน	2.70	ทวีปยุโรป	40.63
เหนือ	8.11	โอเชียเนีย	1.56
ตะวันออก	2.70	ทวีปเอเชีย	51.56
ใต้	48.65	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	2.70	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.5.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน (อุทยานแห่งชาติเขาสก) กางเต็นท์ บ้านรับรองของทางราชการ (เขื่อนรัชชประภา) โฮมสเตย์ (กาญจนดิษฐ์-ฟาร์มเลี้ยงหอย เกาะพะงัน และอำเภอบางใบไม้) วัด (เพื่อปฏิบัติธรรม) เรือนแพ (อุทยานแห่งชาติเขาสก) อพาร์ทเม้นท์และมีนักท่องเที่ยวบางส่วนพักบ้านตนเอง บ้านญาติ หรือบ้านเพื่อน โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยมักพักค้างเฉลี่ย 2 วัน อนึ่งที่พักระดับราคา 400 บาทต่อคืนมักจะเต็มเพราะพ่อค้าแม่ค้าใช้พักระหว่างเดินทางทำธุรกิจ ส่วนที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน โฮมสเตย์ เรือนแพ และอพาร์ทเม้นท์ โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมักพักเฉลี่ย 5 – 7วัน

โรงแรมโดยทั่วไปมีราคาประมาณ 500–5,000บาทต่อคืน โรงแรมบนเกาะสมุยมีราคาอย่างต่ำ 2,000 บาทต่อคืนและสูงถึง 10,000 บาทต่อคืน บนเกาะพะงันส่วนใหญ่เป็นโรงแรมระดับ 3 ดาว

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 512 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 2,600 – 11,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 200 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 432 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 3,000 – 6,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 500 บาทต่อวัน ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 1,000 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 274 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 550 – 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 512 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 2,600 – 11,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 500 – 2,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 494 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,500– 2,500 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ปัจจุบันมีรถไฟสายกรุงเทพฯ–สุราษฎร์ธานีเปิดให้บริการทุกวันทั้งรถธรรมดา รถเร็ว รถด่วน รถด่วนพิเศษ ผ่านจังหวัดนครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร โดยวิ่งระยะทางประมาณ 651 กิโลเมตร มีอัตราค่าโดยสาร (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ราคาประมาณ 519 บาท ชั้นที่ 2 ราคาประมาณ 248 บาท และชั้นที่ 3 ราคาประมาณ 107 บาท

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่าทั้งนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่าทั้งนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ รถตุ๊กตุ๊ก 4ล้อ รถประจำทาง รถสองแถวประจำทาง รถแท็กซี่ รถสามล้อ รถมอเตอร์ไซค์เช่า รถมอเตอร์ไซค์รับจ้างและรถตู้โดยสาร รถแท็กซี่ (ไม่มีมิเตอร์) ที่เกาะสมุย ส่วนรถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ รถประจำทาง รถแท็กซี่ รถสามล้อ รถตุ๊กตุ๊ก 4ล้อ รถมอเตอร์ไซค์เช่า รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง และรถตู้โดยสาร

- รถประจำทางหรือรถสองแถว(รถแดง) มีราคา 10–20 บาท หากวิ่งต่างอำเภอมีราคา 20–80 บาท
- รถแท็กซี่ (ไม่มีมิเตอร์) เหมาจากสถานีรถไฟไปในเมืองสุราษฎร์ธานีราคา 140 บาท
- รถตุ๊กตุ๊กราคา20–100บาท
- รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง (นิยมมาก) ราคาตามระยะทางประมาณ 40 บาท
- รถตู้เหมาจากสนามบินไปในเมืองสุราษฎร์ธานี (รถพันทิพ) ราคา 100 บาท จากในเมืองสุราษฎร์ธานีไปเขื่อนรัชชประภาราคา100 บาท
- รถตู้เช่าของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ1,500 – 1,900 บาท (ไม่รวมน้ำมัน) ส่วนค่าเช่ารถตู้ของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ1,500 – 3,000 บาท(ไม่รวมน้ำมัน)
- รถบัสเช่าของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 12,000 บาท ส่วนค่าเช่ารถบัสของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 12,000 – 30,000บาท
- สุราษฎร์ธานีมีสถานที่ท่องเที่ยวค่อนข้างไกลจึงใช้น้ำมันค่อนข้างมาก ค่าน้ำมันในการเที่ยวให้ทั่วของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 1,000–2,000 บาทต่อวันส่วนค่าน้ำมันในการเที่ยวให้ทั่วของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 500–1,000 บาทต่อวัน

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 64 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 170 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 490 – 500 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 208 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 900 – 1,200 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 400 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 459 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

เรือโดยสารในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เช่น เรือเฟอร์รี่มีค่าโดยสารไปเกาะสมุยหรือเกาะพะงันประมาณ 150–200บาท แต่ถ้าหากนำรถลงเรือไปเกาะสมุยด้วยจะมีค่าใช้จ่าย 600 บาท และไปเกาะพะงันราคา 900 บาท สำหรับเรือท่องเที่ยวและเรือหางยาวมีค่าโดยสารเหมาจ่าย 1,000 – 6,000 บาท

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 194 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 500 – 600 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 190 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 500 – 900บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

สุราษฎร์ธานีไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากสุราษฎร์ธานีไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มักไม่ซื้ออุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวมากนัก แต่ที่มีซื้อกันบ้างได้แก่ กล้องถ่ายรูป เต็นท์ ถุงนอน และแว่น เช่นเดียวกับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่มักไม่ซื้อเช่นกัน แต่ที่มีซื้อกันบ้างได้แก่ กล้องถ่ายรูปและเต็นท์ โดยกล้องถ่ายรูปมีราคาประมาณ 10,000 – 20,000 บาท โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 200–500 บาท

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 500 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 5,000 – 10,000บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นเกาะเช่น เกาะสมุย เกาะเต่า เกาะนางยวน เกาะพะงัน ฯลฯ ดังนั้นผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจึงนิยมทัวร์เกาะต่างๆ เช่น เที่ยวแบบ City tour รอบเกาะ 1 วัน (เกาะสมุยและเกาะพะงัน) ราคาประมาณ

900–1,200 บาทแพ็คเก็จทัวร์แบบค้าง1 – 5คืนค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 900 บาทขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาสุราษฎร์ธานีมากกว่าร้อยละ 95 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในสุราษฎร์ธานีมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 49บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 133 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 312 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 150บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 389 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 1,500 – 5,900บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 90 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 210 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 330 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่177 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 472 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,400 – 10,000 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ วัดสวนโมกข์ พระบรมธาตุไชยา ปาร์ตี้ฟลูมูน ตลาดน้ำบ้านดอน ตลาดน้ำสมหวัง ถนนคนเดิน ชมดอกไม้ประจำจังหวัด งานประเพณีชักพระ อุทยานแห่งชาติเขาสก ถ้ำขมิ้น และชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา ส่วนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ ปาร์ตี้ฟลูมูน วัดสวนโมกข์ พระบรมธาตุไชยา ตลาดน้ำบ้านดอน ตลาดน้ำสมหวัง ถนนคนเดิน ถ้ำขมิ้น และชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 40 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 93 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 133– 200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 235 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 500 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 235 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 5,000 –7,000 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กิจกรรมและแหล่งบันเทิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ปาร์ตี้ฟลูมูนเกาะพะงันและเกาะสมุยสวนน้ำโคโคสแปรช (เกาะสมุย) สวนเสือและสัตว์น้ำสมุย ชมการฝึกลิงที่วิทยาลัยฝึกลิงเพื่อการเกษตร ชมสวนสัตว์ซาฟารี ชมศิลปะศรีวิชัย ล่องเรือชมหิ่งห้อย ชมหินตาหินยาย และนั่งช้างเกาะสมุย ส่วนกิจกรรมและแหล่งบันเทิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ ปาร์ตี้ฟลูมูนเกาะพะงันและเกาะสมุย สวนสัตว์ซาฟารี ชมการแสดงมวยไทย ชมการแสดงสัตว์ ชมการแสดงคาบาเร่ต์ ชมศิลปะศรีวิชัย ล่องเรือชมหิ่งห้อย หินตาหินยาย เดินช้าง และสวนสนุก ค่าใช้จ่ายโดยรวมเกี่ยวกับกิจกรรมบันเทิงประมาณ 750–1,000 บาท

- สุราษฎร์ธานีมีโรงเรียนสอนดำน้ำหลายแห่งโดยที่ราคาไม่แพง เช่น เกาะเต่ามีโรงเรียนดำน้ำลึกจำนวนมากที่สุดในเอเชีย มีค่าใช้จ่ายในการดำน้ำ 2,400 – 5,000บาท
- ปีนเขาที่หมู่เกาะอ่างทองตำบลคลองศก หรือเกาะสมุย มีค่าใช้จ่ายประมาณ 500–1,200 บาท
- เล่นกอล์ฟมีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,000 – 5,000 บาท บนเกาะสมุยมีสนามกอล์ฟสันติบุรี
- Speed boat เหมาจ่ายราคา 10,000–30,000 บาทต่อวัน

■ กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ปีนเขา พายเรือ เล่นกอล์ฟบนเกาะสมุย Speedboat, Jetski จักรยาน ดำน้ำ ล่องแพ และเซิร์ฟบอร์ด

■ กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมได้แก่ ปีนเขา พายเรือแคนนู Speedboat,Jet ski จักรยาน ดำน้ำ และเซิร์ฟบอร์ด

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ30 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 439 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง1,200 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 250 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 350 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 389 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500 – 5,000 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ชุดว่ายน้ำ เสื้อหนาว เสื้อผ้าพื้นเมือง เสื้อยืดสกรีนลายท้องถิ่น เสื้อฟูลมูลและเสื้อสะท้อนแสง (ราคาประมาณ 100–500 บาทต่อชิ้น) สายรัดข้อมือ กางเกงขาสั้น ผ้าไหมพื้นบ้านพุมเรียง (ราคาประมาณ 300 – 1,000 บาทต่อชิ้น) และกางเกงBoxer ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เสื้อฟูลมูล เสื้อสะท้อนแสง ชุดว่ายน้ำ เสื้อผ้าพื้นเมือง กางเกงขาสั้น และกางเกง Boxerค่าใช้จ่ายเสื้อผ้าโดยทั่วไป เช่น ชุดว่ายน้ำ เสื้อยืดกางเกงอยู่ที่ประมาณ 200–1,000 บาท

ของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม ขนม อาหาร ผ้าบาติก ผ้าไหมพุมเรียง ไข่เค็มไชยา อาหารทะเล กาละแม สะตอ และหอยนางรม ส่วนของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม เสื้อผ้า ผ้าบาติก ผ้าไหมพุมเรียง และกาละแม โดยค่าใช้จ่ายของฝากประเภทขนมและอาหารต่างๆ เช่น ไข่เค็มไชยา อาหารทะเล กาละแม สะตอหรือหอยนางรม

อยู่ระหว่าง 100–1,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายของฝากประเภทสินค้าหัตถกรรมต่างๆ เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา ผลิตภัณฑ์ไม้มะพร้าวและกะลามะพร้าวอยู่ระหว่าง 300–1,000 บาท

ตารางที่ 5.32 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดสุราษฎ์ธานี

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
เกาะพงัน	เสื้อฟูลมูน แว่น หมวก อาหารทะเลสดสินค้าทำจากเปลือกหอย
เกาะสมุย	กาละแม ผ้าบาติก เสื้อผ้าตราสัญลักษณ์เกาะสมุย เครื่องประดับไข่เค็มไชยา ของที่ระลึก อาหาร สินค้าทำจากเปลือกหอย
เขาสก	เสื้อเขาสก ผลไม้ หอยนางรม ไข่เค็ม
เขื่อนรัชชประภา	ผลไม้ เสื้อ
ตำบลนาสาร	เงาะนาสาร ผลไม้
อำเภอไชยา พระธาตุไชยา	ไข่เค็ม ผ้าไหมพุมเรียงเงาะโรงเรียน
ตำบลพุมเรียง	ผ้าไหมพุมเรียง
สวนโมกข์	ไข่เค็ม หนังสือ สะตอ
สินมานะฟาร์มและอำเภอกาญจนดิษฐ์	หอยนางรม
หาดเฉวง	เสื้อผ้าชายทะเล
หินตา หินยาย	ของฝากกาละแม โมบายที่ทำจากเปลือกหอย
อำเภอพุนพิน	ลูกปัดโบราณ

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 298 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 417 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง1,500 – 12,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง700 – 1,000 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 443 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง1,500 – 5,000 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน ภาพเขียน ศิลปะ สินค้าที่ทำจากเปลือกหอย อัญมณีและสิ่งของมีมูลค่า ไข่มุก เพชรอัญมณีที่ทำจากหิน และโมบายส่วนสินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ ภาพเขียน ศิลปะ อัญมณีและสิ่งของมีมูลค่า ไข่มุก เพชร อัญมณีที่ทำจากหิน และโมบาย

กิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ นวดแผนโบราณ สปา ตรวจสุขภาพ โรงเรียนสอนลิง และศิลปะพื้นบ้าน เช่น มวยไทย ฟันดาบ ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ นวดแผนโบราณ สปา ตรวจสุขภาพ (ชาวญี่ปุ่นนิยมตรวจสุขภาพ) สมุยซาฟารี การเรียนทำอาหาร รำไทย การเรียนสานนกทางมะพร้าว ศูนย์ฝึกลิงกาญจนดิษฐ์

เฟอร์นิเจอร์มีราคาประมาณ 6,000 – 20,000 บาทเครื่องประดับ เช่น ไข่มุก เพชร หรืออัญมณีที่ทำจากหินมีราคาประมาณ 1,500 – 50,000 บาท ส่วนสินค้าอุปโภคคงทนอื่นๆ เช่น ภาพเขียน ศิลปะ หรือสินค้าที่ทำจากเปลือกหอยมีราคาประมาณ 100–300 บาท การเรียนทำอาหารมีราคาประมาณ 10,000 บาทต่อคอร์ส (รวมบ้านพัก) การเรียนสานนกทางมะพร้าว (สานเสร็จแล้วเอากลับได้) มีราคา 400 บาทต่อคน ศูนย์ฝึกลิงกาญจนดิษฐ์มีค่าเข้าชม 100 บาทต่อคน นวดแผนโบราณมีราคประมาณ 200–500บาทบริการสปามีราคาประมาณ 600–2,000บาท (สำหรับชาวไทย) และ 2,000 – 3,000 บาท (สำหรับชาวต่างชาติ)

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 452บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,470 – 2,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,107 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 5,076 – 15,000บาท/คน/วัน

5.5.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 5.33 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานี 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.33 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของสุราษฎร์ธานี(บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของสุราษฎร์ธานี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	512	2,600	-	-	-	200	432	3,000
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	100	274	550	150	382	1,000	200	300	500	150	494	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	64	170	490	100	208	900	100	400	600	140	459	3,000
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	298	1,000	80	417	1,500	100	200	700	80	443	1,500
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	150	194	500	-	-	-	100	190	500
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	200	300	500	-	-	-	100	300	5,000
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	49	133	312	150	389	1,500	90	210	330	177	472	2,400
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	40	93	133	50	235	500	-	-	-	100	235	5,000
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	30	439	1,200	250	350	500	100	389	1,500
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	300	452	1,470	-	-	-	100	1,107	5,076

5.5.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานี

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.34 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553สุราษฎร์ธานีมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 2.6 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 25,234 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 82.53 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานีที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่สุราษฎร์ธานีควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในสุราษฎร์ธานีแสดงไว้ในตารางที่ 5.35

ตารางที่ 5.34 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	**ชาวไทย**		**ชาวต่างชาติ**		**รวม**
สุราษฎร์ธานี	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	81,428	813,426	39,342	1,653,358	2,587,555
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	3	31	2	64	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	7	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	743	1,519	900	1,828	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	743	5,301	900	12,596	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**60**	**4,312**	**35**	**20,826**	**25,234**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**0.24**	**17.09**	**0.14**	**82.53**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.35 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในสุราษฎร์ธานี (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,453	-	4,925	6,378
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	22	1,085	12	5,629	6,748
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	14	591	16	5,229	5,849
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	24	1,183	8	5,043	6,259
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	60	4,312	35	20,826	25,234
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	33.69	-	23.65	25.27
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	36.95	25.16	33.33	27.03	26.74
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	22.92	13.70	44.44	25.11	23.18
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	40.12	27.44	22.22	24.22	24.80
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.36 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานีที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าสุราษฎร์ธานีจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 32,519 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในสุราษฎร์ธานีพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยสุราษฎร์ธานีจะมีรายได้ 7,786 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 10,856 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายใน

รายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว สุราษฎร์ธานีจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 119,825 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 122,206 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 71 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้สุราษฎร์ธานีได้อีกมาก

ตารางที่ 5.37 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของสุราษฎร์ธานีทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.36 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของสุราษฎร์ธานี	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	2,563	6,378	41,566	23.61	19.61	34.01
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	2,151	6,748	19,996	19.82	20.75	16.36
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	1,888	5,849	36,804	17.39	17.99	30.12
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	1,183	6,259	21,460	10.90	19.25	17.56
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	470	543	71	4.33	1.67	0.06
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	512	854	584	4.72	2.63	0.48
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	735	1,301	316	6.77	4.00	0.26
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	385	669	584	3.55	2.06	0.48
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	370	1,140	205	3.41	3.50	0.17
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	597	2,778	620	5.50	8.54	0.51
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	7,786	25,234	119,825	71.72	77.60	98.05
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	3,070	7,285	2,381	28.28	22.40	1.95
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	10,856	32,519	122,206	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.37 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของสุราษฎร์ธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของสุราษฎร์ธานี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	284	1,453	7,381	-	-	-	2,279	4,925	34,185
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	8	22	45	426	1,085	2,839	8	12	20	1,709	5,629	17,093
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	5	14	40	284	591	2,555	4	16	24	1,595	5,229	34,185
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	41	24	81	227	1,183	4,258	4	8	28	912	5,043	17,093
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	128	110	14	-	-	-	342	433	57
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	170	170	14	-	-	-	342	684	570
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	1	2	0	128	221	43	1	2	0	605	1,077	273
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1	2	0	43	133	14	-	-	-	342	535	570
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	26	249	34	3	3	0	342	888	171
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	255	256	42	-	-	-	342	2,522	578
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	54	60	166	1,221	4,312	17,033	16	35	71	6,495	20,826	102,555
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	2	4	0	749	1,140	161	4	4	0	2,314	6,137	2,219
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	96.13	94.25	99.78	61.96	79.09	99.06	79.68	88.93	99.54	73.73	77.24	97.88
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	3.87	5.75	0.22	38.04	20.91	0.94	20.32	11.07	0.46	26.27	22.76	2.12
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	56	64	166	1,970	5,452	17,194	20	40	71	8,810	26,963	104,775

5.6 จังหวัดภูเก็ต

ภูเก็ตเป็นจังหวัดในภาคใต้ พื้นที่ของจังหวัดทั้งหมดเป็นเกาะในมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งจัดว่าเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่อันดับหนึ่งของประเทศไทยด้วยพื้นที่ประมาณ 543 ตร.กม.พื้นที่ของจังหวัดทั้งหมดเป็นเกาะในมหาสมุทรอินเดีย และยังมีเกาะที่อยู่ในอาณาเขตของจังหวัดภูเก็ตทางทิศใต้และตะวันออก การเดินทางเข้าสู่ภูเก็ตนอกจากทางเรือแล้ว สามารถเดินทางโดยรถยนต์ซึ่งมีเพียงเส้นทางเดียวผ่านทางจังหวัดพังงา โดยข้ามสะพานสารสินและสะพานคู่ขนาน คือ สะพานท้าวเทพกระษัตรีและสะพานท้าวศรีสุนทร เพื่อเข้าสู่ตัวจังหวัด และทางอากาศโดยมีท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ตรองรับ ท่าอากาศยานนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะภูเก็ตจัดเป็นจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพฯ จุดเด่นของจังหวัดคือหาดทรายขาว น้ำทะเลใส แสงแดดจัดแจ่ม และความสะดวกสบายทั้งด้านการเดินทาง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก บริษัทนำเที่ยว การแสดงอันเต็มไปด้วยสีสัน

5.6.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดภูเก็ตเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล และการเข้าชมสถานบันเทิงมากที่สุดรองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ การเที่ยวทะเลและเกาะ การดำน้ำใกล้หาดหรือเกาะต่างๆ เช่น หาดป่าตอง หาดกะตะ-กะรน หรือเกาะเฮ การชมทิวทัศน์ที่แหลมพรหมเทพ ทัวร์นั่งช้างบริเวณอ่าวฉลอง เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงบันเทิง

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่ ภูเก็ตแฟนตาซี สยามนิรมิตร Simon cabaret เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่การทำบุญไหว้พระและปฏิบัติธรรมที่วัดสำคัญ เช่น วัดฉลองหรือวัดพระทอง เทศกาลกินเจที่ศาลเจ้าสำคัญ เช่น ศาลเจ้าจุ้ยตุ่ยเต้าโบ้เก้ง เป็นต้น

5.6.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตปี 2555

บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์คึกคักตลอดปี ภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมมาพักผ่อนท่ามกลางบรรยากาศริมทะเล การท่องเที่ยวตามเกาะต่างๆ อาบแดด และดำน้ำ เป็นต้น

5.6.3) ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดภูเก็ต

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดภูเก็ตในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 62.50 ตอบว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งตอบว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติโดยส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชียด้วยกัน เช่น ชาวจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี ดังแสดงในตารางที่ 5.38

ตารางที่ 5.38 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดภูเก็ต

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน(ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	62.50	ทวีปอเมริกา	0.87
อีสาน	15.63	ทวีปยุโรป	26.09
เหนือ	12.50	โอเชียเนีย	10.43
ตะวันออก	0.00	ทวีปเอเชีย	61.74
ใต้	6.25	ตะวันออกกลาง	0.87
กลาง	3.13	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.6.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดภูเก็ต

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักในจังหวัดที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน กางเต็นท์ โฮมสเตย์ วัด คอนโดมิเนียม และภูวิลล่า อัตราการเข้าพักตลอดทั้งปีร้อยละ 70 – 100 แต่ราคาอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมพักค้างประมาณ 2 – 3คืนต่อการเดินทาง ขณะที่โฮมสเตย์ในภูเก็ตมีจำนวนไม่มากและส่วนใหญ่อยู่บริเวณป่าชายเลน อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยมักมาพักค้างคืนที่วัดในช่วงเทศกาล และนักศึกษาส่วนใหญ่ก็มาพักค้างที่วัดเช่นกัน วัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปพัก เช่น วัดวิชิตสังฆาราม (วัดควน)

ที่พักในจังหวัดที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน โฮมสเตย์ คอนโดมิเนียม และภูวิลล่า ทัวร์จีนส่วนใหญ่พักค้าง 4 – 5คืนต่อการเดินทาง ทัวร์รัสเซียพักค้าง 7 – 14คืนต่อการเดินทางและนักท่องเที่ยวต่างชาติบางราย เช่น นักท่องเที่ยวชาวเกาหลี อาจเลือกพักที่โรงแรม 5 คืนแล้วไปพักที่ภูวิลล่าต่ออีก 2คืน

โรงแรมระดับบน (ห้าดาว) มีราคาในช่วง 15,000-30,000 บาทต่อคืน โรงแรมระดับกลาง (สี่ดาว) มีราคาตั้งแต่ 4,000 – 5,000 บาทต่อคืน และโรงแรมระดับล่าง(สามดาว) มีราคาในช่วง 1,000 – 2,500 บาทต่อคืน ส่วนเกสท์เฮาส์คืนละ 800 – 1,500 บาท และเกสท์เฮาส์ในเมืองมีราคาคืนละ 300 บาท บ้านพักอุทยานแห่งชาติสิรินาถ (หาดในยาง) ราคา 500 บาทต่อคน (รวมอาหารเช้า) ที่พักประเภทอพาร์ทเมนท์ราคาประมาณ 500 – 800 บาทต่อคืน ในขณะที่วัดซึ่งส่วนใหญ่นักศึกษามาพักค้างจะเป็นเงินค่าน้ำค่าไฟประมาณคนละ 100 บาท

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,186 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 2,000 – 5,500 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 330 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,098 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 1,500 – 9,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

อาหารจานเดียวในจังหวัดภูเก็ตประมาณจานละ 45 – 65บาท ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจำนวนมาก (เช่นหาดป่าตอง) ค่าอาหารประมาณมื้อละ100 บาท ในเวลากลางคืนผู้เยี่ยมเยือนนิยมไปกินมื้อค่ำบริเวณตลาดเกษตรในตัวเมือง โดยเฉลี่ยแล้วค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 350–1,000 บาทต่อวันส่วนค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 500–1,500 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,321 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 2,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,542 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,500 – 2,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 400บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 750 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 2,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,632 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 2,500 – 5,000 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ภูเก็ตไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟภายในจังหวัด

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนพบว่าผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ตไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ภายใน 1 วันขึ้นอยู่กับประเภทของพาหนะที่ใช้ เช่น

- รถสองแถวประจำทางในตัวเมืองภูเก็ตค่าโดยสาร 10 บาทตลอดสาย
- รถสองแถวระหว่างอำเภอค่าโดยสารประมาณ 10–50 บาท

- รถแท็กซี่ (ไม่มีมิเตอร์) เหมาทั้งคันราคาค่อนข้างแพงมากโดยทั่วไปแท็กซี่จะไม่วิ่งทับเส้นทางกันและมีอาณาบริเวณสำหรับการรับ-ส่ง (มีบางครั้งที่ไปรับไม่ได้) ค่ารถแท็กซี่อยู่ที่ประมาณ 300–1,500 บาท ส่วนรถตุ๊กตุ๊กสี่ล้อมีลักษณะคล้ายแท็กซี่ ราคาค่อนข้างแพงประมาณ 40–600บาท
- ค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 2,000–2,500 บาทต่อวัน สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 3,000 บาทต่อวัน
- ค่าเช่ารถบัสในภูเก็ตมีราคาค่อนข้างถูกอยู่ที่ประมาณ 6,000–8,000บาทส่วนใหญ่ทัวร์จีนและเกาหลีมักเช่ารถบัสจากสนามบินไปโรงแรม
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในภูเก็ตเมื่อเทียบกับสุราษฎร์ธานีโดยทั่วไปราคาจะแพงกว่าร้อยละ 10 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยใช้อยู่ที่ประมาณ 500 – 1,000 บาทต่อวันส่วนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติใช้อยู่ที่ประมาณ 500 บาทต่อวัน
- รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ รถสองแถวประจำทาง รถโดยสารประจำทาง รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง รถตู้โดยสาร รถแท็กซี่ และรถตุ๊กตุ๊ก ส่วนรถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ รถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่ รถตุ๊กตุ๊ก รถมอเตอร์ไซค์ และรถตู้โดยสาร

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 675 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 788 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 840 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 400 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 750 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 500 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,892 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,460 – 3,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

การเดินทางโดยเรือในภูเก็ต เช่น เรือโดยสาร เรือท่องเที่ยว เรือยอร์ช การบริการเรือหางยาวเพื่อไปตกปลาหรือดำน้ำ ค่าโดยสารโดยทั่วไปประมาณ 250 – 1,000 บาท แต่หากเช่าเหมาลำค่าเช่าจะอยู่ที่ประมาณ 1,000 – 10,000 บาท

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 844 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 900 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่า นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,199 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,875 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดภูเก็ตไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนพบว่าผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ตไม่มีการเดินทางโดยเครื่องบินภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

ผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่มักนำอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวมาด้วยแล้ว โดยทั่วไปผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้ออุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวประเภทกล้องถ่ายรูปกันน้ำกระเป๋าเดินทาง กระเป๋ากันน้ำ และรองเท้าแตะ ส่วนอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ กล้องถ่ายรูป กระเป๋าเดินทาง และรองเท้าแตะ ราคากล้องถ่ายรูปประมาณ 3,000 – 5,000 บาท ค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์เดินทางท่องเที่ยวโดยทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 200–1,500 บาท

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่าทั้งนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์เดินทางท่องเที่ยวขั้นต่ำที่100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,250 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,300 – 1,500 บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่เป็นหมู่เกาะจึงมีการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะต่างๆ เช่น การชมวิวตามอ่าวต่างๆ ของเกาะ การชมวิวแหลมพรหมเทพ และการนมัสการหลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง (พระคู่บ้านคู่เมืองภูเก็ต) เป็นต้น บริษัทนำเที่ยวแบบ City tour ภายใน 1 วัน มีราคาอยู่ที่ประมาณ 1,500 – 2,800 บาท และแพคเก็จทัวร์แบบค้างคืน 1 – 5คืน มีค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 2,500 บาทขึ้นไปผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาภูเก็ตมากกว่าร้อยละ 71 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในภูเก็ตมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่84บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 599 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,200 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 216 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,308 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,052 – 13,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 345 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่306 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,746 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,501 – 9,000 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่(ค่าเข้าชมสำหรับคนไทยผู้ใหญ่ 50 บาท เด็ก 20 บาท และสำหรับคนต่างชาติผู้ใหญ่ 100 บาท เด็ก 50 บาท) พิพิธภัณฑ์ไทยหัว (ไม่เก็บค่าข้าชม) พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ (ค่าเข้าชมสำหรับคนไทยผู้ใหญ่ 50 บาทเด็ก 20 บาท และสำหรับคนต่างชาติผู้ใหญ่100 บาทเด็ก 50 บาท) และสถาปัตยกรรมเมืองภูเก็ตยุคเก่าที่ถนนถลาง ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่ พิพิธภัณฑ์ไทยหัว และสถาปัตยกรรมเมืองภูเก็ตยุคเก่าที่ถนนถลาง ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอยู่ที่ประมาณ 50 – 300 บาท

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 125 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 388 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 900 – 1,000 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 363 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 500 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 750 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,200 – 5,000 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กิจกรรมบันเทิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ภูเก็ตแฟนตาซี สยามนิรมิต ไซม่อนคาบาเร่ต์ สวนสัตว์ ภูเก็ตโบทานิค สวนนก สวนผีเสื้อ สวนน้ำ และ Aquarium ขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมไป ได้แก่ ภูเก็ตแฟนตาซี สยามนิรมิต ไซม่อนคาบาเร่ต์ ภูเก็ตโบทานิค สวนนก สวนผีเสื้อ และสวนสัตว์

- กิจกรรมบันเทิงประเภทชมการแสดง เช่น คาบาเร่ต์(ค่าเข้าชม 500 – 800 บาทต่อคน) สยามนิรมิต (ค่าเข้าชม 1,000 – 1,500บาทต่อคน) ภูเก็ตแฟนตาซี (ค่าเข้าชม 1,500 – 2,000 บาทต่อคน)
- กิจกรรมบันเทิงประเภทชมสัตว์ เช่น สวนสัตว์ภูเก็ต (ค่าเข้าชม 500 บาทต่อคน) สวนนก(เพิ่งเปิดดำเนินงาน ค่าเข้าชม 300 บาทต่อคน) สวนเสือ (ยังไม่เปิดดำเนินงาน)
- กิจกรรมบันเทิงประเภทชมสวนพฤกษศาสตร์ เช่นภูเก็ตโบทานิค สวนนก สวนผีเสื้อ (ค่าเข้าชมประมาณ 100-500 บาทต่อคน)
- กิจกรรมบันเทิงประเภทอื่นๆ เช่นสวนสนุกทางน้ำ สแปลช จังเกิ้ล (ค่าบริการ 650–1,300 บาทต่อคน)

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ พายเรือคายัก Speed boatและ Jet ski ขี่จักรยานดำน้ำ ขับรถ ATV พายเรือแคนนู ขับรถโกคาร์ท เล่นกอล์ฟ และขี่ช้าง ส่วนกีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ พายเรือคายัก เล่นกอล์ฟ Speed boat และ Jet ski ขี่จักรยาน ดำน้ำ ขับรถ ATV พายเรือแคนนู ขับรถโกคาร์ท และขี่ช้าง ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายด้านกีฬาทางน้ำอยู่ที่ประมาณ 500–15,000 บาท และค่าเล่นกอล์ฟประมาณ 1,500 – 3,000 บาท

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,859 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,913 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 750 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,200 – 5,000 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมเสื้อผ้าประเภทชุดว่ายน้ำเสื้อกันหนาว ผ้าบาติก ผ้าถุงบาติก เสื้อบาติก เสื้อผ้าใส่ชายทะเล เสื้อยืดโลโก้ภูเก็ต เสื้อทีเชิ้ต และชุดลำลอง เสื้อผ้าที่ขายในภูเก็ตโดยทั่วไปมักจะมีราคาแพงกว่าในกรุงเทพฯประมาณร้อยละ 10สำหรับชุดว่ายน้ำพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะเตรียมมาเอง ห้างเสื้อผ้าเด่นๆในจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ ห้างเซ็นทรัล ห้างจังซีลอน เป็นต้น โดยเฉลี่ยผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมีค่าเสื้อผ้าประมาณ 500 บาทต่อคน

ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมเสื้อผ้าประเภทชุดว่ายน้ำ เสื้อหนาว ผ้าบาติก ผ้าถุงบาติกเสื้อบาติก เสื้อผ้าใส่ชายทะเล และเสื้อยืดโลโก้ภูเก็ต นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่มักจะซื้อชุดว่ายน้ำมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย สำหรับนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียที่พักค้างอยู่ในภูเก็ตยาวนานมักจะซื้อของท้ายรถ โดยเฉลี่ยผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าเสื้อผ้าประมาณ 1,000 – 2,000 บาทต่อคน

ส่วนของฝากจากภูเก็ตประเภทขนมและอาหาร ได้แก่ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ เต้าส้อ น้ำพริกกุ้งเสียบ ปลาฉิ้งฉ้าง หมี่ซั่ว โดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายของฝากประเภทนี้ประมาณ 1,000 บาทต่อคน ส่วนของฝากประเภทเครื่องประดับ ได้แก่ มุกภูเก็ต (ราคาประมาณ 4,000 – 5,000 บาท)

โดยทั่วไปแล้วพบว่าของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม ผ้าเสื้อผ้า ขนม อาหาร เม็ดมะม่วงหิมพานต์ เต้าส้อ น้ำพริกกุ้งเสียบ มุกภูเก็ต ปลาฉิ้งฉ้าง หมี่ซั่ว ตุ้มหูและสร้อย ส่วนของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ มุกภูเก็ตและเสื้อผ้า แต่อย่างไรก็ตามของฝากในจังหวัดภูเก็ตไม่ค่อยดึงดูดผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมากนัก

ตารางที่ 5.39 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดภูเก็ต

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
Gems gallery	อัญมณี มุกทะเล เพชรพลอย ผ้าไหม
ร้านค้าอัญมณี	เครื่องประดับมุก
Factory outlet	เสื้อผ้า
Wing Talang	เพชร พลอย เครื่องประดับ
เมืองเก่าภูเก็ต	ผ้าปาเต๊ะ ผ้าลูกไม้
หาดป่าตอง	เสื้อผ้า กระเป๋าเดินทาง ของที่ระลึก อาหารซีฟู้ด รูปภาพขนมของฝากพื้นเมือง
ร้านพรทิพย์ภูเก็ต ร้านคุณแม่จู้ ร้านเมธี ร้านศรีบูรพาออคิด ร้านศรีศุภลักษณ์ออคิด	อาหารพื้นเมือง เช่น เต้าส้อ ไส้ไก่ แกงไตปลา น้ำพริกกุ้งเสียบเม็ดมะม่วงหิมพานต์

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 500 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 938 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,806 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,500 – 4,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,678 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,400 – 5,000 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

- สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้านอัญมณีและสิ่งของมีมูลค่าส่วนสินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมได้แก่ อัญมณีและสิ่งของมีมูลค่า โดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายรายการเหล่านี้อยู่ที่ประมาณ 500–15,000 บาท
- กิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เรียนทำอาหาร นวดแผนโบราณ ซึ่งสามารถหาได้ง่ายตามชาดหาด สปา และศิลปะพื้นบ้าน เช่น มวยไทย ฟันดาบ เป็นต้นส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่เรียนทำอาหาร(ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียประมาณร้อยละ 90) นวดแผนโบราณ สปา และเรียนมวยไทย
- การเรียนมวยไทยคอร์สละประมาณ 3,000–4,000 บาท ระยะเวลานาน 1เดือน (มีห้องพัก) แต่หากต้องการเข้าชมเพียงอย่างเดียวคิดครั้งละ 300 บาท
- การเรียนทำอาหารมีค่าใช้จ่ายประมาณ 500–2,000 บาทสำหรับชาวไทย และ 2,500 – 3,000 บาท สำหรับชาวต่างชาติ
- ค่านวดแผนโบราณประมาณ 200 – 800บาท
- ค่าใช้บริการสปาประมาณ 900 – 2,000 บาทสำหรับชาวไทย และ1,500 – 3,000 บาท สำหรับชาวต่างชาติ

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ คือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 750 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,250 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,741 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 3,139 – 10,000บาท/คน/วัน

5.6.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ต

ตารางที่ 5.40 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ต โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ต 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.40 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของภูเก็ต(บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของภูเก็ต	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	1,186	2,000	-	-	-	300	1,098	1,500
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	1,321	2,500	300	1,542	2,500	400	750	2,500	120	1,632	2,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	80	675	1,500	120	788	840	750	1,250	2,500	500	1,892	2,460
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	500	938	1,000	80	1,806	2,500	-	200	2,500	80	1,678	2,400
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	200	844	1,500	-	-	-	100	1,199	1,875
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	1,250	1,300
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	84	599	1,200	216	1,308	2,052	345	600	1,500	306	1,746	2,501
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	125	388	900	-	363	500	-	-	-	150	750	1,200
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	100	1,859	1,913	-	-	-	100	1,454	1,500
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	-	750	1,250	-	-	-	100	1,741	3,139

5.6.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ต

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 4 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ ค่าของฝากและของที่ระลึก และค่าโดยสารทางเรือ ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 5 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.41 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553ภูเก็ตมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 4.7 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 210,438 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 89.32 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ตที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่ภูเก็ตควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในภูเก็ตแสดงไว้ในตารางที่ 5.42

ตารางที่ 5.41 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
ภูเก็ต	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	216,282	1,044,225	170,470	3,289,175	4,720,152
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	5	22	4	70	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	8	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	2,935	6,166	2,200	7,498	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	2,935	20,562	2,200	57,144	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**635**	**21,471**	**375**	**187,957**	**210,438**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**0.30**	**10.20**	**0.18**	**89.32**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.42 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในภูเก็ต (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	4,130	-	27,518	31,648
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	286	5,371	128	40,898	46,683
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	146	2,743	213	47,424	50,526
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	203	6,288	34	42,072	48,598
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	2,938	-	30,045	32,984
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	635	21,471	375	187,957	210,438
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	19.24	-	14.64	15.04
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	45.03	25.02	34.09	21.76	22.18
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	23.00	12.77	56.82	25.23	24.01
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	31.97	29.29	9.09	22.38	23.09
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	13.68	-	15.99	15.67
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 5 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.43 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ตที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าภูเก็ตจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 248,281 ล้านบาทในปี

2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในภูเก็ตพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยภูเก็ตจะมีรายได้ 30,725 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 36,772 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว ภูเก็ตจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 303,987 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 306,610 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 83 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้ภูเก็ตได้อีกมาก

ตารางที่ 5.44 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของภูเก็ตทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.43 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของภูเก็ต	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	7,869	31,648	44,566	21.40	12.75	14.54
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	4,164	46,683	72,342	11.32	18.80	23.59
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	13,097	50,526	65,342	35.62	20.35	21.31
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	2,392	48,598	69,511	6.51	19.57	22.67
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	3,203	32,984	52,226	8.71	13.28	17.03
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	752	6,267	326	2.05	2.52	0.11
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	2,550	9,710	703	6.93	3.91	0.23
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1,136	4,030	320	3.09	1.62	0.10
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	857	8,584	443	2.33	3.46	0.14
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	752	9,251	830	2.05	3.73	0.27
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	30,725	210,438	303,987	83.56	84.76	99.14
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	6,047	37,842	2,623	16.44	15.24	0.86
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	36,772	248,281	306,610	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.44 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของภูเก็ตตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของภูเก็ต	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	348	4,130	6,965	-	-	-	7,520	27,518	37,602
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	43	286	541	1,045	5,371	8,706	68	128	426	3,008	40,898	62,669
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	17	146	324	418	2,743	2,925	128	213	426	12,534	47,424	61,667
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	108	203	216	279	6,288	8,706	-	34	426	2,005	42,072	60,163
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	696	2,938	5,224	-	-	-	2,507	30,045	47,002
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	752	6,267	326
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	5	26	3	226	911	71	18	20	3	2,301	8,753	627
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	8	17	2	-	253	17	-	-	-	1,128	3,760	301
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	104	1,295	67	-	-	-	752	7,289	376
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	-	522	44	-	-	-	752	8,729	787
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	169	635	1,081	2,786	21,471	32,526	196	375	1,279	27,574	187,957	269,102
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	14	43	5	330	2,981	199	18	20	3	5,685	34,798	2,416
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	92.56	93.70	99.58	89.41	87.81	99.39	91.74	94.83	99.80	82.91	84.38	99.11
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	7.44	6.30	0.42	10.59	12.19	0.61	8.26	5.17	0.20	17.09	15.62	0.89
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	182	677	1,086	3,116	24,452	32,725	214	395	1,281	33,260	222,755	271,518

5.7 จังหวัดกระบี่

กระบี่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของภาคใต้ จัดเป็นดินแดนที่เต็มไปด้วยขุนเขา หาดทราย ชายทะเล หมู่เกาะน้อยใหญ่กว่า 130 เกาะน้ำตก และโถงถ้ำที่สวยงามติดอันดับต้นๆของประเทศไทย ความหลากหลายในสถานที่ท่องเที่ยวทำให้กระบี่เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่สามารถเดินทางไปเยือนได้ตลอดทั้งปี มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับ 3 ของภาคใต้รองจากภูเก็ตและสุราษฎร์ธานี

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ พอสรุปได้ดังนี้

5.7.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในกระบี่

จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดกระบี่เป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่เที่ยวเกาะ เที่ยวทะเล ดำน้ำตามหาดหรือเกาะต่างๆ เช่น เกาะพีพี เกาะลันตา อ่าวนาง ปีนผาที่หาดไร่เลย์ และเดินป่าน้ำตกร้อน

ข. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ชมสุสานหอย ชมพิพิธภัณฑสถานวัดคลองท่อม และวัดถ้ำเสือ เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ นวดแผนไทย สปา น้ำพุร้อนสปาณัฐฐาวารี วารีรักษา น้ำตกร้อน

5.7.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักทั่วโลกอย่างเช่น เกาะพีพี อ่าวมาหยา เป็นต้น

5.7.3) ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดกระบี่

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดกระบี่ในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 38.89 ตอบว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากภาคใต้ด้วยกันเองและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป ดังแสดงในตารางที่ 5.45

ตารางที่ 5.45 สัดส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทีมีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติ ในจังหวัดกระบี่

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน(ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	27.78	ทวีปอเมริกา	0.99
อีสาน	16.67	ทวีปยุโรป	51.49
เหนือ	14.81	โอเชียเนีย	6.93
ตะวันออก	1.85	ทวีปเอเชีย	40.59
ใต้	38.89	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	0.00	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.7.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดกระบี่

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท (ส่วนใหญ่อยู่ตามภูเขาและตกแต่งด้วยสวน) บ้านพักอุทยาน (มี 4 แห่งใหญ่โดยลูกค้าต้องจองบ้านพักที่ส่วนกลาง) กางเต็นท์ และโฮมสเตย์ (ส่วนใหญ่พักที่หมู่บ้านนาตีน) ราคาค่าห้องพักแต่ละประเภทขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่เข้าพักว่าเป็นช่วงเทศกาลหรือไม่ อย่างไรก็ตามผู้เยี่ยมเยือนบางส่วนนิยมพักบ้านตนเอง บ้านญาติ หรือบ้านเพื่อน ส่วนที่พักในจังหวัดที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน กางเต็นท์ และโฮมสเตย์

โรงแรมระดับ 3 ดาวราคาประมาณ 1,200 – 2,500 บาทต่อคืนโรงแรมระดับ 4 ดาวราคาประมาณ 2,500 – 4,500 บาทต่อคืนโรงแรมระดับ 5 ดาวราคาประมาณ 4,500 – 10,000บาทต่อคืน และมีห้องพักบางแห่งที่ราคาสูงถึงแสนบาทต่อคืน ส่วนบังกะโลมีราคาเริ่มต้นที่ 500 บาทต่อคืน รีสอร์ทมีราคาอยู่ในช่วง 2,000–4,500 บาทต่อคืน(รีสอร์ทส่วนมากมีการให้บริการกิจกรรมอื่นๆร่วมอยู่ด้วย เช่น แช่น้ำและนวด ซึ่งรวมอยู่ในราคานั้นแล้ว) ส่วนเกสท์เฮาส์มีราคาเริ่มต้นที่ 600 บาทต่อคืน (โดยส่วนใหญ่แล้วผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมักจะพักโรงแรมมากกว่าเกสท์เฮาส์)ส่วนบ้านพักอุทยานหาดนพรัตน์มีราคา 2,500 บาทต่อหลังต่อคืน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 668 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 3,500 – 10,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 300 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 785 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 3,200 – 6,500 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

อาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 300 – 500บาทต่อวัน ส่วนอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 800 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 382 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 668 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 3,500 – 10,000 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 100บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 580 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 900 –1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ111 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 810 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,500 – 4,000 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

จังหวัดกระบี่ไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟไปถึงโดยตรง หากต้องการเดินทางโดยรถไฟสามารถโดยสารจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) ลงได้ 3 สถานี คือ สถานีรถไฟพุนพิน (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) สถานีรถไฟทุ่งสง (จังหวัดนครศรีธรรมราช) และสถานีรถไฟจังหวัดตรังจากนั้นต้องนั่งรถยนต์โดยสารต่อไปยังกระบี่

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนพบว่าผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่ไม่มีการเดินทางโดยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ รถประจำทาง รถแท็กซี่ (ไม่มีมิเตอร์) รถสามล้อ รถสองแถว รถตุ๊กตุ๊ก รถมอเตอร์ไซค์ รถสามล้อสกายแลป รถมอเตอร์ไซค์พ่วงข้าง และรถตู้โดยสาร

- รถประจำทางภายในจังหวัดประเภทShuttle bus จากสนามบินไปอ่าวนางราคา 150 บาทต่อคน
- รถสองแถวขึ้นที่สถานีขนส่งจังหวัดกระบี่ไปอ่าวนางราคา 50 บาทต่อคน
- รถแท็กซี่ (ไม่มีมิเตอร์) เหมาจากสนามบินไปอ่าวนางราคา 600 บาทต่อคัน
- รถตุ๊กตุ๊ก(สี่ล้อ) ราคาเหมาประมาณ100 – 200 บาทต่อคัน
- รถสามล้อพ่วงรับส่งภายในอ่าวนางราคา 20 บาทต่อคน ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากของผู้เยี่ยมเยือนและคิดราคาเหมาจ่ายประมาณ 150 – 200 บาท
- รถตู้เหมาจากสนามบินไปอ่าวนางราคา 500 – 600บาทต่อคันส่วนรถตู้เล็ก (Minivan)จากสนามบินไปอ่าวนางราคา 150 บาทต่อคน
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติใช้อยู่ที่ประมาณ 500 – 1,000 บาทต่อวัน
- ค่าเช่ารถตู้ของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ2,500 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง)
- ค่าเช่ารถบัสของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 12,000 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง)

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 135 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 220 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 381 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 600 – 920 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 290 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 1,500 – 3,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

การเดินทางโดยเรือในจังหวัดกระบี่ เช่น เรือโดยสาร เรือท่องเที่ยว เรือยอร์ช และเรือหางยาวบริการเพื่อไปตกปลาหรือดำน้ำ ค่าโดยสารเรือโดยทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 300–1,500 บาทต่อคน ค่าเรือโดยสารไปเกาะพีพี เกาะราชา อ่าวนาง กระบี่ อยู่ที่ประมาณ 600 – 700บาทต่อเที่ยว และสำหรับราคาไปกลับอยู่ที่ 1,000 บาท หรือ 1,200 บาท (พร้อมอาหาร) ส่วนเรือหางยาวที่ไร่เลย์ราคา 100 บาทต่อคนต่อเที่ยว

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 416 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 500 – 1,700 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 103 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 498 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 800 – 1,800 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

กระบี่ไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากกระบี่ไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เต็นท์ ถุงนอนร่ม แว่นกันแดด รองเท้า อุปกรณ์ดำน้ำตื้น ชุดดำน้ำ และอุปกรณ์เล่นน้ำต่างๆ อุปกรณ์เดินทางท่องเที่ยวสำหรับเช่า เช่น ชุดดำน้ำตื้นให้เช่าที่ราคา 150บาทต่อวัน ชุดดำน้ำลึกให้เช่าที่ราคา 500 – 700บาทต่อวัน เต็นท์ให้เช่าที่อุทยานหาดนพรัตน์ธาราวันละ 200 บาท ค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องถ่ายรูปประมาณ 15,000 – 20,000 บาทค่าใช้จ่ายอุปกรณ์เล่นน้ำและดำน้ำประมาณ 300–10,000 บาท โดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวโดยทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 200–1,000 บาท

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวในช่วง 767 – 2,000บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 604 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว1,620 – 2,100บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

กระบี่เป็นอีกจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีเกาะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อ เช่น เกาะห้องเกาะลันตา เกาะพีพี รวมถึงอ่าวที่สวยงาม เช่น ทะเลแหวก อ่าวนาง อ่าวไร่เลย์ เป็นต้น ซึ่งการท่องเที่ยวประเภททัวร์มีทั้งนำเที่ยวแบบ City tour ใน 1 วัน และทัวร์ท่องเที่ยวรอบหมู่เกาะต่างๆ โดย City tour ราคาอยู่ที่ประมาณ 750 – 1,500 บาท สำหรับการท่องเที่ยวทัวร์แบบค้างคืนตั้งแต่ 1 – 5 คืนมีค่าใช้จ่ายโดยประมาณ 1,200 บาทขึ้นไปผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มากระบี่มากกว่าร้อยละ 86 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในกระบี่มีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 90บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 155 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 216 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 210 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 618 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,680 – 10,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่105 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 321 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 645 – 6,000 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่184 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 718 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 2,100 – 9,000 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ ถนนคนเดิน อุทยานเรือรบ สุสานหอย และภาพวาดโบราณบนผนังถ้ำผีหัวโต โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 200–300บาท นอกจากนี้ก็มีการชมการแสดงศิลปะต่างๆ เช่น ลิเกป่า หนังตะลุง มโนราห์ อีกทั้งสวนพฤกษศาสตร์วัดถ้ำเสือ สวนสัตว์ ศูนย์เพาะพันธุ์ปลานีโม่ การชมมวยไทย โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 200–1,000 บาท

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 133 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 300 – 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 44 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 144 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 368 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,100 – 1,500 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ ปีนเขาที่ไร่เลย์ พายเรือ พายเรือคายัค Speed boat ขี่จักรยาน การเล่นอุปกรณ์กีฬาผจญภัย ดำน้ำ ขับรถ ATV เล่นกอล์ฟ และตกปลา โดยค่าเล่นกีฬาผจญภัยประมาณ 500–1,500 บาทส่วนกีฬาทางน้ำมีค่าใช้จ่ายประมาณ 500–5,000 บาท และค่าเล่นกอล์ฟประมาณ1,500 – 3,000 บาท

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามนักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 466 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 941 –990 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามนักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 926 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,500 – 4,000 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

เสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม เช่น ชุดว่ายน้ำ เสื้อผ้าพื้นเมือง ผ้าบาติก และเสื้อยืดสกรีนลายท้องถิ่น ส่วนเสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม เช่นชุดว่ายน้ำ เสื้อผ้าพื้นเมือง ผ้าบาติก และชุดสูท โดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายเสื้อผ้าประมาณ 500–1,000 บาทต่อคน ค่าตัดสูทของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 5,000 บาท

ร้านขายของฝากชื่อดังในจังหวัดกระบี่ เช่น ร้านจี้ออ ร้านศรีกระบี่ เป็นต้น ของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ น้ำพริกกุ้งเสียบ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ โปสการ์ด ไข่มุก และสินค้าหัตถกรรมจักรสาน (ไม่นิยมมากนัก) ส่วนของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ โปสการ์ด และไข่มุก

ค่าใช้จ่ายของฝากประเภทขนมและอาหาร เช่น น้ำพริกกุ้งเสียบ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ อยู่ที่ประมาณ 150–500 บาท และค่าใช้จ่ายของฝากประเภทเครื่องประดับ เช่น ไข่มุก อยู่ที่ประมาณ 1,000 – 5,000 บาท

ตารางที่ 5.46 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดกระบี่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
เกาะพีพี	ทัวร์ดำน้ำดูปะการัง ของฝากและของที่ระลึกต่างๆ
เกาะลันตา	เสื้อลันตา
ทะเลแหวก	เสื้อสกรีนลายจังหวัดกระบี่
ร้านจี้ออ	อาหารพื้นเมือง เช่น น้ำพริกกุ้งเสียบ กุ้งเสียบยำสมุนไพร ปลาเค็มสามรส
ร้านศรีกระบี่	ไข่มุก ของที่ระลึกจากเปลือกหอย เปลือกหอยตกแต่งจากทะเลลึก อาหารทะเลแปรรูป เช่น น้ำพริกกุ้งเสียบ
สุสานหอย	ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเปลือกหอย ไข่มุก กะลา ของที่ระลึก
หาดถ้ำพระนาง	เม็ดมะม่วงหิมพานต์
อ่าวนาง	โปรแกรมทัวร์ สินค้า OTOP น้ำพริกกุ้งเสียบ ผ้าบาติกผ้าไหม

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 465 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 1,160 – 1,200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 538 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 360 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,050 – 15,000 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ ภาพเขียน ศิลปะ และอัญมณี โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000 – 3,000 บาท(สำหรับชาวไทย) และ 5,000 – 15,000 บาท(สำหรับชาวต่างชาติ)

กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมได้แก่เรียนทำอาหารไทย (ราคาประมาณ 800–1,800 บาท) อย่างไรก็ตามผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติก็นิยมเรียนทำอาหารไทยเป็นจำนวนมากเช่นกัน นอกจากนี้ก็มีนวดแผนโบราณ (ราคาประมาณ 250–500บาท) สปา (ราคาประมาณ1,000 – 3,000 บาท) เรียนมวยไทย (ราคาประมาณ 400–1,000 บาท) แช่น้ำพุร้อน (ราคาประมาณ 300 บาท) เรียนเขียนผ้าบาติก (ราคาประมาณ 300 บาท) และบริการอื่นๆ เช่น โยคะ (ราคาประมาณ 1,200 บาท)

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่านักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 388 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 600 – 1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 193 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 281 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 535 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,200 – 8,000 บาท/คน/วัน

5.7.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่

ตารางที่ 5.47 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่ โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่ 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.47 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของกระบี่ (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของกระบี่	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	668	3,500	-	-	-	300	785	3,200
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	382	500	300	595	1,000	100	580	1,000	111	810	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	100	135	220	100	381	600	150	290	500	100	300	1,500
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	465	1,160	80	538	1,000	80	80	200	80	360	1,050
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	200	416	500	-	-	-	103	498	800
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	100	300	767	-	-	-	100	604	1,620
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	90	155	216	210	618	1,680	75	261	450	184	718	2,100
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	100	133	300	44	144	500	-	-	-	100	368	1,100
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	50	466	941	-	-	-	100	926	1,500
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	150	388	600	100	193	281	120	535	1,200

5.7.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 4 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ ค่าของฝากและของที่ระลึก และค่าโดยสารทางเรือ ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 5 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.48 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553กระบี่มีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 2.5 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 37,897 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 87.07 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่ที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่กระบี่ควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในกระบี่แสดงไว้ในตารางที่ 5.49

ตารางที่ 5.48 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
กระบี่	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	260,923	557,728	67,099	1,629,021	2,514,771
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	10	22	3	65	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	7	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน (บาท)	982	2,599	950	2,754	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	982	8,214	950	20,255	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**256**	**4,581**	**64**	**32,996**	**37,897**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**0.68**	**12.09**	**0.17**	**87.07**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.49 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในกระบี่ (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,178	-	9,407	10,585
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	100	1,048	39	9,710	10,897
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	35	672	19	3,595	4,321
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	121	949	5	4,314	5,390
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	734	-	5,970	6,704
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	256	4,581	64	32,996	37,897
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	25.71	-	28.51	27.93
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	38.87	22.88	61.05	29.43	28.75
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	13.74	14.67	30.53	10.89	11.40
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	47.39	20.72	8.42	13.07	14.22
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	16.02	-	18.09	17.69
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 5 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.50 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่ที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่ากระบี่จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 46,146 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในกระบี่พากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยกระบี่จะมีรายได้ 9,813 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 12,296 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว กระบี่จะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 108,703 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 109,685 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 79 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้กระบี่ได้อีกมาก

ตารางที่ 5.51 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของกระบี่ทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.50 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของกระบี่	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	3,771	10,585	44,516	30.67	22.94	40.59
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,918	10,897	19,935	15.60	23.61	18.17
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	1,411	4,321	19,123	11.47	9.36	17.43
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	1,126	5,390	14,661	9.16	11.68	13.37
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	1,587	6,704	10,468	12.91	14.53	9.54
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	412	1,553	208	3.35	3.37	0.19
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	782	1,950	282	6.36	4.23	0.26
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	391	940	141	3.18	2.04	0.13
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	386	2,382	196	3.14	5.16	0.18
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	513	1,422	155	4.17	3.08	0.14
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	9,813	37,897	108,703	79.80	82.13	99.10
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	2,483	8,248	982	20.20	17.87	0.90
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	12,296	46,146	109,685	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.51 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกระบี่ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของกระบี่	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	176	1,178	6,170	-	-	-	3,595	9,407	38,346
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	52	100	130	529	1,048	1,763	7	39	67	1,330	9,710	17,975
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	26	35	57	176	672	1,058	10	19	34	1,198	3,595	17,975
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	21	121	303	141	949	1,763	5	5	13	959	4,314	12,582
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	353	734	881	-	-	-	1,234	5,970	9,586
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	53	106	14	-	-	-	359	1,448	194
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	7	8	1	111	218	30	2	4	0	662	1,721	252
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	8	7	1	23	51	9	-	-	-	359	883	132
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	26	164	17	-	-	-	359	2,218	180
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	79	137	11	2	3	0	431	1,282	144
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	99	256	491	1,375	4,581	11,635	22	64	114	8,316	32,996	96,463
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	15	15	1	293	676	79	4	6	0	2,172	7,552	901
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	86.96	94.45	99.73	82.44	87.15	99.32	86.27	91.28	99.57	79.29	81.38	99.07
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	13.04	5.55	0.27	17.56	12.85	0.68	13.73	8.72	0.43	20.71	18.62	0.93
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	114	271	492	1,668	5,257	11,714	26	70	115	10,488	40,548	97,364

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้จากการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 32,945ล้านบาทต่อปี ในช่วงปี 2551 – 2552นับว่ามากเป็นอันดับ 6 รองจากกรุงเทพฯ ภาคใต้ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคกลางรวมตะวันตก ตามลำดับ สามจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ นครราชสีมา ขอนแก่นและอุดรธานี โดยจังหวัดทั้งสามมีรายได้เฉลี่ยร้อยละ 55.67 ของรายได้จากการท่องเที่ยวในตะวันออกเฉียงเหนือ (ตารางที่ 5.52) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้คัดเลือก 3 จังหวัดนี้เป็นจังหวัดเป้าหมายในการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาของจังหวัดทั้งสามเมื่อรวมกันจะสามารถสะท้อนให้เห็นผลกระทบต่างๆที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมด้วย

ตารางที่ 5.52 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ล้านบาท)

	2552	2551	2550	รายรับเฉลี่ยช่วง3ปี	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในภาค	สัดส่วนรายรับเฉลี่ภายในประเทศ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	**27,213**	**37,103**	**34,518**	**32,945**	**100.00%**	**4.38%**
1. นครราชสีมา	6,664	9,402	8,417	8,161	24.77%	1.09%
2. ขอนแก่น	3,725	6,100	5,712	5,179	15.72%	0.69%
3. อุดรธานี	5,583	4,874	4,551	5,003	15.18%	0.67%
รวม 3 จังหวัด	15,972	20,376	18,680	18,343	55.67%	2.45%

5.8 จังหวัดอุดรธานี

จังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่แห่งหนึ่ง ปัจจุบันอุดรธานีเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีศูนย์ประชุมและวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีด้านการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

5.8.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในอุดรธานี

จังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดอุดรธานีเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากที่สุดรองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและการเข้าชมสถานบันเทิง

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ เดินป่า ดูนก ชมธรรมชาติตามสถานที่ต่างๆ เช่น ทะเลบัวแดง วนอุทยานภูฝอยลม วนอุทยานน้ำตกธารงาม และสวนสาธารณะหนองประจักษ์ศิลปาคม เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ ชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง หมู่บ้านนาข่า อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท และบ้านลุงโฮ (โฮจิมินห์) เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ การไหว้พระ ทำบุญ และการฏิบัติธรรมในวัดสำคัญ เช่น วัดป่าบ้านตาด วัดป่าภูก้อน และวัดโพธิสมภรณ์ เป็นต้น

ง. การเข้าชมสถานบันเทิง

แหล่งบันเทิงที่นิยม ได้แก่ ย่านการค้า UD Town ผับบาร์ตะวันแดง และโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล (ผู้เยี่ยมเยือนชาวลาวและเวียดนามนิยมมาท่องเที่ยวจำนวนมาก)

5.8.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี โดยเฉพาะช่วงเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ และลอยกระทงบรรยากาศจะคึกคักมาก ผู้เยี่ยมเยือนจากประเทศเพื่อนบ้านที่นิยมเข้ามาซื้อเฟอร์นิเจอร์และเครื่องอุปโภคบริโภคกันมากคือ สปป.ลาว และประเทศเวียดนาม

5.8.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดอุดรธานี

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดอุดรธานีในปี 2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 41.94 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากภาคอีสาน และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 66.67 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชียด้วยกัน ดังแสดงในตารางที่ 5.53

ตารางที่ 5.53 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดอุดรธานี

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	11.29	ทวีปอเมริกา	2.38
อีสาน	41.94	ทวีปยุโรป	26.19
เหนือ	14.52	โอเชียเนีย	3.57
ตะวันออก	9.68	ทวีปเอเชีย	66.67
ใต้	20.97	ตะวันออกกลาง	1.19
กลาง	1.61	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.8.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดอุดรธานี

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ โรงแรม เกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน บ้านรับรองของทางราชการ วัดและอพาร์ทเมนท์ ส่วนที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ โรงแรม (ผู้เยี่ยมเยือนชาวเยอรมันนิยมพักโรงแรมราคาแพง) อพาร์ทเมนท์ (เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติจำนวนมาก) บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยาน และโฮมสเตย์ โดยโฮมสเตย์สามารถหาได้ที่บ้านเชียงถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนที่พักประเภทเกสท์เฮาส์จะมีผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมพักค้างอยู่จำนวนหนึ่ง

โรงแรมระดับบนมีราคาระหว่าง 1,000 – 4,000บาทต่อคืนโรงแรมระดับกลางมีราคาระหว่าง 700 – 1,000 บาทต่อคืน และโรงแรมระดับล่างมีราคาต่ำกว่า 500 บาทต่อคืน ผู้เยี่ยมเยือนชาวยุโรปนิยมพักอพาร์ทเมนท์ที่มีราคาระหว่าง 400 – 500บาทต่อคืน (รวมอาหารเช้า) และบางส่วนพักที่เกสท์เฮาส์ราคาคืนละ 300 บาท

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 293 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง1,000–5,000บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 222 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง 1,460–6,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 200 บาทต่อวันส่วนค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 100 – 800 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 167 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 840–1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 860 – 1,200 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 105บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 165 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 600–1,500บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ระยะทางระหว่างกรุงเทพฯ ถึงอุดรธานีประมาณ 569 กิโลเมตร อัตราค่าโดยสารรถไฟชั้นที่ 1 ประมาณ 457 บาท ชั้นที่ 2 ประมาณ 219 บาทและชั้นที่ 3 ประมาณ 95 บาท โดยราคาดังกล่าวยังไม่ได้รวมค่าธรรมเนียมในการใช้บริการรถไฟ

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานีไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ รถประจำทาง รถสองแถวประจำทาง รถโดยสารระหว่างประเทศ (International Bus) ที่ให้บริการโดยสารระหว่างอุดรธานีและเวียงจันทน์ จำนวน 6 รอบต่อวันราคา 80 บาทต่อเที่ยวและที่ให้บริการโดยสารระหว่างอุดรธานีและวังเวียง จำนวน 1 รอบต่อวัน ราคา 360 บาทต่อเที่ยว รถแท็กซี่มิเตอร์ (มีจำนวนไม่มากนัก โดยมีระดับราคา

เดียวกับขอนแก่นและเริ่มต้นที่ 35 บาท) รถแท็กซี่ไม่มีมิเตอร์ (ราคาเหมาระหว่างตัวเมืองถึงสนามบินประมาณ250บาท) นอกจากนี้ยังมีรถสามล้อสกายแลป รถมอเตอร์ไซค์ และรถตู้โดยสาร ส่วนรถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ รถประจำทาง รถสองแถวประจำทาง รถโดยสารระหว่างประเทศ รถแท็กซี่ รถสามล้อสกายแลป รถมอเตอร์ไซค์ และรถตู้โดยสาร ทั้งนี้รถประจำทางประเภทรถสองแถวที่ให้บริการในตัวเมืองมีราคาค่าบริการ 10 บาทตลอดสาย ส่วนรถสามล้อเครื่องสกายแลปมีราคาค่าบริการ 40 – 100 บาท

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีที่ขับรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 200 – 2,000 บาทต่อวัน และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 100 – 2,000 บาทต่อวันเช่นกัน ในขณะที่ค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 800 – 3,500 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) ส่วนค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 1,600 – 1,800 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าเช่ารถบัสสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 7,000–15,000 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) แต่สำหรับหน่วยงานราชการค่าเช่าอยู่ที่ประมาณ 9,000 บาทต่อวัน (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าเช่ารถบัสสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติประมาณ 8,000–12,000บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง)

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 58บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ 60 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 237 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 525 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 144 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 244 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,610 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

จังหวัดอุดรธานีไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเรือภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ
- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดอุดรธานีไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากอุดรธานีไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม เช่น กล้องและอุปกรณ์กล้องถ่ายรูปเต็นท์ (ผู้เยี่ยมเยือนนิยมเช่าที่ภูฝอยสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ) ถุงนอน ของใช้ส่วนตัว รองเท้า และถุงกันน้ำ เป็นต้น ส่วนอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม เช่นกล้องและอุปกรณ์กล้องถ่ายรูป (เป็นที่นิยมอย่างมากของผู้เยี่ยมเยือนชาวลาวและเวียดนาม) อาทิ การ์ดบันทึกข้อมูลสำหรับกล้องถ่ายรูป (Memory card) ขาตั้งกล้อง นอกจากนั้นก็มีเต็นท์ (ภูฝอยลม) ของใช้ส่วนตัว และรองเท้า เป็นต้น ราคากล้องและอุปกรณ์กล้องถ่ายรูปอยู่ที่ประมาณ 500–2,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 200–800 บาทต่อคน

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 140บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 800–3,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

อุดรธานีมีผู้ประกอบการธุรกิจบริการนำเที่ยวทั้งภายในอุดรธานีและในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย รวมทั้งบริการนำเที่ยวในต่างประเทศ การบริการนำเที่ยวจากอุดรธานีไปยังจังหวัดอื่นๆ ภายในภาคมักจะใช้เวลาประมาณ 2 –5 วัน รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ 2,000 – 7,500 บาทต่อคน ผลจากแบบสอบถามพบว่า ผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาอุดรธานีมากกว่าร้อยละ 99 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในอุดรธานีมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 47 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 93 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 312 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 93บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 249 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 716 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่47 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 75 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 240 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่133 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 219 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,431 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 30 บาทต่อคนและสำหรับชาวต่างชาติ 150บาทต่อคน) และวัดป่าบ้านตาด ส่วนแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ และพิพิธภัณฑ์บ้านเชียง ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 40–200 บาทต่อคน

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 20บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 95 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 800 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 205 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 538 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 800 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ การเดินป่าและปีนเขาที่ภูหินจอมธาตุและภูฝอยลม เล่นกอล์ฟ โบว์ลิ่งและขี่จักรยานที่หนองประจักษ์ (ประมาณ 20 บาทต่อชั่วโมง) เป็นต้น ส่วนกีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ การเดินป่าและปีนเขาเล่นกอล์ฟ ขี่จักรยาน และการเล่นน้ำที่สวนน้ำเพลย์พอร์ท เป็นต้น โดยค่าเล่นกอล์ฟประมาณ 1,000 – 2,000 บาทสนามกอล์ฟมีอยู่ประมาณ 6 สนาม ส่วนใหญ่จะเป็นสนามไดร์ฟกอล์ฟ และชาวไทยนิยมเล่นกอล์ฟมากกว่า

ชาวต่างชาตินอกจากนี้ยังมีการล่องเรือชมทะเลบัวแดงโดยมีราคาค่าบริการ 100 บาทต่อคน แต่ถ้าเหมาลำราคาค่าบริการอยู่ที่ 500 บาทต่อคน และการเล่นบั้งไฟล้านที่บ้านธาตุ อ.เพ็ญ เป็นต้น

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,250–3,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 625 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100 บาท/คน/วัน และมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 100 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

โดยทั่วไปผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้อเครื่องแต่งกายมากกว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ โดยเครื่องแต่งกายที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ผ้าพันคอเนคไทเสื้อผ้าพื้นเมืองผ้ามัดหมี่ผ้าฝ้ายผ้าไหม(ผ้าไหมบางชิ้นอาจมีราคาสูงถึงแสนบาท)ผ้าไหมนกยูงทองผ้าย้อมคราม(เป็นผ้าที่มีชื่อเสียงของอุดรธานี)ผ้าหมี่ขิดลายบ้านเชียงผ้าซิ่น และเสื้อผ้าทั่วไปเป็นต้น ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนน้อยซื้อผ้าพันคอเนคไทเสื้อผ้าพื้นเมือง และเสื้อผ้าทั่วไป เป็นต้น

ส่วนของฝากและแหล่งของฝากขึ้นชื่ออื่นๆ ของจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ แจ่วบองท่าตูม แหนมเนือง VTผ้าบ้านนาข่าบ้านเชียง พิบูลรักษ์ และบ้านนาดี อ.หนองแสง เป็นต้น ของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม ไหบ้านเชียง แหนมเนือง กล้วยทอด มะพร้าวแก้ว หมูยอ กุนเชียง ผ้าหมี่ขิด ผ้าหมี่หมักโคลน ผ้าไหมทอมือ และผ้าไหมนกยูงทอง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมักจะไม่ซื้อของฝาก แต่ที่มีซื้อกันบ้าง เช่น สินค้าหัตถกรรมและเสื้อผ้าพื้นเมือง

โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายสำหรับเสื้อผ้าพื้นเมือง เช่น ผ้าไหม ผ้าย้อมคราม ผ้าหมี่ขิด อยู่ที่ประมาณ 500–10,000 บาทต่อคน (บางคนอาจจ่ายถึงแสนบาท) ค่าใช้จ่ายเสื้อผ้าทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 100–1,000 บาทต่อคน และค่าของฝากประเภทขนมและอาหาร เช่น แหนมเนือง กล้วยทอด

มะพร้าวแก้ว หมูยอ กุนเชียง อยู่ที่ประมาณ 200–1,000บาทต่อคน ส่วนค่าของฝากประเภทสินค้าหัตถกรรม เช่น ไหบ้านเชียง อยู่ที่ประมาณ 100 –500 บาทต่อคน

ตารางที่ 5.54แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดอุดรธานี

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
UD Town	สินค้าแบรนด์ดังจำพวกเสื้อผ้าและกระเป๋า
บ้านเชียง	ไหบ้านเชียง สินค้าเชิงประวัติศาสตร์ ผ้าถุง ผ้าทอพื้นเมือง ผ้าม่อฮ่อม กิ๊ปช็อป ของที่ระลึกต่างๆ
บ้านนาข่า	ผ้าไหม ผ้าหมี่ขิด ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้นเมืองสินค้าพื้นเมือง สินค้าOTOPของที่ระลึกต่างๆ
พิบูลย์รักษ์	ผ้าไหมย้อมคราม
บ้านนาดี อ.หนองแสง	กระเป๋า ของที่ระลึกต่างๆ และผ้าสิบสองราศี
วีทีแหนมเนือง	แหนมเนือง หมูยอ ของฝากต่างๆ

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 179 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย1,000–2,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่าย2,000–30,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 201 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ430–2,100 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

- สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับของตกแต่งบ้าน อัญมณีและสิ่งของมีมูลค่ารวมถึงวัสดุก่อสร้าง(สยามโก

ลบอลเฮ้าส์) โทรทัศน์หม้อและไห(บ้านเชียง) เป็นต้น ทั้งนี้ผู้เยี่ยมเยือนชาวลาวนิยมซื้อเฟอร์นิเจอร์ที่ Index โดยยอดขายของIndexที่อุดรธานีสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทยมีรถโดยสารจากลาวมายังอุดรธานีทุกวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อเข้ามาซื้อสินค้าในเมืองอุดรธานีด้วยเหตุนี้อุดรธานีจึงมีร้านค้าขายเฟอร์นิเจอร์จำนวนมาก

- กิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เรียนทำอาหาร เรียนแกะสลักเรียนนวดแผนโบราณ นวด สปา ชมศิลปะพื้นบ้าน เช่น มวยไทย และฟันดาบ เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ายในการเรียนทำอาหารเรียนแกะสลัก ณ ศูนย์พัฒนาอาชีพบ้านจั่น ศูนย์ศิลปาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง หรือศูนย์พัฒนาอาชีพของรัฐ อยู่ที่ประมาณ 200 – 300ต่อ 15 ชั่วโมง
- ค่าบริการนวดแผนโบราณ (บริเวณหนองประจักษ์) โดยทั่วไปชั่วโมงละ 150–300 บาท ส่วนค่าบริการสปาประมาณ 250–1,000 บาท สำหรับชาวไทย และ 300–3,000 บาท สำหรับชาวต่างชาติ

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 140บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 255 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า500บาท/คน/วัน

5.8.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานี

ตารางที่ 5.55แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานี โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานี 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการ 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.55 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของอุดรธานี (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของอุดรธานี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	293	1,000	-	-	-	100	222	1,460
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	100	167	840	150	300	860	105	150	200	100	165	600
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	58	141	200	60	237	525	50	100	600	144	244	2,610
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	179	1,000	80	200	2,000	-	80	200	80	201	430
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	140	200	800	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	47	93	312	93	249	716	47	75	240	147	219	1,431
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	20	95	800	50	205	1,000	-	-	-	200	538	800
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	200	300	1,250	100	625	1,000	100	100	100
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	140	200	1,500	-	-	-	120	255	500

5.8.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานี

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.56 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 อุดรธานีมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 2.2 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 7,333 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 80.15 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานีที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่อุดรธานีควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในอุดรธานีแสดงไว้ในตารางที่ 5.57

ตารางที่ 5.56 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
อุดรธานี	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	477,134	1,514,663	56,183	152,073	2,200,052
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	22	69	3	7	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	4	1	10	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	487	1,030	330	833	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	487	3,881	330	7,922	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**232**	**5,878**	**19**	**1,205**	**7,333**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**3.17**	**80.15**	**0.25**	**16.43**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.57 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในอุดรธานี (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,674	-	321	1,995
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	80	1,712	8	239	2,039
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	67	1,352	6	353	1,777
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	85	1,141	4	292	1,522
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	232	5,878	19	1,205	7,333
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	28.47	-	26.68	27.20
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	34.38	29.12	45.45	19.86	27.81
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	28.95	22.99	30.30	29.27	24.23
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	36.68	19.41	24.24	24.20	20.76
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.58 คือ รายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานีที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าอุดรธานีจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 8,998 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในอุดรธานีพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยอุดรธานีจะมีรายได้ 2,961 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 4,285 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว อุดรธานีจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 33,427 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 33,774 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 69 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้อุดรธานีได้อีกมาก

ตารางที่ 5.59 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของอุดรธานีทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.58 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของอุดรธานี	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	715	1,995	7,818	16.69	22.17	23.15
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,054	2,039	6,187	24.60	22.66	18.32
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	581	1,777	6,901	13.56	19.75	20.43
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	610	1,522	12,521	14.24	16.92	37.07
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	240	228	46	5.59	2.54	0.14
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	231	357	63	5.38	3.97	0.19
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	175	399	72	4.09	4.43	0.21
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	387	378	73	9.04	4.21	0.22
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	292	302	93	6.81	3.36	0.27
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	2,961	7,333	33,427	69.09	81.50	98.97
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1,325	1,665	347	30.91	18.50	1.03
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	4,285	8,998	33,774	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.59 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของอุดรธานีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของอุดรธานี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	571	1,674	5,705	-	-	-	145	321	2,113
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	48	80	401	856	1,712	4,907	6	8	11	145	239	868
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	28	67	95	342	1,352	2,995	3	6	34	208	353	3,776
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	38	85	477	456	1,141	11,411	-	4	11	116	292	622
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	240	228	46	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	7	9	1	159	284	41	1	1	0	64	63	21
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	3	9	4	86	234	57	-	-	-	87	156	12
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	342	342	71	2	7	1	43	29	1
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	240	228	86	-	-	-	52	74	7
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	114	232	973	2,225	5,878	25,018	9	19	56	613	1,205	7,379
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	10	18	5	1,066	1,317	300	2	8	1	246	322	41
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	92.17	92.85	99.46	67.60	81.69	98.81	77.91	70.21	98.78	71.37	78.92	99.45
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	7.83	7.15	0.54	32.40	18.31	1.19	22.09	29.79	1.22	28.63	21.08	0.55
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	123	250	979	3,291	7,195	25,318	11	26	57	860	1,527	7,420

5.9 จังหวัดขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่น เป็นจังหวัดขนาดใหญ่ที่มีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ในบริเวณศูนย์กลางของภาคอีสาน และยังเป็นจังหวัดศูนย์กลางทางการศึกษาและเทคโนโลยีของภูมิภาคและมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในอำเภอเมืองครบครัน ทั้งที่พักหลายระดับและบริการต่างๆ จำนวนมาก มีทรัพยากรทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และด้านอื่นๆ หลากหลายรูปแบบ และที่สำคัญคือเป็นที่ตั้งของสนามบิน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ต่างก็ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ขอนแก่นในปัจจุบันเป็นเมืองที่มีความสำคัญในฐานะเมืองท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับสองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือรองจากนครราชสีมา ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นด้านการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

5.9.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่นมีทรัพยากรทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และด้านอื่นๆ หลากหลายรูปแบบ ดังนั้นผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดขอนแก่นเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ก. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ การไหว้พระ ทำบุญ และการฏิบัติธรรมในวัดสำคัญ เช่น วัดพระธาตุขามแก่นวัดพระธาตุหนองแวง และวัดพระพุทธบาทภูพานคำ เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ การเดินป่า การดูนก การชมธรรมชาติตามอุทยานต่างๆ เช่น อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูเวียง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน และเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีการชมวิถีชีวิตสัตว์ป่าในสวนสัตว์เขาสวนกวาง การชมการแสดงงูในหมู่บ้านงูจงอาง (บ้านโคกสง่าอำเภอน้ำพอง) การชมเต่าในหมู่บ้านเต่า (บ้านกอก อำเภอมัญจาคีรี) เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ การชมแหล่งโบราณคดี การชมพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง และหมู่บ้านผ้าไหมชนบท และการชมวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์เช่น วัดพระธาตุขามแก่น วัดพระธาตุหนองแวง และวัดพระพุทธบาทภูพานคำ เป็นต้น

5.9.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักในช่วงเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ และลอยกระทงบรรยากาศจะคึกคักมาก หรือช่วงใกล้ปิดงบประมาณแผ่นดินในเดือนสิงหาคม-กันยายน จะมีกลุ่มผู้มาสัมนาในจังหวัดขอนแก่นจำนวนมาก รวมทั้งช่วงใกล้วันงานรับปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในขอนแก่น เป็นต้น

5.9.3) ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดขอนแก่น

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดขอนแก่นในปี 2555/2556สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 64.06 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากภาคอีสานและร้อยละ 31.25 ตอบว่ามากจากกรุงเทพฯ และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 40.54 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชียดังแสดงในตารางที่ 5.60

ตารางที่ 5.60 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเขอนแก่น

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	31.25	ทวีปอเมริกา	16.22
อีสาน	64.06	ทวีปยุโรป	35.14
เหนือ	1.56	โอเชียเนีย	6.76
ตะวันออก	1.56	ทวีปเอเชีย	40.54
ใต้	0.00	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	1.56	ทวีปแอฟริกา	1.35
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.9.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดขอนแก่น

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

จังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองแห่งการศึกษาและการประชุมสัมมนา ผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่จึงนิยมเข้ามาศึกษาต่อ อบรม และประชุมสัมมนาในขอนแก่น ทั้งนักเรียนนักศึกษาข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ส่งผลให้ที่พักของจังหวัดขอนแก่นมีความหลากหลายและราคาไม่แพงมากนัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ โรงแรม (โดยเฉพาะโรงแรมที่มีราคาไม่แพงหรือราคาต่ำกว่า1,000บาทต่อคืน) บังกะโลและรีสอร์ท (ปัจจุบันมีการขยายตัวเติบโตมากขึ้น)

เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ (Service apartment)(ทั้งแบบรายวันและรายเดือน) บ้านพักอุทยาน (เช่น ภูเวียง เขาสวนกวาง เขื่อนอุบลรัตน์ ภูผาม่าน ถ้ำค้างคาว) โฮมเสตย์ (ในเมืองขอนแก่นมีจำนวนไม่มากนัก แต่สามารถพักค้างได้ที่ภูเวียงอำเภอเวียงเก่าหรือหมู่บ้านเต่าอำเภอมัญจาคีรี หรืออำเภอชนบท (เพื่อชมการทำผ้าไหม)กิ่งอำเภอซำสูง (เพื่อชมการทำเกษตรอินทรีย์) และถนนเหล่านาดี(เพื่อชมการทำสมุนไพร)) เกสท์เฮาส์ (มีจำนวนไม่มากเนื่องจากต้องแข่งขันกับโรงแรม) และที่พักอื่นๆ เช่น วัดพัก บ้านตนเอง บ้านญาติ หรือบ้านเพื่อน ส่วนที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ โรงแรม และรีสอร์ท

โดยทั่วไปโรงแรมระดับบนมีราคาอยู่ในช่วง 1,000–3,000บาทต่อคืนโรงแรมระดับกลางมีราคาในช่วง 700 –1,000 บาทต่อคืน และโรงแรมระดับล่างมีราคาต่ำกว่า 500 บาทต่อคืน ทั้งนี้ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยร้อยละ 10 นิยมพักในโรงแรมระดับบน ร้อยละ 20 นิยมพักในโรงแรมระดับกลาง และร้อยละ 70 นิยมพักในโรงแรมระดับล่าง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติร้อยละ 70 นิยมพักในโรงแรมระดับบน ร้อยละ 20 นิยมพักในโรงแรมระดับกลาง และร้อยละ 10 นิยมพักในโรงแรมระดับล่าง โดยเฉลี่ยโรงแรมจะมีค่าห้องพักประมาณ 2,000 บาทต่อคืน ส่วนบังกะโลและรีสอร์ทส่วนใหญ่อยู่นอกเมืองมีราคาประมาณ 500บาทต่อคืน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 292 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง1,000 – 4,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 515 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง1,500–4,500 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 300 บาทต่อวัน ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าอาหารและเครื่องดื่มประมาณ 500 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 379 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม1,000–1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 440 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1000–1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 507 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มมากกว่า 633 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 216 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 416–2,400บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ระยะทางระหว่างกรุงเทพฯ ถึงขอนแก่นประมาณ 450 กิโลเมตร อัตราค่าโดยสาร (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ประมาณ 368 บาท ชั้นที่ 2 ประมาณ 179 บาท และชั้นที่ 3ประมาณ 77 บาท

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่นไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

ด้วยจังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองแห่งการศึกษาและการประชุมสัมมนา และยังเป็นแหล่งค้าส่งสินค้าแฟชั่นขนาดใหญ่ในภูมิภาคนี้ ขอนแก่นจึงเป็นจุดพักรถหรือจุดต่อรถของภูมิภาคไปด้วยสถานีขนส่งขอนแก่นเนื่องแน่นไปด้วยผู้โดยสารที่ต้องการเดินทางมากมาย

รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว รถแท็กซี่มิเตอร์ในเมือง (ราคาเริ่มต้นที่ 35 บาท หากโทรเรียกต้องเพิ่มเงินอีก 20 บาท)รถแท็กซี่เหมาจ่ายนอกเมืองรถตู้โดยสาร (สามารถไปถึงลาวและชัยภูมิ ราคาค่าบริการ 200–300 บาทต่อคน) รถสามล้อถีบ(มีจำนวนน้อย) รถสองแถวประจำทาง (ค่าบริการในเมือง9 บาท) และรถมอเตอร์ไซค์ เป็นต้น ส่วนรถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ รถแท็กซี่ รถตุ๊กตุ๊กรถสามล้อ (มีจำนวนน้อย ราคาเริ่มต้นที่ 40 บาท โดยส่วนมากราคาอยู่ที่ 70–80บาท เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ) รถมอเตอร์ไซค์ และรถตู้โดยสาร เป็นต้น

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีที่ขับรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 500–1,500 บาทต่อวัน และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 500 บาทต่อวัน ในขณะที่ค่าเช่ารถตู้ของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 2,000 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าเช่ารถบัสของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 25,000–29,000 บาท ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในการเช่ารถบัสนี้

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 44 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 153 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 388 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ 51 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 528 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 133 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 439 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

จังหวัดขอนแก่นไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเรือภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ
- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดขอนแก่นไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากขอนแก่นไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ กล้องถ่ายรูป โดยผู้คนจากจังหวัดใกล้เคียงนิยมเดินทางมาซื้อกล้องถ่ายรูปที่ขอนแก่นจำนวนมาก เพราะขอนแก่นมีร้านค้าขนาดใหญ่ที่จำหน่ายกล้องถ่ายรูปอีกทั้งมีชมรมถ่ายภาพ (Photo Gang) และมีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับการถ่ายภาพปีละ 2 ครั้ง ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติไม่นิยมซื้ออุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวนัก แต่ที่มีซื้อกันบ้าง ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เป็นต้น กล้องถ่ายรูปมีราคาอยู่ที่ประมาณ 10,000 – 20,000 บาท

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 587 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 733–1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

ขอนแก่นมีผู้ประกอบการธุรกิจบริการนำเที่ยวทั้งภายในขอนแก่นและในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย รวมทั้งบริการนำเที่ยวในต่างประเทศส่วนใหญ่การบริการนำเที่ยวภายในขอนแก่นจะพักค้าง 2 – 3วันรวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ 4,400 บาท อย่างไรก็ตามผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาขอนแก่นมากกว่าร้อยละ 99 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในขอนแก่นมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 73บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 160 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 416 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 135บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 351 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 848 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 90 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 192 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 280 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่156 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 423 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 860 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น และพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านโฮงมูนมัง เป็นต้น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ การชมพิพิธภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ประมาณ 20–100 บาท

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 75 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 850–5,000 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ197 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 500–1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 573 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เล่นกอล์ฟ (สนามกอล์ฟที่นิยมกันมาก เช่น สนามกอล์ฟสิงห์ปาร์ค สนามกอล์ฟแดนคูน และสนามกอล์ฟของการไฟฟ้า แต่ส่วนมากแล้วเป็นคนในพื้นที่เข้ามาเล่นกอล์ฟประมาณร้อยละ 90 และที่เหลือเป็นผู้เยี่ยมเยือนต่างๆ ประมาณร้อยละ 10) ปีนเขา (ที่ภูผาม่าน) พายเรือ (ที่เขื่อนอุบลรัตน์) Speedboat/Jetski (ที่บึงแก่นนครและเขื่อนอุบลรัตน์) ขี่จักรยาน (ที่บึงแก่นนคร) ล่องเรือแพ (ที่เขื่อนอุบลรัตน์) รวมถึงกีฬาผจญภัยต่างๆเช่น

Kiteboardและขับรถ ATV เป็นต้น ส่วนกีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เล่นกอล์ฟ (โดยเฉพาะชาวญี่ปุ่น เพราะมีบริษัทญี่ปุ่นในขอนแก่นหลายแห่งด้วยกัน) เป็นต้น ค่าเล่นกอล์ฟประมาณ 500–5,000 บาทสำหรับชาวไทย และ 4,000 – 10,000 บาทสำหรับชาวต่างชาติสำหรับการขนส่งผู้โดยสารทางเรือในจังหวัดขอนแก่นเป็นการท่องเที่ยวชมธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เช่น การล่องเรือในเขื่อนอุบลรัตน์ โดยเรือแพที่เขื่อนอุบลรัตน์คิดค่าเช่าเป็นรายชั่วโมงๆ ละ 500–800 บาท

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 106บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 483 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,400–3,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 400 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งค้าส่งสินค้าแฟชั่นขนาดใหญ่ในภูมิภาคนี้ มีห้างค้าส่งขนาดใหญ่คล้ายกรุงเทพฯ เช่นประตูน้ำขอนแก่น เป็นต้น พ่อค้าแม่ค้าอีกทั้งคนขอนแก่นและคนในจังหวัดใกล้เคียงนิยมเดินทางเข้ามาซื้อเสื้อผ้าเพื่อไปขายต่อ

เสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่เสื้อผ้าแฟชั่น เสื้อยืดสกรีนลายที่เกี่ยวกับจังหวัด และเสื้อผ้าพื้นเมือง เช่น ผ้าไหม (หมู่บ้านผ้าไหมชนบทซึ่งเป็นแหล่งผ้าไหมที่มีชื่อเสียงที่สุดในประเทศไทย) ส่วนเสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เสื้อผ้าแฟชั่นทั่วไป เพราะราคาไม่แพงมากโดยเฉพาะพ่อค้าแม่ค้าชาวลาวนิยมมาซื้อเพื่อไปขายต่อในลาวจำนวนมาก โดยทั่วไปแล้วค่าเสื้อผ้าพื้นเมืองอย่างผ้าไหมมีราคาอยู่ที่ประมาณ 1,200 – 10,000 บาทและค่าเสื้อผ้าทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 800 บาท

ของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าทอ สินค้าหัตถกรรมจักรสานหมูยอ ไส้กรอกอีสาน กุนเชียง แหนมเนือง ถั่วตุ๊บตั๊บ ถั่วตัด และถั่วกระจก เป็นต้น ส่วนของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เสื้อผ้า ขนม อาหาร และสินค้าหัตถกรรมต่างๆ เป็นต้น ร้านขาย

ของฝากในขอนแก่นที่เป็นที่นิยมกันมาก เช่น ร้านผ้าไหมอำเภอชนบท ร้านบ้านนอก ร้านสืบสาน ร้านพระธรรมขันธ์ ร้านเจ๊รัช ร้านแหนมลับแล ร้านสินค้า OTOP ร้านค้าย่านศาลากลาง เป็นต้น

ค่าของฝากประเภทขนมและอาหาร เช่น หมูยอ ไส้กรอกอีสาน กุนเชียง แหนมเนือง ตุ๊บตั๊บ ถั่วตัด หรือถั่วกระจก อยู่ที่ประมาณ 50–500บาท ส่วนค่าของฝากประเภทสินค้าหัตถกรรม เช่น สินค้าหัตถกรรมจักรสาน อยู่ที่ประมาณ 65–5,000 บาท

ตารางที่ 5.61 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดขอนแก่น

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
เขื่อนอุบลรัตน์	ผ้าไหม
ร้านเจ๊รัช	ของฝากประเภทแหนม ขนม หมูยอ หมูหยอง กุนเชียง ถั่วกระจก ถั่วตัด อาหารท้องถิ่น
เรือนจำ	เฟอร์นิเจอร์ไม้
ตลาดต้นตาล	สินค้าแฟชั่น เสื้อผ้า
ประตูน้ำขอนแก่น	สินค้าขายส่งเช่นเสื้อผ้าสำเร็จรูป
วัดพระธาตุขามแก่น	ผ้าไหม
ร้านพระธรรมขันธ์	ผ้าไหม ผ้าฝ้าย เครื่องเงิน
สวนสัตว์เขาสวนกวาง	ไก่ย่างเขาสวนกวาง
อำเภอชนบท	ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ ผ้าขาวม้า

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 251 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 740 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 383 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000–5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 64 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 234 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 550–2,700 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน เฟอร์นิเจอร์ โคมไฟ และภาพเขียน เป็นต้นส่วนสินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เครื่องประดับ และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายสำหรับเฟอร์นิเจอร์อยู่ที่ประมาณ 1,000 – 4,000 บาท สำหรับชาวไทย และ 2,000 – 6,000 บาทสำหรับชาวต่างชาติ

ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เรียนทำผ้าไหม เรียนนวด (โดยเปิดสอนการนวดให้กับคนจังหวัดใกล้เคียงด้วยเนื่องจากขาดแคลนบุคคลากร) เรียนมวยไทย สปาและนวดแผนโบราณ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ สปาและนวดแผนโบราณ เป็นต้น ค่าบริการสปาอยู่ที่ชั่วโมงละ 500 บาท และค่าบริการนวดแผนโบราณ2ชั่วโมง 300 บาท

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 150บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 318 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง500–5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 314 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า600 บาท/คน/วัน

5.9.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่น

ตารางที่ 5.62 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่น โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วัน

เป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่น 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.62 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของขอนแก่น (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของขอนแก่น	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	292	1,000	-	-	-	100	515	1,500
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	379	1,000	200	440	1,000	200	507	633	200	216	416
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	44	153	388	51	200	528	100	133	300	120	439	500
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	251	740	80	383	1,000	64	80	200	80	234	550
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	200	587	733	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	73	160	416	135	351	848	90	192	280	156	423	860
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	75	200	850	100	197	500	-	-	-	100	200	573
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	106	483	2,400	-	-	-	200	400	1,000
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	150	318	500	-	-	-	200	314	600

5.9.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่น

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.63 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 ขอนแก่นมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 2.5 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 8,447 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 80.69 เป็นรายได้

จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่นที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่ขอนแก่นควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในขอนแก่นแสดงไว้ในตารางที่ 5.64

ตารางที่ 5.63 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
ขอนแก่น	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	588,121	1,783,213	28,306	82,037	2,481,677
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	24	72	1	3	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	10	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	784	1,314	720	1,404	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	784	3,822	720	14,020	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**461**	**6,815**	**20**	**1,150**	**8,447**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**5.46**	**80.69**	**0.24**	**13.62**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.64 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในขอนแก่น (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,511	-	422	1,934
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	223	2,279	14	177	2,694
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	90	1,037	4	359	1,490
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	148	1,987	2	192	2,329
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	461	6,815	20	1,150	8,447
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	22.18	-	36.71	22.89
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	48.35	33.45	70.37	15.41	31.89
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	19.57	15.22	18.52	31.23	17.64
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	32.08	29.16	11.11	16.65	27.57
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.65 คือ รายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่นที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าขอนแก่นจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 10,465 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในขอนแก่นพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยขอนแก่นจะมีรายได้ 2,845 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 4,013 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว ขอนแก่นจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 22,005 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 22,282 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 70 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้ขอนแก่นได้อีกมาก

ตารางที่ 5.66 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของขอนแก่นทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.65 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของขอนแก่น	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	600	1,934	6,414	15.89	19.16	28.82
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,324	2,694	6,132	35.04	26.70	27.55
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	391	1,490	3,384	10.36	14.77	15.20
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	529	2,329	6,076	14.00	23.08	27.30
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	35	69	4	0.93	0.68	0.02
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	262	454	54	5.52	3.64	0.21
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	193	261	36	5.12	2.59	0.16
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	214	566	133	5.66	5.61	0.60
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	282	381	31	7.48	3.77	0.14
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	2,845	8,447	22,005	75.29	83.71	98.87
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	934	1,644	251	24.71	16.29	1.13
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	3,779	10,090	22,257	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.66 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของขอนแก่นตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของขอนแก่น	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	518	1,511	5,185	-	-	-	82	422	1,229
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	118	223	588	1,037	2,279	5,185	6	14	18	164	177	341
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	26	90	228	264	1,037	2,738	3	4	8	98	359	410
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	47	148	435	415	1,987	5,185	2	2	6	66	192	451
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	35	69	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	13	19	2	164	290	39	1	1	0	31	58	6
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	13	24	5	156	205	26	-	-	-	25	33	5
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	165	501	124	-	-	-	49	66	8
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	233	329	26	-	-	-	49	51	5
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	191	461	1,252	2,235	6,815	18,292	10	20	32	410	1,150	2,430
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	61	111	12	718	1,324	216	1	1	0	154	207	24
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	75.62	80.55	99.07	75.70	83.73	98.84	93.09	94.94	99.75	72.70	84.73	99.03
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	24.38	19.45	0.93	24.30	16.27	1.16	6.91	5.06	0.25	27.30	15.27	0.97
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	252	572	1,263	2,952	8,139	18,508	11	21	32	563	1,357	2,453

5.10 จังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ เป็นเมืองศูนย์กลางการรบที่สำคัญรองจากกรุงเทพฯ เป็นประตูสู่อีสานเพราะเป็นทางผ่านทางการคมนาคมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งเป็นที่ตั้งของฐานกำลังรบหลักของกองทัพบกและกองทัพอากาศในปัจจุบัน นอกจากนั้นยังเต็มไปด้วยวัฒนธรรมประเพณี และทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์นครราชสีมา

จึงมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาด้านการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

5.10.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายและมีธรรมชาติที่สวยงาม โดยผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดนครราชสีมาจึงเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุดรองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่เดินป่าส่องสัตว์ ดูนก ปั่นจักรยานเสือภูเขา เล่นน้ำตก ล่องแก่งที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลานล่องแก่ง ล่องแพ พายเรือที่เขื่อนลำตะคองขับรถ ATV ชมถ้ำค้างคาวที่วัดถ้ำศิลาทองชมฟาร์มโชคชัย จิมทอมป์สัน ฟาร์ม ท่องเที่ยวเชิงเกษตร เรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร ชมไร่องุ่น ชิมไวน์ที่ PB Valleyชมฟาร์มเห็ดเพื่อสุขภาพที่เขาใหญ่พาโนรามาฟาร์ม ดูสัตว์และชมการแสดงของสัตว์ต่างๆ ที่สวนสัตว์นครราชสีมา เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ทำบุญ ไหว้พระที่วัดบ้านไร่ วัดโนนกุ่ม วัดป่าสาลวันปฏิบัติธรรมที่วัดแสงธรรมสำนักปฏิบัติธรรมวัดคลองตาลอง เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ชมพิพิธภัณฑสถานต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ไม้กลายเป็นหิน และชมแหล่งประวัติศาสตร์ต่างๆ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ปราสาทหินพนมวัน ศาลหลักเมือง ศาลเจ้าพ่อช้างเผือก วัดศาลาลอยชุมชนบ้านปราสาท ชุมชนบ้านโนนวัด แหล่งภาพเขียนสีเขาจันทร์งาม ชมการทำเครื่องปั้นดินเผาที่หมู่บ้านทำเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนชมการทอผ้าไหมที่หมู่บ้านทอผ้าไหมปักธงชัย และสักการะอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี (ย่าโม) เป็นต้น

ง. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่กีฬาทางบก เช่น กอล์ฟ ปั่นจักรยานเสือภูเขาวิ่ง แข่งรถ ATV รถโกคาร์ท ขี่ม้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่โบนันซ่า และกีฬาทางน้ำเช่น พายเรือแคนู พายเรือคายัค ล่องแพ ล่องแก่งที่แก่งลำตะคอง และชมการแข่งขันกีฬาระดับอาเซียนและระดับโลก เช่น วอลเลย์บอลและกอล์ฟ เป็นต้น

5.10.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาปี 2555

บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี แต่บรรยากาศจะคึกคักมากเป็นพิเศษโดยเฉพาะในช่วงหน้าเทศกาล เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือในช่วงเทศกาลพิเศษ เช่นงานมหกรรมดนตรี Big Mountain งานแข่งขันกีฬาต่างๆ แต่ในช่วงที่

เงียบเหงาที่สุดจะอยู่ในช่วงฤดูฝนซึ่งทำให้ผู้เยี่ยมเยือนที่ชื่นชอบการพายเรือและเดินป่าไม่สามารถทำกิจกรรมได้

5.10.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดนครราชสีมา

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดนครราชสีมาในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 54.06 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจาก กรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ขอนแก่น อุดรธานีและอุบลราชธานีและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 42.65 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติเป็นชาวเอเชียด้วยกัน เช่น ชาวจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี และร้อยละ 45.59 ตอบว่าเป็นชาวยุโรป เช่น ชาวอังกฤษ เยอรมันและฝรั่งเศส ดังแสดงในตารางที่ 5.67

ตารางที่ 5.67 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดนครราชสีมา

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	35.14	ทวีปอเมริกา	7.35
อีสาน	18.92	ทวีปยุโรป	42.65
เหนือ	5.41	โอเชียเนีย	4.41
ตะวันออก	16.22	ทวีปเอเชีย	45.59
ใต้	9.46	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	12.16	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	2.70		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.10.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดนครราชสีมา

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมาด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเข้าเลือกพักมากที่สุด ได้แก่ เกสท์เฮาส์(ค่าใช้จ่ายประมาณ 300 – 900 บาท/คืน) บังกะโล (ค่าใช้จ่ายประมาณ 2,500 – 3,000 บาท/คืน)รีสอร์ท (ปัจจุบันจำนวนรีสอร์ทเพิ่มขึ้นมากกว่า 200 แห่ง โดยบางแห่งมีการเลี้ยงกวางหรือแกะ

เพื่อดึงดูดผู้เยี่ยมเยือนด้วยค่าใช้จ่ายประมาณ 800 –5,000 บาท/คืน) โฮมสเตย์ (วังน้ำเขียวและครบุรี ค่าใช้จ่ายประมาณ 300–500บาท/คืน) และบ้านพักอุทยานหรือบ้านรับรองของทางราชการ (เขาใหญ่) ในขณะที่โรงแรมและอพาร์ทเมนท์ไม่เป็นที่นิยมมากนักในหมู่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเนื่องจากมีราคาค่อนข้างแพง และมีเพียงชาวต่างชาติบางส่วนที่เข้าพัก

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 223 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง 3,000–6,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 204 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าที่พักในช่วง1,500–3,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนจังหวัดนครราชสีมาทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเฉลี่ยประมาณ 300 – 1,000 บาท/วัน ส่วนมากผู้เยี่ยมเยือนนิยมกินสเต็กหมูหันและวัวหันราคาในช่วง 300 – 3,500 บาท/คน และบาร์บีคิวปาร์ตี้ราคา 300 – 500 บาท/คน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม 1,000–1,500 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 313 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000–1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 233บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 264 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 500–2,400 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ระยะทางระหว่างกรุงเทพฯ ถึงนครราชสีมาประมาณ 425 กิโลเมตร อัตราค่าโดยสาร(ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ประมาณ 230 บาท ชั้นที่ 2 ประมาณ 115 บาท และชั้นที่ 3 ประมาณ 50 บาท

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมาไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

การโดยสารรถยนต์ภายในจังหวัดมีทั้งที่บริการโดยรถเมล์โดยสารขนาดเล็กที่ให้บริการในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีค่าโดยสารแต่ละเส้นทางอยู่ที่3 บาท และรถเมล์โดยสารปรับอากาศจำนวน 2 สายซึ่งให้บริการในราคา 5 บาท ส่วนบริการรถสองแถวประจำทางอยู่ที่ราคา 8 – 10 บาท นอกจากนี้ยังมีบริการรถตุ๊กตุ๊กหรือรถสามล้อซึ่งให้บริการทั่วเมือง โดยรถสามล้อมีค่าโดยสาร 20 บาท ขณะที่รถตุ๊กตุ๊กมีค่าโดยสารเฉลี่ยอยู่ที่ 40 บาท แต่ถ้าหากเดินทางระยะใกล้ๆ ราคาค่าโดยสารอยู่ที่ 30 บาท และสำหรับเดินทางระยะไกลราคาค่าโดยสารอยู่ที่ 50–60 บาท

สำหรับรถแท็กซี่จะอยู่บริเวณหน้าห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ ช่วงก่อนเวลา 17.00 น.หากต้องการเดินทางไปยังอำเภอต่างๆ สามารถใช้บริการได้ที่สถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 1 ถนนบุรินทร์ ซึ่งมีรถสองแถวและรถบัสโดยสารประจำทางให้บริการ สำหรับสถานีขนส่งแห่งที่ 2 นั้นมีรถโดยสารไปเฉพาะอำเภอพิมายและไปด่านเกวียน-โชคชัยส่วนรถจักรยานยนต์รับจ้างมีราคาเหมาแล้วแต่จะตกลง

สำหรับค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีที่ขับรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยโดยเฉลี่ยจะมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 300 – 500 บาท/วันส่วนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้เยี่ยมเยือน

ชาวต่างชาติจะใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 1,500 – 2,000 บาทต่อวันส่วนค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่วันละ 2,000 – 3,000 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าเช่ารถบัสเริ่มต้นที่ 9,000 – 20,000 บาท แล้วแต่ระยะทางและการค้างคืนสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติไม่มีการเช่ารถบัส

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 60บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 190 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ118 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 175 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 830–1,300 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 143 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 352 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 500–2,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

การขนส่งทางเรือมักเป็นในเชิงท่องเที่ยวโดยมีการให้บริการตั้งแต่ 10 คนในราคา 3,000 บาท หรือ 5 ชั่วโมง 3,000 บาท

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้แต่มีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายทางเรือ

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดนครราชสีมาไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากนครราชสีมาไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมส่วนใหญ่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น เต็นท์ (ราคา 1,000 – 3,000 บาท) ถุงนอน (ราคา 500 – 2,000 บาท) กล้องถ่ายรูป (ราคา 5,000 – 30,000 บาท) อุปกรณ์เดินป่า ถุงเท้ากันทาก (ราคา 100 – 150 บาท) และแว่นESS สำหรับกันกระสุนในการเล่น BBGun (ราคา 3,000บาท) และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยว เช่น เต็นท์(ราคา 3,000 บาท) ถุงนอน (ราคา 1,000 – 5,000 บาท) และกล้องถ่ายรูป (ราคา 10,000 – 50,000 บาท)

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในด้านนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,980–2,300 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 400 บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

นครราชสีมามีผู้ประกอบการธุรกิจบริการนำเที่ยวทั้งภายในนครราชสีมาและในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย รวมทั้งบริการนำเที่ยวในต่างประเทศ โดยการท่องเที่ยวในนครราชสีมาส่วนใหญ่พักค้าง 2 – 3 วัน รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ ราคา 5,200 บาทผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มานครราชสีมามากกว่าร้อยละ 97 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในนครราชสีมามีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 78 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 147 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 540 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 155 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 214 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,449 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 133 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 240 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองอื่นๆขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 246 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 750 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ จิมทอมป์สัน ฟาร์ม (อัตราค่าเข้าชมสำหรับผู้ใหญ่ 100 บาท สำหรับเด็ก 70 บาท) อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย (อัตราค่าเข้าชม

สำหรับชาวไทย 10 บาท สำหรับชาวต่างชาติ 40 บาท)อุทยานประวัติศาสตร์ปราสาทหินพนมวัน (อัตราค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 20 บาท สำหรับชาวต่างชาติ 50 บาท) สวนดอกไม้ (อัตราค่าเข้าชม 100 บาท)ชุมชนบ้านปราสาท ชุมชนบ้านโนนวัด แหล่งภาพเขียนสีเขาจันทร์งาม หมู่บ้านทำเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน หมู่บ้านทอผ้าไหมปักธงชัย (ไม่เสียค่าเข้าชม)

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 151 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 500–1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 130 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500–1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 175 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 186 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 425 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ กอล์ฟ ปั่นจักรยานเสือภูเขาวิ่ง แข่งรถ ATV รถโกคาร์ท และขี่ม้า เป็นต้น โดยทั่วไปมีค่าใช้จ่ายด้านกีฬาเฉลี่ยคนละ 500 – 1,500 บาท เช่น กอล์ฟสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอยู่ที่ประมาณ 1,000 – 1,500 บาท/ครั้ง และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 2,000 บาท/ครั้ง ส่วนจักรยานเสือภูเขามีค่าเช่าวันละ 500 บาท/วัน และ BB Gun มีราคาค่าเช่า 500 บาท/ชั่วโมง เป็นต้น

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 20บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 95 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 327 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ20 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 137 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 500–1,950 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในด้านนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 142 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง200–450 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้อเสื้อผ้าพื้นเมืองอย่างเสื้อผ้าไหมปักธงชัย นอกจากนี้ก็เป็นชุดเดินป่า ชุดกีฬา เสื้อผ้าคาวบอย และชุดหนัง เป็นต้น ในอำเภอปากช่องมีร้านเสื้อผ้าขนาดใหญ่อย่าง FN Factory Outlet หรือสินค้าจากโรงงาน(Outlet) และปาลิโอเขาใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่มาจากกรุงเทพฯ มักนิยมเดินทางเข้ามาซื้อเสื้อผ้ามากที่สุดเพราะเข้าใจว่าราคาถูก ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติไม่นิยมซื้อเสื้อผ้ามากนักแต่จะมีอยู่บ้างเช่นชาวเยอรมัน ยุโรป และเกาหลี ที่นิยมชุดกีฬาและชุดเดินป่า แต่โดยส่วนใหญ่เมื่อใช้งานแล้วมักจะนำกลับมาขายต่อเพราะไม่อยากนำกลับบ้าน

โดยทั่วไป ชุดกีฬาต่างๆมีราคาประมาณ 8,000 – 12,000 บาทและที่นิยมมากคือชุดกีฬาจักรยานและกางเกงกีฬา ส่วนชุดเดินป่ามีราคาประมาณ700 – 10,000 บาท และที่นิยมมากคือกางเกงเดินป่า ขณะที่เสื้อกันหนาวมีราคาประมาณ1,000 –3,000 บาท ซึ่งหาซื้อได้ที่ Outlet อำเภอปากช่อง ส่วนเสื้อผ้าคาวบอยมีราคาประมาณ850 – 1,200 บาท ผ้าไหมพื้นเมืองมีราคาประมาณ800 – 5,000 บาท ผ้าไหมปักธงชัยมีราคาประมาณ800 – 2,000 บาท และผ้าไหมที่ตัดเป็นเชิ้ตมีราคาประมาณ 1,000 – 4,000 บาท เป็นต้น

ของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ สินค้าหัตถกรรมผ้าผ้าไหมปักธงชัย เครื่องปั้นดินเผา เกวียน ขนมต่างๆ อาหารแปรรูปจากเนื้อสัตว์ เช่น กุนเชียง ไส้กรอกอีสาน หมูทุบ และหมูยอ เป็นต้น เห็ดออร์แกนิคเห็ด วังน้ำเขียว ข้าวโพดและน้ำข้าวโพด (ไร่สุวรรณ) ผลไม้ตามฤดูกาล องุ่น ไวน์

ผลิตภัณฑ์นม และรังไหมขัดหน้า (เป็นที่นิยมของชาวญี่ปุ่น) เป็นต้น ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับของฝากอยู่ที่ประมาณ 500 – 1000 บาท/คน

ตารางที่ 5.68แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดนครราชสีมา

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
ฟาร์มโชคชัย	นม ไอศกรีม
ฟาร์มเห็ดพาโนรามา	เห็ดเพื่อสุขภาพ เช่น เห็ดพื้นเมือง เห็ดโคนญี่ปุ่น
ปักธงชัย	ผ้าไหมปักธงชัย
ด่านเกวียน	เครื่องปั้นดินเผา
ไร่สุวรรณ	ข้าวโพดหวาน น้ำข้าวโพด
PB Valley และ GranMonte	องุ่น ไวน์
ร้านขายของฝากทั่วไป	ไส้กรอก กุนเชียง หมูทุบ หมูยอ

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 334 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย1,000–5,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 636 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 85 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 500–1,500 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลัก เฟอร์นิเจอร์หินธรรมชาติ เฟอร์นิเจอร์หินแกรนิตเฟอร์นิเจอร์หินทราย หินธรรมชาติและศิลาแลง เครื่องปั้นดินเผา แจกัน ของตกแต่งบ้าน ภาพเขียน ศิลปะ (หาซื้อได้ที่ปาลิโอ

เขาใหญ่) เครื่องประดับ และจักรยาน เป็นต้น โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าอุปโภคคงทนอยู่ที่ประมาณ 1,000–3,000 บาทต่อคน

ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ เรียนทำอาหาร (ที่ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน) เรียนทำไอศกรีม (ที่ฟาร์มโชคชัยราคา 300 บาทต่อหลักสูตร)เรียนวาดภาพ เรียนนวดแผนโบราณและสปา เรียนชงกาแฟ เรียนทาสีเล็บ (ราคา 200 – 1,000 บาท ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากของวัยรุ่นชาวยุโรป) เรียนการโรงแรมเรียนวิศวกรรมก่อสร้าง เรียนมวยไทย เรียนลำตัดและลิเก รวมถึงทัวร์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของโรงพยาบาลกรุงเทพฯ ท่องเที่ยวสนามชนไก่ของซีพีและสนามรถแข่ง เป็นต้น

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 199 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 333 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง968–3,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 636 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า5,000บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในด้านนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 172บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 450–1,500บาท/คน/วัน

5.10.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมา

ตารางที่ 5.69 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมา โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมา 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.69 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของนครราชสีมา (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของนครราชสีมา	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	223	3,000	-	-	-	100	204	1,500
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	300	1,000	300	313	1,000	233	300	500	200	264	500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	60	190	500	118	175	830	100	143	300	200	352	500
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	334	1,000	80	394	1,800	-	-	200	80	85	500
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	100	150	1,980	-	-	-	100	200	400
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	78	147	1,420	155	214	1,449	100	133	240	150	246	750
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	100	151	500	100	130	500	100	175	500	100	186	425
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	20	95	327	20	137	500	-	-	-	50	142	200
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	199	333	968	50	636	5,000	-	-	-	172	200	450

5.10.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมา

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.70 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553นครราชสีมามีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 4.6 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 11,939 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 75.19 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมาที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่นครราชสีมาควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในนครราชสีมาแสดงไว้ในตารางที่ 5.71

ตารางที่ 5.70 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
นครราชสีมา	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	1,574,642	2,757,057	97,579	238,703	4,667,982
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	34	59	2	5	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	7	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	824	1,107	443	906	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว (บาท)	824	3,256	443	6,789	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**1,298**	**8,978**	**43**	**1,621**	**11,939**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**10.87**	**75.19**	**0.36**	**13.57**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.71 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในนครราชสีมา (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,811	-	366	2,177
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	472	2,543	29	472	3,517
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	300	1,423	14	630	2,366
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	526	3,200	-	153	3,879
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	1,298	8,978	43	1,621	11,939
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	20.18	-	22.56	18.23
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	36.40	28.33	67.72	29.15	29.46
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	23.09	15.85	32.28	38.86	19.82
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	40.51	35.64	-	9.43	32.49
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.72 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมาที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่านครราชสีมาจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 14,579 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในนครราชสีมาพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยนครราชสีมาจะมีรายได้ 6,457 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 7,993 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว นครราชสีมาจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 63,189 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 64,050 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้นครราชสีมาได้อีกมาก

ตารางที่ 5.73 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของนครราชสีมาทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.72 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของนครราชสีมา	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	990	2,177	27,022	12.39	14.93	42.19
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	3,129	3,517	10,631	39.15	24.13	16.60
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	1,419	2,366	8,445	17.76	16.23	13.18
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	918	3,879	17,092	11.49	26.60	26.69
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	5	-	-	0.01
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	297	315	168	3.72	2.16	0.26
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	498	484	154	6.24	3.32	0.24
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	347	329	57	4.34	2.26	0.09
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	85	303	49	1.06	2.08	0.08
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	308	1,209	429	3.85	8.29	0.67
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	6,457	11,939	63,189	80.79	81.90	98.66
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1,536	2,639	861	19.21	18.10	1.34
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	7,993	14,579	64,050	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.73 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของนครราชสีมาตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของนครราชสีมา	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	811	1,811	24,339	-	-	-	179	366	2,683
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	315	472	1,575	2,434	2,543	8,113	23	29	49	358	472	894
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	94	300	787	957	1,423	6,734	10	14	29	358	630	894
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	126	526	1,575	649	3,200	14,604	-	-	20	143	153	894
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	243	243	161	-	-	-	54	72	7
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	37	46	22	378	347	118	3	3	0	80	88	13
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	47	47	8	243	212	41	3	3	0	54	66	8
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	9	30	5	49	223	41	-	-	-	27	51	4
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	94	105	15	122	1,032	406	-	-	-	92	72	8
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	535	1,298	3,937	4,852	8,978	53,790	33	43	98	1,037	1,621	5,365
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	188	229	55	1,035	2,057	765	6	6	1	307	348	40
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	74.06	85.03	98.61	82.41	81.36	98.60	84.75	87.80	99.27	77.17	82.31	99.26
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	25.94	14.97	1.39	17.59	18.64	1.40	15.25	12.20	0.73	22.83	17.69	0.74
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	723	1,526	3,992	5,887	11,034	54,555	38	49	98	1,344	1,969	5,405

ภาคกลางและตะวันตก

ภาคกลางและตะวันตกมีรายได้จากการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 47,994ล้านบาทต่อปี ในช่วงปี 2551 –2552นับว่ามากเป็นอันดับ 5 รองจากกรุงเทพฯ ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคเหนือตามลำดับ สามจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในภาคกลางและตะวันตก คือ ประจวบคีรีขันธ์เพชรบุรี และกาญจนบุรี โดยจังหวัดทั้งสามมีรายได้เฉลี่ยร้อยละ 56.67 ของรายได้จากการท่องเที่ยวในภาคกลางและตะวันตก (ตารางที่ 5.74) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้คัดเลือก 3 จังหวัดนี้เป็นจังหวัดเป้าหมายในการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาของจังหวัดทั้งสามเมื่อรวมกันจะสามารถสะท้อนให้เห็นผลกระทบต่างๆที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อภาคกลางและตะวันตกโดยรวมด้วย

ตารางที่ 5.74 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคกลางและตะวันตก(ล้านบาท)

	2552	2551	2550	รายรับเฉลี่ยช่วง 3ปี	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในภาค	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในประเทศ
ภาคกลางและตะวันตก	**43,837**	**51,655**	**48,491**	**47,994**	**100.00%**	**6.39%**
1. ประจวบคีรีขันธ์	9,188	9,860	9,215	9,421	19.63%	1.25%
2. เพชรบุรี	9,493	9,487	8,850	9,276	19.33%	1.23%
3. กาญจนบุรี	7,119	9,562	8,813	8,498	17.71%	1.13%
รวม 3 จังหวัด	25,800	28,909	26,878	27,195	56.67%	3.61%

5.11 จังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นดินแดนแห่งธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ด้วยผืนป่า พรรณไม้ โถงถ้ำ น้ำตก และประเพณี วัฒนธรรมอันหลากหลายของผู้คนหลากเชื้อชาติที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เช่น ไทย พม่า มอญ ปกาเกอะญอ(กะเหรี่ยง) ฯลฯ ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์โดยเฉพาะประวัติศาตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อประเทศญี่ปุ่นได้เข้ามาสร้างทางรถไฟสายยุทธศาสตร์จากชุมทางหนองปลาดุกในประเทศไทยไปยังเมืองทันบีอูซายัตในพม่า ซึ่งภาพและเรื่องราวในอดีตในช่วงนั้นได้ถูกเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑ์หลายแห่งทั่วจังหวัดกาญจนบุรี ดังนั้นจังหวัดกาญจนบุรีจึงเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีด้านการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

5.11.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในกาญจนบุรี

เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยธรรมชาติที่สมบูรณ์สวยงามและเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่น่าเรียนรู้น่าสนใจ ดังนั้นผู้เยี่ยมเยือนที่มาจังหวัดกาญจนบุรีจึงเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่การเดินป่าส่องสัตว์ ดูนก ชมถ้ำเล่นน้ำตก (อุทยานแห่งชาติเอราวัณ อุทยานแห่งชาติไทรโยค และอุทยานแห่งชาติเขาแหลม) ขี่ช้างพร้อมกับอาบน้ำช้าง(ศูนย์อนุรักษ์ช้าง)พายเรือ (น้ำตกเอราวัณน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น และน้ำตกไทรโยคใหญ่)ล่องแพตกปลา (เขื่อนศรีนครินทร์เขื่อนวชิราลงกรณ์ และแม่น้ำแควน้อย) เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ชมพิพิธภัณฑสถานต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์แห่งชาติบ้านเก่า พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะและเชลยศึกพิพิธภัณฑ์สงครามโลก พิพิธภัณฑ์ทางรถไฟไทยพม่า พิพิธภัณฑสถานแห่งความทรงจำช่องเขาขาดและชมแหล่งประวัติศาสตร์ต่างๆ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ (ปราสาทเมืองสิงห์) สะพานข้ามแม่น้ำแคว ทางรถไฟสายมรณะ สุสานทหารสัมพันธมิตรช่องไก่ ชมวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น วัดถ้ำเขาน้อย วัดถ้ำเขาปูน วัดป่าเลไลยก์ เจดีย์โบราณ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม และวัดถ้ำมังกรทอง เป็นต้น

ค. **การท่องเที่ยวเชิงศาสนา**

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ทำบุญ ไหว้พระ 9 วัด ปฏิบัติธรรม ณ วัดป่าหลวงตาบัว ญาณสัมปันโน (วัดเสือ) วัดวังก์วิเวการาม และเจดีย์พุทธคยาจำลอง เป็นต้น

5.11.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี แต่บรรยากาศจะคึกคักมากเป็นพิเศษโดยเฉพาะในช่วงหน้าเทศกาล เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือในช่วงเทศกาลพิเศษ เช่น งานสัปดาห์สะพานแม่น้ำแคว งานวันชาวเรือชาวแพ (ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม) แต่ในช่วงที่เงียบเหงาที่สุดจะอยู่ในช่วงฤดูฝนเพราะทำให้ผู้เยี่ยมเยือนที่ชื่นชอบพายเรือ ล่องแพ เดินป่าไม่สามารถทำกิจกรรมได้

5.11.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดกาญจนบุรี

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดกาญจนบุรีในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 68.42 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นครราชสีมา สกลนคร อำนาจเจริญและอุบลราชธานี) ภาคใต้ (สงขลา) และจากกรุงเทพฯและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 43.59 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชีย (ชาวจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี) และร้อยละ 28.21 ตอบว่าเป็นชาวยุโรป (ชาวอังกฤษ รัสเซียและเยอรมัน) ดังแสดงในตารางที่ 5.75

ตารางที่ 5.75 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดกาญจนบุรี

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	18.42	ทวีปอเมริกา	12.82
อีสาน	31.58	ทวีปยุโรป	28.21
เหนือ	10.53	โอเชียเนีย	10.26
ตะวันออก	0.00	ทวีปเอเชีย	43.59
ใต้	18.42	ตะวันออกกลาง	5.13
กลาง	15.79	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	5.26		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.11.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดกาญจนบุรี

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าไม้ น้ำตก และแม่น้ำลำธาร ดังนั้นที่พักแบบรีสอร์ทจะได้รับความนิยมมากที่สุดโดยจำนวนรีสอร์ทมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 50ของจำนวนที่พักทั้งหมด มีค่าใช้จ่ายในการเข้าพักประมาณ 1,000 – 3,000 บาท/คืนส่วนที่พักที่ได้รับความนิยมรองลงมาคือเกสท์เฮาส์ซึ่งมีลักษณะเป็นห้องนอนรวม ห้องน้ำรวม แต่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ โดยมีค่าใช้จ่ายในการเข้าพักประมาณ 200 – 1,000 บาท/คืน ส่วนที่พักแบบบังกะโลก็ได้รับความนิยมใกล้เคียงกับเกสท์เฮาส์ โดยมีค่าใช้จ่ายในการเข้าพักประมาณ 500– 2,000 บาท/คืน สำหรับโรงแรมก็มีผู้เยี่ยมเยือนพักโดยทั่วไปแต่ได้รับความนิยมน้อยกว่าที่พักแบบรีสอร์ท เกสเฮาส์ และบังกะโลเพราะว่ามีราคาที่สูงกว่า สำหรับเรือนแพนั้นผู้เยี่ยมเยือนก็ให้ความนิยมมากเช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่มาเป็นหมู่คณะ เช่น องค์กร บริษัทหรือโรงงานต่างๆ ต่างนิยมให้พนักงานมาพักบนเรือนแพเพราะราคาถูกกว่า และสามารถเหมาเป็นลำเพื่อความเป็นส่วนตัวของพนักงานในองค์กร โดยมีลักษณะที่นอนเรียงเป็นแถวยาว มีค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 250 – 500 บาท/คน หรือ 6,000 บาทต่อผู้เข้าพักตั้งแต่ 40 – 50 คนสำหรับบ้านพักอุทยาน กาญจนบุรีมีค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เช่น บ้านพักอุทยานของการไฟฟ้า บ้านพักน้ำตกเอราวัณ บ้านพักเขื่อนแม่กลอง

บ้านพักของมหาวิทยาลัยราชภัฏและอาชีวศึกษาโดยมีค่าใช้จ่ายในการเข้าพักตั้งแต่ 800 – 5,000 บาท/คืน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 214 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 2,500 – 6,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 500 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 613 บาท/คน/คืน และมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 2,500 – 3,790 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจะอยู่ที่ประมาณ 150 – 300 บาท/มื้อ หรือ 600 – 1,000 บาท/วัน ซึ่งโดยปกติถ้าพักโรงแรม รีสอร์ท เกสท์เฮาส์ หรือบังกะโล จะนิยมอาหารพื้นเมืองตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆเช่น แกงป่าเมืองกาญจน์ อาหารจำพวกเห็ดโคน (ของดีเมืองกาญจน์) เมนูปลาที่จับได้จากแม่น้ำแคว หรืออาหารมอญและอาหารพม่าที่สามารถหากินได้ง่ายแถบอำเภอชายแดน เช่น ขนมจีนน้ำยาหยวกกล้วย แกงฮังเล ส่วนผู้เยี่ยมเยือนที่พักบนเรือนแพ อาหารส่วนใหญ่จะถูกจัดเตรียมไว้ให้อยู่แล้วแบบเป็นแพ็คเกจ

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 277 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 910 – 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 326 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 366 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 540 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 147 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 613 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,500 – 2,600 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ปัจจุบันมีรถไฟสายกรุงเทพฯ – กาญจนบุรีเปิดให้บริการทุกวันๆละ 2 รอบจากสถานีรถไฟบางกอกน้อย (สถานีรถไฟธนบุรี) ผ่านสถานีนครปฐม ราชบุรี ถึงกาญจนบุรี นอกจากนี้ยังมีรถไฟนำเที่ยวขบวนพิเศษให้บริการเฉพาะวันหยุดที่สถานีรถไฟหัวลำโพง โดยวิ่งระยะทางตั้งแต่กรุงเทพฯ ถึงกาญจนบุรี ประมาณ 133 กิโลเมตร มีอัตราค่าโดยสาร (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ประมาณ 123 บาท ชั้นที่ 2 ประมาณ 64 บาท และชั้นที่ 3 ประมาณ 28 บาท

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- ผลจากแบบสอบถามพบว่าทั้งนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- ผลจากแบบสอบถามพบว่าทั้งนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารภายในจังหวัด ได้แก่ รถสองแถว (ประจำทางและไม่ประจำทาง) รถสามล้อถีบ รถตุ๊กตุ๊ก รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง รถกระบะ รถตู้เช่า รถบัสเช่า และรถยนต์ส่วนตัว เป็นต้น

รถกระบะ (ขนาด 8– 10ที่นั่ง) เหมาพร้อมคนขับและน้ำมันเชื้อเพลิงไปสุสานทหารสัมพันธมิตร (30 บาท) สะพานข้ามแม่น้ำแคว (50 บาท) ลาดหญ้า (100 บาท) เที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในตัวเมือง 5–8 แห่ง (500 – 700 บาทหรือวันละ 1,000 บาท) หากเหมาไปเที่ยวยังต่างอำเภอ เช่น ปราสาทเมืองสิงห์ (180 บาท) บ้านเก่า (200 บาท) อำเภอท่าม่วง (100 บาท) อำเภอพนมทวน (150 บาท) น้ำตกไทรโยคน้อย (400 บาท) น้ำตกไทรโยคใหญ่ (600 บาท) น้ำตกเอราวัณ (400 บาท)

อำเภอทองผาภูมิ (800 บาท หรือเหมาเที่ยววันละ 1,500 บาท) อำเภอสังขละบุรี (1,500 บาท หรือเหมาเที่ยววันละ 2,000 บาท) เที่ยวในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์น้ำตกเอราวัณ เขื่อนศรีนครินทร์ (ราคา 100 บาท) เที่ยวน้ำตกไทรโยคใหญ่ ไทรโยคน้อย บ้านเก่า และปราสาทเมืองสิงห์ (10,500 บาท)

รถสามล้อถีบ นั่งได้ไม่เกินสองคนราคาเหมาไปสถานที่ต่างๆตามเส้นทางท่องเที่ยว เช่นสุสานทหารสัมพันธมิตร (50–60บาท) สะพานข้ามแม่น้ำแคว (80–100 บาท) ส่วนรถสามล้อเครื่องหรือรถตุ๊กตุ๊กไม่เป็นที่นิยมสำหรับรับส่งคน แต่ส่วนใหญ่นิยมใช้ขนส่งพืชผักหรือวัตถุดิบต่างๆ มากกว่า

รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ค่าบริการจากสถานีขนส่งไปยังตลาด (10 – 20 บาท) สุสานทหารสัมพันธมิตร (10 บาท) สะพานข้ามแม่น้ำแคว (20 บาท) วัดถ้ำมังกรทอง (40 บาท) ลาดหญ้า (50 บาท) สุสานช่องไก่ (100 บาท) ถ้ำเขาปูน (100 บาท) ปราสาทเมืองสิงห์ (130 บาท) และน้ำตกเอราวัณ (200 บาท)

สำหรับผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าจะมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ที่ประมาณ 300–1,500บาท/วัน สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ส่วนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 1,000 – 1,500 บาท/วันค่าเช่ารถตู้ (ขนาด 9 – 10 ที่นั่ง)สำหรับทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 1,200 – 1,800 บาท/วัน (ไม่รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง) แต่หากรวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิงแล้วจะอยู่ที่ประมาณ 2,500 บาท/วัน และค่าเช่ารถบัส(ขนาด 40 – 50 ที่นั่ง) อยู่ที่ประมาณ 9,000 – 15,000 บาท/วัน (รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค้างคืนและทุกระยะทาง)

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 38 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 224 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 450 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ98 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 208 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 420 – 500 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 366 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 540 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 454 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

เรือโดยสารในจังหวัดกาญจนบุรีส่วนมากใช้ในเชิงท่องเที่ยว เช่น การล่องแพ นั่งเรือหางยาว ชมแม่น้ำแควน้อยและแม่น้ำแควใหญ่ ซึ่งได้รับความนิยมมากโดยเฉพาะการล่องแพตามแม่น้ำแควใหญ่และแควน้อย นอกจากนี้ยังนิยมใช้เรือหางยาวในการล่องเรือชมวิวตามริมฝั่งแม่น้ำ ทั้งนี้การล่องแพและล่องเรือจะนิยมจ่ายแบบเหมาลำ ซึ่งคิดค่าบริการสำหรับชาวไทยประมาณ 200 บาท และชาวต่างชาติประมาณ 500 บาท และเรือหางยาวส่วนใหญ่จะคิดเหมาลำ โดยมี ค่าใช้จ่ายประมาณ 500 – 1,000 บาท ส่วนแพคิดราคาเป็นรอบๆ ละ 4,000 บาท แต่ถ้ารวมค่าอาหารคิดเป็น 300 บาท/คน

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 203 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 680 – 750 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 383 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 750 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดกาญจนบุรีไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากกาญจนบุรีไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมสำหรับการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ เช่น เต็นท์ ถุงนอน กล้องถ่ายรูป อุปกรณ์เดินป่า เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมักเช่าอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวเพราะพักค้างไม่นาน โดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายด้านนี้อยู่ที่ประมาณ 2,000 บาท/คน

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวในขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 425 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 630 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

กาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางตอนบนที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแม่น้ำภูเขาเขื่อน และแหล่งประวิติศาสตร์มากมาย ดังนั้นผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจึงนิยมท่องเที่ยวชมธรรมชาติและวัฒนธรรมต่างๆ โดยบริษัทนำเที่ยวแบบ City tour รอบเมือง 1 วันเช่น สุสานสัมพันธมิตร พิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 สะพานข้ามแม่น้ำแคว รถไฟสายมรณะล่องแพแม่น้ำแควน้อย ขี่ช้าง และน้ำตกไทรโยคจะมีราคาค่าบริการตั้งแต่ 1,000 บาท/คน/วันขึ้นไป ส่วนแพ็คเก็จทัวร์แบบค้างคืนตั้งแต่ 1 –5 คืน มีค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 1,800 บาท/คน/วันขึ้นไปผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มากาญจนบุรีมากกว่าร้อยละ 75 นิยมจัดการเดินทางเองสะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในกาญจนบุรีมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 71บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 998 – 3,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 179 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 285 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจอง 1,380 – 12,500 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 66 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 175 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 270 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่260 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 556 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 2,325 – 9,000 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ สะพานข้ามแม่น้ำแควซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางรถไฟสายมรณะและเป็นอนุสรณ์สถานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าชม) อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์หรือปราสาทเมืองสิงห์ (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 10 บาทและชาวต่างชาติ 40 บาท)วัดถ้ำเขาปูนซึ่งเคยเป็นค่ายเชลยศึกในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 มีถ้ำขนาดกลางอยู่ภายในวัดและภายในถ้ำแบ่งเป็นหลายห้อง (ค่าเข้าชมถ้ำ20 บาท) อุทยานแห่งชาติไทรโยค (ค่าเข้าสำหรับผู้ใหญ่ 200 บาทและเด็ก 100 บาท) และวัดเสือ (ไม่เสียค่าใช้จ่ายก่อนเวลา 12.00 น. แต่จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ600 บาทหลังเวลา 12.00 น.)

สำหรับการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่าซึ่งเป็นสถานที่ขุดพบแหล่งหลักฐานทางโบราณคดีเกี่ยวกับมนุษย์สมัยหินยุคใหม่ก่อนประวัติศาสตร์แห่งแรกในประเทศไทย ถูกค้นพบโดยทหารเชลยศึกระหว่างการสร้างทางรถไฟสายมรณะ (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 10 บาทและชาวต่างชาติ 50 บาท) พิพิธภัณฑ์ทางรถไฟไทย-พม่า ที่จัดการแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การสร้างทางรถไฟสายมรณะที่เริ่มต้นจากสถานีบ้านโป่งในประเทศไทยถึงเมืองทาบูซาซัทในประเทศพม่า (ค่าเข้าสำหรับผู้ใหญ่ 100 บาทและเด็ก 50 บาท) และพิพิธภัณฑ์สงครามอักษะและเชลยศึกหรือพิพิธภัณฑ์สงครามวัดใต้ซึ่งมีชื่อเรียกทางภาษาอังกฤษว่า JEATH War Museum

(ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 10 บาทและชาวต่างชาติ30บาท) (หมายเหตุ JEATH ย่อจาก Japan, England, America, Australia, Thailand and Holland)

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 113 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 500– 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 133 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 500 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 22 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 80 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่220 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 306 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 700 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม เช่น กอล์ฟ ปีนเขา ตกปลา และปั่นจักรยาน เป็นต้น ค่าใช้จ่ายในการเล่นกอล์ฟสำหรับผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติประมาณ 600 – 3,000 บาท/ครั้ง ค่าใช้จ่ายในการปีนเขาประมาณ 300 บาท ค่าเช่าจักรยานวันละ 100 บาท และค่าตกปลารวมอยู่ในค่าที่พักแล้ว

แหล่งบันเทิงและนันทนาการอื่นๆ ที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม เช่น ศูนย์อนุรักษ์ช้าง (ค่าเข้า 650บาทสำหรับครึ่งวัน และ 1,350 บาทสำหรับเต็มวัน) สวนสัตว์เปิดซาฟารีปาร์คแอนด์แคมป์ (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 150 บาท และเด็ก 80 บาท สำหรับเด็กความสูงไม่เกิน 120 ซม. อายุไม่เกิน 3 ปี ไม่เสียค่าเข้าชม ส่วนค่าเข้าชมสำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 450 บาท และเด็ก 250 บาท) และโรงถ่ายภาพยนตร์นเรศวร(ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 100 บาท และเด็กอายุไม่เกิน 12 ปี 50 บาท สำหรับชาวต่างชาติ 200 บาท และหากมาเป็นหมู่คณะลดราคา10%)

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 180 – 200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 166 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 500 – 1,000 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 180 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 190 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 403 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 1,000 – 1,900 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

จังหวัดกาญจนบุรีไม่มีเสื้อผ้าพื้นเมืองหรือเสื้อผ้าท้องถิ่น ดังนั้นเสื้อผ้าที่ขายดีจึงเป็นเสื้อยืดสกรีนลายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เช่น เสื้อผ้าสกรีนลายสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และเสื้อผ้าสกรีนลายตัวอักษรที่เกี่ยวกับจังหวัด เป็นต้น เสื้อผ้าเหล่านี้มีราคาไม่แพงประมาณตัวละ 100 – 200บาท ผ้าขาวม้าก็เป็นสินค้าหนึ่งที่ได้รับความนิยมแต่ไม่ได้ผลิตออกมาเป็นเสื้อผ้าสำหรับใช้สวมใส่ ส่วนใหญ่จะผลิตออกมาเป็นผืนซึ่งเหมาะเป็นของฝาก ในช่วงเทศกาลอย่างเทศกาลสงกรานต์ ผ้าขาวม้าจะเป็นที่นิยมมากจนสินค้าขาดตลาด โดยเฉพาะผ้าขาวม้าที่ผลิตโดยชุมชนคนดั้งเดิมในอำเภอหนองขาว จึงมีชื่อเรียกว่าผ้าขาวม้าหนองขาว ซึ่งเป็นผ้าขาวม้าคุณภาพดีมีลายโดดเด่นเฉพาะตัว ถือว่าเป็นเอกลักษณ์สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรีและมีราคาสูงกว่าผ้าขาวม้าโดยทั่วไป โดยมีราคาอยู่ที่ประมาณ 180 – 200 บาทส่วนชุดว่ายน้ำไม่เป็นที่นิยมนัก แม้ว่าจังหวัดกาญจนบุรีจะมีแม่น้ำและน้ำตกเพราะว่าน้ำไหลเชี่ยวมาก ส่วนมากจึงนิยมล่องแพหรือล่องเรือทำกิจกรรมบันเทิงอยู่บนเรือมากกว่าที่จะว่ายน้ำ

นอกจากนี้ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติยังนิยมซื้อของฝากประเภทงานไม้แกะสลัก เก้าอี้ไม้ นาฬิกาไม้ผ้าขาวม้าร้อยสี ขนมและอาหารต่างๆ เช่น เห็ดโคน ทองม้วน น้ำสมุนไพร น้ำผลไม้ ซึ่งร้านของฝากในจังหวัดกาญจนบุรีที่ขึ้นชื่อ เช่นร้านรจนา ร้านอนันตพลพลอยกาญจน์ร้าน

ทองม้วนนวลศรี ร้านแก้วของฝาก และวุ้นเส้นท่าเรือ เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายสำหรับของฝากเฉลี่ยอยู่ที่ 300 – 500บาทต่อคนอย่างเช่นเสื้อสกรีนลายจังหวัดกาญจนบุรี ราคาประมาณตัวละ 100 – 200 บาท ผ้าขาวม้าหนองขาวราคาโดยประมาณ 180 – 200 บาทส่วนขนมหรืออาหารต่างๆ ราคาโดยประมาณ 200 – 500 บาท

ตารางที่ 5.76แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดกาญจนบุรี

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
ร้านของฝากเช่นร้านรจนาร้านแก้วของฝากร้านอนันตพลพลอยกาญจน์ร้านทองม้วนนวลศรี	อาหารจำพวกเห็ดโคน (เดือนตุลาคม – พฤศจิกายน) ทองม้วน น้ำสมุนไพร น้ำผลไม้ ขนมต่างๆ
บ้านท่าเรือ	วุ้นเส้นท่าเรือ
บ้านหนองขาว	ผ้าทอมือ ผ้าขาวม้าร้อยสี
วัดเสือ	เสื้อลายเสือ
สะพานข้ามแม่น้ำแคว	อัญมณี (ไพลินและนิล)
อำเภอสังขละบุรีหรือตามชายแดน	เฟอร์นิเจอร์งานไม้ เช่นงานไม้แกะสลัก เก้าอี้ไม้ นาฬิกาไม้
JEATH War Museum	ของที่ระลึกสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 427 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,230 – 5,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 398 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,300 – 3,000 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 88 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 350 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 370 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,450 – 3,400 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคคงทนที่นิยม เช่น เฟอร์นิเจอร์งานไม้ (อำเภอสังขละบุรี)เก้าอี้ระนาด (ทำจากไม้แดงราคา 600 บาทขึ้นไป) เครื่องประดับและอัญมณี(ราคา 200 – 2,000 บาท) ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ เรียนทำอาหาร (ราคาตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไป) นวดแผนโบราณ (ราคาสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 200 – 1,500 บาท) สปา (เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติค่าใช้จ่ายประมาณ 2,000 บาท) ส่วนศิลปะพื้นบ้าน เช่น มวยไทยฟันดาบสำนักดาบพุทไธสวรรย์ (เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ ค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท)

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ คือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 480 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 900 – 1,000 บาท/คน/วัน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 294 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 880 – 900 บาท/คน/วัน

5.11.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรี

ตารางที่ 5.77 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วัน จากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรี โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วัน ของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรี 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.77 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของกาญจนบุรี (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของกาญจนบุรี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	214	2,500	-	-	-	500	613	2,500
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	277	910	200	326	1,000	110	366	540	147	405	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	38	224	450	98	208	420	110	216	360	110	454	3,000
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	100	427	1,230	200	398	1,300	88	200	350	80	370	1,450
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	200	203	680	-	-	-	110	383	750
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	-	425	630	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	71	150	998	179	285	1,380	66	175	270	260	556	2,325
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	100	113	500	100	133	500	22	40	80	220	306	700
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	90	180	100	166	500	110	150	180	190	403	1,000
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	-	480	900	-	-	-	200	294	880

5.11.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรี

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.78 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553กาญจนบุรีมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 5.3 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 10,216 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 61.07 เป็นรายได้

จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรีที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่กาญจนบุรีควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในกาญจนบุรีแสดงไว้ในตารางที่ 5.79

ตารางที่ 5.78 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
กาญจนบุรี	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	2,319,693	2,379,203	332,131	273,480	5,304,508
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	44	45	6	5	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	2	1	3	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	928	1,146	782	1,841	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	928	2,622	782	5,721	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**2,153**	**6,239**	**260**	**1,565**	**10,216**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**21.07**	**61.07**	**2.54**	**15.32**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.79 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในกาญจนบุรี (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,163	-	521	1,684
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	643	1,775	121	344	2,883
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	520	1,133	72	386	2,111
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	989	2,169	66	314	3,539
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	2,153	6,239	260	1,565	10,216
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	18.64	-	33.28	16.48
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	29.88	28.44	46.77	21.98	28.22
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	24.16	18.16	27.64	24.64	20.66
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	45.96	34.76	25.59	20.09	34.64
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.80 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรีที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่ากาญจนบุรีจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 12,576 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในกาญจนบุรีพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยกาญจนบุรีจะมีรายได้ 4,854 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 6,189 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว กาญจนบุรีจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 42,028 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 42,366 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 78 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้กาญจนบุรีได้อีกมาก

ตารางที่ 5.81 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.80 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของกาญจนบุรี	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	969	1,684	15,737	15.66	13.39	37.15
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,714	2,883	9,010	27.70	22.93	21.27
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	752	2,111	6,000	12.15	16.78	14.16
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	1,418	3,539	11,280	22.91	28.14	26.63
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	355	286	43	5.73	2.27	0.10
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	463	34	-	3.68	0.08
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	416	486	119	6.72	3.87	0.28
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	291	251	45	4.71	2.00	0.11
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	223	301	40	3.60	2.39	0.10
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	51	573	56	0.82	4.55	0.13
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	4,854	10,216	42,028	78.42	81.24	99.20
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1,335	2,359	339	21.58	18.76	0.80
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	6,189	12,576	42,366	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.81 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของกาญจนบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของกาญจนบุรี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	545	1,163	13,613	-	-	-	425	521	2,124
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	464	643	2,111	1,089	1,775	5,445	37	121	179	125	344	1,275
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	88	520	1,044	534	1,133	2,287	37	72	120	93	386	2,549
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	232	989	2,853	1,089	2,169	7,079	29	66	116	68	314	1,232
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	327	221	37	-	-	-	28	65	6
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	-	463	34	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	50	70	23	293	310	75	7	12	1	66	95	20
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	70	52	12	163	144	27	2	3	0	56	52	6
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	42	4	163	181	27	11	10	1	48	68	8
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	-	523	49	-	-	-	51	50	7
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	784	2,153	6,008	3,256	6,239	28,424	102	260	415	711	1,565	7,180
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	119	164	39	946	1,841	250	20	24	2	250	330	48
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	86.80	92.92	99.36	77.48	77.21	99.13	83.83	91.47	99.58	74.00	82.58	99.34
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	13.20	7.08	0.64	22.52	22.79	0.87	16.17	8.53	0.42	26.00	17.42	0.66
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	903	2,317	6,047	4,203	8,081	28,674	122	284	417	961	1,895	7,228

5.12 จังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอ่าวไทยมีชื่อเสียงในฐานะแหล่งผลิตน้ำตาลเนื่องจากมีต้นตาลหนาแน่น เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เคยเป็นเมืองที่รุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยโบราณและเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในกลุ่มหัวเมืองฝ่ายตะวันตก ปัจจุบันมีวัดเก่าแก่และบ้านเรือนทรงไทยจำนวนมาก ปัจจุบันเพชรบุรีเป็นเมืองด่านสำคัญระหว่างภาคกลางและภาคใต้และยังเป็นเมืองของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่นหาดชะอำ หาดปึกเตียน หาดเจ้าสำราญ แหลมหลวง แหลมเหลว และเขื่อนแก่งกระจาน เป็นต้น นับว่าเป็นจังหวัดที่มีความน่าสนใจและมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีด้านการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

5.12.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในเพชรบุรี

เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายเต็มไปด้วยวัดและโบราณสถานเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรมอันดีงามและมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม ดังนั้นผู้เยี่ยมเยือนที่มาจังหวัดเพชรบุรีจึงเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงศาสนามากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ก. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่สักการะ ทำบุญ และไหว้พระที่วัดเก่าแก่ เช่น วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดมหาธาตุวรมหาวิหาร หลวงพ่อวัดเขาตะเครา หลวงพ่อสัมฤทธิ์วัดต้นสน วัดพระพุทธไสยาสน์ พระร่วงวัดท่าไชยศิริ วัดเพชรพลี วัดถ้ำรงค์ วัดเนรัญชราราม และอุทยานสวรรค์แก่งกระจาน เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่เดินป่า ชมทะเลหมอก ดูนก นั่งช้าง ชมถ้ำวิมานเล่นน้ำตก ล่องแพ พายเรือแคนู พายเรือคายัคที่น้ำตกทอทิพย์ น้ำตกปาละอู ในอุทนยานแห่งชาติแก่งกระจาน และเล่นน้ำทะเลขี่ม้าตามชายหาด บานาน่าโบ๊ท เจ็ตสกี ปั่นจักรยาน ที่ชายหาดชะอำ

ค. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ชมโบราณสถานเขาวัง (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรี) พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน และพระรามราชนิเวศน์ (พระราชวังบ้านปืน)

5.12.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมจะคึกคักมากในช่วงหน้าเทศกาล เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือในช่วงเทศกาลพิเศษ เช่น เทศกาลกินหอย ดูนก ตกหมึก ที่ชายหาดชะอำ แต่ในช่วงที่เงียบเหงาที่สุดจะอยู่ในช่วงฤดูฝนเพราะผู้เยี่ยมเยือนที่ชื่นชอบเล่นกิจกรรมทางน้ำไม่สามารถทำกิจกรรมได้

5.12.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเพชรบุรี

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดเพชรบุรีในปี 2555/2556สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 53.19 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นครราชสีมา อุดรธานีและอุบลราชธานี) และจากกรุงเทฯ และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 83.93 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป (ชาวเดนมาร์ก นอร์เวย์ ฝรั่งเศส และฟินแลนด์) ดังแสดงในตารางที่ 5.82

ตารางที่ 5.82 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเพชรบุรี

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน(ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	21.28	ทวีปอเมริกา	3.57
อีสาน	31.91	ทวีปยุโรป	83.93
เหนือ	18.09	โอเชียเนีย	3.57
ตะวันออก	2.13	ทวีปเอเชีย	8.93
ใต้	3.19	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	13.83	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	9.57		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100**

5.12.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดเพชรบุรี

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามโดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเลือกพัก ได้แก่ โรงแรมเกสท์เฮาส์ บังกะโลรีสอร์ท บ้านรับรองของทางราชการหรือเอกชน โฮมสเตย์ บ้านตนเอง/ญาติ/เพื่อน เรือนแพ บ้านพักอุทยานและกางเต็นท์ โดยส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมักนิยมพักเกสเฮาส์ บังกะโล รีสอร์ทและโฮมสเตย์มากที่สุดผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมพักบ้านรับรองของทางราชการหรือเอกชนประมาณ 1 – 2 วัน ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติพักโฮมสเตย์ประมาณ 1 – 4 สัปดาห์ ทั้งนี้ค่าใช้จ่าย

ด้านที่พักของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเฉลี่ยอยู่ที่1,500–3,000 บาท ส่วนชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 3,000 – 5,000 บาท

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 308 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 3,000 – 10,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 200 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 340 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 2,100 – 5,400 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะเน้นอาหารทะเลสดๆ จึงมักจะนิยมซื้ออาหารทะเลจากตลาดสดเพื่อนำไปปิ้งย่างเองตามที่พัก ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่มากับทัวร์จึงรับประทานอาหารของที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 200 – 1,000 บาท/วัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 319 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 2,500 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 308 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 3,000 – 10,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 400บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 420 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 500 – 600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ188 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 444 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,800 – 2,100 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

บริการรถไฟออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) และสถานีรถไฟธนบุรีไปยังจังหวัดเพชรบุรีทุกวันทั้งรถธรรมดา รถเร็ว รถด่วน และรถด่วนพิเศษ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2.5–3 ชั่วโมง

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

การเดินทางในตัวเมืองเพชรบุรีค่อนข้างสะดวกสบาย มีรถหลายประเภทให้บริการ เช่น รถสี่ล้อเล็ก (ชาวเมืองเพชรมักเรียกว่า "รถเล้ง") มีให้บริการอยู่ทั่วไป โดยจะจอดรอผู้โดยสารอยู่ตามหน้าสถานีขนส่ง สถานีรถไฟ และตลาด อัตราค่าโดยสารอย่างต่ำคนละ 5 บาท ราคาเหมารวมไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในตัวเมืองประมาณ 200 – 300 บาท ส่วนสามล้อถีบมีให้บริการอยู่ทั่วไป เช่นเดียวกับรถเล้ง รถสามล้อถีบนั่งได้ 2 คนมีอัตราค่าโดยสารระยะทางสั้นๆประมาณ 1 – 2กม. คนละ 15 บาท หากเหมารวมไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในตัวเมืองประมาณ 4 – 5 แห่ง ราคาคนละ 100 บาท ส่วนมอเตอร์ไซค์รับจ้างมีให้บริการมากมายเช่นเดียวกัน โดยอัตราค่าโดยสารไม่เกิน 2 กม. คนละ 15 บาท ให้บริการตั้งแต่ 06.00 – 23.00น.เท่านั้น

สำหรับการเดินทางไปต่างอำเภอสามารถใช้บริการรถสองแถว โดยคิวรถสองแถวไปต่างอำเภอจะจอดรอบริเวณตลาดเพชรบุรี มีค่าโดยสารประมาณ 10 – 20 บาท ส่วนรถแท็กซี่ป้ายดำมักคอยร้องเรียกผู้โดยสารและสามารถเหมาคันไปยังที่ต่างๆ ได้ นอกจากนี้ก็ยังมีรถยนต์ให้เช่าบริเวณชายหาดชะอำ อีกทั้งรถมอเตอร์ไซค์เช่าและรถจักรยานเช่า โดยค่าเช่ารถมอเตอร์ไซค์ประมาณ120 บาท/ชม. และ 300 บาท/วัน ส่วนรถจักรยานให้เช่าประมาณ10 บาท/ชม. และ 50 บาท/วัน

สำหรับผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยโดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณ 800 – 1,500 บาท/วัน ส่วนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจะอยู่ที่ประมาณ 1,500 – 2,000 บาท/วันขณะที่ค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณวันละ 1,800 – 2,000 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง)และค่าเช่ารถบัสเริ่มต้นที่16,000 บาทขึ้นไป แล้วแต่ระยะทางและการค้างคืน แต่โดยเฉลี่ยค่าเช่ารถบัสจะอยู่ที่ประมาณ 16,000 – 20,000 บาท/วัน

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 243 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 482 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 247 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง600 – 1,200 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 458 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 807 – 3,000 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 324 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 1,500 – 3,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

ในอำเภอชะอำไม่ค่อยมีบริการโดยสารทางเรือมากนักแต่เท่าที่มีอยู่มักจะเป็นเรือหางยาวหรือเรือประมงที่นำมาดัดแปลงเพื่อใช้สำหรับนำเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบริการกิจกรรม

นันทนาการต่างๆ เช่น ตกปลา ตกหมึก หรือล่องเรือชมทิวทัศน์ สำหรับราคาค่าบริการนั้นมีหลากหลาย ซึ่งแล้วแต่จะตกลงกับเจ้าของเรือเป็นราย ไป

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายในรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 113 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 227 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 400 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 158 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 250 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 750 – 900 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดเพชรบุรีไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากเพชรบุรีไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ อุปกรณ์เดินทางท่องเที่ยวชมธรรมชาติ เช่น เต็นท์ ถุงนอน กล้องถ่ายรูป และอุปกรณ์เดินป่า เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมักจะมาเช่าเพราะพักค้างไม่นาน แต่สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมซื้อ

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวดังกล่าว โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์เดินทางท่องเที่ยวอยู่ที่ประมาณ 2,000 บาท/คน

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 90 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 613 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 3,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 429 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 757 – 1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวในขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายในรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 340 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 170 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 600 – 900บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

อำเภอชะอำเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเพชรบุรีซึ่งเป็นชายหาดที่มีชื่อเสียงและมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น วัด พระราชวัง ดังนั้นจึงเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก โดยบริษัทนำเที่ยวแบบ City tour ให้บริการเที่ยวชมจังหวัดวัดพระราชวังและวิวหาดชะอำ1 วัน ราคาประมาณ 500 – 1,999 บาท และแพ็คเกจทัวร์แบบค้างคืนตั้งแต่ 1 – 5คืน มีค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 1,000 บาทขึ้นไปผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาเพชรบุรีมากกว่าร้อยละ 96 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในเพชรบุรีมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 90บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 202 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 488 – 10,000 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 165 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 334 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500 – 4,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 263 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 392 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่254 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 407 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,845 – 4,500 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครคีรีหรือเขาวัง (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 20 บาท และชาวต่างชาติ 40 บาท) พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน (ค่าเข้าชมสำหรับผู้ใหญ่ 30 บาท และเด็ก 15 บาท ส่วนชาวต่างชาติ 30 บาท) พระรามราชนิเวศน์หรือพระราชวังบ้านปืนสมัยร.5 (ค่าเข้าชมสำหรับผู้ใหญ่ 20 บาท และเด็ก 10 บาท นักเรียนนักศึกษาในเครื่องแบบ 5 บาท ส่วนชาวต่างชาติ 50 บาท) อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร วนอุทยานเขานางพันธุรัต และสวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี(ไม่เสียค่าเข้าชม)

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 134 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 500– 1,500 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 142 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 500 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่135 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 313 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ กอล์ฟ ดำน้ำ ปีนเขา ปั่นจักรยาน พายเรือ Speedboat,Jet ski, ขับรถATV ยิงธนู และเพนท์บอล ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมกอล์ฟ ดำน้ำSpeedboat, Jet ski, ขับรถATV ยิงธนู และเพนท์บอล

ปีนเขาสำหรับชาวไทยราคาประมาณ 250 บาท/ครั้ง ค่าเช่าจักรยานวันละ 100 บาท/คน ค่าพายเรือสำหรับชาวไทยประมาณ30 บาท/ครั้ง ค่าเล่นกอล์ฟสำหรับชาวไทยประมาณ 600 – 2,000 บาท/ครั้ง และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ3,000 บาท/ครั้ง ค่าใช้จ่ายในการดำน้ำสำหรับชาวไทยประมาณ7,500 บาท/ครั้งและสำหรับชาวต่างชาติประมาณ2,000 บาท/ครั้ง ส่วนค่าเช่า Speedboat และ Jet ski สำหรับชาวไทยอยู่ที่ประมาณ800 บาท/30 นาที และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ3,000 บาท/ครั้ง ค่าเช่าขับ ATV ยิงธนู และเพนท์บอล สำหรับชาวไทยประมาณ500 บาท/ครั้ง และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ1,800บาท/ครั้ง

สำหรับกิจกรรมบันเทิงอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมได้แก่สวนสนุก และฟาร์มแกะ เป็นต้น โดยสวนสนุกซานโตรินี่มีอัตราค่าเข้าคนละ 50 บาท และบัตรเครื่องเล่นราคาใบละ 120 บาท ส่วนค่าเข้าชม Swiss sheep farm สำหรับผู้ใหญ่อยู่ที่ 50 บาท และเด็ก 30 บาท เป็นต้น

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 93 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 260 – 3,750 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 135 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง500 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 510 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 900 – 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 195 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 307 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 1,230 – 2,400 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

สัดส่วนผู้เยี่ยมเยือนที่ซื้อเสื้อผ้าคิดเป็นชาวไทยร้อยละ 10 และเป็นชาวต่างชาติร้อยละ90 โดยเสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ ชุดว่ายน้ำ เสื้อยืดสกรีนลายสัญลักษณ์ชะอำและชุดสูท ทั้งนี้ร้อยละ 90 ของผู้ที่ตัดชุดสูทเป็นชาวต่างชาติและร้อยละ 10 เป็นชาวไทย

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมีค่าชุดว่ายน้ำประมาณ 500 – 1,200 บาท และชาวต่างชาติประมาณ 1,000 – 2,000 บาทส่วนเสื้อยืดสกรีนลายนั้น ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 – 600 บาท และชาวต่างชาติประมาณ 600 บาทขึ้นไป และสำหรับชุดสูท ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,000 – 3,000 บาท

ของฝากอื่นๆ ที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม ขนมและอาหาร ป่านศรนารายณ์ผลิตภัณฑ์จากไม้ตาล ผลิตภัณฑ์จากใบตาล และขนมหม้อแกงโดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับของฝากต่างๆ ประมาณ 100 – 500 บาท/คน

ตารางที่ 5.83แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดเพชรบุรี

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
ร้านเพชรบุรีภัณฑ์ และตลาดเมืองเพชรบุรี	ขนมหม้อแกงลูกตาลอ่อน น้ำตาลสด ไอศกรีมเห็ด เห็ดแดดเดียว สินค้าที่ผลิตจากไม้ตาล ผ้าทอไทยทรงดำ
ร้านค้า OTOP	เรือจำลองไม้มงคล 5 ชนิด ผลิตภัณฑ์จักสานจากป่านศรนารายณ์

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 386 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500 – 3,000 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 417 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,940 – 8,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายในรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 70 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 259 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,500 – 5,000 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ (สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมีค่าใช้จ่าย200 บาทขึ้นไป และชาวต่างชาติ 10,000 ขึ้นไป) ของตกแต่งบ้านและภาพเขียนศิลปะ (ราคา800 บาทขึ้นไป) และจักรยาน (ราคาประมาณ7,500 บาท/คัน) เป็นต้น

กิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ เรียนทำอาหาร (ราคาตั้งแต่ 1,500 บาทขึ้นไป) นวดแผนโบราณ (สำหรับชาวไทยราคา 200 บาท/ชม.และชาวต่างชาติ ราคา 200 – 300 บาท/ชม.) สปาเกลือบ้านแหลม (สำหรับชาวไทยราคา 100 บาท/ชม.และชาวต่างชาติราคา 150 บาท/ชม. และเรียนศิลปะพื้นบ้าน เช่น มวยไทยและฟันดาบ (สำหรับชาวต่างชาติราคา 200 บาท) เป็นต้น

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ขั้นต่ำประมาณ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 158 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 1,200 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ขั้นต่ำประมาณ 40 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 180 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 770 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายในรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 170 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ขั้นต่ำที่ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 368 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,470 – 2,100 บาท/คน/วัน

5.12.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรี

ตารางที่ 5.84 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรี โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรี 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการ 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.84 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของเพชรบุรี (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของเพรชบุรี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	308	3,000	-	-	-	200	340	2,100
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	319	1,000	200	332	1,000	400	420	500	188	444	1,800
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	100	243	428	150	247	600	100	458	807	300	324	1,500
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	386	1,500	80	471	1,940	-	70	300	80	259	1,500
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	113	200	100	227	400	-	-	-	158	250	750
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	90	613	1,000	300	429	757	-	340	600	100	170	600
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	90	202	488	165	334	1,500	150	263	392	254	407	1,845
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	50	134	500	100	142	500	-	-	-	135	313	1,500
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	50	93	260	50	135	500	200	510	900	195	307	1,230
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	50	158	1,000	40	180	770	-	170	300	100	368	1,470

5.12.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรี

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.85 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 เพชรบุรีมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 3.9 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 12,757 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 45.32 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรีที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่เพชรบุรีควรจะได้จากผู้

เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในเพชรบุรีแสดงไว้ในตารางที่ 5.86

ตารางที่ 5.85 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
เพรชบุรี	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	1,562,851	1,696,672	179,937	464,117	3,903,577
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	40	43	5	12	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	8	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	947	1,359	948	1,366	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว (บาท)	947	3,407	948	11,473	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**1,480**	**5,781**	**170**	**5,325**	**12,757**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**11.60**	**45.32**	**1.34**	**41.74**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.86 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในเพรชบุรี (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	1,312	-	1,325	2,637
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	498	1,414	75	1,729	3,717
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	379	1,051	82	1,262	2,774
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	603	2,005	13	1,009	3,629
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	1,480	5,781	170	5,325	12,757
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	22.69	-	24.88	20.67
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	33.66	24.46	44.28	32.47	29.14
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	25.63	18.17	48.30	23.69	21.74
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	40.71	34.68	7.42	18.95	28.45
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.87 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรีที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าเพชรบุรีจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 15,860 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในเพชรบุรีพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยเพชรบุรีจะมีรายได้ 5,932 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 8,171 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว เพชรบุรีจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 59,582ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 60,116ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 72 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้เพชรบุรีได้อีกมาก

ตารางที่ 5.88 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของเพชรบุรีทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรองซึ่งมีค่าใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 5.87 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของเพรชบุรี	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	1,205	2,637	20,948	14.75	16.63	34.85
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,968	3,717	12,923	24.09	23.44	21.50
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	1,982	2,774	9,213	24.25	17.49	15.33
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	777	3,629	16,498	9.51	22.88	27.44
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	312	423	49	3.82	2.67	0.08
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	542	702	72	6.63	4.42	0.12
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	558	675	144	6.83	4.25	0.24
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	309	407	88	3.78	2.56	0.15
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	326	401	75	3.99	2.53	0.12
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	191	496	106	2.34	3.13	0.18
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	5,932	12,757	59,582	72.60	80.43	99.11
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	2,238	3,104	534	27.40	19.57	0.89
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	8,171	15,860	60,116	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.88 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของเพชรบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของเพรชบุรี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	425	1,312	12,762	-	-	-	780	1,325	8,186
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	313	498	1,563	851	1,414	4,254	72	75	90	733	1,729	7,016
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	156	379	669	638	1,051	2,552	18	82	145	1,169	1,262	5,847
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	125	603	2,344	340	2,005	8,253	-	13	54	312	1,009	5,847
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	35	3	128	193	17	-	-	-	185	195	29
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	42	192	16	383	365	32	-	12	1	117	133	23
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	42	63	8	211	284	64	8	9	1	297	317	72
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	23	42	8	128	121	21	-	-	-	158	244	58
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	23	29	4	64	115	21	11	18	2	228	239	48
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	23	49	16	51	153	33	-	6	1	117	287	57
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	594	1,480	4,576	2,255	5,781	27,821	90	170	289	2,994	5,325	26,895
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	155	411	54	964	1,232	188	19	46	4	1,101	1,415	288
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	79.33	78.28	98.84	70.06	82.43	99.33	82.64	78.68	98.65	73.11	79.01	98.94
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	20.67	21.72	1.16	29.94	17.57	0.67	17.36	21.32	1.35	26.89	20.99	1.06
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	749	1,891	4,630	3,218	7,013	28,010	109	217	293	4,095	6,740	27,184

5.13 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันตกแต่อยู่ตอนบนของภาคใต้ จึงเรียกว่าเป็นประตูสู่ภาคใต้ เป็นจังหวัดที่มีรูปร่างยาวเรียวเต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะทะเล ประจวบคีรีขันธ์ได้ชื่อว่าเป็นสถานที่ตากอากาศมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน ชายทะเลหลายแห่งเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนจำนวนมากโดยเฉพาะชายทะเลหัวหินที่มีชื่อเสียงมากที่สุด ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ด้านการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

5.13.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในประจวบคีรีขันธ์

เนื่องจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาค่อนข้างน้อย เพราะเคยเป็นเมืองร้างมาก่อนตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 2 จึงมีการตั้งเมืองใหม่ ซึ่งคือประจวบคีรีขันธ์ในปัจจุบัน ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นหัวใจหลักจึงเป็นชายทะเล ผู้เยี่ยมเยือนที่มาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ก. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่กอล์ฟ (Banyan Golf Club และ Black Mountain Golf Club) ขับรถโกคาร์ท ขับรถ ATV ขี่ม้าเลียบชายหาดหัวหิน กิจกรรมทางน้ำ เช่น ดำน้ำ ชมปะการัง เล่นทะเล เล่นเรือกล้วย Speedboat, Jet ski, Kite boarding เที่ยวเกาะทะลุ อ่าวมะนาว อ่าวประจวบ และชมการแข่งขันกีฬาเช่น หัวหินไตรกีฬา เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ สปา นวดแผนไทยนวดตัว และนวดฝ่าเท้า เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ สักการะ ทำบุญ และไหว้พระวัดห้วยมงคลวัดแก้วประเสริฐ พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศวัดเขาช่องกระจกวัดเขาตะเกียบ วัดถ้ำเขาเต่า และศาลหลักเมือง เป็นต้น

5.13.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ปี 2555

แหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีผู้เยี่ยมเยือนมาเที่ยวตลอดปีแต่จะคึกคักมากในช่วงหน้าเทศกาล เช่น วันปีใหม่วันสงกรานต์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือในช่วงเทศกาลพิเศษ เช่น เทศกาลงานดนตรีที่หัวหิน แต่ในช่วงที่เงียบเหงาที่สุดจะอยู่ในช่วงฤดูฝนเพราะทำให้ผู้เยี่ยมเยือนที่ชื่นชอบเล่นกิจกรรมทางน้ำไม่สามารถทำกิจกรรมได้

5.13.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 54.54 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ จังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นครราชสีมา อุดรธานีและอุบลราชธานี) และภาคเหนือ(เชียงใหม่และลำปาง) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 80.56 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติโดยส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป (ชาวอังกฤษ สวีเดน และเยอรมัน) ดังแสดงในตารางที่ 5.89

ตารางที่ 5.89 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน(ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	36.36	ทวีปอเมริกา	2.78
อีสาน	18.18	ทวีปยุโรป	80.56
เหนือ	18.18	โอเชียเนีย	2.78
ตะวันออก	0.00	ทวีปเอเชีย	11.11
ใต้	9.09	ตะวันออกกลาง	2.78
กลาง	13.64	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	4.55		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.13.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเข้าเลือกพัก ได้แก่ โรงแรมเกสท์เฮาส์ บ้านพักอุทยานกางเต็นท์ บ้านตนเอง/ญาติ/เพื่อน บังกะโล รีสอร์ทบ้านรับรองของทางราชการหรือเอกชน และคอนโดมิเนียม ปัจจุบันผู้เยี่ยมเยือนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมพักค้าง1 – 2 คืน ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมพักค้าง 3 – 4 คืน และบางส่วนนิยมพักค้าง 2 – 3 เดือนก็มี

สำหรับที่พักประเภทรีสอร์ทพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติและนิยมพักระยะยาว 10 – 15 วันส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมพักช่วงวันเสาร์และอาทิตย์ราคาค่าเข้าพักรีสอร์ทประมาณ 1,500 ต่อคน (รวมอาหารเช้า)

ส่วนที่พักประเภทคอนโดมิเนียมมีสัดส่วนร้อยละ 10 – 15 ของที่พักทั้งหมด และส่วนมากนิยมเข้าพักเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์หรือช่วงวันหยุดยาว และคอนโดมิเนียมประมาณร้อยละ 20 จะเปิดให้เช่าในช่วงเวลาอื่น โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าพักในคอนโดมิเนียมเฉลี่ยอยู่ที่ 5,000 – 8,000 บาท/คืน แต่สามารถเข้าพักได้หลายคน

สำหรับที่พักประเภทเกสท์เฮาส์และบังกะโล พบว่าเป็นที่นิยมพอสมควร โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเข้าพักเกสท์เฮาส์และบังกะโลอยู่ที่ประมาณ 500 – 2,500 บาท/คืน ส่วนโรงแรมไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนัก เพราะราคาค่อนข้างสูงอยู่ในช่วง 3,500 – 10,000 บาท/คืนโดยผู้เข้าพักโรงแรมส่วนใหญ่จะเป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่มากับบริษัททัวร์

บ้านพักรับรองของทางราชการหรือเอกชน เช่น สวนสนประดิพัทธ์มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000 – 2,000 บาท/คืน และกางเต็นท์ในอุทยานแห่งชาติซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวนอุทยานปราณบุรีและน้ำตกป่าละอู เป็นต้น ส่วนที่พักประเภทโฮมสเตย์ (ไม่มีในหัวหิน)มีค่าใช้จ่ายประมาณ 4,000 – 8,000 บาท/คืน

ส่วนที่พักที่เป็นบ้านพักตนเองนั้น ปัจจุบันชาวต่างชาตินิยมซื้อบ้านเก็บไว้แล้วให้เพื่อนที่มาเที่ยวเช่าอยู่ชั่วคราวเพื่อเป็นรายได้เสริมโดยส่วนมากเป็นชาวยุโรป เช่น หมู่บ้านสวีเดน หมู่บ้านนอรเวย์หมู่บ้านเยอรมันและหมู่บ้านสวิตเซอร์แลนด์ เป็นต้น โดยธุรกิจที่พักลักษณะนี้จะมีนายหน้าขายบ้านให้ชาวต่างชาติโดยตรง เช่น นายหน้าขายบ้านให้กับชาวรัสเซีย ซึ่งให้บริการขายบ้านออนไลน์และสามารถโทรศัพท์เข้ามาสอบถามรายละเอียดได้ เป็นต้น

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 904 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 2,000 – 12,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 140 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 680 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 3,500 – 4,500 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

หัวหินเป็นถิ่นชายทะเล ดังนั้นอาหารทะเลจึงเป็นที่นิยมมากที่สุดซึ่งสามารถหาซื้อ หารับประทานได้ง่าย เช่น ตลาดโต้รุ่ง ตลาดฉัตรไชย และรถกหัวหิน เป็นต้น สำหรับค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 500 – 800 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 624 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 693 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 300บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 504 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มมากกว่า 800 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 884 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,500 – 2,400 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ปัจจุบันมีรถไฟสายกรุงเทพฯ – หัวหิน ซึ่งสามารถขึ้นรถไฟได้ที่สถานีหัวลำโพงและสถานีธนบุรี เปิดให้บริการทุกวันทั้งรถธรรมดา รถเร็ว รถด่วน และรถด่วนพิเศษ ส่วนใหญ่รถด่วน จะเป็นรถสายไกล โดยวิ่งระยะทางจากกรุงเทพฯ ถึงหัวหินประมาณ 229 กิโลเมตร มีอัตราค่าโดยสาร (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ประมาณ 202 บาท ชั้นที่ 2 ประมาณ 102 บาท และชั้นที่ 3 ประมาณ 44 บาท

นอกจากนี้ยังเปิดให้บริการขบวนรถไฟท่องเที่ยวแบบเช้าไป-เย็นกลับ ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ โดยมี 2 โปรแกรมหลัก คือ เที่ยวชายทะเลสวนสนประดิพัทธ์/หัวหิน/นมัสการพระปฐมเจดีย์ โดยออกจากกรุงเทพฯ 06.30 น. กลับถึงกรุงเทพฯ 19.25 น.ค่าโดยสาร

สำหรับผู้ใหญ่/เด็กคนละ 100 บาท อีกโปรแกรมคือ เที่ยวเพชรบุรี/เขาวัง/หาดชะอำ/พระที่นั่งมฤคทายวัน/นมัสการพระปฐมเจดีย์ โดยออกจากกรุงเทพฯ 06.30 น. กลับถึงกรุงเทพฯ 19.25 น. ค่าโดยสารรวมค่าบริการสำหรับผู้ใหญ่/เด็กคนละ 600 บาท นอกจากนี้ยังมีรถไฟสาย Oriental express ที่ให้บริการถึงประเทศมาเลเซียและมีเรือทัวร์เที่ยวไปตามเกาะหรือแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้วย

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมใช้ในหัวหิน เช่น รถประจำทาง รถแท็กซี่ รถสามล้อ รถมอเตอร์ไซค์ รถสามล้อถีบ และรถสองแถว เป็นต้น รถสองแถวประจำทางจะมีให้บริการจากสถานีขนส่งไปยังตัวเมืองต่างๆ ราคาประมาณ 10 – 15บาท แต่หากเช่าเหมาคันจะมีราคาอยู่ที่ 150 บาท โดยให้บริการไม่เกิน 15 กิโลเมตร

รถสามล้อเครื่องหรือรถตุ๊กตุ๊กจะมีให้บริการตามจุดต่างๆ โดยคิดค่าบริการตามระยะทางหรือเช่าเหมาทั้งคัน (สำหรับชาวไทยประมาณ 60 – 150 บาท และชาวต่างชาติ 80-3,000 บาท)ส่วนรถสามล้อถีบมีให้บริการราคา 50 บาทต่อระยะทาง 2 – 3 กม.

รถแท็กซี่ป้ายดำ (ไม่มีมิเตอร์) เป็นที่นิยมอย่างมากสำหรับชาวต่างชาติ โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยอยู่ในช่วง 150 – 200 บาท ส่วนรถยนต์เช่ามีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 800 – 1,200 บาท/วันส่วนรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างมีให้บริการเช่า 100 บาท/วัน และรถมอเตอร์ไซด์เช่าราคา 250 บาท/วันสำหรับชาวไทย

ส่วนค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่วันละ 1,800 – 2,500 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าเช่ารถบัสเริ่มต้นที่ 14,000 บาทขึ้นไป แล้วแต่ระยะทางและการค้างคืน แต่โดยเฉลี่ยค่าเช่ารถบัสอยู่ที่ประมาณ 14,000 – 25,000 บาทต่อวัน

สำหรับผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยโดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณ 500 – 1,000 บาท/วัน และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจะอยู่ที่ประมาณ 3,000 – 5,000 บาท/วัน

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 280 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 403 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 280 – 524 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ22 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 394 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 480 – 500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 60บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 182 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 250 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 830 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง2,090 – 3,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

ส่วนใหญ่เป็นการโดยสารทางเรือเพื่อการท่องเที่ยวโดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,000 บาท

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 130 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือมากกว่า 250 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 140 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 532 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 750 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากประจวบคีรีขันธ์ไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

ส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติมักนิยมซื้ออุปกรณ์เดินทางท่องเที่ยวประเภทเก้าอี้อาบแดด (ราคา 500 – 600 บาทต่อตัว) และรองเท้าแตะ(ราคา 100 – 120 บาทต่อคู่)

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 500 – 650 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 600 – 3,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำคือไม่มีการใช้จ่ายในรายการนี้ แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพียงร้อยละ 10 มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

หัวหินเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยเฉพาะชายหาดหัวหินดังนั้นผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจึงมีค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจอง เช่น บริการนำเที่ยวCity tour ใน 1 วัน ราคาประมาณ 900 – 1,200 บาท และแพ็คเกจทัวร์แบบค้างคืนตั้งแต่ 1 –5 คืน มีค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 900 บาทขึ้นไป เป็นต้น ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาประจวบคีรีขันธ์มากกว่าร้อยละ 97 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในประจวบคีรีขันธ์มีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 144 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 308 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 457 – 1,000 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 127 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 636 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 1,569 – 8,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่108 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 206 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 315 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่234 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 878 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจอง 1,902 – 10,000 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ ถ้ำพระยานคร อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เพื่อชมพระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 40 บาท

และเด็ก 20 บาท และสำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 200 บาท และเด็ก 100 บาท)พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำหว้ากอ (ค่าเข้าชมสำหรับเด็กสูงไม่เกิน120 ซม. 10 บาท และผู้ใหญ่ 20 บาท)และวิกหัวหิน (ศิลปะสถานเพื่องานศิลปะโดยภัทราวดีมีชูธน)(ค่าเข้าชมขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน) เป็นต้น

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 389 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 500– 3,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 295 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 500 – 6,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 338 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 439 –1,500 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ กอล์ฟSpeedboat, Jet ski, Kite boarding, ดำน้ำ จักรยาน ตกหมึก ขับรถATV และกีฬาผจญภัยต่างๆ เป็นต้น กอล์ฟเป็นกีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวญี่ปุ่นและชาวยุโรปนิยมมากโดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย2,500 บาท/รอบ ส่วนทัวร์ตกหมึกเพื่อนั่งเรือไปตกปลาหมึกมีค่าใช้จ่ายประมาณ2,000 บาท/ลำ โดยเรือมีขนาดที่นั่ง 2 – 3 คน ส่วน Speed boat และ Jetski มีราคาค่าบริการประมาณ 250 บาท สำหรับทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และจักรยานให้เช่าวันละ 100 บาท

แหล่งกิจกรรมนันทนาการและบันเทิงที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่สถานีรถไฟหัวหิน ห้องสมุดรถไฟหัวหิน ตลาดเพลินวาน ตลาดน้ำหัวหินสามพันนามตลาดจั๊กจั่น ศูนย์การค้าTheVenezia หมู่บ้านศิลปินสวนน้ำBlack Mountain หัวหินซาฟารี (กิจกรรมผจญภัย เช่น ขับรถ ATV เล่น Paint ball หรือขี่ช้างขี่ม้าชมธรรมชาติ) หมู่บ้านช้างและจุดชมวิวเขาหินเหล็กไฟ เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการบางแห่งข้างต้นต้องเสียค่าเข้าชมและค่าบริการเครื่องเล่นแต่บางแห่งไม่ต้องเสียค่าเข้าชมใดๆ เช่นสถานีรถไฟหัวหิน ห้องสมุดรถไฟหัวหิน หมู่บ้านศิลปินหัวหินตลาดเพลินวาน ตลาดจั๊กจั่น ตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม และศูนย์การค้า The Venezia ไม่ต้องเสียค่าเข้าชม เป็นต้น

ในขณะที่ สวนน้ำBlack Mountain คิดค่าเข้าสำหรับผู้ใหญ่ 900 บาท สำหรับเด็กและผู้สูงอายุ 450 บาท หัวหินซาฟารีมีค่าใช้จ่ายตามประเภทกิจกรรมที่เข้าเล่นโดยประมาณ 200 – 500 บาท ส่วนหมู่บ้านช้างมีการให้บริการนั่งช้างสำหรับ2 คน/นาน 1 ชั่วโมง/ราคา 1,000 บาทหรือ 2 คน/นาน30 นาที/ราคา 600 บาท ส่วนบริการขี่ม้าเลียบชายหาดคิดค่าบริการ 200 บาท/นาน 15 นาที หรือ 400 บาท/นาน30 นาที หรือ 800 บาท/นาน 1 ชม.ส่วนการเล่น Kite Boarding ที่ชายหาดหัวหินมีค่าใช้จ่ายประมาณ 4,000 บาท/นาน 2 – 3ชั่วโมง และค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง สำหรับคนไทยผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10บาท และสำหรับคนต่างชาติผู้ใหญ่ 100 บาท เด็ก 50 บาท เป็นต้น

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 301 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 700 – 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 499 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 800 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ มีแต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 180 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 657 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

เสื้อผ้าที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไป ได้แก่ ชุดว่ายน้ำและเสื้อผ้าบาติกสำหรับใช้ใส่เล่นน้ำและเดินเล่นตามชายหาด โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับชุดว่ายน้ำประมาณ 400 – 800 บาท และเสื้อผ้าบาติกประมาณ 250 – 300 บาทส่วนเสื้อผ้าพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ ผ้าโขมพัสตร์ซึ่งผลิตและจำหน่ายโดยร้านโขมพัสตร์ ร้านขายเสื้อผ้าชื่อดังเก่าแก่ของจังหวัด นอกจากนี้ยังมีผ้าฝ้ายทอมือเขาเต่าซึ่งเป็นผ้าทอมือของกลุ่มแม่บ้านบ้านเขาเต่า ผ้าขาวม้าทั่วไป และชุดสูท เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วเสื้อผ้าลายพื้นเมืองมีราคาประมาณ 800 – 5,000บาทต่อตัว ผ้าฝ้ายทอมือเขาเต่าราคาประมาณ 600 บาท/ชิ้นผ้าโขมพัสตร์ราคา1,700บาทขึ้นไป และชุดสูทราคาตั้งแต่3,000 บาทขึ้นไป เป็นต้น

ส่วนของฝากที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมซื้อในหัวหิน ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม โมบายหอย ผ้าเสื้อผ้า ขนมอาหารและสินค้าที่ทำจากมือสัญลักษณ์ของหัวหิน เป็นต้น ร้านขายของฝากในหัวหินส่วนมากอยู่บริเวณซอยแม่เก็บ ร้านป้าเจือและร้านมีชัยเป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายสำหรับของฝากโดยเฉลี่ย100 บาทต่อคน

ตารางที่ 5.90 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
หัวหิน	ผ้าโขมพัสตร์ (ผ้าฝ้ายพิมพ์ลายพื้นเมือง)
ร้านขายของฝาก เช่น ร้านป้าเจือ ร้านมีชัย	กะปิโหว่ ข้าวเหนียวมะม่วง ขนมปังไส้สับปะรด สับปะรดกวน สับปะรดกระป๋องแยมสับปะรด ว่านหางจระเข้เชื่อมกระป๋อง มะพร้าวอบกรอบ วุ้นมะพร้าว
Market Village	ที่นอนใยมะพร้าว เฟอร์นิเจอร์แปรรูปจากไม้มะพร้าว

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 632 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,500 – 4,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 782 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 2,000 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 327 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 592 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 2,100 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคคงทนที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน และภาพเขียนศิลปะ (บ้านศิลปินแห่งชาติ) เป็นต้น โดยราคาสินค้ามีหลายระดับตั้งแต่หลักร้อยเป็นต้นไป โดยส่วนมากชาวต่างชาติใช้จ่ายประมาณ 5,000 – 10,000 บาท

ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ นวดแผนโบราณ (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับชาวไทยประมาณ 200 – 600 บาท และชาวต่างชาติประมาณ 3,000 –5,000 บาท) สปา (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 1,000 – 2,000 บาท/คน) และเรียนศิลปะพื้นบ้าน เช่น มวยไทยและฟันดาบ (ค่าใช้จ่ายประมาณ 300 บาท/คน) เป็นต้น

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 505 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,420 – 1,600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 150บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 474 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 800 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 155 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 663 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 900 – 1,500 บาท/คน/วัน

5.13.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 5.91 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.91 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของประจวบคีรีขันธ์ (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของประจวบคีรีขันธ์	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	904	2,000	-	-	-	140	680	3,500
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	624	1,000	200	693	1,000	300	504	800	200	884	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	280	403	524	22	394	480	60	182	250	300	830	2,090
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	632	1,500	80	782	2,000	80	327	500	80	592	1,000
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	100	130	250	-	-	-	140	532	750
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	200	500	650	100	300	600	-	-	300	100	638	829
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	144	308	457	127	636	1,569	108	206	315	234	878	1,902
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	100	389	500	100	295	500	-	-	-	150	338	439
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	50	301	700	100	499	800	-	141	1,500	180	657	1,500
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	100	505	1,420	150	474	800	-	95	700	155	663	900

5.13.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.92 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553ประจวบคีรีขันธ์มีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 2.3 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 18,089 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 50.94 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์ที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่ประจวบคีรีขันธ์ควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในประจวบคีรีขันธ์แสดงไว้ในตารางที่ 5.93

ตารางที่ 5.92 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
ประจวบคีรีขันธ์	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	654,342	1,124,093	105,675	437,400	2,321,510
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	28	48	5	19	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	2	1	7	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	1,659	2,773	1,012	2,987	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	1,659	6,834	1,012	21,065	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**1,086**	**7,682**	**107**	**9,214**	**18,089**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**6.00**	**42.47**	**0.59**	**50.94**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.93 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในประจวบคีรีขันธ์ (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	2,504	-	2,099	4,604
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	409	1,920	53	2,727	5,109
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	264	1,091	19	2,562	3,936
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	414	2,166	35	1,826	4,441
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	1,086	7,682	107	9,214	18,089
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	32.60	-	22.78	25.45
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	37.63	24.99	49.78	29.60	28.24
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	24.29	14.21	17.94	27.80	21.76
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	38.09	28.20	32.28	19.82	24.55
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.94 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์ที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าประจวบคีรีขันธ์จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 21,939 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในประจวบคีรีขันธ์พากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยประจวบคีรีขันธ์จะมีรายได้ 3,748 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 5,318 ล้านบาทหากมี

การใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว ประจวบคีรีขันธ์จะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 41,808 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 42,156 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 70 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้ประจวบคีรีขันธ์ได้อีกมาก

ตารางที่ 5.95 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของประจวบคีรีขันธ์ทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรองใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 5.94 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของประจวบคีรีขันธ์	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	709	4,604	16,338	13.33	20.98	38.33
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,334	5,109	8,137	25.08	23.29	19.09
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	1,176	3,936	8,147	22.12	17.94	19.11
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	529	4,441	9,660	9.95	20.24	22.66
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	213	400	30	4.00	1.82	0.07
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	215	625	47	4.04	2.85	0.11
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	353	939	107	6.65	4.28	0.25
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	242	423	31	4.54	1.93	0.07
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	260	724	75	4.88	3.30	0.18
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	288	739	60	5.41	3.37	0.14
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	3,748	18,089	42,281	70.48	82.45	99.18
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1,570	3,851	349	29.52	17.55	0.82
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	5,318	21,939	42,630	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.95 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของประจวบคีรีขันธ์ตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของประจวบคีรีขันธ์	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	277	2,504	5,540	-	-	-	432	2,099	10,798
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	131	409	654	554	1,920	2,770	32	53	85	617	2,727	4,628
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	183	264	343	61	1,091	1,330	6	19	26	926	2,562	6,448
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	52	414	982	222	2,166	5,540	8	35	53	247	1,826	3,085
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	-	-	-	83	72	7	-	-	-	130	328	23
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	39	65	4	83	166	17	-	-	0	93	394	26
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	28	40	3	105	353	31	3	4	0	217	542	73
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	20	51	3	83	163	14	-	-	-	139	209	14
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	10	39	5	83	277	22	-	3	2	167	405	46
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	20	66	9	125	262	22	-	2	1	143	409	28
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	366	1,086	1,979	1,114	7,682	15,180	46	107	164	2,221	9,214	24,959
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	117	262	24	562	1,293	113	3	9	3	888	2,286	209
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	75.86	80.56	98.78	66.45	85.59	99.26	93.14	91.98	98.22	71.45	80.12	99.17
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	24.14	19.44	1.22	33.55	14.41	0.74	6.86	8.02	1.78	28.55	19.88	0.83
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	483	1,348	2,003	1,676	8,975	15,292	50	116	167	3,109	11,500	25,168

ภาคตะวันออก

ภาคตะวันออกมีรายได้จากการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 87,454 ล้านบาทต่อปี ในช่วงปี 2551 –2552นับว่ามากเป็นอันดับ 3 รองจากกรุงเทพฯและภาคใต้สามจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในภาคตะวันออก คือ ชลบุรี ระยอง และตราด โดยจังหวัดทั้งสามมีรายได้เฉลี่ยร้อยละ 88.01 ของรายได้จากการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก (ตารางที่ 5.96) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้คัดเลือก 3 จังหวัดนี้เป็นจังหวัดเป้าหมายในการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาของจังหวัดทั้งสามเมื่อรวมกันจะสามารถสะท้อนให้เห็นผลกระทบต่างๆที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อภาคตะวันออกโดยรวมด้วย

ตารางที่ 5.96 รายรับจากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายในภาคตะวันออก (ล้านบาท)

	2552	2551	2550	รายรับเฉลี่ยช่วง 3 ปี	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในภาค	สัดส่วนรายรับเฉลี่ยภายในประเทศ
ภาคตะวันออก	72,788	98,086	91,487	87,454	100.00%	11.64%
1. ชลบุรี	47,828	65,462	61,698	58,330	66.70%	7.76%
2. ระยอง	10,800	14,228	13,113	12,714	14.54%	1.69%
3. ตราด	3,895	7,175	6,699	5,923	6.77%	0.79%
รวม 3 จังหวัด	62,523	86,865	81,510	76,967	88.01%	10.24%

5.14 จังหวัดชลบุรี

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากอยู่ติดกับอ่าวไทยด้านตะวันออกจึงมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่งตั้งอยู่ นอกจากนี้แล้วยังถือว่า เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจทั้งในด้านพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมมากเป็นที่สองรองจากกรุงเทพฯ เป็นที่ตั้งของท่าเรือแหลมฉบังที่มีความสำคัญของประเทศรองจากท่าเรือกรุงเทพฯ ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี พอสรุปได้ดังนี้

5.14.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในชลบุรี

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดท่องเที่ยวชายทะเลตะวันออกที่สวยงามและมีสถานบันเทิงที่มีชื่อเสียงมากมายผู้เยี่ยมเยือนที่มาจังหวัดชลบุรีจึงเป็นผู้นิยมเข้าสถานบันเทิงมากที่สุด รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ก. สถานบันเทิง

แหล่งบันเทิงที่นิยมส่วนใหญ่เป็นสถานบันเทิงยามค่ำคืน เช่น การแสดงของสาวประเภทสองอย่างเช่น Alcazarshow และ Tiffany showรวมถึงผับ บาร์ และร้านอาหารต่างๆ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการช้อบปิ้งมีทั้งMimosa Pattaya ตลาดน้ำ 4 ภาค ตลาดมืด และถนนคนเดินเป็นต้น ส่วนสถานบันเทิงกึ่งความรู้ เช่น Underwater World , Pattaya Dolphin Worldพิพิธภัณฑ์ริบ

ลีส์พัทยาพิพิธภัณฑ์ภาพจิตรกรรม 3 มิติ และพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งบันเทิงประเภทสวนสนุก เช่น สวนสนุกพัทยาปาร์ค สวนน้ำพัทยาปาร์ค2-Sky Pattaya-Rocket Ball (บริเวณแหลมบาลีฮาย พัทยา) สนามแข่งรถโกคาร์ท บำรุงเซลลิ่งแอนด์พารามอเตอร์เซ็นเตอร์ และเลคแลนด์ วอเตอร์เคเบิลสกี พัทยา เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กิจกรรมท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่ชมพระราชวังและพิพิธภัณฑสถานต่างๆ เช่น พระจุฑาธุชราชฐาน (พระราชวังบนเกาะสีชัง) พิพิธภัณฑ์ศิลปะในขวดแก้วพัทยา ศูนย์แสดงเรือพระราชพิธีจำลอง 4 มิติ และโรงละครอลังการ (การแสดงละครใหญ่นำเสนอวัฒนธรรมเอกลักษณ์ไทย) เป็นต้น ชมวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารวิหารเซียนและเขาชีจรรย์ วัดใหญ่อินทาราม วัดเครือวัลย์ และศาลเจ้าหน่าจาซาไท้จื้อ เป็นต้น รวมทั้งชมแหล่งสถาปัตยกรรมต่างๆ เช่น ปราสาทสัจธรรม (สถาปัตยกรรมผสมผสานหลายชาติหลายศาสนาซึ่งแฝงไปด้วยปรัชญา) เมืองจำลองและอุทยานสามก๊ก เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่เล่นน้ำ บานาน่าโบ๊ท Speedboat และ Jet ski บริเวณชายหาดบางแสน ชายหาดพัทยา เกาะล้าน และเกาะสีชัง เป็นต้น รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ไร่องุ่นซิลเวอร์เลคสวนนงนุช สวนกล้วยไม้ศิริพร สวนป่าพนารักษ์ อุทยานใต้ทะเลเกาะขาม สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนเสือศรีราชา อุทยานหินร้อยปีฟาร์มจระเข้พัทยา และหมู่บ้านช้างพัทยา เป็นต้น

5.14.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรีปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์คึกคักตลอดปี เพราะเป็นจังหวัดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดของภาคตะวันออกมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย และมีการเดินทางที่สะดวกใกล้กรุงเทพฯ สามารถเดินทางมาเที่ยวชลบุรีได้หลายช่องทาง และเมื่อถึงหน้าเทศกาลบรรยากาศการท่องเที่ยวจะคึกคักเป็นพิเศษ เช่นวันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันไหล วันลอยกระทง และวันหยุดนักขัตฤกษ์ต่างๆรวมทั้งเทศกาลดนตรีพัทยาและการแข่งกีฬาระดับโลก เช่น วอลเลย์บอลชายหาด เจ็ทสกีและเรือใบ เป็นต้น

5.14.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดชลบุรี

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดชลบุรีในปี 2555/2556สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 68.18 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

โดยส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชียด้วยกัน (ชาวจีน อินเดีย และเวียดนาม) และร้อยละ 37.04 ตอบว่า เป็นชาวยุโรป (ชาวรัสเซียและเยอรมัน) ดังแสดงในตารางที่ 5.97

ตารางที่ 5.97 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดชลบุรี

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	68.18	ทวีปอเมริกา	3.45
อีสาน	4.55	ทวีปยุโรป	37.07
เหนือ	9.09	โอเชียเนีย	0.86
ตะวันออก	4.55	ทวีปเอเชีย	55.17
ใต้	13.64	ตะวันออกกลาง	3.45
กลาง	0.00	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.14.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดชลบุรี

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี ด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเข้าเลือกพัก ได้แก่ โรงแรมบ้านรับรองของทางราชการหรือเอกชน บ้านพักอุทยานและกางเต็นท์ รีสอร์ท บังกะโลเกสท์เฮาส์และวัด โดยผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมพักค้างประมาณ 1 – 2 คืน ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวยุโรปนิยมพักค้างประมาณ 2 – 10คืน

โรงแรมเป็นที่นิยมสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่มากับคณะทัวร์(ราคาประมาณ 1,200 – 5,000 บาท/คืน) ส่วนรีสอร์ทเป็นที่นิยมสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและที่มาเป็นหมู่คณะ เช่น หน่วยงานพาพนักงานมาพักผ่อนเป็นหมู่คณะ งานรับน้องของสถานศึกษาต่างๆหรือผู้เยี่ยมเยือนที่มาเป็นครอบครัวเพราะสามารถเข้าพักได้หลายคนและสามารถเหมาสถานที่เพื่อความเป็นส่วนตัว (รีสอร์ทส่วนใหญ่จะคิดราคาเป็นรายคนประมาณ 350 – 700 บาท/คน)

เกสท์เฮาส์เป็นที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมเข้าพัก โดยเฉพาะกรณีที่ไม่ได้มากับคณะทัวร์แต่เดินทางมากันเอง (ราคาประมาณ 500 – 950 บาท/คืน) ส่วนบังกะโลเป็นที่นิยมของผู้

เยี่ยมเยือนชาวไทยเพราะราคาค่อนข้างถูกและสามารถเข้าพักได้หลายคน(ราคาประมาณ5,000 บาท/30คน/คืน)

สำหรับบ้านพักรับรองของทางราชการส่วนใหญ่จะเป็นที่พักบ้านตำรวจ บ้านพระยาดุลย์ หรือบ้านพักในฐานทัพสัตหีบ ซึ่งมีราคาไม่แพงมากนักและเหมาะสำหรับผู้ที่ชอบความสงบ นอกจากนี้ก็ยังมีบ้านพักสวนนงนุชซึ่งมีอาณาเขตกว้างขวางและเป็นแหล่งธรรมชาติที่สวยงามเหมาะสำหรับกางเต็นท์นอน และวัดซึ่งเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยในช่วงเทศกาลงานวัดต่างๆ เป็นต้น

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 100 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 528 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 2,000 – 6,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 110 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 947 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 2,000 – 8,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดชายทะเลที่มีชื่อเสียงโดยเฉพาะชายหาดบางแสนและพัทยาผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจึงนิยมอาหารทะเลเป็นหลักเพราะมีแหล่งขายอาหารทะเลสดมากมาย เช่น ตลาดลานโพธิ์ ตลาดนาเกลือ และตลาดอุดมสุข เป็นต้น โดยค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 500 บาทต่อวัน

ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่มากับคณะทัวร์จะรับประทานอาหารบุฟเฟต์ของโรงแรม (ค่าใช้จ่ายประมาณ200 – 1,200 บาท/มื้อ) ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่มากับคณะทัวร์จะเน้นรับประทานอาหารทะเล (ราคาอาหารรวมราคาที่พัก) ส่วนผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มากับครอบครัวหรือเดินทางมาเองมักจะรับประทานในร้านอาหารทะเลที่ราคาไม่แพงมากนักโดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 – 300 บาท/มื้อ

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 750 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,300 – 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 778 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,360 – 1,500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 280บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,539 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 3,800– 4,500บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ170 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,015 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,800 – 3,000 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ปัจจุบันมีรถไฟสายกรุงเทพฯ – พัทยาให้บริการทุกวัน แต่มีเพียงรถไฟธรรมดาเท่านั้นโดยระยะทางจากกรุงเทพฯ ถึงพัทยาประมาณ 155 กิโลเมตร มีอัตราค่าโดยสาร (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ชั้นที่ 1 ประมาณ 140 บาท ชั้นที่ 2 ประมาณ 72 บาท และชั้นที่ 3 ประมาณ31 บาท

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารภายในจังหวัดที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ รถประจำทาง รถสองแถว(ประจำทางหรือเหมาคัน) รถแท็กซี่ รถสามล้อเครื่องหรือรถตุ๊กตุ๊กรถยนต์เช่า รถมอเตอร์ไซค์เช่า และรถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง เป็นต้น รถสองแถวที่ให้บริการจากสถานีขนส่งไปยังตัวเมืองต่างๆ คิดราคาเหมาวันละ1,000 – 2,000 บาท ส่วนรถสามล้อเครื่องหรือรถตุ๊กตุ๊กจะมีจอดรอตามจุดต่างๆ สามารถเหมาจ่ายได้ประมาณ 50– 500 บาทตามระยะทางสำหรับรถแท็กซี่ (ไม่มีมิเตอร์) ส่วนใหญ่เป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติเพราะมีความสะดวกและสามารถไปถึงที่หมายได้รวดเร็ว โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 350 – 500 บาท ตามระยะทางสำหรับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างจะมีให้บริการทุกจุด โดยราคาสำหรับชาวไทยประมาณ 10 – 20 บาท และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ100 –150 บาท ส่วนรถมอเตอร์ไซค์เช่าในเมืองพัทยามักเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมาก เพราะสะดวกต่อการออกมาท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงยามค่ำคืนหรือสะดวกต่อการเดินซื้อของตามถนนคนเดินและตลาดมืด โดยค่าเช่ารถมอเตอร์ไซค์สำหรับชาวไทย 250 บาทต่อวัน และสำหรับชาวต่างชาติ 1,000 บาทต่อวัน

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่นิยมเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวเนื่องจากเป็นการเดินทางระยะใกล้จากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้สะดวกและมีค่าใช้จ่ายภายในจังหวัดประมาณ 200 – 300บาทต่อวันส่วนรถยนต์เช่าสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นรถยนต์เช่าสำหรับเดินทางละแวกใกล้ที่พักหรือตระเวนตามสถานบันเทิงตอนกลางคืน โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 – 1,000 บาทต่อวันและการเช่ารถตู้(12 ที่นั่ง) สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติจะอยู่ที่ประมาณ 1,500 – 2,500 บาทต่อวัน แต่ไม่เป็นที่นิยมสำหรับผู้เยี่ยมเยือนมากนัก เช่นเดียวกับรถบัสก็ไม่เป็นที่นิยมเช่าของทั้งผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติเหมือนกัน

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 334 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 400 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 367 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 500 – 514 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 139 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 150 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 110 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 947 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,000–8,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

ชลบุรีมีการขนส่งผู้โดยสารทางเรือแต่เป็นการโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ เรือเล็กเร็ว ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสำหรับชาวไทยประมาณ 200 – 3,000 บาท และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ 1,000 บาท และเรือยอร์ชซึ่งส่วนใหญ่เช่าโดยผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติเพื่อล่องเรืออาบแดดเป็นการส่วนตัวและชมวิวทิวทัศน์ในบริเวณที่ห่างไกลออกจากฝั่ง โดยค่าใช้จ่ายประมาณ 60,000 ต่อ 50 – 70 คน

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 250 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 250 – 350 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 250 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 373 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 567 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ250 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 413 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 570 – 600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่300บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 826 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 900 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดชลบุรีไม่มีบริการการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด จึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

เนื่องจากชลบุรีไม่มีบริการขนส่งผู้โดยสารโดยเครื่องบินภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมได้แก่กล้องถ่ายรูป โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 5,000 บาทสำหรับชาวไทยและ 20,000 บาทสำหรับชาวต่างชาติ แต่โดยมากผู้เยี่ยมเยือนจะใช้โทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ตในการถ่ายภาพมากกว่าหรือส่วนใหญ่มักจะนำกล้องถ่ายรูปมาเอง

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวในขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายในรายการนี้ แต่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 126 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 663 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 397 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

ชลบุรีโดยเฉพาะพัทยาเป็นเมืองชายทะเลที่เป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ และยังเป็นแหล่งรวมสถานบันเทิงมากมาย ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจึงนิยมท่องเที่ยวในลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น ท่องเที่ยวแบบ City tour ใน 1 วัน มีราคาตั้งแต่ 599 – 2,000 บาท หรือท่องเที่ยวแบบแพ็คเกจทัวร์ค้างคืนตั้งแต่ 1 –5คืน โดยมีค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 1,000 บาทขึ้นไป แต่ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาชลบุรีมากกว่าร้อยละ 37 นิยมจัดการเดินทางเองสะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในชลบุรีมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 114 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 400 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง615 – 3,700 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 225 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 614 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 1,332บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่192 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 627 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,356 – 8,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่207 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,063 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,860 – 14,000 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ ชมพระจุฑาธุชราชฐานและพิพิธภัณฑ์ชลทัศนสถาน ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะสีชัง วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร วิหารเซียนและเขาชีจรรย์ วัดใหญ่อินทาราม วัดเครือวัลย์ และศาลเจ้าหน่าจาซาไท้จื้อ ซึ่งสถานที่เหล่านี้ไม่เสียค่าเข้าชม นอกจากนี้ก็ยังมีปราสาทสัจธรรม (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 500 บาท) เมืองจำลอง (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 150 บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 250 บาท ส่วนเด็กอายุตั้งแต่ 4 – 10 ปี เสียค่า

เข้าชม50 บาท) พิพิธภัณฑ์ศิลปะในขวดแก้วพัทยา (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 100 บาท และเด็ก 50 บาท สำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 200 บาท และเด็ก 100 บาท) ศูนย์แสดงเรือพระราชพิธีจำลอง 4 มิติ (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 200บาท และเด็ก 150 บาท สำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 600 บาท และเด็ก 200 บาท) และโรงละครอลังการ (ค่าเข้าชมสำหรับผู้ใหญ่ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ1,000 บาท และสำหรับเด็กชาวไทยและชาวต่างชาติ 700 บาท)เป็นต้น

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 319 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 470– 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำประมาณ 75 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 201 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 838 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,173 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 599 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 600 –1,500 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

เนื่องจากชลบุรีเป็นจังหวัดที่ติดทะเล ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจึงนิยมเล่นกีฬาและนันทนาการทางน้ำมากที่สุด ได้แก่ ดำน้ำ ดูปลา ชมปะการัง โดยมีค่าใช้จ่ายสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติประมาณ3,000 – 5,000 บาทเล่น Kite surfing ราคาประมาณ1,000บาท/ชั่วโมงเล่น Speedboatและ Jetski ราคาสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติประมาณ3,000 บาทและเล่น Banana boatราคาประมาณ1,200 บาท/ชั่วโมง เป็นต้น

แหล่งกิจกรรมบันเทิงอื่นๆ ที่นิยม เช่น Alcazarshow, Tiffany show, Mimosa Pattaya, Underwater World, Pattaya Dolphin World พิพิธภัณฑ์ริบลีส์พัทยาพิพิธภัณฑ์ภาพ

จิตรกรรม 3 มิติ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำมหาวิทยาลัยบูรพา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนเสือศรีราชา อุทยานหินร้อยปี ฟาร์มจระเข้พัทยา หมู่บ้านช้างพัทยา ไร่องุ่นซิลเวอร์เลค สวนนงนุช สวนกล้วยไม้ศิริพร สวนป่าพนารักษ์ และอุทยานใต้ทะเลเกาะขาม เป็นต้น

แหล่งกิจกรรมประเภทเครื่องเล่น เช่น สวนสนุกพัทยาปาร์ค สวนน้ำพัทยาปาร์ค 2-Sky Pattaya-Rocket Ball (แหลมบาลีฮาย) สนามแข่งรถพีระอินเตอร์เนชั่นแนลเซอร์กิต สนามแข่งพัทยาคาร์ท สปีดเวย์ บำรุงเซลลิ่ง แอนด์ พารามอเตอร์ เซ็นเตอร์ และเลคแลนด์ วอเตอร์เคเบิลสกี พัทยาเป็นต้น

ค่าใช้จ่ายสำหรับเข้าชมการแสดงของสาวประเภทสองที่Alcazarshow มีค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 250 บาท บัตร VIP 350 บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 500 บาท บัตร VIP600 บาท ส่วนการแสดงของTiffanyshow มีค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 390บาท บัตร VIP 490 บาทและสำหรับชาวต่างชาติ 490 บาท บัตร VIP 590 บาท

ค่าเข้าชม Underwater World สำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 180 บาท และเด็ก 120 บาท สำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 360 บาท และเด็ก 180 บาท ค่าเข้าชม Pattaya Dolphin World สำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 300 บาท และเด็ก 100 บาท สำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 500 บาท และเด็ก 250 บาท ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์ริบลีส์พัทยาสำหรับผู้ใหญ่ 280 บาท และเด็ก 230 บาท ส่วนค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์ภาพจิตรกรรม 3 มิติหรือ Art in Paradise สำหรับชาวไทย 150 บาท และชาวต่างชาติ 500 บาท และค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำมหาวิทยาลัยบูรพาสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 60 บาท และเด็ก 30 บาท สำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 180 บาท และเด็ก 100 บาท

สวนสนุกพัทยาปาร์ค มีค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 1,000 บาท และชาวต่างชาติ 1,300 บาทสวนน้ำพัทยาปาร์ค เก็บค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 150 บาท และชาวต่างชาติ 300 บาท ส่วนค่าเข้าชมพัทยา คาร์ท สปีดเวย์ สำหรับผู้ใหญ่ประมาณ 250 – 300 บาท และเด็ก 150 บาท ในขณะที่บำรุงเซลลิ่งแอนด์พารามอเตอร์เซ็นเตอร์คิดตามอัตราค่าสอนต่อคอร์สและเลคแลนด์ วอเตอร์เคเบิลสกี พัทยา เก็บอัตราค่าเข้าประมาณ 300 บาท/2 ชม. และ 500 บาท/วัน

สวนสัตว์เปิดเขาเขียวมีอัตราค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 200 บาท และชาวต่างชาติ 450 บาท สวนเสือศรีราชามีอัตราค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 150 บาท เด็ก 75 บาท และสำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 450 บาท เด็ก 250 บาท ส่วนอุทยานหินล้านปีและฟาร์มจระเข้พัทยาคิดอัตราค่าเข้าสำหรับชาวไทย 80บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 300 บาท ในขณะที่ค่าเข้าชมหมู่บ้านช้างพัทยาเพื่อขี่ช้าง/อาบน้ำช้าง/และค่าอาหารกลางวันหรือกลางคืนอยู่ที่ 2,000 บาท หรือขี่ช้างอย่างเดียวอยู่ที่ 1,200 บาท/ชม. และหากดูการแสดงของช้างมีราคา 650 บาท/คน ค่าเข้าชมสวนนงนุชสำหรับผู้ใหญ่ 150 บาท และเด็ก 75 บาท ค่าเข้าชมสวนกล้วยไม้ศิริพรอยู่ที่คนละ 20 บาท ค่าเข้าชมสวนป่าพนารักษ์สำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 10 บาท เด็ก 5 บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 30 บาท ส่วนค่าเข้าอุทยานใต้ทะเลเกาะขามสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 200 บาท และเด็ก 150 บาท ในขณะที่

MimosaPattaya เก็บค่าเข้าสำหรับผู้ใหญ่ 50 บาท เด็ก 25 บาท และตลาดน้ำ 4 ภาคไม่เก็บค่าเข้าชม เป็นต้น

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 343 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 533 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 570 – 600บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 535 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 890 – 900 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 596 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500 – 2,400 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมซื้อชุดว่ายน้ำราคาประมาณ 199 – 1,200 บาท แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้เยี่ยมเยือนมักจะเตรียมมากันเองจากการสัมภาษณ์ร้านขายของฝากต่างๆ พอประเมินได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะมีค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อของฝากและของที่ระลึกประมาณคนละ 1,500 – 3,000 บาท ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจะมีค่าใช้จ่ายประมาณคนละ 3,000 – 5,000 บาท

ตารางที่ 5.98 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดชลบุรี

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
ตลาดจักสาน อำเภอพนัสนิคม	หัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน เช่น ตะกร้าหวาย กระเป๋า และของใช้ในครัวเรือน
บ้านหนองพรหม อำเภอพนัสนิคม	ผลไม้ดินปั้นจิ๋ว
ตลาดหนองมน	ข้ามหลาม ขนมจาก หอยเสียบดอง ปลาแดดเดียว ปลาอินทรีเค็ม ปลาหมึกฝอยแห้งกุ้งแห้ง
ตลาดศรีราชา	น้ำตาลสดจากอ้อย ผลิตภัณฑ์จากกระดาษใยสับปะรด
ตำบลอ่างศิลา	ผลิตภัณฑ์จากหิน เช่น ครกหิน รูปปั้นสลักหิน

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 590 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,500 – 2,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 854 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,920 – 4,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 656 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,300– 1,800 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 511 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,120 – 2,600 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าอุปโภคที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ เครื่องจักสานอำเภอพนัสนิคม เช่น หมวกและตะกร้าเป็นต้น และผลิตภัณฑ์จากหิน เช่น ครกและรูปปั้นแกะสลักหิน เป็นต้น ส่วนกิจกรรมบริการท่องเที่ยวอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ เรียนดำน้ำ (ค่าใช้จ่ายประมาณ 7,000 –14,000 บาท

ต่อคอร์ส) เรียนทำสปา (ค่าใช้จ่ายประมาณ 1,800 – 2,500 บาท) และนวดแผนโบราณหรือนวดแผนไทยซึ่งเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนมากที่สุดโดยเฉพาะชาวต่างชาติ (ค่าใช้จ่ายประมาณ200 บาท)

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 309 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 370 – 1,500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 505 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 800 – 2,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 350 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 772 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500 – 5,000 บาท/คน/วัน

5.14.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรี

ตารางที่ 5.99 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรี โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรี 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.99 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของชลบุรี (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของชลบุรี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	100	528	2,000	-	-	-	110	947	2,000
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	750	1,300	300	778	1,360	280	1,539	3,800	170	1,015	1,800
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	80	334	400	100	367	514	110	139	150	110	757	1,500
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	590	1,500	200	854	1,920	80	656	1,300	80	511	1,120
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	100	250	350	250	373	567	250	413	570	300	826	900
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	90	126	120	663	1,000	-	-	-	100	397	1,500
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	114	400	615	225	614	1,332	192	627	1,356	207	1,063	1,860
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	100	319	470	75	201	500	300	838	1,173	150	599	600
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	100	343	600	150	533	570	100	535	890	100	596	1,500
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	50	309	370	100	505	800	200	350	500	100	772	1,500

5.14.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรี

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.100 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553ชลบุรีมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 7.6 ล้านคนสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 88,170 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 81.94 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรีที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่ชลบุรีควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในชลบุรีแสดงไว้ในตารางที่ 5.101

ตารางที่ 5.100 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
ชลบุรี	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	1,930,680	2,261,043	167,551	3,227,359	7,586,633
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	25	30	2	43	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	2	1	7	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	1,674	2,526	2,334	3,229	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	1,674	5,439	2,334	22,386	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**3,232**	**12,298**	**391**	**72,249**	**88,170**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**3.67**	**13.95**	**0.44**	**81.94**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.101 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในชลบุรี (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	2,569	-	21,181	23,750
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,448	3,785	258	22,699	28,190
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	645	1,786	23	16,946	19,400
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	1,140	4,157	110	11,423	16,829
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	3,232	12,298	391	72,249	88,170
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	20.89	-	29.32	26.94
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	44.80	30.78	65.95	31.42	31.97
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	19.94	14.53	5.93	23.46	22.00
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	35.26	33.80	28.11	15.81	19.09
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.102 คือ รายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรีที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าชลบุรีจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 110,768 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในชลบุรีพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยชลบุรีจะมีรายได้ 14,697 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 22,785 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว ชลบุรีจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 178,902 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 180,949 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 64 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อยการวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้ชลบุรีได้อีกมาก

ตารางที่ 5.103 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของชลบุรีทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.102 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของชลบุรี	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	2,948	23,750	54,483	12.94	21.44	30.11
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	5,697	28,190	50,040	25.00	25.45	27.65
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	3,121	19,400	36,860	13.70	17.51	20.37
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	2,931	16,829	37,519	12.87	15.19	20.73
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	2,449	4,170	237	10.75	3.76	0.13
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	846	2,455	387	3.71	2.22	0.21
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	1,794	5,531	495	7.87	4.99	0.27
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1,189	3,027	170	5.22	2.73	0.09
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	953	3,336	376	4.18	3.01	0.21
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	856	4,078	383	3.76	3.68	0.21
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	14,697	88,170	178,902	64.50	79.60	98.87
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	8,088	22,597	2,047	35.50	20.40	1.13
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	22,785	110,768	180,949	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.103 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของชลบุรีตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของชลบุรี	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	487	2,569	9,736	-	-	-	2,461	21,181	44,747
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	386	1,448	2,510	1,460	3,785	6,621	47	258	637	3,804	22,699	40,273
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	154	645	772	487	1,786	2,502	18	23	25	2,461	16,946	33,560
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	154	1,140	2,896	974	4,157	9,347	13	110	218	1,790	11,423	25,058
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	58	97	7	365	363	28	13	14	1	2,014	3,696	201
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	35	2	175	645	49	-	-	-	671	1,775	336
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	66	155	12	329	597	65	10	21	2	1,389	4,758	416
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	58	123	9	110	196	24	15	28	2	1,007	2,679	134
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	58	132	12	219	519	28	5	18	1	671	2,667	336
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	29	119	7	146	491	39	10	12	1	671	3,455	336
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	695	3,232	6,178	3,408	12,298	28,205	79	391	880	10,516	72,249	143,639
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	269	661	49	1,344	2,812	232	52	93	8	6,423	19,032	1,759
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	72.12	83.02	99.22	71.72	81.39	99.18	60.06	80.85	99.15	62.08	79.15	98.79
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	27.88	16.98	0.78	28.28	18.61	0.82	39.94	19.15	0.85	37.92	20.85	1.21
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	964	3,893	6,227	4,751	15,110	28,438	131	484	887	16,939	91,281	145,397

5.15 จังหวัดระยอง

จังหวัดระยองได้รับการขนานนามให้เป็นเมืองแห่งกวีเอกของกรุงรัตนโกสินทร์ “สุนทรภู่” เป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่และท้องทะเลที่สวยงามทำให้ระยองกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่งของภูมิภาคและของประเทศ ระยองยังเป็นแหล่งประมงและผลิตอาหารทะเลแปรรูปที่สำคัญ และเป็นแหล่งปลูกผลไม้ที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นเมืองอุตสาหกรรมและเป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจแห่งใหม่ที่สำคัญของประเทศและด้วยทำเลที่ตั้งที่ดีอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ จึงเป็นจังหวัดที่สามารถดึงดูดผู้เยี่ยมเยือนได้อย่างมากมายผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในระยอง พอสรุปได้ดังนี้

5.15.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในระยอง

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่มีชายทะเลและหมู่เกาะที่มีชื่อเสียงรวมถึงมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย ผู้เยี่ยมเยือนที่มายังจังหวัดระยองจึงเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ก. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่พิพิธภัณฑสถานต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์เมืองระยองและพิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดบ้านดอน รวมถึงวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ต่างๆ เช่น วัดโขด (ทิธาราม)วัดลุ่มมหาชัยชุมพล(ที่ตั้งอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) พระนอน (ตะแคงซ้าย) วัดป่าประดู่พระเจดีย์กลางน้ำ ศาลหลักเมือง สวนศรีเมือง และวัดสารนารถธรรมาราม เป็นต้น

ข. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่เล่นน้ำตก ชมธรรมชาติ และเดินป่าที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง อีกทั้งดูนกและชมธรรมชาติที่ป่าชายเลนเช่น ป่าชายเลนทุ่งโปรงทองและป่าชายเลนพระเจดีย์กลางน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีชมสวนผลไม้เมืองร้อนและรับประทานผลไม้ต่างๆ เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกอง เป็นต้น ชมสวนวังแก้ว (แหลมทองหลาง) เล่นทะเล เล่นกระดานโต้คลื่น เรือใบ Speedboat, Jet ski, Banana boat บริเวณหาดแหลมแม่พิมพ์ และเกาะเสม็ด เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ ทำบุญ ไหว้พระ และปฏิบัติธรรม วัดวังหว้า วัดลุ่มมหาชัยชุมพล วัดป่าประดู่ วัดละหารไร่ และวัดบ้านนา เป็นต้น

5.15.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดระยองปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี เพราะเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯเดินทางสะดวก โดยบรรยากาศจะคึกคักเป็นพิเศษในช่วงเทศกาลต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะงานเทศกาลเปิดสวนผลไม้ (ปลายเดือนเมษายน – ต้นเดือนพฤษภาคม)

5.15.3) ภูมิลำเนาผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดระยอง

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆ ในจังหวัดระยองในปี 2555/2556สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 58.70 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นครราชสีมา อุบลราชธานีและขอนแก่น) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 43.59 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติโดยส่วนใหญ่เป็นชาวเอเชีย (ชาวจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี) และชาวยุโรป (ชาวอังกฤษ รัสเซียและเยอรมัน) ดังแสดงในตารางที่ 5.104

ตารางที่ 5.104 สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดระยอง

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	17.39	ทวีปอเมริกา	10.26
อีสาน	58.70	ทวีปยุโรป	43.59
เหนือ	8.70	โอเชียเนีย	2.56
ตะวันออก	2.17	ทวีปเอเชีย	43.59
ใต้	4.35	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	8.70	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.15.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดระยอง

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดระยองด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเข้าเลือกพัก ได้แก่ โรงแรม บังกะโลรีสอร์ทและเรือนแพส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะนิยมเข้าพักในรีสอร์ทมากที่สุดและส่วนมากจะเข้าพักเป็นหมู่คณะ เช่น กลุ่มนักศึกษามาทำกิจกรรมรับน้อง หรือกลุ่มพนักงานองค์กรหรือบริษัทต่างๆ มาร่วมงานสัมมนาหรือเป็นโบนัสในการพักร้อนสำหรับพนักงาน เป็นต้น เพราะเมื่อมาเป็นหมู่คณะสามารถเหมารีสอร์ทเพื่อความเป็นส่วนตัวสำหรับหมู่คณะเท่านั้น จึงมีความสะดวกสบายมากกว่า โดยรีสอร์ทมีราคาตั้งแต่ 500 – 2,500 บาทต่อคืนส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติที่มาเป็นกรุ๊ปทัวร์จะนิยมเข้าพักโรงแรมมากที่สุด โดยโรงแรมมีราคาประมาณ 1,200 – 2,000 บาทต่อคืน

บังกะโลและเรือนแพไม่เป็นที่นิยมสำหรับผู้เยี่ยมเยือนมากนัก มีราคาเฉลี่ยสำหรับชาวไทยประมาณ 500 – 2,500 บาทต่อคืน และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ 1,500 – 3,000 บาทต่อคืน ส่วนบ้านพักอุทยานของราชการ เช่น ที่พักในอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง มีค่าใช้จ่ายประมาณ 800 – 3,000 บาทต่อคืน และสามารถกางเต็นท์นอนท่ามกลางธรรมชาติได้ในราคาประมาณ150 – 500 บาทต่อคืนสำหรับกรณีที่ผู้เยี่ยมเยือนนำเต็นท์มาเองจะเสียค่าพื้นที่30บาทต่อคืน

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 500 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 744 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 4,000 – 10,800 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 750 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 923 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักในช่วง 2,300 – 7,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่มีชายทะเลเป็นจุดเด่น ดังนั้นผู้เยี่ยมเยือนจึงนิยมอาหารทะเลมากที่สุด โดยสามารถซื้ออาหารทะเลสดเพื่อนำมาประกอบอาหารเองเพื่อเป็นกิจกรรมสำหรับครอบครัวหรือหมู่คณะในยามค่ำคืน โดยแหล่งซื้ออาหารทะเลสดที่มีชื่อเสียง เช่น ตลาดบ้านเพเป็นต้น

โดยเฉลี่ยแล้วค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 500 – 1,000 บาทต่อวัน

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 220 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 618 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 711 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 3,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 300บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 400 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 461– 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 805 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,500 – 3,000 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

ระยองไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟแต่สามารถขึ้นรถไฟจากสถานีหัวลำโพงโดยให้บริการวันละ 1 เที่ยวเท่านั้น แล้วลงปลายทางที่สถานีบ้านพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จากนั้นจำเป็นต้องนั่งรถโดยสารต่อไปยังจังหวัดระยองอีกประมาณ 40 กิโลเมตร โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารภายในจังหวัด ได้แก่ รถประจำทาง รถสองแถวประจำทาง รถแท็กซี่ รถสามล้อ รถตุ๊กตุ๊ก รถมอเตอร์ไซด์เช่า และรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เป็นต้น แต่โดยส่วนมากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมักจะเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ได้เดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนตัว ก็จะใช้บริการรถสองแถวที่วิ่งให้บริการจากสถานีขนส่งไปยังตัวเมืองต่างๆ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายโดยประมาณ 15 – 30 บาท ตามแต่ระยะทาง และยังสามารถเช่าเหมาได้ในราคาประมาณ300 บาทต่อวัน นอกจากนี้ยังมีรถแท็กซี่มิเตอร์ที่ให้บริการในตัวเมืองระยองซึ่งเป็นที่นิยมสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

ชาวต่างชาติมาก ส่วนรถสามล้อเครื่องหรือรถตุ๊กตุ๊กจะมีจอดตามจุดต่างๆ โดยคิดค่าบริการตามระยะทางและสามารถเช่าเหมาได้ในราคา50 – 500 บาท

รถมอเตอร์ไซค์ 3 ล้อพ่วงข้างจะมีให้บริการบริเวณชายทะเล ส่วนรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างมีให้บริการโดยทั่วไปตามจุดต่างๆ โดยมีราคาสำหรับชาวไทยประมาณ 10 – 20บาท และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ 100 – 150 บาท นอกจากนี้ยังมีรถมอเตอร์ไซด์สำหรับให้เช่า โดยคิดค่าบริการสำหรับชาวไทยประมาณ 200 บาทต่อวัน และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ 1,000บาทต่อวัน

สำหรับกรณีผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะมีค่าใช้จ่ายสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงประมาณ 1,000 – 1,500 บาทต่อวันหรือประมาณ 2 บาท/กม. หากใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิงส่วนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจะอยู่ที่ประมาณ 300 – 1,000บาทต่อวัน

ค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะอยู่ที่วันละ 1,500 – 2,000 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) และสำหรับชาวต่างชาติจะอยู่ที่วันละ 1,800 – 3,000 บาท (ไม่รวมน้ำมันเชื้อเพลิง) อย่างไรก็ตามผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่มักไม่ใช้บริการรถตู้เช่า และสำหรับค่าเช่ารถบัสจะเริ่มต้นที่ 5,000 ขึ้นไป แล้วแต่ระยะทางและการค้างคืน แต่โดยเฉลี่ยแล้วค่าเช่ารถบัสจะอยู่ที่ประมาณ 5,000 – 10,000 บาทต่อวัน

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 143 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 200 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 127 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 200 – 1,400 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 259 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 37 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 226 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 550 – 1,000 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

จังหวัดระยองมีบริการทางเรือเฉพาะเชิงการท่องเที่ยว เช่น เรือโดยสารข้ามเกาะหรือเรือโดยสารเพื่อชมเกาะ โดยคิดค่าบริการประมาณ 50 บาทต่อเที่ยวและ 100 บาทสำหรับเดินทางไป-กลับ หรือสามารถเช่าเหมาเรือได้ในราคาลำละ2,000 – 4,000 บาท

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 263 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 148 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 250 – 1,400 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 216 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 400 – 1,600 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

จังหวัดระยองไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ เต็นท์ ซึ่งผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ไม่นิยมซื้อเก็บ จึงใช้เป็นการเช่าแทน โดยมีค่าบริการให้เช่าสำหรับชาวไทยในราคา 200 – 300บาท และสำหรับชาวต่างชาติราคา 2,000 บาท

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำประมาณ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 190 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

ระยองเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นชายหาด โดยส่วนมากคณะทัวร์ที่มายังจังหวัดระยองจะมาเพื่อเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาขององค์กร หรือเข้าร่วมงานรับน้องของสถานศึกษาหรือท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลผลไม้ซึ่งจะมีคณะทัวร์เข้าชมสวนผลไม้ต่างๆ

ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมมาท่องเที่ยวระยองในหลายลักษณะ เช่น การท่องเที่ยวแบบCity tour ใน 1 วัน ราคาประมาณ 550 – 1,700 บาท หรือแพ็คเกจทัวร์ค้างคืนตั้งแต่ 1 – 5คืน โดยมีค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 550 บาทขึ้นไปผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาระยองมากกว่าร้อยละ 83 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในระยองมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 126 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 307 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 439 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 519 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 753 – 8,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 360 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 516 – 1,800 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่326 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 651 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 1,425 – 6,500 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดระยองส่วนใหญ่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพราะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ให้ผู้เยี่ยมเยือนเข้าชมเพื่อเป็นแหล่งหาความรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์เมืองระยอง พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดบ้านดอน และวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ต่างๆ เช่น วัดโขด (ทิธาราม) วัดลุ่มมหาชัยชุมพล (ที่ตั้งอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) พระนอนวัดป่าประดู่ พระเจดีย์กลางน้ำ ศาลหลักเมือง สวนศรีเมือง และวัดสารนารถธรรมาราม เป็นต้น

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 200 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 61 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง 270 – 1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 123 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 200 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ กอล์ฟ ดำน้ำชมปะการัง ตกหมึก ตกปลาและพายเรือ เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายในการดำน้ำชมปะการังประมาณ 2,000 – 4,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการตกหมึกและตกปลาประมาณ2,000 – 4,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายในการพายเรือประมาณ100 – 200 บาท และค่าเล่นกอล์ฟสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติประมาณ2,000 – 3,000 บาท เป็นต้น

แหล่งกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ ที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเช่น ถนนคนเดินและตลาดน้ำเกาะลอย (ไม่ต้องเสียค่าเข้าชม)ชมสวนผลไม้ (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 200 – 300บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 200 – 400บาท) ชมสวนวังแก้ว (แหลมทองหลาง)(ค่าเข้าชมคนละ 10 บาท)สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง (Rayong Aquarium) (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทย 30 บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 50 บาท) และอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา – เขาวง (ค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 40 บาท เด็ก 20 บาท และสำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 400 บาท เด็ก 200 บาท) เป็นต้น

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำประมาณ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 289 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,138 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่360 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 900 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 3,725 – 5,400 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

เสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ เสื้อผ้าพื้นเมือง ผ้าลายดอกผ้าฝ้ายดิบ ผ้าเรยอน ชุดกอล์ฟ ผ้าชาวเล (มีทั้งผ้าบาติก ผ้าร่ม และด้ายดิบ) เสื้อยืดพิมพ์ลายเกี่ยวกับท้องถิ่น และชุดว่ายน้ำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้อเสื้อผ้ามากกว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมซื้อชุดว่ายน้ำมากกว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย เพราะผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มักจะใส่กางเกงขาสั้นเล่นน้ำทะเลมากกว่าที่จะใส่ชุดว่ายน้ำ โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายเสื้อผ้าของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะอยู่ที่ประมาณ 100 – 500 บาทต่อคน และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติเฉลี่ยอยู่ที่ 200 – 500บาทต่อคน

นอกจากเสื้อผ้าแล้วของฝากอื่นๆ ที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยม ได้แก่ เปลือกหอย สินค้าหัตถกรรมขนมอาหาร ของแห้ง อาหารสด ผลไม้ ทุเรียนทอด ทุเรียนอบ มังคุดกวนและผลไม้แปรรูปต่างๆ เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายสินค้าหัตถกรรมสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยจะอยู่ที่ประมาณ 100 – 1,000 บาทต่อคนส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจะอยู่ที่ประมาณ 1,000 บาทต่อคน ค่าใช้จ่ายขนมอาหารของแห้ง และผลไม้แปรรูปต่างๆ สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเฉลี่ยอยู่ที่ 200 –1,000 บาทต่อคน และค่าซื้อของฝากโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 100 – 1,000 บาทต่อคน

ตารางที่ 5.105 แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดระยอง

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
เกาะเสม็ด	ของที่ระลึก เช่น เสื้อยืดสกรีนลาย
ตลาดผลไม้ตะพง	เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง
ตลาดบ้านเพ	อาหารทะเลแห้ง กุ้งแห้ง ปลาหมึกแห้ง

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 710 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,500 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 684 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,700 – 6,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 200 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,000 – 1,200 บาท/คน/วัน

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 200บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 500 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,850 – 5,000 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ อัญมณี (ราคาสำหรับชาวต่างชาติประมาณ2,500 บาท) และของตกแต่งบ้าน (ราคาสำหรับชาวไทยประมาณ100 – 500 บาท) ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ สปา (ราคาสำหรับชาวไทยตั้งแต่ 150 –300 บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 1,500 บาท) นวดแผนโบราณ (วัดบ้านดอน) (ราคาสำหรับชาวไทยตั้งแต่ 150 – 300 บาท และสำหรับชาวต่างชาติ 500 – 1,500 บาท) เป็นต้น

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

■ นักทัศนาจรชาวไทยจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 350 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 600–2,490 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

■ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 320 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,200 – 2,400 บาท/คน/วัน

5.15.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในระยอง

ตารางที่ 5.106 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในระยอง โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในระยอง 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.106 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของระยอง (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของระยอง	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	500	744	4,000	-	-	-	750	923	2,300
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	220	618	1,000	300	711	1,000	300	400	461	200	805	1,500
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	100	143	200	80	127	200	100	200	259	37	226	550
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	100	710	1,500	80	684	1,700	-	327	1,000	200	500	2,850
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	100	263	263	100	148	250	100	600	1,000	100	216	400
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	80	190	300	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	126	307	439	200	519	753	150	360	516	326	651	1,425
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	50	200	-	61	270	-	-	-	100	123	200
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	200	289	1,138	-	-	-	360	900	3,725
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	-	350	600	-	-	-	120	320	1,200

5.15.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในระยอง

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ และค่าของฝากและของที่ระลึก ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 4 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.107 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553ระยองมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 3.9 ล้านคน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 19,066 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 65.77 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในระยองที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่ระยองควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในระยองแสดงไว้ในตารางที่ 5.108

ตารางที่ 5.107 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
ระยอง	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	1,127,062	2,266,386	73,726	506,527	3,973,700
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	28	57	2	13	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	2	1	4	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	1,472	2,266	927	2,454	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	1,472	5,533	927	9,474	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**1,658**	**12,540**	**68**	**4,799**	**19,066**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**8.70**	**65.77**	**0.36**	**25.17**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.108 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในระยอง (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	4,118	-	1,805	5,923
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	697	3,933	29	1,575	6,234
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	162	704	15	442	1,322
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	800	3,786	24	978	5,588
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	1,658	12,540	68	4,799	19,066
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	32.84	-	37.60	31.06
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	42.01	31.36	43.14	32.81	32.70
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	9.74	5.61	21.57	9.21	6.93
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	48.25	30.19	35.29	20.38	29.31
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.109 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในระยองที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าระยองจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 21,808 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในระยองพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยระยองจะมีรายได้ 8,137 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 9,772 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกัน

ข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว ระยองจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 55,442 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 55,772 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 83 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้ระยองได้อีกมาก

ตารางที่ 5.110 แสดงถึงการกระจายตัวของรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของระยองทั้งในส่วนของรายได้หลักและรายได้รอง

ตารางที่ 5.109 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของระยอง	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	4,234	5,923	26,638	43.33	27.16	47.76
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	2,322	6,234	9,629	23.76	28.58	17.27
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	634	1,322	2,427	6.49	6.06	4.35
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	947	5,588	16,747	9.69	25.62	30.03
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	261	316	25	2.67	1.45	0.05
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	133	210	17	1.36	0.96	0.03
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	569	904	75	5.83	4.14	0.13
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	59	127	21	0.60	0.58	0.04
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	543	672	136	5.56	3.08	0.24
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	70	513	57	0.72	2.35	0.10
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	8,137	19,066	55,442	83.27	87.43	99.41
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1,635	2,742	330	16.73	12.57	0.59
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	9,772	21,808	55,772	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.110 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของระยองตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของระยอง	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	2,767	4,118	22,139	-	-	-	1,467	1,805	4,498
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	248	697	1,127	1,660	3,933	5,535	22	29	34	391	1,575	2,934
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	113	162	225	443	704	1,107	7	15	19	71	442	1,076
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	113	800	1,691	443	3,786	9,409	-	24	74	391	978	5,574
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	34	59	3	166	164	14	2	9	1	59	84	8
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	133	210	17	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	43	69	5	332	574	42	3	5	0	191	255	28
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	11	2	-	68	15	-	-	-	59	48	4
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	332	320	63	-	-	-	211	352	73
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	-	387	33	-	-	-	70	125	23
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	473	1,658	3,043	5,313	12,540	38,190	29	68	127	2,321	4,799	14,081
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	76	140	10	963	1,723	183	6	14	1	590	864	136
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	86.10	92.23	99.67	84.66	87.92	99.52	84.21	82.85	99.13	79.72	84.74	99.04
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	13.90	7.77	0.33	15.34	12.08	0.48	15.79	17.15	0.87	20.28	15.26	0.96
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	550	1,798	3,053	6,277	14,264	38,374	35	83	128	2,911	5,663	14,217

5.16 จังหวัดตราด

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา มีเกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด คำว่าตราดสันนิษฐานว่าเพี้ยนมาจากคำว่า “กราด” ที่เป็นชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ใช้ทำไม้กวาด ต้นไม้ชนิดนี้มีขึ้นอยู่รอบเมืองตราด ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดตราดด้านการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังนี้

5.16.1) กิจกรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมในตราด

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดท่องเที่ยวชายทะเลตะวันออกที่สวยงาม ผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร) ที่มาจังหวัดตราดจึงเป็นผู้นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ก. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่ ขี่ช้าง ชมป่า และดูนกที่บ้านควาญช้างบนเกาะช้างเล่นน้ำตกที่น้ำตกคลองแก้วในอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้วน้ำตกสะพานหินน้ำตกเขาสลัดได รวมทั้งเล่นน้ำทะเล ดำน้ำ ดูปะการังที่อ่าวตาลคู่ เกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกูดเกาะไม้ซี้ หาดมุกแก้ว หาดทรายแก้ว และหาดบานชื่น (หาดมะโร) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากนโยบายเชิงนิเวศและเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ จึงไม่มีการเล่น Banana boat และ Jet ski เพราะเป็นการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

กิจกรรมท่องเที่ยวที่นิยม ได้แก่ สปาและนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

ค. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

กิจกรรมที่นิยม ได้แก่กอล์ฟ กีฬาผจญภัยที่ Tree Top Adventure Parkดำน้ำ ตกปลา ตกหมึกพายเรือ พายเรือคายัค นั่งเรือที่อ่าวสลักคอก และชมการแข่งขันกีฬาต่างๆ เป็นต้น

5.16.2) สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดตราดปี 2555

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคักตลอดปี เพราะเป็นจังหวัดที่มีความสวยงามตามธรรมชาติและเกาะช้างเป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ ทำให้มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวตลอดปี ซึ่งบรรยากาศจะคึกคักเป็นพิเศษในช่วงเทศกาล เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือช่วงเดือนตุลาคมถึงเมษายน โดยเฉพาะผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติจะนิยมมาอาบแดดมากที่สุด

5.16.3) ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดตราด

ผลจากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆที่จังหวัดตราดในปี 2555/2556 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 57.14 ตอบว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นๆในภาคตะวันออก (ชลบุรีและระยอง) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวร้อยละ 62.79 ตอบว่า ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติโดยส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป (ชาวเยอรมันอังกฤษและรัสเซีย) ดังแสดงในตารางที่ 5.111

ตารางที่ 5.111สัดส่วนการตอบของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดตราด

ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน(ร้อยละ)			
ชาวไทย		**ชาวต่างชาติ**	
กรุงเทพฯ	28.57	ทวีปอเมริกา	6.98
อีสาน	9.52	ทวีปยุโรป	62.79
เหนือ	23.81	โอเชียเนีย	0.00
ตะวันออก	28.57	ทวีปเอเชีย	30.23
ใต้	0.00	ตะวันออกกลาง	0.00
กลาง	9.52	ทวีปแอฟริกา	0.00
ตะวันตก	0.00		
รวม	**100.00**	**รวม**	**100.00**

5.16.4) การใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดตราด

ในส่วนนี้เป็นรายงานผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดตราดด้วยวิธีการทำโฟกัสกรุ๊ปและการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวหลัก 12 สาขา ดังนี้

(1) ที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน

(1.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านที่พัก

ที่พักส่วนใหญ่ในตราดจะเป็นที่พักประเภทรีสอร์ทที่มีหลายระดับราคาตั้งแต่คืนละ 1,000บาทไปจนถึง 10,000 บาท อย่างไรก็ตามค่าที่พักในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่เกาะช้างจะแพงกว่าช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวถึงสามเท่า ในขณะที่การเช่าที่พักบนเกาะกูดกับเกาะหมากส่วนใหญ่จะเป็นแบบแพ็คเกจทัวร์ 3 วัน 2 คืน รวมค่าอาหารเรียบร้อยแล้วโดยมีค่าใช้จ่ายประมาณคนละ 4,500 บาท

ในภาพรวมผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมที่พักหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ บ้านตนเอง/ญาติ/เพื่อน โรงแรมเกสท์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านพักอุทยานและโฮมสเตย์ เป็นต้นโดยปกติผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมเข้าพักในที่พักระดับราคาปานกลางประมาณ1,000 – 3,000 บาทต่อคืนแต่ก็มีผู้เยี่ยมเยือนจำนวนหนึ่งที่นิยมพักในโรงแรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงแรมภายในตัวเมืองและเป็นโรงแรมขนาดเล็กซึ่งมีหลายระดับราคาตั้งแต่ 500 – 5,000 บาทต่อคืนสำหรับชาวไทย และประมาณ 1,500 – 3,500บาทต่อคืนสำหรับชาวต่างชาติส่วนเกสท์เฮาส์และโฮมสเตย์จะมีให้บริการประมาณ1 – 2 แห่ง โดยค่าที่พักอยู่ในระดับราคาต่ำกว่า 1,000 บาทต่อคืนไม่รวมอาหารเช้า ซึ่งแตกต่างไปจากโรงแรมและรีสอร์ท

สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ พบว่าชาวสวีเดนและชาวเยอรมันนิยมที่พักในระดับราคาปานกลางถึงสูง ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวรัสเซียนิยมที่พักราคาถูกและส่วนใหญ่เป็นรีสอร์ท

(1.2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พักต่อคนต่อคืน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. นักท่องเที่ยวชาวไทย

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 450 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 697 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 5,000 – 32,000 บาท/คน/คืน

ข. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนขั้นต่ำอยู่ที่ 690 บาท/คน/คืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,190 บาท/คน/คืนและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีอัตราค่าเช่าที่พักต่อคืนในช่วง 3,700 – 11,000 บาท/คน/คืน

(2) อาหารและเครื่องดื่ม

(2.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดชายทะเลที่มีเกาะเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเกาะช้างเป็นเกาะที่มีชื่อเสียงที่สุด ดังนั้นอาหารที่เป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมเยือนมากที่สุดคืออาหารทะเล และแหล่งรวมอาหารทะเลจะอยู่ที่หมู่บ้านประมงบนเกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกูดและคลองใหญ่ เป็นต้น สำหรับค่าอาหารและเครื่องดื่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเฉลี่ยบนเกาะช้างจะอยู่ที่ประมาณ 500 – 1,000 บาท/มื้อ และบนเกาะกูดหรือเกาะหมากอยู่ที่ประมาณ 200 – 250 บาท/มื้อ ซึ่งจะรวมอยู่ในแพ็คเกจทัวร์แล้ว

(2.2) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 368 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 750 – 1,000 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ 300 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 535 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มในช่วง 1,000 – 2,400 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำที่ 300บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 426 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 750 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มขั้นต่ำประมาณ180 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 612 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,400 – 2,600 บาท/คน/วัน

(3) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ

(3.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถไฟ

ตราดไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟภายในจังหวัด

(3.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถไฟต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนพบว่าผู้เยี่ยมเยือนในตราดไม่มีการเดินทางด้วยรถไฟภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(4) การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์

(4.1) ภาพรวมการเดินทางโดยรถยนต์

รถโดยสารภายในจังหวัดที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ รถสองแถว (ประจำทางและเหมา) รถสามล้อ รถมอเตอร์ไซค์ รถตู้โดยสาร รถยนต์ส่วนตัว และรถแท็กซี่ เป็นต้น รถประจำทางเป็นรถสองแถวที่มีเส้นทางวิ่งแน่นอน โดยคิดเที่ยวละ 60 บาท แต่ถ้าเหมาคันคิดเที่ยวละ 300 – 500 บาท และถ้าเช่าเหมาคันทั้งวันคิดราคา 1,800 – 2,500 บาท ส่วนรถตู้โดยสารให้เช่าบนเกาะช้างมีอยู่ประมาณ70คัน โดยคิดค่าเช่าวันละ 1,800 – 2,500 บาท ขณะที่รถมอเตอร์ไซค์รับจ้างและรถสามล้อเครื่องในตัวเมืองคิดราคาขั้นต่ำ 20 บาท ส่วนบนเกาะช้างมีรถมอเตอร์ไซค์รับจ้างให้เช่ามากมาย โดย

มีค่าเช่าวันละ 200 – 300 บาท ขณะที่ค่าเช่ารถตู้สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติจะอยู่ที่ประมาณวันละ 1,800 – 2,500 บาทส่วนการเช่ารถบัสจะไม่ได้รับความนิยมมากนัก แต่โดยปกติค่าเช่ารถบัสจะอยู่ที่ 12,000 –14,000 บาทต่อวันและรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าจะมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงประมาณ 300 – 500 บาทต่อวัน สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย และประมาณ 500 บาทต่อวันสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติทั้งนี้โดยส่วนมากแล้วผู้เยี่ยมเยือนจะเติมน้ำมันเชื้อเพลิงบนเกาะช้างโดยเฉพาะรถมอเตอร์ไซค์เช่า

(4.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 50 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำประมาณ40 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 203 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 275– 500 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 50บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 224 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 300 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ขั้นต่ำที่ 200 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 404 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยรถยนต์ในช่วง 600 – 800 บาท/คน/วัน

(5) การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ

(5.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเรือ

จังหวัดตราดมีการโดยสารทางเรือในเชิงการท่องเที่ยว เช่น เรือโดยสารข้ามเกาะและเรือชมเกาะซึ่งสามารถเหมาเรือทั้งลำได้ เรือที่ให้บริการระหว่างอำเภอเมืองและเกาะช้างออกให้บริการทุกชั่วโมง โดยคิดค่าโดยสาร 80 บาทต่อคน และ 120 บาทต่อรถ (ส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมักนำรถยนต์มาเอง) เรือที่ให้บริการระหว่างเกาะช้างไปเกาะกูด เกาะหมาก และหมู่เกาะอื่นๆ อีกหลายแห่งจะเป็นประเภทเรือเร็ว Speedboat โดยคิดค่าบริการประมาณ600–900 บาทต่อคน หรือเช่าเหมาเรือประมงที่ดัดแปลงเป็นเรือท่องเที่ยวขนาดเล็กที่จุผู้โดยสารได้ประมาณ 10 คน เป็นต้น

(5.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 250 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำประมาณ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 151 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 250– 900 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 250 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือขั้นต่ำที่ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 182 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเรือในช่วง 500 – 900 บาท/คน/วัน

(6) การขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน

(6.1) ภาพรวมการเดินทางโดยเครื่องบิน

จังหวัดตราดไม่มีการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบินภายในจังหวัด

(6.2) ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางโดยเครื่องบินต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนพบว่าผู้เยี่ยมเยือนในตราดไม่มีการเดินทางโดยเครื่องบินภายในจังหวัดจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

(7) อุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

(7.1) ภาพรวมการใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยว

อุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ รองเท้าแตะราคาประมาณ 150 – 200 บาท นอกจากนี้ก็เป็นเสื่อราคาประมาณ 100 – 200 บาทสำหรับชาวไทย ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมักซื้อเสื่อพลาสติกเพื่อใช้ปูริมทะเลราคาประมาณ 200 – 300 บาท และงอบใบจากราคาประมาณ 100 – 200 บาทสำหรับชาวไทย และราคาประมาณ 100 – 150 บาทสำหรับชาวต่างชาติ อย่างไรก็ตามโดยส่วนใหญ่แล้วผู้เยี่ยมเยือนมักจะนำอุปกรณ์สำหรับเดินทางท่องเที่ยวติดตัวมาเอง

(7.2) ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเดินทางและท่องเที่ยวขั้นต่ำที่ 100บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,250 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,300 – 1,500 บาท/คน/วัน

(8) การบริการนำเที่ยวและบริการจอง

(8.1) ภาพรวมธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง

ตราดเป็นจังหวัดที่เป็นหมู่เกาะจึงมีการท่องเที่ยวตามเกาะต่างๆ เช่น เกาะช้าง เกาะกูด และเกาะหมาก เป็นต้น ส่วนใหญ่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจึงนิยมค้างคืน และสามารถซื้อบริการแบบแพ็คเกจทัวร์จากบริษัทนำเที่ยวเพื่อค้างคืนตั้งแต่ 1 – 5 คืน โดยมีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดประมาณ 1,500 บาทขึ้นไปผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่ที่มาตราดมากกว่าร้อยละ 63 นิยมจัดการเดินทางเอง สะท้อนให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในตราดมีความปลอดภัยสูงและเดินทางสะดวก

(8.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการนำเที่ยวและบริการจองต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่ 120 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 186 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 390 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำประมาณ 273 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 476 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 1,958 – 7,160 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่129 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 240 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 390 บาท/คน/วัน

- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองขั้นต่ำที่357 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,146 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการนำเที่ยวและบริการจองในช่วง 3,100 – 5,000 บาท/คน/วัน

(9) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

(9.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ พิพิธภัณฑ์เมืองตราดอำเภอเมือง(ค่าเข้าชม 10 บาท) พิพิธภัณฑ์เมืองอัญมณี อำเภอบ่อไร่ (ไม่เสียค่าเข้าชม) บ้านน้ำเชี่ยวและโบราณสถานต่างๆ เช่น ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง โบราณสถานจวนเรสิดังกัมปอร์ต วัดเมืองเก่าแสนตุ่ม โบราณสถานเขาโต๊ะโม๊ะ วัดโยธานิมิต (วัดโบสถ์) และอนุสรณ์สถานยุทธนาวีที่เกาะช้าง (ไม่เสียค่าเข้าชม) เป็นต้น

(9.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำที่ 34บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 124 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 –1,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขั้นต่ำคือไม่ใช้จ่ายรายการนี้ แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 185 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากกว่า230 บาท/คน/วัน

(10) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

(10.1) ภาพรวมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ

กีฬาที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ พายเรือมาด เรือแจว เรือคายัค เล่นกอล์ฟ กีฬาผจญภัย ดำน้ำชมปะการัง เล่น BB Gun นั่งช้างและเดินป่า เป็นต้น

โดยค่าใช้จ่ายในการดำน้ำอยู่ที่ประมาณ 600 –900 บาทส่วนการพายเรือคายัคมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 180 บาท/คน/ชม. สำหรับการพายเรือทั่วไปมีค่าใช้จ่ายประมาณ 200 บาท/คน/ชม.ขณะที่การนั่งเรือที่อ่าวสลักคอกราคาประมาณ 1,200 บาท/คน ส่วนการนั่งเรือแจวมีราคาอยู่ที่ประมาณ 200 บาท/รอบสำหรับการขี่ช้างมีค่าใช้จ่ายประมาณ 400 บาท/ครึ่งวัน เล่นกอล์ฟมี

ค่าใช้จ่าย2,000 – 3,000 บาทและการเล่นกีฬาผจญภัยที่ Tree Top Adventure Parkมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ500 บาท เป็นต้น

ส่วนกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ ที่ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ ขี่ช้างที่บ้านควาญช้างเล่นน้ำตกคลองพลู และน้ำตกคลองแก้ว เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายในการขี่ช้างที่บ้านควาญช้างสำหรับชาวไทยอยู่ที่ 400 บาท/ชั่วโมง และสำหรับชาวต่างชาติ 500บาท/ชั่วโมง ส่วนการเข้าเล่นหรือเข้าชมน้ำตกคลองพลู เกาะช้าง ต้องเสียค่าเข้าสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 20 บาทเด็ก 10 บาท และสำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 400 บาทเด็ก 200 บาท ในขณะที่น้ำตกคลองแก้วที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ต้องเสียค่าเข้าสำหรับชาวไทยผู้ใหญ่ 20 บาทเด็ก 10 บาท และสำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 100 บาทเด็ก 50 บาท ส่วนการเข้าชมป่าชายเลนบ้านเปร็ด และตลาดชายแดนบ้านหาดเล็กไม่ต้องเสียค่าเข้าชมใดๆ เป็นต้น

(10.2) ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 598 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 1,610 – 2,400 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการขั้นต่ำที่324 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,146 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการในช่วง 3,100 – 5,000 บาท/คน/วัน

(11) ของฝากและของที่ระลึก

(11.1) ภาพรวมของฝากและของที่ระลึก

เสื้อผ้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ ชุดว่ายน้ำ เสื้อยืดเกาะช้าง กางเกงชาวเล กางเกงขาสั้นและผ้าขนหนู เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยนิยมซื้อเสื้อผ้าน้อยกว่าผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติทั้งนี้ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมักจะนำชุดว่ายน้ำมาเองจึงไม่นิยมซื้อชุดว่ายน้ำมากนักส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติมักจะเตรียมชุดขาสั้นและเสื้อยืดมาเล่นน้ำทะเล แต่ก็มีบางส่วนที่มาซื้อชุดว่ายน้ำราคาไม่แพง โดยทั่วไปชุดว่ายน้ำมีราคาประมาณ 400 – 700 บาท ส่วนกางเกงเลมีราคาประมาณ

100 – 200 บาทกางเกงขาสั้นราคาประมาณ 100 – 200 บาทผ้าขนหนูราคาประมาณ 150 – 200 บาท(ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาตินิยมใช้แล้วทิ้งเลย)

ส่วนของฝากอื่นๆ ที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยม ได้แก่ ผ้าเสื้อผ้า สินค้าหัตถกรรม ขนมอาหาร เครื่องจักรสาน หมึกแห้ง กุ้งแห้ง ปลาเค็ม อาหารทะเลแปรรูป อาหารทะเล น้ำมันมะพร้าว ทุเรียนทอด ทุเรียนกวน สับปะรด และผลไม้ต่างๆ เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายสินค้าหัตถกรรมสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 100 – 200 บาทต่อคน ค่าใช้จ่ายอาหารทะเลแปรรูปและอาหารทะเลสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ที่ประมาณ 300 –2,000 บาทต่อคน อย่างไรก็ตามในภาพรวมค่าซื้อของฝากต่างๆ เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 200 – 300 บาทต่อคน เป็นต้น

ตารางที่ 5.112แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมซื้อในจังหวัดตราด

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนชอบซื้อมากที่สุด
ฟาร์มสุนัขหลังอาน	สุนัขหลังอาน
ร้านจำหน่ายเพชรพลอย	พลอยแดงหรือทับทิมสยาม
บ้านน้ำเชี่ยว	หัตถกรรมพื้นบ้าน หมวกใบจาก งอบน้ำเชี่ยว
ตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่	เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่และหวาย
หาดไก่แบ้	ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกะลามะพร้าว
อำเภอเขาสมิง อำเภอเมืองตราด และอำเภอบ่อไร่	ระกำหวาน สับปะรดตราดสีทอง กล้วยตากอบน้ำผึ้ง กระท้อนพันธุ์อีล่า
ตำบลแหลมงอบ	หัตถกรรมตะกร้าทรงเหลี่ยมไม้ตะลั้ง อาหารทะเลแห้ง เช่น กุ้งแห้ง กะปิ
ร้านค้า OTOP อำเภอเมือง	น้ำมันเหลือง น้ำผึ้งเกสรดอกเงาะ ไวน์มังคุด ไวน์กระเจี๊ยบ

(11.2) ค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 131 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 164 – 250 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำประมาณ 80บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 524 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 1,500 – 5,000 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 248 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท/คน/วัน
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกขั้นต่ำที่ 80 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 568 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายของฝากและของที่ระลึกในช่วง 2,000 – 5,000 บาท/คน/วัน

(12) การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

(12.1) ภาพรวมการบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

สินค้าที่ผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยม ได้แก่ พลอยแดงหรือทับทิมสยามงอบน้ำเชี่ยว หมวกใบจาก เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านที่อ่าวสลักเพชร เป็นต้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่ผู้เยี่ยมเยือนนิยมได้แก่ เรียนทำอาหาร (ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติประมาณ 1,500บาท) สปา (ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยตั้งแต่ 10,000บาทต่อ 7 วัน และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ13,000 บาทต่อ 7 วัน) นวดแผนไทย (ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 200 – 600บาท และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ 500 – 900บาท) และทันตกรรม (ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ 800บาท และสำหรับชาวต่างชาติประมาณ 1,500 บาท)

(12.2) ค่าใช้จ่ายด้านบริการท่องเที่ยวอื่นๆ ต่อคนต่อวัน

ผลจากแบบสอบถามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน พบว่า

ก. ผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 150 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 254 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่าย 800 – 2,300 บาท/คน/วัน

ข. ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ

- นักทัศนาจรชาวต่างชาติไม่มีค่าใช้จ่ายในรายการนี้
- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ 1,100 บาท/คน/วัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,304 บาท/คน/วันและมีอยู่ร้อยละ 10 ที่มีค่าใช้จ่ายในช่วง 2,300 –2,500 บาท/คน/วัน

5.16.5) การประมาณการค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในตราด

ตารางที่ 5.113 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่าย/คน/วันจากการท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนในตราด โดยจำแนกค่าใช้จ่าย/คน/วันของผู้เยี่ยมเยือนเป็น 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตัวเลขค่าใช้จ่าย/คน/วันเป็นข้อมูลที่ประมาณการมาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนในตราด 700 ตัวอย่าง จากการทำโฟกัสกรุ๊ปผู้ประกอบการธุรกิจทั้ง 12 สาขา และจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.113 รายการค่าใช้จ่าย/คน/วัน ใน 12 สาขาของตราด (บาท)

รายการค่าใช้จ่ายของตราด	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	450	697	5,000	-	-	-	690	1,190	3,700
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	200	368	750	300	535	1,000	300	426	750	180	612	1,400
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	50	100	300	40	203	275	50	224	300	200	404	600
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	80	131	164	80	524	1,500	100	248	500	80	568	2,000
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	150	150	250	120	151	250	80	150	250	120	182	500
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	200	449	1,000	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	120	186	390	273	476	1,958	129	240	390	357	716	1,860
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	34	124	200	-	-	-	-	185	230
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	100	598	1,610	-	-	-	324	1,146	3,100
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	150	254	800	-	-	-	1,100	1,304	2,300

5.16.6) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในตราด

รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดประมาณการโดยใช้สูตรจากสมการที่ (1) และ (2) ในบทที่ 3 หน้า 82 ประมาณการได้ดังต่อไปนี้

(ก) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 กำหนดให้นักทัศนาจรมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเพียงค่าใช้จ่ายหลัก 4 รายการ คือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ ค่าของฝากและของที่ระลึก และค่าโดยสารทางเรือ ส่วนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มรายการค่าที่พักอีกหนึ่งรายการรวมเป็น 5 รายการ โดยสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือน (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว) แต่ละคนมีการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนด

ตารางที่ 5.114 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553ตราดมีผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยปีละ 857,176 คน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 9,213 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 68.69 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในขณะที่ผู้เยี่ยมเยือนในตราดที่มีจำนวนมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ที่ประมาณการตามสถานการณ์สมมติที่ 1 จัดเป็นรายได้ขั้นต่ำที่ตราดควรจะได้จากผู้เยี่ยมเยือนในรอบ 1 ปี โดยรายละเอียดของรายได้และสัดส่วนของรายได้จากการใช้จ่ายในแต่ละรายการในตราดแสดงไว้ในตารางที่ 5.115

ตารางที่ 5.114 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 1

สถานการณ์ที่ 1	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
ตราด	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน/ปี)	14,407	465,110	11,830	365,830	857,176
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (%)	2	54	1	43	100
จำนวนวันท่องเที่ยว	1	3	1	6	
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน(บาท)	599	2,110	898	2,956	
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว(บาท)	599	6,160	898	17,299	
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านบาท)	**9**	**2,865**	**11**	**6,328**	**9,213**
รายรับรวมต่อเที่ยว (%)	**0.09**	**31.10**	**0.12**	**68.69**	**100**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ตารางที่ 5.115 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวในสาขาหลักของตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 1

รายการค่าใช้จ่ายในตราด (ล้านบาท)	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
(1) ค่าที่พัก	-	946	-	2,548	3,494
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	5	726	5	1,311	2,047
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	1	276	3	866	1,146
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	2	712	3	1,215	1,932
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	0	205	0	389	595
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	9	2,865	11	6,328	9,213
(ร้อยละ)	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**นักทัศนาจร**	**นักท่องเที่ยว**	**รวม**
(1) ค่าที่พัก	-	33.02	-	40.26	37.92
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	58.48	25.35	45.89	20.71	22.22
(3) ค่าการเดินทางโดยรถยนต์	15.89	9.63	24.09	13.68	12.43
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	20.85	24.84	26.77	19.20	20.96
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	4.78	7.16	3.24	6.15	6.46
รวมค่าใช้จ่ายรายการหลัก	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

(ข) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 2

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามสถานการณ์สมมติที่ 2 ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายทั้ง 12 สาขาบริการท่องเที่ยว โดยอาจมีการยกเว้นในรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดไม่ระบุว่ามีการใช้จ่าย ข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนมีดังนี้

- นักทัศนาจรมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 4 รายการ และนักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายในรายการหลัก 5 รายการ จากการเพิ่มค่าที่พัก
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการ โดยสมมติให้มีระดับการใช้จ่ายดังนี้
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายในระดับค่าเฉลี่ย
  - ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายในระดับสูง

ตัวเลขในตารางที่ 5.116 คือรายได้จากการท่องเที่ยวจากผู้เยี่ยมเยือนในตราดที่คำนวณตามข้อสมมติข้างต้น คาดการณ์ได้ว่าตราดจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 11,166 ล้านบาทในปี 2556 แต่สำหรับกรณีที่สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ดีนัก จนผู้เยี่ยมเยือนในตราดพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการประเภท low-end แล้ว อย่างน้อยตราดจะมีรายได้ 4,074 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 5,528 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม ในทางตรงกันข้ามหากสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high-end เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนแล้ว ตราดจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 28,489 ล้านบาทจากรายการค่าใช้จ่ายหลัก จนถึง 28,725 ล้านบาทหากมีการใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มเติม จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ 73 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดและยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลักย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้ตราดได้อีกมาก

ตารางที่ 5.117 แสดงการกระจายรายได้ใน 12 สาขาจากผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่ม โดยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของตราดทั้งในส่วนรายได้จากรายการหลักและรายได้จากรายการรอง

ตารางที่ 5.116 การประมาณการรายได้รวมจากการท่องเที่ยวของตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของตราด	รวมรายได้ของผู้เยี่ยมเยือนทุกประเภท (ล้านบาท)			ร้อยละ		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	2,088	3,494	14,711	37.78	31.29	51.21
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	799	2,047	4,375	14.46	18.33	15.23
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	484	1,146	1,666	8.75	10.26	5.80
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	282	1,932	6,327	5.11	17.30	22.03
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	421	595	1,410	7.61	5.33	4.91
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	81	122	14	1.47	1.09	0.05
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	341	437	67	6.18	3.91	0.23
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	14	113	8	0.25	1.01	0.03
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	249	653	88	4.50	5.85	0.31
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	768	627	60	13.89	5.62	0.21
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	4,074	9,213	28,489	73.71	82.52	99.18
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1,453	1,952	236	26.29	17.48	0.82
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	5,528	11,166	28,725	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 5.117 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของตราดตามสถานการณ์สมมติที่ 2 จำแนกตามกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

รายการค่าใช้จ่ายของตราด	ชาวไทย						ชาวต่างชาติ					
	นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว			นักทัศนาจร			นักท่องเที่ยว		
	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
(1) ค่าที่พัก	-	-	-	611	946	6,790	-	-	-	1,477	2,548	7,922
(2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	3	5	11	407	726	1,358	4	5	9	385	1,311	2,997
(3) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์	1	1	4	54	276	373	1	3	4	428	866	1,285
(4) ค่าของฝากและของที่ระลึก	1	2	2	109	712	2,037	1	3	6	171	1,215	4,282
(5) ค่าโดยสารทางรถไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) ค่าโดยสารทางเรือ	1	0.43	0	163	205	339	0	0	0	257	389	1,070
(7) ค่าโดยสารทางเครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(8) ค่าอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว	-	-	-	81	122	14	-	-	-	-	-	-
(9) ค่าบริการนำเที่ยวและบริการจอง	1	1	0	111	129	27	0	1	0	229	307	40
(10) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	14	34	3	-	-	-	-	79	5
(11) ค่าบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ	-	-	-	41	162	22	-	-	-	208	491	66
(12) ค่าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ	-	-	-	61	69	11	-	-	-	707	558	49
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (ล้านบาท)	5	9	18	1,344	2,865	10,897	6	11	18	2,719	6,328	17,556
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (ล้านบาท)	1	1	0	308	516	76	0	1	0	1,144	1,435	160
รวมค่าใช้จ่ายหลัก 1-4 (%)	91.24	94.43	99.68	81.34	84.74	99.31	92.45	95.08	99.75	70.39	81.51	99.09
รวมค่าใช้จ่ายรอง 5-12 (%)	8.76	5.57	0.32	18.66	15.26	0.69	7.55	4.92	0.25	29.61	18.49	0.91
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง 1-12 (ล้านบาท)	6	10	18	1,653	3,381	10,973	6	12	18	3,863	7,764	17,716

บทที่ 6

บทสรุปและการดำเนินงานในขั้นต่อไป

งานวิจัยเรื่อง *"การสำรวจข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยปี 2556"* (A Survey of Data for Thailand's Tourism Satellite Accounts (TSA) 2013) โดยโครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญด้านอุปสงค์การท่องเที่ยว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมาย 16 จังหวัด ข้อมูลที่ได้มานี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างระบบฐานข้อมูลบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยในขั้นตอนต่อไป

การทำโครงการวิจัยนี้ได้ประยุกต์กรอบคำแนะนำสำหรับการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวปี 2551 (TSA: RMF 2008) เป็นหลักในการวิจัย โดยกรอบแนวความคิดของระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวดังกล่าวจะประกอบด้วยรายได้ที่เกิดจากอุปสงค์การท่องเที่ยวและรายจ่ายที่เกิดจากฝ่ายอุปทานด้านการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในธุรกิจการให้บริการด้านการท่องเที่ยว 12 สาขา เมื่อระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวเสร็จสมบูรณ์แล้ว ประเทศไทยและจังหวัดเป้าหมายจะมีข้อมูลแสดงถึงรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน การผลิต การบริโภคและการลงทุนของภาคธุรกิจและภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรวม 10 ตาราง เมื่อนำข้อมูลที่จัดทำขึ้นทั้ง 10 ตารางนี้ไปประยุกต์ใช้กับทฤษฎี Leontief function และตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output table, I/O) ก็จะสามารถคำนวณหาค่าดัชนีชี้วัดต่างๆ ที่แสดงถึงผลกระทบต่อผลผลิต รายได้ และการจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยจึงจัดเป็นฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์นโยบายและแผนและการประเมินผลกระทบด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย

6.1 ระเบียบวิธีวิจัย

6.1.1 ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบไปด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวไทย) ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ) และจากการทำโฟกัสกรุ๊ปและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยว 12 สาขาหลักด้วยแบบสอบถาม สถานที่จัดเก็บข้อมูลคือจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของไทยซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ภาคๆ ละ 3 จังหวัด และกรุงเทพฯ รวมเป็น 16 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา กาญจนบุรี เพชรบุรีประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ระยอง และตราด โดยทั้ง 16

จังหวัดเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่สามารถทำรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวได้สูงติด 3 อันดับแรกในภาค และเมื่อนำรายรับจากการท่องเที่ยวของทั้ง 16 จังหวัดมารวมกัน พบว่ามีรายรับเฉลี่ยรวมกันมากถึง ร้อยละ 85.28 ของรายรับเฉลี่ยทั้งประเทศ จึงจัดเป็นกลุ่มจังหวัดที่สามารถใช้เป็นตัวแทนในการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวในระดับประเทศภายใต้งบประมาณที่จำกัด

จำนวนตัวอย่างของผู้เยี่ยมเยือนในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ จังหวัดละ 700 ตัวอย่าง ใน 16 จังหวัดเป้าหมาย รวม 11,200 ตัวอย่าง และจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จำนวนทั้งสิ้นภาคละ 100 ตัวอย่าง รวม 600 ตัวอย่าง ระยะเวลาในการสำรวจข้อมูลผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม 2555 ถึง มิถุนายน 2556 และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม 2556

สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย 12 สาขาหลัก ตามคำแนะนำของ TSA:RMF 2008 ดังนี้

1) ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้เยี่ยมเยือน
2) ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
3) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ
4) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์
5) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเรือ
6) ธุรกิจบริการขนส่งผู้โดยสารทางเครื่องบิน
7) ธุรกิจบริการอุปกรณ์เดินทางและท่องเที่ยว
8) ธุรกิจบริการนำเที่ยวและบริการจอง
9) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
10) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
11) ธุรกิจของฝากและของที่ระลึก
12) ธุรกิจบริการท่องเที่ยวอื่นๆ

6.1.2 การประมาณการค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน/คน/วัน

ค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนเป็นข้อมูลที่ได้จาก 4 กลุ่ม คือ นักทัศนาจรชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ โดยข้อมูลทุติยภูมิคือ ข้อมูลจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละกลุ่ม ซึ่งนำมาจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละกลุ่มคือ ตัวเลขเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2551 –2553 เนื่องจากเมื่อปลายปี 2554 และต้นปี 2555 เป็นช่วงที่ไทยเกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่ จำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอาจเป็นตัวเลขที่ไม่ปกติ เพราะผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยอาจเป็นผู้หนีภัยน้ำท่วม ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติเลี่ยงที่จะมาท่องเที่ยวในไทย โรงงานต่างๆ ต้องหยุดผลิตเพื่อหนีภัยน้ำท่วม ฯลฯ

ดังนั้นพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนอาจแตกต่างไปจากภาวะปกติ หากนำตัวเลขจำนวนผู้เยี่ยมเยือนมาประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดต่างๆ อาจเกิดการประมาณค่าที่สูงเกินจริง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในการประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดนั้น งานวิจัยนี้จึงใช้จำนวนผู้เยี่ยมเยือนเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 โดยใช้เป็นตัวแทนเฉลี่ยของปี 2551 – 2555 แต่ข้อมูลของพฤติกรรมการใช้จ่ายและจำนวนเงินด้านการใช้จ่ายในแต่ละรายการสินค้าท่องเที่ยวเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาจากการสำรวจผู้เยี่ยมเยือนเมื่อปี 2556 ในงานวิจัยนี้

ในการคำนวณค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัดของผู้เยี่ยมเยือนต่อคนต่อวันนั้นงานวิจัยนี้ได้จำแนกค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 3 ระดับ ตามข้อเท็จจริงที่ได้จากแบบสอบถาม คือ ระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง ค่าใช้จ่ายในแต่ละระดับประมาณการได้โดยใช้ข้อสมมติดังนี้

ก. ค่าใช้จ่ายระดับต่ำ ประมาณการโดยใช้ค่าใช้จ่ายในระดับ percentile ที่ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกใช้ค่าฐานนิยม (Mode) ในแต่ละรายการที่เป็นค่าใช้จ่าย

ข. ค่าใช้จ่ายระดับเฉลี่ย คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ในแต่ละรายการ

ค. ค่าใช้จ่ายระดับสูง คือ ระดับค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการใช้จ่ายในระดับ percentile ที่ 90 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยคัดเลือกรายจ่ายที่ต่ำที่สุดของกลุ่ม เพื่อหลีกเลี่ยงการประมาณค่าใช้จ่ายที่สูงเกินจริง

6.1.3 การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด

เป้าหมายของงานวิจัยในระยะที่หนึ่งนี้เพื่อประมาณการรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเป้าหมาย โดยมีข้อสมมติดังนี้

1) ข้อสมมติในการประมาณการรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนรายจังหวัด

1.1) กำหนดรายการค่าใช้จ่ายตามความสำคัญของการใช้จ่ายออกเป็นค่าใช้จ่ายหลักและค่าใช้จ่ายรอง

- ค่าใช้จ่ายหลักหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัดส่วนใหญ่มีการใช้จ่าย ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า มีอยู่ทั้งหมด 4 รายการ คือ รายการที่ (1) – (4) แต่สำหรับจังหวัดตราด กระบี่ และภูเก็ตจะมีค่าใช้จ่ายทางเรือเป็นค่าใช้จ่ายหลักเพิ่มเข้ามาอีก 1 รายการ เนื่องจากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้เยี่ยมเยือนจำเป็นต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว
- ค่าใช้จ่ายรองหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้เยี่ยมเยือนอาจเลือกที่จะไม่ใช้จ่าย โดยรายการค่าใช้จ่ายในกลุ่มนี้คือรายการที่ (5) – (12) ยกเว้นสำหรับจังหวัดตราด กระบี่ และภูเก็ต ซึ่งงานวิจัยนี้ได้นำเอาค่าใช้จ่ายทางเรือไปเป็นค่าใช้จ่ายหลักแล้ว

1.2) จำแนกค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 3 ระดับตามข้อเท็จจริงที่ได้จากแบบสอบถาม คือ ระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง ค่าใช้จ่ายในแต่ละระดับได้ประมาณการโดยใช้ข้อสมมติดังนี้

- ค่าใช้จ่ายระดับต่ำ ประมาณการโดยใช้ค่าใช้จ่ายในระดับ percentile ที่ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจัดเป็นผู้เยี่ยมเยือนกลุ่ม low-end โดยเลือกใช้ค่าฐานนิยม (Mode) ในแต่ละรายการที่เป็นค่าใช้จ่าย
- ค่าใช้จ่ายระดับเฉลี่ย คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ในแต่ละรายการ
- ค่าใช้จ่ายระดับสูง คือ ระดับค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการใช้จ่ายระดับ percentile ที่ 90 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจัดเป็นผู้เยี่ยมเยือนกลุ่ม high-end โดยคัดเลือกรายจ่ายที่ต่ำที่สุดของกลุ่ม เพื่อหลีกเลี่ยงการประมาณค่าที่สูงเกินจริง

2) กำหนดสถานการณ์สมมติ (scenarios) ด้านการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือน

แม้ว่ากรอบ TSA : RMF 2008 ได้กำหนดว่าผู้เยี่ยมเยือนโดยทั่วไปจะมีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวใน 12 สาขาหลัก แต่จากผลการสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนในประเทศไทยด้วยแบบสอบถาม พบว่าผู้เยี่ยมเยือนเกือบทั้งหมดมีการใช้จ่ายในรายการหลักเพียง 5 สาขา ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าเดินทางโดยรถยนต์ ค่าเดินทางโดยเรือ (สำหรับบางจังหวัดที่มีความจำเป็นต้องเดินทางด้วยเรือภายในจังหวัด) และค่าของฝากและของที่ระลึก และมีเพียงบางส่วนที่ใช้จ่ายในรายการรองอีก 7 สาขาที่เหลือ ดังนั้นในการประมาณการรายได้ด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดจึงได้กำหนดสถานการณ์สมมติไว้ 2 สถานการณ์ คือ

<u>สถานการณ์สมมติที่ 1</u> คือ การสมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำเท่ากับค่าใช้จ่ายหลัก 5 รายการ ประกอบไปด้วยรายการที่ (1) – (4) และ (6) (เฉพาะจังหวัดตราด กระบี่ และภูเก็ตที่รวมรายการที่ (6) ไว้ด้วย) ซึ่งเป็นการใช้จ่ายเฉพาะรายการจำเป็นในแต่ละจังหวัด จึงจัดว่าเป็นสถานการณ์ที่สร้างรายรับด้านการท่องเที่ยวให้แก่จังหวัดในขั้นต่ำ เพราะเป็นรายการใช้จ่ายที่ผู้เยี่ยมเยือนเกือบทั้งหมดตอบว่ามีการใช้จ่ายในรายการเหล่านี้ เมื่อนำรายจ่ายของผู้เยี่ยมเยือนแต่ละประเภทมาคำนวณตามสมการที่ (1) และ (2) ข้างล่าง ก็จะได้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด “i”

$$\textbf{(รายได้จากการท่องเที่ยว)}_{ijk} = \textbf{(ค่าใช้จ่าย/คน/วัน)}_{ijk} \times \textbf{(จำนวนวันเฉลี่ย)}_{jk} \times \textbf{(จำนวนผู้เยี่ยมเยือน)}_{jk} \quad \text{.....(1)}$$

i คือ สาขาบริการการท่องเที่ยวที่ “*i*” โดยที่ *i* =1, 2, 3...,12

j คือ ประเภทของผู้เยี่ยมเยือน ได้แก่ นักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว

k คือ ภูมิลำเนาของผู้เยี่ยมเยือน ได้แก่ ชาวไทยและชาวต่างชาติ

$$\textbf{รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด} = \sum_i \sum_j \sum_k \text{รายได้จากการท่องเที่ยว}_{ijk} \quad \text{.....(2)}$$

สถานการณ์สมมติที่ 2 คือ การสมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีทั้งค่าใช้จ่ายหลักและค่าใช้จ่ายรองรวม 12 รายการ โดยในข้อเท็จจริงแล้วสถานการณ์สมมติที่ 1 อาจไม่เป็นจริง เพราะมีโอกาสที่ผู้เยี่ยมเยือนบางกลุ่มมีค่าใช้จ่ายรองนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายหลัก เช่น การเช่าอุปกรณ์กีฬาทางน้ำ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ การขี่ช้าง การนวดแผนโบราณ สปา การเรียนศิลปะมวยไทย การเรียนทำอาหารไทย ฯลฯ โดยเหตุที่สัดส่วนการใช้จ่ายในแต่ละรายการของผู้เยี่ยมเยือนมีความแตกต่างกัน งานวิจัยนี้จึงได้กำหนดข้อสมมติเกี่ยวกับรายการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนเพื่อเป็นกรอบในการประมาณการดังนี้

ก. นักทัศนาจรทุกคนมีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายหลัก 3 รายการ และนักท่องเที่ยวทุกคนมีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายหลัก 4 รายการ โดยเพิ่มรายการค่าที่พัก ทั้งนี้ยกเว้นจังหวัดตราด กระบี่ และภูเก็ตที่มีรายการค่าใช้จ่าย 5 รายการ และแบ่งค่าใช้จ่ายเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง

ข. ผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละกลุ่มมีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายรองที่เหลือจากค่าใช้จ่ายหลักในข้อ ก. โดยมีข้อสมมติว่าผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 49 ไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ และสำหรับผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 51 ที่มีการใช้จ่ายในรายการรองนี้ คณะผู้วิจัยได้สมมติให้มีระดับการใช้จ่ายตามพฤติกรรมการใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายรองในระดับต่ำ (low-end)
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 20 มีค่าใช้จ่ายรองในระดับเฉลี่ย
- ผู้เยี่ยมเยือนร้อยละ 1 มีค่าใช้จ่ายรองในระดับสูง (high-end)

สัดส่วนของการค่าใช้จ่ายในรายการรอง 8 รายการข้างต้นเป็นการกำหนดโดยพิจารณาจากแบบสอบถามผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติจังหวัดละ 700 ตัวอย่าง รวม 11,200 ตัวอย่างใน 16 จังหวัดเป้าหมาย ทั้งนี้มียกเว้นกลุ่มผู้เยี่ยมเยือนระดับ high end ที่มักใช้จ่ายในระดับสูง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้กำหนดไว้ร้อยละ 1 เพราะผู้จัดเก็บแบบสอบถามมักไม่ได้ข้อมูลจากผู้เยี่ยมเยือนกลุ่มนี้ หากนำข้อมูลจากแบบสอบถามมากำหนดสัดส่วนการใช้จ่ายในแต่ละสาขาอาจต่ำกว่าความเป็นจริง งานวิจัยนี้จึงได้สมมติว่า ผู้เยี่ยมเยือนกลุ่มนี้มีการใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายรองทั้ง 8 รายการในขั้นต่ำคือ ร้อยละ 1 เพื่อให้เห็นความเป็นไปได้ของรายรับจากการท่องเที่ยวจากการใช้มาตรการกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้บริการในรายการรองเหล่านี้ให้มากขึ้น

ในเชิงนโยบายถ้าหากมีมาตรการกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้นถึงระดับสูง รายได้จากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดย่อมเพิ่มขึ้นได้อีกมาก ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้กำหนดสถานการณ์สมมติโดยแบ่งรายการใช้จ่ายและค่าใช้จ่ายภายในจังหวัดของผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 2 สถานการณ์ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงโอกาสที่แต่ละจังหวัดจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวในระดับสูง ระดับเฉลี่ย และระดับต่ำ

3) การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวระดับประเทศ

ในการประมาณรายได้จากการท่องเที่ยวในระดับประเทศนั้น งานวิจัยนี้ได้ตั้งข้อสมมติให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดที่เหลือทั้งหมด (นอกเหนือจาก 16 จังหวัดเป้าหมาย) เท่ากับร้อยละ 15 ของรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษาพบว่ารายได้เฉลี่ยของ 16 จังหวัดเป้าหมายในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2552 มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 85 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศ ดังนั้นรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศจึงเท่ากับผลบวกของรายได้เฉลี่ยของ 16 จังหวัดเป้าหมายและรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวของจังหวัดที่เหลือนั่นเอง

6.2 ผลการศึกษา

ผลการประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของ 16 จังหวัดเป้าหมายและประเทศไทยสรุปได้ดังนี้

1) <u>สถานการณ์สมมติที่ 1</u>

งานวิจัยนี้ได้กำหนดให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายเฉพาะรายการหลักเท่านั้น ผลการศึกษาดังแสดงในตารางที่ 6.1 พบว่าในภาพรวมประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 1,163,670 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากการท่องเที่ยว 16 จังหวัดท่องเที่ยวหลักร้อยละ 85 และรายได้จากจังหวัดที่เหลือร้อยละ 15 จังหวัดที่มีรายได้หลักมาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอยู่ 7 จังหวัดจาก 16 จังหวัดเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ กรุงเทพฯ ภูเก็ต ชลบุรี เชียงใหม่ กระบี่ สุราษฎร์ธานี และตราด ส่วนจังหวัดที่เหลือเป็นจังหวัดที่มีรายได้หลักมาจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งนี้ยกเว้นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีรายได้จากทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 6.1 ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายตามสถานการณ์สมมติที่ 1

ภาค	จังหวัดเป้าหมาย	ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
		นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	
		ร้อยละ				ล้านบาท
	กรุงเทพฯ	2.00	27.83	0.13	70.04	465,815.39
เหนือ	เชียงใหม่	1.40	37.95	0.38	60.27	46,038
	เชียงราย	2.79	62.30	0.97	33.94	12,553
	พิษณุโลก	11.07	71.99	0.56	16.38	5,637
ใต้	สุราษฎร์ธานี	0.24	17.09	0.14	82.53	25,234
	ภูเก็ต	0.30	10.20	0.18	89.32	210,438
	กระบี่	0.68	12.09	0.17	87.07	37,897
ตะวันออกเฉียงเหนือ	อุดรธานี	3.17	80.15	0.25	16.43	7,333
	ขอนแก่น	5.46	80.69	0.24	13.62	8,447
	นครราชสีมา	10.87	75.19	0.36	13.57	11,939
ตะวันตกและกลาง	กาญจนบุรี	21.07	61.07	2.54	15.32	10,216
	เพชรบุรี	11.60	45.32	1.34	41.74	12,757
	ประจวบคีรีขันธ์	6.00	42.47	0.59	50.94	18,089
ตะวันออก	ชลบุรี	3.67	13.95	0.44	81.94	88,170
	ระยอง	8.70	65.77	0.36	25.17	19,066
	ตราด	0.09	31.10	0.12	68.69	9,213
รวมรายได้ 16 จังหวัด		**2.38**	**26.16**	**0.25**	**71.22**	**988,843**
รายได้จากจังหวัดที่เหลือ*						**174,550**
รายได้ทั้งประเทศ						**1,163,670**

หมายเหตุ: (1) จังหวัดที่เหลือมีรายได้จากการท่องเที่ยวร้อยละ 15 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศ

(2) ช่องสีเข้มหมายถึงช่องที่มีตัวเลขสูงติดอันดับ 1 ใน 5 ของกลุ่มผู้เยี่ยมเยือน

2) <u>สถานการณ์สมมติที่ 2</u>

งานวิจัยนี้ได้สมมติให้ผู้เยี่ยมเยือนมีทั้งค่าใช้จ่ายหลักและค่าใช้จ่ายรองรวม 12 รายการ โดยสมมติตามผลการสำรวจในงานวิจัยนี้ว่าผู้เยี่ยมเยือนทุกๆ คนต่างมีค่าใช้จ่ายหลัก ส่วนค่าใช้จ่ายในรายการรองนั้นสมมติว่าร้อยละ 20 ของผู้เยี่ยมเยือนมีค่าใช้จ่ายรายการรองในระดับเฉลี่ย ซึ่งผลการศึกษาแสดงในตารางที่ 6.2 สรุปได้ว่า ประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยปีละ 1.4 ล้านล้านบาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายรายการหลักร้อยละ 89.09 และค่าใช้จ่ายรายการรองร้อยละ 10.91 ในกรณีที่สถานการณ์ไม่ดีจนผู้เยี่ยมเยือนพากันใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ low-end แล้ว อย่างน้อยประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวในขั้นต่ำ 334,941 ล้านบาท และในกรณีที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระดับ high–end ได้เพียงร้อยละ 1 ของผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมดแล้ว ประเทศไทยจะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้ประมาณปีละ 2.8 ล้านล้านบาท จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการหลักมากเกินร้อยละ

80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด แต่ยังมีค่าใช้จ่ายในรายการรองค่อนข้างน้อย การวางแผนกระตุ้นให้ผู้เยี่ยมเยือนใช้จ่ายในรายการรองเพิ่มขึ้น และกระตุ้นให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหันมาให้ความสนใจในการเพิ่มอุปทานในรายการรอง แทนที่จะกระจุกการแข่งขันกันในรายการหลัก ย่อมสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้ประเทศไทยได้อีกมาก

ตารางที่ 6.2 ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายตามสถานการณ์สมมติที่ 2

แหล่งรายได้ของจังหวัดเป้าหมาย		(ล้านบาท)			ร้อยละ		
		ต่ำ	เฉลี่ย	สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
กรุงเทพฯ	ค่าใช้จ่ายหลัก	89,062	465,815	1,096,393	70.60	78.01	98.74
	ค่าใช้จ่ายรอง	37,081	131,273	13,994	29.40	21.99	1.26
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	126,143	597,088	1,110,388	100.00	100.00	100.00
เชียงใหม่	ค่าใช้จ่ายหลัก	13,149	46,038	138,341	72.50	83.44	98.64
	ค่าใช้จ่ายรอง	4,988	9,135	1,911	27.50	16.56	1.36
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	18,137	55,173	140,252	100.00	100.00	100.00
เชียงราย	ค่าใช้จ่ายหลัก	3,063	12,553	42,886	72.83	81.26	99.10
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,143	2,894	390	27.17	18.74	0.90
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	4,206	15,447	43,275	100.00	100.00	100.00
พิษณุโลก	ค่าใช้จ่ายหลัก	1,885	5,637	19,394	84.24	92.59	99.22
	ค่าใช้จ่ายรอง	353	451	152	15.76	7.41	0.78
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	2,238	6,088	19,547	100.00	100.00	100.00
สุราษฎร์ธานี	ค่าใช้จ่ายหลัก	7,786	25,234	119,825	71.72	77.60	98.05
	ค่าใช้จ่ายรอง	3,070	7,285	2,381	28.28	22.40	1.95
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	10,856	32,519	122,206	100.00	100.00	100.00
ภูเก็ต	ค่าใช้จ่ายหลัก	30,725	210,438	303,987	83.56	84.76	99.14
	ค่าใช้จ่ายรอง	6,047	37,842	2,623	16.44	15.24	0.86
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	36,772	248,281	306,610	100.00	100.00	100.00
กระบี่	ค่าใช้จ่ายหลัก	9,813	37,897	108,703	79.80	82.13	99.10
	ค่าใช้จ่ายรอง	2,483	8,248	982	20.20	17.87	0.90
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	12,296	46,146	109,685	100.00	100.00	100.00
อุดรธานี	ค่าใช้จ่ายหลัก	2,961	7,333	33,427	69.09	81.50	98.97
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,325	1,665	347	30.91	18.50	1.03
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	4,285	8,998	33,774	100.00	100.00	100.00
ขอนแก่น	ค่าใช้จ่ายหลัก	2,845	8,447	22,005	70.90	80.71	98.76
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,168	2,018	276	29.10	19.29	1.24
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	4,013	10,465	22,282	100.00	100.00	100.00
นครราชสีมา	ค่าใช้จ่ายหลัก	6,457	11,939	63,189	80.79	81.90	98.66
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,536	2,639	861	19.21	18.10	1.34
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	7,993	14,579	64,050	100.00	100.00	100.00
กาญจนบุรี	ค่าใช้จ่ายหลัก	4,854	10,216	42,028	78.42	81.24	99.20
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,335	2,359	339	21.58	18.76	0.80
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	6,189	12,576	42,366	100.00	100.00	100.00
เพรชบุรี	ค่าใช้จ่ายหลัก	5,932	12,757	59,582	72.60	80.43	99.11
	ค่าใช้จ่ายรอง	2,238	3,104	534	27.40	19.57	0.89
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	8,171	15,860	60,116	100.00	100.00	100.00
ประจวบฯ	ค่าใช้จ่ายหลัก	3,748	18,089	41,808	70.48	82.45	99.18
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,570	3,851	348	29.52	17.55	0.82
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	5,318	21,939	42,156	100.00	100.00	100.00
ชลบุรี	ค่าใช้จ่ายหลัก	14,697	88,170	178,902	64.50	79.60	98.87
	ค่าใช้จ่ายรอง	8,088	22,597	2,047	35.50	20.40	1.13
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	22,785	110,768	180,949	100.00	100.00	100.00
ระยอง	ค่าใช้จ่ายหลัก	8,137	19,066	55,442	83.27	87.43	99.41
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,635	2,742	330	16.73	12.57	0.59
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	9,772	21,808	55,772	100.00	100.00	100.00
ตราด	ค่าใช้จ่ายหลัก	4,074	9,213	28,489	73.71	82.52	99.18
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,453	1,952	236	26.29	17.48	0.82
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	5,528	11,166	28,725	100.00	100.00	100.00
รวมค่าใช้จ่ายหลักของ 16 จังหวัด		209,187	988,843	2,354,402	73.48	80.47	98.84
รวมค่าใช้จ่ายรองของ 16 จังหวัด		75,513	240,056	27,752	26.52	19.53	1.16
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองของ 16 จังหวัด		**284,700**	**1,228,899**	**2,382,154**	**85.00**	**85.00**	**85.00**
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองของจังหวัดที่เหลือ		**50,241**	**216,865**	**420,380**	**15.00**	**15.00**	**15.00**
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองทั้งประเทศ		**334,941**	**1,445,764**	**2,802,535**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

6.3 การวัดประสิทธิภาพในการคาดคะเนรายได้จากการท่องเที่ยวระดับประเทศ

ตัวแบบที่จัดทำขึ้นในงานวิจัยนี้จะมีประสิทธิภาพในการคาดคะเนรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในระดับจังหวัดและระดับภาคได้มากน้อยเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับข้อสมมติว่าจะมีผู้เยี่ยมเยือนในสัดส่วนเท่าใดที่มีการใช้จ่ายในรายการรอง ตารางที่ 6.3 แสดงการประมาณการรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยวโดยกำหนดจำนวนผู้เยี่ยมเยือนมีค่าใช้จ่ายในรายการรอง 3 ระดับ ดังนี้

- ผู้เยี่ยมเยือนทุกคนมีการใช้จ่ายในรายการรอง (100%)
- ร้อยละ 45 ของผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการรอง (45%)
- ร้อยละ 20 ของผู้เยี่ยมเยือนมีการใช้จ่ายในรายการรอง (20%)

ตารางที่ 6.3 แสดงให้เห็นว่าหากผู้เยี่ยมเยือนให้ความสนใจใช้จ่ายในรายการรองทุกคนแล้ว ประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวที่มาจากรายการรองสูงกว่ารายการหลัก

ตารางที่ 6.3 ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวตามข้อสมมติของสัดส่วนผู้เยี่ยมเยือนที่มีการใช้จ่ายในรายการรอง 100%, 45%และ 20%

แหล่งรายได้ของจังหวัด	ล้านบาท		
	100%	45%	20%
รวมค่าใช้จ่ายหลักของ 16 จังหวัด	988,843	988,843	988,843
รวมค่าใช้จ่ายรองของ 16 จังหวัด	1,200,280	540,126	240,056
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองของ 16 จังหวัด	2,189,123	1,528,969	1,228,899
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองของจังหวัดที่เหลือ	386,316	269,818	216,865
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองทั้งประเทศ	**2,575,439**	**1,798,787**	**1,445,764**

หมายเหตุ:ภาคผนวก 6ก ได้จำแนกรายได้จากการท่องเที่ยวออกเป็นรายจังหวัด

สำหรับข้อสมมติที่ให้มีผู้เยี่ยมเยือนเพียงร้อยละ 20 ของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมดในแต่ละจังหวัดมีการใช้จ่ายในรายการรองนั้น เป็นข้อสมมติที่กำหนดจากค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามจำนวน 11,200 ตัวอย่างของงานวิจัยนี้ พบว่าในกรณีนี้จะทำให้ไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 1.446 ล้านล้านบาท ซึ่งต่ำกว่ารายได้ที่ประมาณการโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังแสดงเปรียบเทียบในตารางที่ 6.4 แต่พบว่า หากสมมติให้มีผู้เยี่ยมเยือนในแต่ละจังหวัดมีการใช้จ่ายในรายการรองร้อยละ 45 ของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมดแล้ว รายได้จากการท่องเที่ยวที่ประมาณการได้จากงานวิจัยนี้คือ 1.779 ล้านล้านบาทในปี 2556 และ 1.950 ล้านล้านบาทในปี 2557 ซึ่งใกล้เคียงกับรายได้ที่ประมาณการโดยกรมการท่องเที่ยวคือ 1.801 ล้านล้านบาท และ 2.013 ล้านล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 6.4 การเปรียบเทียบประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างกรมการท่องเที่ยวกับงานวิจัยนี้

2556	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	รวม
จำนวนนักท่องเที่ยว/ปี (ล้านคน)	127.52	26.72	154	127.52	26.72	154	127.52	26.72	154
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว	4,972	43,675	11,677	3,793	49,251	11,531	3,128	39,182	9,373
รายรับรวมต่อเที่ยว (ล้านล้านบาท)	**0.634**	**1.167**	**1.801**	**0.484**	**1.316**	**1.779**	**0.399**	**1.047**	**1.446**
2557	**ชาวไทย**	**ชาวต่างชาติ**	**รวม**	**ชาวไทย**	**ชาวต่างชาติ**	**รวม**	**ชาวไทย**	**ชาวต่างชาติ**	**รวม**
จำนวนนักท่องเที่ยว/ปี (ล้านคน)	134	30	164	134	30	164	134	30	164
ค่าใช้จ่าย/คน/เที่ยว	4,997	44,400	12,262	3,907	50,729	11,877	3,221	40,357	9,655

หมายเหตุ: * เป็นตัวเลขที่ปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ 3 %

6.4 การดำเนินงานในระยะที่สองและสาม

ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวที่จัดเก็บมาได้เหล่านี้เป็นเพียงข้อมูลด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเท่านั้น ซึ่งตามหลักการของบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวจำเป็นที่จะต้องมีการเปรียบเทียบข้อมูลด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวกับข้อมูลด้านอุปทานการท่องเที่ยวเพื่อปรับปรุงให้ข้อมูลทั้งสองด้านมีความสมดุลกันและกัน ซึ่งข้อมูลด้านอุปทานการท่องเที่ยวก็คือข้อมูลรายรับของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้นทั้ง 12 สาขา ดังนั้นการดำเนินการในระยะที่สองก็คือการจัดเก็บข้อมูลภายใต้โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (ผ่านการอนุมัติงบประมาณแล้ว) ในหัวข้อวิจัยเรื่อง “การจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการเอกชนเพื่อสร้างบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยปี 2556” ต่อไป

นอกจากการจัดเก็บข้อมูลด้านอุปทานการท่องเที่ยวแล้ว งานวิจัยส่วนที่เหลือที่จะทำให้บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยมีความสมบูรณ์ก็คือการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายในการบริโภคการท่องเที่ยวของภาคเอกชนและภาครัฐ การจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายสาธารณะด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐ การจัดเก็บข้อมูลการลงทุนด้านการท่องเที่ยวของภาคเอกชนและภาครัฐ การจัดเก็บข้อมูลการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของภาคเอกชนและภาครัฐ ซึ่งการจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้จะดำเนินการภายใต้ภายใต้โครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เช่นกัน และสุดท้ายคือการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงินของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และการวิเคราะห์แผนและนโยบายและการประเมินผลกระทบด้านการท่องเที่ยว ซึ่งการจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้และการวิเคราะห์ต่างๆ จะดำเนินการในระยะที่สามภายใต้แผนงานวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (ผ่านการอนุมัติงบประมาณแล้ว) เรื่อง “บัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย

และการประยุกต์ใช้” ต่อไป กล่าวโดยสรุปการสร้างบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยจะสมบูรณ์ภายในปีงบประมาณ 2558

ภาคผนวก 6ก ประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเป้าหมายและของไทยตามข้อสมมติของสัดส่วนผู้เยี่ยมเยือนที่มีการใช้จ่ายในรายการรอง 100%, 45%และ 20%

แหล่งรายได้ของจังหวัดเป้าหมาย		(ล้านบาท)					ร้อยละ		
		ต่ำ	เฉลี่ย			สูง	ต่ำ	เฉลี่ย	สูง
			100%	45%	20%				
กรุงเทพฯ	ค่าใช้จ่ายหลัก	89,062	465,815	465,815	465,815	1,096,393	70.60	78.01	98.74
	ค่าใช้จ่ายรอง	37,081	656,363	295,364	131,273	13,994	29.40	21.99	1.26
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	126,143	597,088	761,179	597,088	1,110,388	100.00	100.00	100.00
เชียงใหม่	ค่าใช้จ่ายหลัก	13,149	46,038	46,038	46,038	138,341	72.50	83.44	98.64
	ค่าใช้จ่ายรอง	4,988	45,673	20,553	9,135	1,911	27.50	16.56	1.36
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	18,137	55,173	66,591	55,173	140,252	100.00	100.00	100.00
เชียงราย	ค่าใช้จ่ายหลัก	3,063	12,553	12,553	12,553	42,886	72.83	81.26	99.10
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,143	14,471	6,512	2,894	390	27.17	18.74	0.90
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	4,206	15,447	19,065	15,447	43,275	100.00	100.00	100.00
พิษณุโลก	ค่าใช้จ่ายหลัก	1,885	5,637	5,637	5,637	19,394	84.24	92.59	99.22
	ค่าใช้จ่ายรอง	353	2,255	1,015	451	152	15.76	7.41	0.78
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	2,238	6,088	6,652	6,088	19,547	100.00	100.00	100.00
สุราษฎร์ธานี	ค่าใช้จ่ายหลัก	7,786	25,234	25,234	25,234	119,825	71.72	77.60	98.05
	ค่าใช้จ่ายรอง	3,070	36,426	16,392	7,285	2,381	28.28	22.40	1.95
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	10,856	32,519	41,625	32,519	122,206	100.00	100.00	100.00
ภูเก็ต	ค่าใช้จ่ายหลัก	30,725	210,438	210,438	210,438	303,987	83.56	84.76	99.14
	ค่าใช้จ่ายรอง	6,047	189,211	85,145	37,842	2,623	16.44	15.24	0.86
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	36,772	248,281	295,583	248,281	306,610	100.00	100.00	100.00
กระบี่	ค่าใช้จ่ายหลัก	9,813	37,897	37,897	37,897	108,703	79.80	82.13	99.10
	ค่าใช้จ่ายรอง	2,483	41,241	18,559	8,248	982	20.20	17.87	0.90
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	12,296	46,146	56,456	46,146	109,685	100.00	100.00	100.00
อุดรธานี	ค่าใช้จ่ายหลัก	2,961	7,333	7,333	7,333	33,427	69.09	81.50	98.97
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,325	8,323	3,745	1,665	347	30.91	18.50	1.03
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	4,285	8,998	11,079	8,998	33,774	100.00	100.00	100.00
ขอนแก่น	ค่าใช้จ่ายหลัก	2,845	8,447	8,447	8,447	22,005	70.90	80.71	98.76
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,168	10,092	4,542	2,018	276	29.10	19.29	1.24
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	4,013	10,465		10,465	22,282	100.00	100.00	100.00
นครราชสีมา	ค่าใช้จ่ายหลัก	6,457	11,939	11,939	11,939	63,189	80.79	81.90	98.66
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,536	13,197	5,939	2,639	861	19.21	18.10	1.34
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	7,993	14,579	17,878	14,579	64,050	100.00	100.00	100.00
กาญจนบุรี	ค่าใช้จ่ายหลัก	4,854	10,216	10,216	10,216	42,028	78.42	81.24	99.20
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,335	11,797	5,309	2,359	339	21.58	18.76	0.80
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	6,189	12,576	15,525	12,576	42,366	100.00	100.00	100.00
เพรชบุรี	ค่าใช้จ่ายหลัก	5,932	12,757	12,757	12,757	59,582	72.60	80.43	99.11
	ค่าใช้จ่ายรอง	2,238	15,518	6,983	3,104	534	27.40	19.57	0.89
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	8,171	15,860	19,740	15,860	60,116	100.00	100.00	100.00
ประจวบฯ	ค่าใช้จ่ายหลัก	3,748	18,089	18,089	18,089	41,808	70.48	82.45	99.18
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,570	19,254	8,664	3,851	348	29.52	17.55	0.82
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	5,318	21,939	26,753	21,939	42,156	100.00	100.00	100.00
ชลบุรี	ค่าใช้จ่ายหลัก	14,697	88,170	88,170	88,170	178,902	64.50	79.60	98.87
	ค่าใช้จ่ายรอง	8,088	112,987	50,844	22,597	2,047	35.50	20.40	1.13
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	22,785	110,768	139,014	110,768	180,949	100.00	100.00	100.00
ระยอง	ค่าใช้จ่ายหลัก	8,137	19,066	19,066	19,066	55,442	83.27	87.43	99.41
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,635	13,708	6,169	2,742	330	16.73	12.57	0.59
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	9,772	21,808	25,235	21,808	55,772	100.00	100.00	100.00
ตราด	ค่าใช้จ่ายหลัก	4,074	9,213	9,213	9,213	28,489	73.71	82.52	99.18
	ค่าใช้จ่ายรอง	1,453	9,762	4,393	1,952	236	26.29	17.48	0.82
	รวมค่าใช้จ่ายหลักและรอง	5,528	11,166	13,606	11,166	28,725	100.00	100.00	100.00
รวมค่าใช้จ่ายหลักของ 16 จังหวัด		209,187	988,843	988,843	988,843	2,354,402	1,199	1,318	1,583
รวมค่าใช้จ่ายรองของ 16 จังหวัด		75,513	1,200,280	540,126	240,056	27,752	26.52	54.83	1.16
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองของ 16 จังหวัด		**284,700**	**2,189,123**	**1,528,969**	**1,228,899**	**2,382,154**	**85.00**	**85.00**	**85.00**
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองของจังหวัดที่เหลือ		**50,241**	**386,316**	**269,818**	**216,865**	**420,380**	**15.00**	**15.00**	**15.00**
รวมค่าใช้จ่ายหลักและรองทั้งประเทศ		**334,941**	**2,575,439**	**1,798,787**	**1,445,764**	**2,802,535**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

เอกสารอ้างอิง

โครงการสำรวจสัดส่วนพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2550 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

โครงการสำรวจสัดส่วนพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2551 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กรมการท่องเที่ยว (2556) ***สรุปสถิติการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มกราคม 2556*** กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว

กวิน วงศ์ลีดี (2554) การศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติในประเทศไทย สนับสนุนโดยสานักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2554

นัฐพร เกิดกลางและคณะ (2553) พฤติกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ***วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*** ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม 2553 ISSN 2228-9453

อนันต์ วัฒนกุลจรัส (2551) ร***ายงานฉบับสมบูรณ์การศึกษาทบทวนการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย*** คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตุลาคม 2551

อนันต์ วัฒนกุลจรัส (2552) โครงสร้างบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว ***วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*** ปีที่ 49 ฉบับที่ 1 (พิเศษ)/2552 หน้า 215-258

อนันต์ วัฒนกุลจรัส (2555) ***เศรษฐกิจการท่องเที่ยวมหภาค (Tourism: Economy-Wide Perspectives)*** โครงการเมธีวิจัยอาวุโส สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดพิมพ์และเผยแพร่ โดยสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ พฤษภาคม 2555 พิมพ์ครั้งที่ 1 ISBN 978-974-672-662-7

Annual Report to the Hawaii State Legislature. Hawaii Tourism Authority. October 2006

Demi, K. (2007). ***Canadian Tourism Satellite Account (2002), Income and Expenditure Accounts Technical Series***. Income and Expenditure Accounts Division, October 2007.

International Recommendations for Tourism Statistics 2008,
http://unstats.un.org/unsd/statcom/doc08/BG-TourismStats.pdf

Kemp, K. and Nijhowne, S. (2004). ***Study of the Canadian Tourism Satellite Account (CTSA): Comparison of TSA-RMF and CTSA. Phase I, Final Report***, Canadian Tourism Commission for Macroeconomic and Statistics Sub-Committee of the World Tourism Organization. June 2004.

The Alaska Tourism Satellite Account: A Comprehensive Analysis of the Economic Contribution of Travel and Tourism. Alaska Department of Commerce, Community and EconomicDevelopment, October, 2004

Tourism satellite account: recommended methodological framework (TSA: RMF 2008)
https://unstats.un.org/unsd/statcom/doc08/BG-TSA.pdf

World Travel and Tourism Council (WTTC 2008), ***Tourism Satellite Accounts (TSA), Regional and Country Reports: The 2008 Travel & Tourism Economic Research – Thailand***.